

ЗАТОВА СЕ РОДИХЪ

Серия девета

София 1929 г.

Затова се родихъ

„Азъ затова се родихъ и затова дойдохъ на този свѣтъ, да свидѣтелствувамъ Истината. Всѣки, който е отъ Истината, слуша гласа ми.“ *)

„Азъ затова се родихъ.“ Когато и да запитате отъ съврѣменната култура, защо се е родилъ, всѣки ще ви даде най-различенъ отговоръ. Запитайте нѣкоя млада майка, защо се е родила, тя ще ви отговори на този въпросъ по своему; запитайте нѣкой младъ баща, защо се е родилъ, и той ще ви отговори по своему; запитайте младия учителъ, младия поетъ, младия войникъ, младия музикантъ, или когото и да е, защо сж се родили, всички ще ви отговорятъ по своему. Всички тия отговори включватъ въ себе си частични, врѣменни стремежи въ живота на човѣка. Обаче, Христосъ дава широко обяснение на този въпросъ. Той казва: „Азъ затова се родихъ и затова дойдохъ на този свѣтъ, да свидѣтелствувамъ Истината.“

Казва му Пилатъ: „Що е Истина?“ Ние нѣма да опрѣдѣляме, какво нѣщо е Истината, защото всѣко нѣщо, което се опрѣдѣля, не е Истина. Това, което не може да се опрѣдѣли, то е Истина. Това, което не може да се обгърне, то е Истина. Това, което не може да се постигне, то е Истина. Това, което не дава пълно щастие изведнѣжъ, то е Истина. Това, което съживява човѣка, то е Истина. Изобщо, Истината може да се опрѣдѣли като права насока въ живота.

Сега ще ви цитирамъ нѣколко малки изречения, взети отъ далечното минало на битието. Първото изречение е слѣдното: „Когато Любовта царува, смутъ не става.“ — Значи, появяването на

*) Иоана 18:37.

Любовта въ човѣшката душа, изпжжда навънъ всѣкаквъ смутъ. Тамъ, дѣто има смутъ, нѣма Любовь.

Второто изречение се отнася до Мждростта: „Когато Мждростта управлява, редътъ не се нарушава.“ — Значи, появяването на Мждростта въ човѣшката душа възстановява реда въ свѣта. Щомъ се яви Мждростта въ човѣшката душа, всѣко нѣщо въ ума на човѣка отива на своето мѣсто. Идеитѣ въ ума на такъвъ човѣкъ сж ясни, опрѣдѣлени и въ пълень порядъкъ.

Третото изречение се отнася до Истината: „Когато Истината грѣе, плодътъ цвѣти и зрѣе.“ Какво прѣдставлява плодътъ за човѣка? — Плодоветѣ сж храна за живота, а безъ храна животътъ не може да се подържа.

Христосъ казва: „Азъ затова се родихъ, да свидѣтелствувамъ Истината.“ То значи: „Азъ затова се родихъ — да грѣя, за да може плодътъ да цвѣти и зрѣе.“ Кой е първиятъ плодъ на Духа? — Любовта. Всички трѣбва да знаете, че Любовта се проявява само при Истината. Безъ Истината Любовта не може да се прояви въ никоя душа, въ никой умъ. Това не значи, че Любовта абсолютно не може да проникне у човѣкъ, който нѣма Истината въ себе си. Тя ще проникне до извѣстна степенъ, но такъвъ човѣкъ не ще може съзнателно да я възприеме и разумно да я използва. Грѣе ли Истината въ човѣка, и Любовта ще дойде. Слѣдователно, Истината подразбира процесъ на разширение, процесъ на свобода и просторъ.

Казвамъ: за да може съврѣмениятъ човѣкъ, при схващанията, които има, да разбере живота въ неговата цѣлокупность, той трѣбва да има двѣ основни идеи въ ума си: идеята за материалния животъ и идеята за духовния животъ. Отъ древността още е казано, че това, което е и което става на небето, сжщото е и става на земята, т. е. между духовния и материалния животъ на човѣка.

има пълно съответствие. И тогава, за да разбере човѣкъ материалния животъ, трѣбва да започне съ духовния, да го изучава и разбира. Духовниятъ животъ подразбира разширение на съзнанието, а материалниятъ — ограничение на съзнанието. Затова, всѣки човѣкъ, който иска да живѣе разумно, добръ, трѣбва да разбира тия два процеса на своето съзнание — процеса на разширението и процеса на ограничението. Не разбира ли тия два процеса, тия два закона, той всѣкога ще се намира прѣдъ голѣми противорѣчия. И всички противорѣчия въ съврѣмения животъ, както и всички скърби и страдания, радости и веселия, произтичатъ отъ разбирането или отъ неразбирането на тия двѣ направления въ съзнанието на човѣка. Понѣкога човѣкъ се разширява или ограничава повече, отколкото трѣбва. Не е опасно да се разшири човѣкъ, но трѣбва да съзнава, че се е разширилъ, за да не изпадне въ заблуждения. Що е разширение? Ние си прѣдставяме разширения човѣкъ, като голѣма, обемиста форма, която се нуждае отъ много съдържание. Прѣдставете си, че сте взели единъ голѣмъ чувалъ, който тежи празенъ единъ килограмъ. Вие го напълвате догорѣ съ жито, около стотина килограма, и го туряте на гърба си. Питамъ: има ли смисълъ да носите такъвъ тежъкъ чувалъ на гърба си? Вие ще кажете: „Азъ ще платя нѣкому да ми носи чувала.“ Това е лесно — другъ да носи вашия чувалъ срѣщу извѣстно възнаграждение, но изкуството е вие сами да си го носите. Всѣки човѣкъ, който плаща на други да носятъ чувала му, той свършва съ смъртъ. Ще кажете: „Какъ тъй?“

Ще ви обясня тази идея съ единъ простъ примѣръ. Допуснете, че вие влизате съ чувала си, пъленъ съ злато, въ единъ кладенецъ, дълбокъ около стотина метра. За тази цѣль сте наели единъ слуга, комуто ще платите, за да ви помогне при изнасянето на чувала отъ кладенеца. Слугата започва да изнася чувала съ златото навънъ,

а вие седите долу въ кладенеца, чакате да излѣзе първо слугата, а вие слѣдъ него. Обаче, отъ тежестъта на златото, чувалътъ пада отъ гърба на слугата чакъ до дъното на кладенеца. Какво ще стане съ васъ, който чакате долу въ кладенеца? Ето защо, азъ казвамъ на съврѣменнитѣ хора: не оставяйте вашия чувалъ съ злато на гърба на другитѣ, защото чувалътъ ще падне, и златото ще се върне при васъ, но ще ви създаде голѣмо нещастие и страдание. Всѣка мисль, всѣко чувство, което човѣкъ е създалъ, непрѣменно ще се върне при него. Дѣто и да ги изпрати той, дори въ безпрѣдѣлнитѣ пространства на вселената, тѣ пакъ ще се върнатъ при него. Такъвъ е законътъ. Страданията и радоститѣ, които сме причинили на другитѣ хора, единъ день непрѣменно ще се върнатъ при насъ.

Съврѣменнитѣ хора нѣматъ прѣдвидъ този законъ въ живота си и се чудятъ, защо идватъ страданията и нещастията. Тѣ изучаватъ философията на християнството и казватъ, че еди-кой си човѣкъ е истински християнинъ, а еди-кой си не е такъвъ. Кой човѣкъ е истински християнинъ? Какъ познавате това? Прѣди всичко, защо е дошълъ Христосъ на земята? Съврѣменнитѣ хора мислятъ, че Христосъ дойде въ свѣта да пострада, за да спаси човѣчеството. — Не само затова дойде Христосъ на земята. Той казва: „Азъ затова се родихъ, да свидѣтелствувамъ Истината.“ Че Христосъ дошълъ да спаси свѣта, това е частично разбиране на Истината. Че Той искалъ да ни покаже, какъ да прѣнасяме страданията — съ търпѣние и смирение — и това е частично разбиране на Истината. Казвате: „Добъръ примѣръ ни даде Христосъ, като носѣ своя кръстъ до Голгота.“ — Прѣди всичко Христосъ носи кръста си самодонѣкждѣ. Оттамъ насѣтнѣ Той го хвърли на земята, и други го поеха. Съ това Той искаше да каже на хората: „Този кръстъ е за васъ, вие го носете“. Азъ не нося такъвъ кръстъ. Вие можете

да правите съ мене, каквото искате. Може да ме биете, може да ме разпъвате на кръстъ, да се гаврите надъ мене, но азъ кръстъ не нося, правъ ходя!“ Изправи се Христосъ, и пое своя пжть къмъ Голгота. Днесъ съврѣменнитѣ хора навредъ кръстовете турятъ, все кръстовете правятъ: по вратоветѣ имъ кръстовете висятъ, по стѣнитѣ—сжщо. Тѣ мислятъ, че това е нѣкаква благодать за тѣхъ.—Това се дължи на неразбиране на нѣщата. Нѣма защо да се носятъ кръстовете. Ние трѣбва да се освободимъ отъ кръста, т. е. отъ страданията въ живота. Защо трѣбва сами да си туряме страдания, и слѣдъ всичко това да казваме, че волята Божия е такава? Сждията наказва прѣстѣпника, а послѣ казва: „Такава е волята Божия.“ Учителътъ пжди непослушния ученикъ отъ училището, а послѣ казва: „Такава е волята Божия.“ Нѣкоя майка ражда хилаво дѣте, а послѣ казва: „Такава е волята Божия.“ Нѣкой проповѣдва криво учение и казва: „Такава е волята Божия.“ Нѣкой поетъ написва едно лошо произведение и казва: „Такава е волята Божия.“ За всичко, което правимъ, добро или лошо, казваме: „Такава е волята Божия!“ И наистина, право е това. Богъ еднакво се радва и на хубавитѣ, и на лошитѣ нѣща. Защо е така? — Защото Богъ може да създаде отлично, прѣкрасно нѣщо и отъ най-глупавото произведение, като размѣства думитѣ въ него. Сжщото нѣщо могатъ да направятъ и правятъ и съврѣменнитѣ хора. Като размѣстватъ думитѣ на нѣкои лоши работи, отъ тѣхъ ставатъ отлични нѣща; като размѣстватъ думитѣ на нѣкои отлични работи, отъ тѣхъ ставатъ лоши нѣща. По сжщия начинъ и хората въ своя животъ размѣстватъ мислитѣ и чувствата си, и създаватъ отъ тѣхъ добри и лоши нѣща.

Съврѣменнитѣ хора сж изопачили своитѣ мисли и чувства, изгубили сж тѣхната първоначална чистота. Азъ често наблюдавамъ хората, изучавамъ тѣхнитѣ мисли и чувства и правя изчисления, доколко тѣ сж се отклонили отъ правия пжть. Виж-

дамъ нѣкой младъ проповѣдникъ, току-що дошълъ отъ странство, дѣто свършилъ по богословие, влиза въ стаята си, затваря вратата и прозорцитѣ, спуска пердетата си и не излиза вънъ нѣколко часа. Стоятъ нѣкои хора отвънъ, наблюдаватъ цѣлата работа и си мислятъ: „Какво ли прави този проповѣдникъ тамъ въ стаята си? Или нѣкой важенъ, тайнственъ гостъ ще му е дошълъ, та се е затворилъ тѣй херметически вжтрѣ, или нѣкоя млада мома ще го е посѣтила“. Едва ли ще се намѣри единъ човѣкъ между всички, който да прѣдположи, че този младъ проповѣдникъ, който се намира въ началото на своята работа, се моли на Бога. Може да се прѣдполагатъ много нѣща, но кое е вѣрното? Важно е, защо се интересуватъ хората отъ това, какво прави този проповѣдникъ въ стаята си: дали нѣкой гостъ му е дошълъ, или нѣкоя млада мома го е посѣтила, или се моли на Бога? Отдѣ и какъ се е зародилъ този интересъ у хората, да знаятъ, какво прави този младъ човѣкъ въ стаята си и какъвъ е неговиятъ интименъ животъ? Какво ще придобиятъ тѣ отъ този си интересъ? Казватъ: „Поне ще научимъ, какво прави въ стаята си.“ Като научатъ, какво прави въ стаята си, дали е самъ или не, кой му е дошълъ на гости, ще разкажатъ това нѣщо на този, на онзи, а тѣ отъ своя страна на други, и по такъвъ начинъ, въ най-скоро врѣме, много хора ще узнаятъ това. Все едно, че сж издали обявление, съ което изнасятъ една новина прѣдъ цѣлия свѣтъ. Питамъ: какво цѣнно сж научили и придобили тия хора отъ факта, че при еди-кой си младъ проповѣдникъ е дошълъ този или онзи гостъ? Такива нѣща изучаватъ и съврѣменнитѣ астрономи, като казватъ, напримѣръ, че споредъ тѣхнитѣ изчисления, разстоянието отъ земята до слънцето е около 92-93 милиона мили. Вѣренъ ли е, наистина, този фактъ, че разстоянието отъ земята до слънцето е точно толкова мили?—Не е вѣренъ. Трѣбва да се намѣри онази Божествена книга, въ която

Богъ математически точно е опрѣдѣлилъ разстоянието на земята отъ слънцето, или на слънцето отъ земята.

Та казвамъ: когато говоримъ за положителната наука, ние трѣбва да изнасяме само такива факти, които сж абсолютно вѣрни. Ние трѣбва да държимъ въ съзнанието си само ония факти, които сж вѣрни, а невѣрнитѣ трѣбва да съзнаваме, че сж такива, защото има вѣроятности, които могатъ да минатъ и за истински, и за неистински. Много отъ съврѣменнитѣ хора грѣшатъ въ това, именно, дѣто мислятъ, че могатъ да живѣятъ по много начини. Вѣрно е, че ние може да живѣемъ десетъ пѣти по-добрѣ, отколкого сега живѣемъ, но може да живѣемъ и десетъ пѣти по-лошо отъ сега, като голѣми грѣшници. И едното е възможно, и другото е възможно. Какво ще придобия отъ това, ако се утѣшавамъ съ мисълта, че азъ не съмъ най-голѣмиятъ грѣшникъ въ свѣта, че има и отъ мене по-голѣми грѣшници?—Нищо не придобивамъ.

Ние можемъ да ви приведемъ редъ примѣри, редъ заключения, които да осмислятъ сегашния ви животъ въ връзка съ миналия и съ бждещия ви животъ. Въ духовния животъ сжествува и минало, и настояще, и бждеще, които дѣйствуватъ едновременно. Азъ нѣма да ви обяснявамъ тия нѣща, но казвамъ, че по тия въпроси има писани много книги, които вие можете да прочетете. Едно е важно за васъ: да знаете, че минало сжествува. То не е минало, но сжествува едновременно съ васъ, като тилъ задъ васъ—тилъ на вашия сегашенъ животъ. Бждещето е прѣдъ лицето ви, а настоящето е това, върху което сега градите вашия животъ. Дърветата се намиратъ въ това положение, именно: тѣ живѣятъ въ настоящето. Питамъ: защо първата жена въ рай трѣбваше да се спре прѣдъ едно дърво и тамъ да бжде изкушавана отъ змията? Защо не се спрѣ прѣдъ нѣкоя канара или прѣдъ нѣкой изворъ и тамъ дяволътъ

да я изкушава? Или пъкъ, защо не бѣше въ нѣ-
коя кжща и тамъ да бжде подложена на този из-
питъ? При това, казватъ, че туй дърво се нарича-
ло „дърво за познаване доброто и злото“. Въ
окултенъ смисълъ, подъ думата „дърво“ се разбира
цѣла епоха, цѣла култура, която е прѣшествува-
ла културата на змията. Слѣдователно, въ всички
тогавашни растения е имало стремежъ да добиятъ
устойчивостъ, якостъ, да завършатъ своето разви-
тие. Змията пъкъ прѣдставляваше друга култура
— култура на човѣшкитѣ желанія, която е сходна
съ тази на животнитѣ.

Слѣдователно, културата на растенията създа-
де ръста на човѣка. Растенията го научиха, какъ
да върви нагорѣ и надолу. Културата на рибитѣ
сздаде ржцѣтѣ и гърдитѣ на човѣка. Рибитѣ го
научиха да се разширява. Тѣ се движатъ въ по-
сока точно противоположна на тази, по която се
движатъ хората. Това, което извърши културата на
растенията за човѣка, като го научи да се стреми
къмъ центъра на слънцето и къмъ центъра на
земята, бѣше точно противоположно на това, на
което го научи културата на рибитѣ. Като срѣда
за своя животъ рибитѣ избраха водата и създадо-
ха главата и опашката въ своя животъ, чрѣзъ
които да се движатъ въ двѣ посоки. Тѣ създадо-
ха главата у млѣкопитающитѣ, а това вече е ре-
зултатъ на една култура. Античната култура съз-
даде лицето, образа на човѣка, споредъ както се
казва въ битието: „И създаде Богъ човѣка по
образъ и подобие Божие“. И най-послѣ сегашната
култура създаде ума на човѣка. Механическата и
техническата страна на цѣлата западна култура се-
ди днесъ въ ума, въ челото на човѣка. Ето защо,
всички съвършени човѣшки произведения сж все
древни. Падани ще остане за бждещето нѣщо отъ
тази култура. Мина времето на онова величествено
ишче на цивилизациѣ! Сегашната култура се из-
разява въ строежа на човѣшкото тѣло. Съврѣ-
меннитѣ учени казватъ, че въ човѣшкия органи-

зъмъ се включватъ всички култури на миналото, и когато започне пробуждане на човѣшкото съзнание, по атаквистически начинъ, той ще прѣмине прѣзъ всички култури на миналото. Той ще прѣмине прѣзъ културата на минералитѣ, на растенията, на рибитѣ, на птицитѣ, на млѣкопитающитѣ, най-послѣ и прѣзъ човѣка, и по такъвъ начинъ въ него ще изпжкнатъ всички негови противорѣчиви съществуванія на миналото. Тогава у човѣка настава цѣла каша. Въ Писанието се казва: „За всѣко прѣстѣпление Богъ въздава всѣкому до четвърти и до десети родъ, а за всѣко добродѣло Богъ дава благословението си за тысящи родове.“

Христосъ донесе въ свѣта науката за душата, т. е. начинътъ, по който хората могатъ да се приближатъ и познаятъ Бога. Човѣкъ има качеството да се ограничава, което го прави подобенъ на Бога. За да познаешъ Бога, непрѣменно трѣбва да се ограничишъ. Слѣдователно, Богъ, като се ограничи, създаде човѣка. Тамъ, дѣто има ограничения, всѣкога има и страдания. Значи, съ създаването на човѣка, се създадоха и страданията въ козмоса. Нѣкой казва: „Азъ искамъ да бъда свободенъ.“ — По-свободни отъ Бога не можете да бъдете. Богъ, Който бѣше абсолютно свободенъ, създаде човѣка и се ограничи. Тогава какъ ще бъдете вие по-свободни отъ Бога? Ще кажете: „Защо Богъ се ограничи?“ — По този въпросъ нищо нѣма да ви говоря. Ограничението на Бога е добро нѣщо. Когато Богъ се ограничава, Той създава доброто въ свѣта. Въ това отношение между Бога и насъ съществува едно съотвѣстствие, но въ противоположна посока. То значи: когато Богъ се ограничава, доброто се ражда; когато човѣкъ се ограничава, злото се ражда, а когато се освобождава отъ ограниченията, доброто се ражда. Затова, именно, всички хора се стремятъ къмъ свобода. Свободата подразбира безграничностъ, т. е. стремежъ къмъ Божественъ жи-

щѣше да бжде нашето положение, ако слънцето не ни влияеше? Какво щѣше да бжде нашето положение, ако ангелитѣ не ни влияеха? Какво щѣше да стане отъ насъ, ако добритѣ хора не ни влияеха? Ако злото е несъвмѣстимо съ доброто, защо Богъ, Който е толкова всемждъръ, го е допустналъ? Злото е една неизбежностъ въ свѣта. Нашето зло е добро за другитѣ, а доброто е зло за другитѣ. Кое е добро, и кое зло, това сж относителни нѣща. Тѣ сж сили въ природата, които трѣбва да се използватъ разумно. Ние трѣбва да избѣгваме злото, но да не му се противопоставяме, да не се боримъ съ него. Крадецътъ, който се изкушава отъ паритѣ на богатия, не може ли да прѣвъзмогне това изкушение? — Може. Мжжътъ, който се изкушава отъ нѣкоя жена, не може ли да прѣвъзмогне това изкушение? — Може. Заблуждението седи въ това, дѣто хората мислятъ, че могатъ да придобиятъ нѣщо отъ тия изкушения. Не, изкушенията не донасятъ никаква придобивка на човѣка. Твое е само това, което Богъ ти е далъ. Ти не можешъ да вземешъ нито единъ атомъ отъ другитѣ, както и тѣ не могатъ да взематъ нищо отъ тебе. Чуждото е всѣкога чуждо. При всички условия на живота всѣки остава съ своето. Нѣкой казва: „Азъ нѣмамъ умъ.“ — Какъ нѣмашъ умъ? Гледамъ го, има глава този човѣкъ. Щомъ има глава, той има и умъ, но не го е разработилъ. Той седи по цѣли дни, но нищо не мисли, т. е. не мисли нѣщо съществено. Той знае, какво е казалъ Шекспиръ, какво е казалъ Кантъ, цитира мисли отъ тия учени, но казвамъ: всички тия хора работиха, създадоха нѣщо, което остана слѣдъ смъртта имъ, но ти какво направи? Какво ще оставишъ ти слѣдъ смъртта си? Той казва: „Дано Господъ бжде милостивъ къмъ мене грѣшния!“ — Не, за грѣшнитѣ има менгеме, което ще ги притиска. Когато тия грѣшници дойдатъ до менгемето, питатъ; „Защо ни притискатъ?“ — Много естествено, че ще ви притискатъ. Ко-

вотъ. Хората трѣбва да се ограничаватъ прѣдъ Бога. Ако този въпросъ се разглежда отъ материална страна, той не може да се обясни.

Сега ще ви приведа единъ фактъ, който често се проявява въ човѣшкия животъ. Въ съзнанието на човѣка различаваме една фаза на подсъзнателенъ животъ, която представлява безграничното въ човѣка. То е Божествената страна на живота. Подсъзнанието не се подчинява на нашитѣ желанія, на нашата воля, но ние трѣбва да му се подчиняваме. Който иска да стане добъръ, трѣбва да изпрати тази мисль въ подсъзнанието си, и тамъ да я остави, да не я чопли. Божественото начало въ него ще реализира желанието му, безъ нѣкаква мжнотия, и единъ день той ще види, че е станалъ по-добъръ, отколкото е билъ по-рано.

Ще ви приведа още единъ фактъ за проява на подсъзнателния животъ у човѣка. Имате единъ добъръ приятелъ, срѣщате го единъ день на улицата и си казвате: „Сега ще спра приятеля си, ще го поздравя любезно, ще си поговоря малко съ него, но и той ще ми отговори по сжщия начинъ.“ Какво става въ сжщностъ? — Приятелтъ ви възприема вашата мисль, но подсъзнанието му, което изобщо не се подчинява на чужда воля, веднага указва обратно дѣйствие върху възприетата мисль, и той веднага обръща гърба си къмъ васъ и завива въ друга улица. Вие се чудите, защо става така. Причината седи въ това, че вашиятъ приятелъ има свой господарь, на когото се подчинява, а не на нѣкакъвъ господарь отвънъ, който иска да му внуши една или друга мисль.

Много хора се плашатъ отъ внушения и казватъ: „Ние не искаме да бждемъ подъ влиянието на други хора.“ Дѣйствително, тѣ сж прави. Има внушения, отъ влиянията на които хората трѣбва да се пазятъ, но не всѣко влияние е зло. Добро и неизбежно е влиянието въ свѣта. Защо? — Какво

гато масажистът дойде да ви разтрива, защо викате? — Като ви разтрива по гърба с пръститъ си, той пръдава на вашия организъм част от своята енергия, която ви е липсвала. Сегашните хора страдат или от недостиг на енергия, или от излишък на енергия. Много хора имат изобилно електричество, но не могат да го използват, защото нямат магнетизъм, а електричеството не може да се използва правилно без магнетизъм. Какво се забълъзва у хора, които имат излишък от електрическа енергия? — Косата им става остра, настръхва нагоръ. Във организма на тия хора се забълъзва отсъствие на вода, която играе роля на мекъ елементъ. Човъкъ, който има много електричество въ организма си, започва да огрубява, сръщу всички хора вади ножъ, иска тъ да му се подчиняватъ. — Не, така не може да се живее. Този ножъ тръбва да се прибере въ ножницата, иначе ще се счупи. Тия хора пъкъ, които имат малко електричество въ организма си, сж меки по проява. Косата им е мека, добръ прилегнала на главата.

Грънчарътъ, който разбира добръ закона за уравновѣсяване на силитъ, е впрегналъ заедно електричеството и магнетизма, и по такъвъ начинъ прави грънцитъ си. Ако тури повече електричество, формата ще стане на прахъ; ако тури повече магнетизъмъ, формата ще стане на каша. Но, като ги е впрегналъ заедно на работа, между частицитъ на материята, съ която той работи, започва да дѣйствува сцѣплението, която сила сплотява материята въ едно цѣло и дава възможность на грънчаря да формира своитъ грънци. И послъ, като ги туря въ огъня на пещъта, той опича добръ само тия форми, въ които има електричество и магнетизъмъ. По сжшия начинъ човъкъ тръбва да спазва и въ своето съзнание тѣзи взаимни отношения между електричеството и магнетизма. Ако електричеството е свързано съ ума ви, а магнетизмътъ съ сърцето, между ума и сърцето

ще има правилни отношения. Следователно, ако работите съ ума си, ще вложите въ него електричество; ако работите съ сърцето си, ще вложите въ него магнетизъмъ. Вие не можете да внесете никаква култура въ сърцето си, ако не внесете въ него магнетизъмъ. Вие не можете да вложите никаква култура въ ума си, ако не внесете въ него електричество. Електричеството и магнетизмътъ сж живи сили, които сжществуватъ едновременно и въ подсъзнанието. Азъ не говоря за механическитѣ сили. Магнетизмътъ е сила, която изтича отъ Бога. И когато се говори за Любовь къмъ Бога, това подразбира, че ние съзнаваме този Божественъ законъ. И електричеството сжщо произтича отъ Бога. Значи, като слизатъ тия двѣ сили отъ Бога, магнетизмътъ влиза въ сърцето, а електричеството въ ума на човѣка, и посрѣдствомъ тѣхъ той може да прѣмахне всички прѣпятствия, които срѣща на пътя си. Само по този начинъ човѣкъ може да работи съ Бога.

Като разглеждаме въпроса за самосъзнанието у човѣка, то често се явява като спънка, като прѣпятствие въ неговия животъ. Да съзнавашъ, че си много нѣщо, че всичко можешъ да направишъ, това значи да се спънешъ. Напримѣръ, нѣкое малко дѣте срѣща на улицата едно свое другарче, по-малко отъ него, и го набива. Другъ пътъ срѣща друго дѣте, и него набива. Следъ това срѣща трето, четвърто, и тѣхъ набива. Въ неговото съзнание се изработва мисълта, че то може да направи много нѣща. Случва се, обаче, друго дѣте, по-силно отъ него, го срѣща на улицата, хваща го, набива го, тупва го на земята и си заминава. Това дѣте вижда вече, че има по-силни отъ него, т. е. има и по-високо съзнание отъ неговото. По сжщия начинъ и учениятъ човѣкъ, като това дѣте, казва: „Това мога да направя азъ, онова мога да направя, всичко мога да направя.“ Но следъ време вижда, че не може да направи всичко. Нѣкой човѣкъ отива въ едно събрание да държи рѣчь. Той се чув-

ствува смѣлъ, богатъ съ знания и сили и си казва: „Като отворя сега устата си, чудо ще бжде!“ Но тъй се нарежда, че той не може да отвори устата си и се връща въ кжщи, като оскубана патица, и си казва: „Какво стана, та не можахъ да кажа нито една дума?“ — Много причини има за това. Или ти не си могълъ да говоришъ, или се е случило лошо врѣме, че хората не сж могли да дойдатъ. Влизашъ въ салона, намирашъ го празенъ, никой нѣма. Слѣдователно, когато ние искаме да наложимъ своята воля, т. е. нашето съзнание върху Божественото подсъзнание, винаги въ насъ ще се роди дисхармония, противорѣчие. Затова, първо човѣкъ ще вложи въ душата си най-важния законъ — Любовь къмъ Бога, а послѣ ще дойде до своята воля. На първо мѣсто великото въ свѣта, а послѣ малкото. Първо Богъ, а послѣ ти. Най-безопасното положение на ученика въ духовния му животъ е да взима всѣкога послѣдното мѣсто. Ето защо, ученикътъ винаги трѣбва да взима послѣдното мѣсто въ физическия животъ.

Христосъ е казалъ: „Синъ чловѣчески не дойде да Му слугуватъ, но самъ Той да послужи.“ Само Единъ може да ни даде първото мѣсто въ свѣта. Само Богъ — най-умниятъ и най-мждриятъ въ свѣта — може да ни даде първото мѣсто. Искаме ли ние сами да вземемъ първитѣ мѣста, да станемъ първи, силни, богати хора въ свѣта, ние вървимъ въ крива посока на живота си. Ако всѣки човѣкъ иска да заема първото мѣсто между хората въ свѣта, ще се яви голѣмо състезание. Въ това отношение, въ цѣлия съврѣмененъ свѣтъ има едно надпрѣварване, кой да заеме първото мѣсто: Франция иска да бжде велика, Англия иска да бжде велика, Германия иска да бжде велика, па и малката България иска да бжде велика. Какви ли планове не си крои България, но не ѝ се отдаватъ! Ще кажете: „Сждбата ѝ е такава.“ — Не, сждбата ѝ не е такава, но друго

нѣщо е опрѣдѣлено за България, а не да бжде велика въ този смисълъ, какъвто разбиратъ съврѣменнитѣ държави. Азъ съмъ челъ Божествената книга, въ която е писано, че България ще бжде малка държава. На България не е позволено да се разправя съ оржжия! Ако иска да се подигне, тя трѣбва да служи на Бога, и тогава ще ѝ се даде едно почетно мѣсто. Не иска ли да служи на Бога, всички ще я тѣпчатъ.

И слѣдъ всичко това ще дойдатъ писатели и поети, да я възпѣватъ и оплакватъ: „Българю, майко мила!“ Кой отъ тия съврѣменни поети, които се заели да възпѣватъ България, сж тръгнали между народа да го учатъ, какво трѣбва да прави. Всички се обръщатъ къмъ културната младежъ, нея търсятъ, на нея възлагатъ всичкитѣ си надежди. Дѣ е тази културна младежъ? — Азъ наричамъ „културна младежъ“ всички хора, които сж родени съ идеали. Всѣки, който отпослѣ възприема нѣкакви идеали и се заема да имъ служи, той мяза на натоварена камила, или на едно натоварено магаре, което само прѣнася товаръ отъ едно мѣсто на друго, а за него нищо не остава. Такива идеи има навсѣкждѣ. Такава младежъ има и въ Англия, и въ Франция, и въ Германия, и въ Америка, но никой не се нуждае отъ нея. Днесъ се изисква младежъ, родена съ идеали. Казвате: „Ние ще напжтваме младежъта.“ — Нѣма какво да я напжтвате. Тази младежъ се нуждае само отъ малко вода. Вие ще я полѣете съ вода, както поливате нѣкое малко дръвче, и тя ще трѣгне по своя пжть. Казвате: „Ние, старитѣ, ще възпитаваме младежъта.“ — Нѣма какво да я възпитавате. Откакъ свѣтътъ сжществува, все се възпитава, и все по-лошъ става. Колкото повече се занимаваме съ възпитанието на младежъта, толкова повече забатачваме.

Единъ ученъ германецъ казва, че съврѣменната култура залѣзва вече. Така е, тази култура отъ день на день умира. Каква култура е съврѣ-

менната? Четете по вѣстниците, че еди-колко си души сж паднали отъ аеропланъ и се убили, еди-колко хора има убити въ войнитѣ, еди-колко параходи потънали въ моретата и океанитѣ, еди-колко кжщи изгорѣли и т. н. Слѣдъ всичко това казватъ, че имало прогресъ. Като се прослѣдятъ внимателно статистическитѣ сведѣния, въ тѣхъ се вижда едно прѣдсказване на събитията, или на произшествията, които има да се случатъ. Споредъ нѣкои данни се опрѣдѣля, че тази година, наприкладъ, ще изгорятъ извѣстенъ брой кжщи. И дѣйствително, така става. Онѣзи, които констатираатъ този фактъ, казватъ: „Природенъ законъ е това.“ — Не, това не е резултатъ на нѣкакъвъ разуменъ природенъ законъ. Параходитѣ, които потъватъ, кжщитѣ, които изгарятъ, както и смъртнитѣ случаи между хората — всичко това се дължи на човѣшкитѣ прѣстѣпления, на неразумния, на неправиления животъ на хората. Въ бждещата култура, въ културата на шестата раса, хората нѣма да умиратъ, както сега, безъ тѣхно желание, но ще си заминаватъ, когато тѣ пожела-ятъ. Човѣкъ ще идва тогава, като странникъ, като чужденецъ на земята, ще поживѣе 40 — 50 или повече години, и като рѣши да си замине, ще повика приятелитѣ си и ще имъ каже: „Азъ поживѣхъ достатъчно на земята, сега вече заминавамъ за отечеството си. Попове нѣма да викате да ме опѣватъ, въ земята нѣма да ме заравяте и на гробища нѣма да ме носите. Азъ ще стана невидимъ, като Христа, и ще се възнеса нагорѣ въ пригответеното за мене жилище.“ Ще кажете; „Това може да направи само Христосъ.“ — Не, това може да стане и съ всѣки човѣкъ, който е достигналъ безсмъртието, който живѣе съ вѣчнитѣ идеали на Битието. Казватъ за нѣкого: „Този човѣкъ е евангелистъ.“ Питамъ: откога е станалъ евангелистъ? — Отъ скоро врѣме. За другъ нѣкой казватъ; „Този човѣкъ пъкъ е добъръ православенъ.“ Откога е станалъ той православенъ? — Отъ скоро

врѣме. Казвамъ: всѣки човѣкъ, който не се е родилъ съ едно опредѣлено вѣрую въ себе си, а отпослѣ го е приелъ, той е простъ човѣкъ. Отъ всѣки одного се изисква положително, неизмѣнно вѣрую, което да има свойствата на възвишената човѣшка душа — нито да се ражда, нито да умира, но вѣчно да сѣществува. Мнозина казватъ, че животътъ се разрушавалъ и изчезвалъ, — Това е само написано изречение. Животътъ не може нито да се разруши, нито да изчезне, но въ живота се раждатъ скърбитѣ и радоститѣ.

И тъй, всички хора трѣбва да работятъ въ подсъзнанието си, да знаятъ, че всѣка добра или лоша мисълъ, вложена съ вжтрѣшенъ стремежъ и силно желание въ подсъзнанието, непременно ще се реализира. Обаче, никога не желайте повече, отколкото ви трѣбва! Живѣете ли така, бждещата култура ще донесе блага за всички хора. Не мислете, че благата въ свѣта сѣ достойние само за одного. Благостта, това е изразъ на морала. Човѣкъ трѣбва да бжде благъ не само за подобнитѣ си, но и за всички останали сѣщества, безъ изключение; той трѣбва да бжде благъ и за животнитѣ, и за растенията, и за всички останали сѣщества, които сѣ подъ него. Такъвъ е моралътъ на безсмъртието.

Прѣдставете си, че тази култура е дошла вече. Какво щѣше да бжде нашето положение? Какви щѣхме да бждемъ тогава? Казвамъ на одного: ако новата култура е дошла на земята, ти щѣше ли да ходишъ отъ врата на врата да хлопашъ, да искашъ това-онова? Нѣмаше да ходишъ. Ти щѣше да бждешъ единъ отъ безсмъртнитѣ хора, всѣки моментъ щѣше да виждашъ, кой какво прави и нѣмаше да изпадашъ въ заблуждения. Нѣкой казва: „Азъ чухъ да се говори еди-какво си по дадена работа.“ Питамъ: вѣрно, истинно ли е това, което си чулъ? Докато хората ходятъ съ чуто и казано, голѣми простаци ще бждатъ. Нѣкои казватъ: „Кантъ написалъ книгата за „Чистия

разумъ.“ Каква е тази наука за чистия разумъ? Азъ наричамъ наука на чистия разумъ тази, при която човѣкъ ходи безъ никакъвъ смутъ въ сърцето си и се разговаря съ сжщества отъ невидимия свѣтъ. Каква по-хубава наука отъ тази, да дойде при тебе единъ ангелъ и да ти разправя за небето, за слънцето, за всички звѣзди, и слѣдъ всичко това да знаешъ, че ти разполагашъ съ една велика Истина. Съврѣменнитѣ учени казватъ, че разстоянието отъ земята до слънцето било около 92 или 93 милиона мили. Казвате: „Значи, разстоянието е или 92, или 93 милиона мили, не се знае съ абсолютна точностъ колко е, но разликата между 92 и 93 е много малка. — Какъ, малка разлика ли е единъ милионъ мили? Какво ще стане съ мене, ако азъ разчитамъ на тия данни и тръгна съ единъ тренъ до слънцето, и като стигна до 92 милиона мили, тренътъ ме остави въ пространството, безъ да съмъ стигналъ до слънцето. Каква трѣбва да бжде тази математика, на която мога да се основавамъ? Нѣкой казва: „Азъ съмъ близо до часа, въ който ще изправа живота си.“ — Колко си близо? — Докато изправишъ живота си, има единъ милионъ мили разстояние. Между слънцето и земята има разстояние отъ цѣли седемъ физически пояса. Ще дойде врѣме, когато нашето слънце ще прояви само своята физическа обвивка и ще почервенѣе. На сжщото основание има и звѣзди червени, портокалени, сини и т. н. Това показва, както степенъта на тѣхното развитие, така и степенъта на нашата култура. Ако човѣкъ развива своето духовно тѣло, той ще започне да вижда звѣздитѣ тѣй свѣтли, както и слънцето, и ще влѣзе въ връзка съ тѣхъ. Често съмъ говорилъ, че човѣкъ може да се разговаря не съ материалното, но съ духовното слънце. Слънчевата свѣтлина, която виждате отъ земята, е физическа, но слънцето има и духовна свѣтлина, която не хвърля никакви сѣнки. Тази свѣтлина е мека, и когато тя проникне въ човѣшкото сърце,

въ човѣшкия умъ и въ човѣшката душа, въ човѣка настава голѣма вжтрѣшна тишина. Напри-
мѣръ, нѣкой човѣкъ дойде до отчаяние, иска да
се самоубие; взима револвера си и излиза вънъ
нѣкъдѣ си изъ гората. Въ тозъ моментъ, обаче,
тази мека свѣтлина прониква дълбоко въ душата
му, и веднага въ него настава миръ, тишина, и
той чува единъ тихъ гласъ, който му казва: „Не
бой се, всичко ще се оправи!“ Не се минава мно-
го врѣме, и той вижда, че въ този разрушенъ
миръ започва да расте нѣщо красиво, хубаво. За-
почватъ тогава приятелитѣ му да се изреждатъ
единъ слѣдъ другъ, започватъ да му говорятъ,
да го насърдчаватъ, докато той изправи живота
си. Значи, Богъ е въ сила да измѣни живота на
всѣки едного.

Та казвамъ: онѣзи, които вървятъ въ Боже-
ствения пѣтъ, ако искатъ да добиятъ новия жи-
вотъ — животътъ на безсмъртието — трѣбва да упо-
трѣбятъ новитѣ методи въ живота си. Казвате:
„За насъ е важно сега, да прѣживѣемъ, както и
да е, нѣма какво да мислимъ за безсмъртието.
Ние сме слаби хора, безсмъртието не е постижимо
за насъ.“ — Че сте слаби, това не е извинение.
Работете, за да се усилите! — Ама азъ съмъ спри-
хавъ човѣкъ. — Ти можешъ да констатирашъ, но
то не те оправдава. Ти трѣбва да се обърнешъ
къмъ Бога, съ молба Той да вложи повече маг-
нетизъмъ въ сърцето ти, повече електричество въ
ума ти, и тогава този старъ опитенъ грънчаръ,
който живѣе въ твоето съзнание, ще разшири
твоитѣ стари форми и ще създаде отъ тѣхъ нѣ-
що ново. За да успѣешъ въ това, всѣка сутринъ
и всѣка вечеръ изпращай къмъ всички хора частъ
отъ твоето благо, което е вложено въ душата ти.
Казва се въ едно изречение: „Дѣто Мъдростъта
упраздява, редътъ не се нарушава; дѣто Истината
грѣе, плодътъ цвѣти и зрѣе.“ И тогава, щомъ Ис-
тината дойде въ насъ, въ душитѣ ни ще се про-
яви висшата Любовь. Висшата, идейната Любовь

се проявява въ Любовь къмъ всички хора, безъ да подозиратъ тѣ источника, отдѣто тя излиза.

Второто проявление на зисшата Любовь седи въ слѣдното: да любишъ хората и тогава, когато те мразятъ и ти мислятъ злото; да имъ слугувашъ по цѣль день, безъ да знаятъ тѣ, кой имъ служи. Това подразбира Христосъ подъ думитѣ „служене на Бога.“ Значи, ние трѣбва да станемъ неизвѣстни въ доброто, както сме неизвѣстни и въ злото. Иначе, бждеге увѣрени, че ако искате да се прославите чрѣзъ доброто, вие ще се прославите и чрѣзъ злото. Това се вижда навсѣкждѣ въ свѣта. Щомъ човѣкъ се прослави съ нѣщо добро, не се минава и година, веднага прѣдъ него се разкрива другъ листъ — той се прославя и съ нѣкакво зло дѣло. Затова, именно, Христосъ казва: „Не търсете слава отъ чловѣцитѣ, но търсете слава отъ Бога!“ Въ този свѣтъ ние сме пжтници, туристи, минаваме и заминаваме, носимъ сѣменцата на новата култура. Когато този свѣтъ се подобри, когато се възстанови редъ и порядкъ въ него, Божията Любовь и Божията слава ще се възцарятъ, ще заематъ своитѣ мѣста. Подъ слава Божия не разбираме нѣщо нереално. Напротивъ, най-реалното нѣщо въ свѣта е да видишъ славата Божия навредъ и да живѣешъ само заради нея. Старата култура вече отживѣва своето врѣме. Бждещата култура е за разумнитѣ, за добритѣ хора. „Блажени кроткитѣ, защото тѣ ще наслѣдятъ Царството Божие,“ се казва въ Писанието. Старата земя ще се облѣче съ нова, съ хубава прѣмѣна, и хората ще заживѣятъ въ Истината, ще цѣвтятъ и зрѣятъ, Любовь ще има между тѣхъ. Царството Божие ще се възстанови не на старата земя, но въ новото небе и въ новата земя. Новото небе и новата земя сж нашитѣ души, въ които ще се възстанови Царството Божие.

Отъ всички съврѣменни хора сега се изисква абсолютна, положителна вѣра, а не вѣрвания. Вие може да кажете: „Вѣрно ли е всичко това, което

говорите?“ — Провѣреге. Мислите ли, че всичко, което се доказва е вѣрно? Мислите ли, че всички факти, които мога да ви наведе по единъ въпросъ, прѣдставляватъ Истината? Всѣко нѣщо е до толкова вѣрно, доколкото всѣки човѣкъ може да бжде отворена книга, която да отваря и да чете отъ нея.

Сега ще ви приведа два примѣра за изяснение на мисълта си. Какво трѣбва да направи скулпторътъ съ най-хубавия камѣкъ, ако иска да извае отъ него една отлична статуя? Камѣкътъ съдържа ли въ себе си формата, която скулпторътъ иска да му прѣдаде? — Не я съдържа. Значи, скулпторътъ самъ трѣбва да вземе чука и да започне ваенето на статуята. Допуснете, че въ този мраморенъ камѣкъ има съзнание, като нашето. Какво ще направи той? — Ще започне да плаче, да вика и да казва: „Докога ще продължаватъ тия страдания?“ — Докато скулпторътъ извае статуята. Той си продължава работата, а мраморътъ плаче, вика. Най-послѣ скулпторътъ свършва статуята си, отдалечава се отъ нея, поглежда я, погледне маджко и къмъ сълзитѣ ѝ, усмихва се и казва: „Дойде вече краятъ и на сълзитѣ!“ Послѣ взима кърпата си, изтрива сълзитѣ на статуята и казва: „Не плачи вече! Отъ този моментъ, кой какъ mine покрай тебе, ще те погледне и ще види, че въ тебе има редъ и порядъкъ.“ И наистина, кой какъ mine покрай тази статуя, казва: „Идея, дълбочина има въ тази картина!“ Отлична е тя!“ Статуята слуша всичко това и е доволна, че нѣма вече чука, нѣма вече страдания. Но докато хората се научатъ да живѣятъ правилно, много чукове трѣбва да минатъ по гърбоветѣ имъ. Неизбѣженъ законъ е този.

Вториятъ примѣръ. Имате едно парче бѣло платно. Великиятъ художникъ взима четката и боитѣ си и започва да цапа безразборно върху него. Минава нѣкой простакъ покрай този художникъ, поглежда го, какво прави и си казва:

„Вижъ, какво върши този човѣкъ! Азъ мислѣхъ, че е нѣкакъвъ великъ художникъ, а той знае само да цапа!“ На втория день художникътъ пакъ взима четката и боитѣ и продължава да цапа върху платното. Третия, четвъртия день все продължава да цапа, докато единъ день погледнешъ, нѣщо взело да се оформява върху платното. Колкото повече художникътъ работи, образътъ все повече и повече се оформява, докато най-послѣ на платното се вижда хубаво, идеално изработена картина. Кой какъ мине покрай нея, казва: „Великолѣпна картина!“ Художникътъ казва: „Виждате ли, какво може да излѣзе отъ това цапане!“ — Да, но ако платното не бѣше се нацапало, можеше ли да има сега тази цѣна? Ако платното не бѣше се нацапало, щѣше ли да има тази стойностъ? — Не. Платното придоби своята цѣна, само слѣдъ като се нацапа.

По сѣщия начинъ и при васъ може да дойде нѣкой ангелъ и да ви нацапа съ четката и съ боитѣ си. Вие казвате: „Огрѣшихъ се!“ Втория день дойде сѣщиятъ ангелъ, пакъ ви нацапа съ четката си, а вие казвате: „Много се огрѣшихъ вече!“ Третия день пакъ дойде, понацапа ви още малко. Казвате: „Пропаднахъ сега!“ — Не, ти сега, именно, си по-добъръ, отколкото бѣше по-рано. Той цапа, ти плачешъ, той цапа, ти плачешъ, докато най-послѣ излѣзе нѣщо хубаво. Нѣкои казватъ: „Еди-коя сестра плаче, ще се прѣсне отъ мъжа.“ — Не, ангелътъ я цапа, ще изкара нѣщо хубаво отъ нея. Докато ангелътъ я цапа, тя нѣма да полудѣе, нѣма да се прѣсне отъ мъжа. Мнозина питатъ: „Защо хората плачатъ?“ — Плачътъ е признакъ на животъ. Живитѣ хора само плачатъ. Животътъ се изразява съ плачъ. Плачете, докато сте живи, докато имате животъ въ себе си! Невъзможно и страшно е да плаче мъртвиятъ човѣкъ. И Любовта, когато обича нѣкого, плаче — очигѣ й се насълзяватъ. Истински плачъ е този, когато очигѣ само се насълзяватъ, и сълзитѣ

потъзватъ навжтрѣ. Не е плачъ това, когато сълзигѣ излизатъ вънъ отъ очитѣ и се проливатъ по земята. Азъ бихъ желалъ да виждамъ очитѣ на всички хора влажни, просълзени. Това говори за благородство на човѣшката душа.

И тъй, ако чукътъ на скулптора и четката на художника работятъ върху ни, това е едно висше благо заради насъ, за което трѣбва да се учимъ на търпѣние. Това е единъ отъ великитѣ уроци, които Богъ ни дава. Ние се приготвяваме за новата култура, която иде въ свѣта. Прѣдъ насъ седи велико бждеще. Съврѣменнитѣ хора още не сж живѣли, какво трѣбва. Едва сега тѣ започватъ да живѣятъ правилно.

Сега, като се върнете дома си, вложете въ подсъзнанието си вашата мисль и желание да живѣете добрѣ. Кажете: „Господи, азъ искамъ да живѣя добъръ, правиленъ животъ!“ Кажете ли си веднѣжъ тази мисль, забравете я по-нататкъ! Нѣкой казва: „Защо трѣбва да се молимъ на Бога?“ — Ако човѣкъ не се моли, какво трѣбва да прави тогава? Ако ние считаме молитвата за нѣщо смѣшно, яденето е още по-смѣшно. Ако ние считаме молитвата за нѣщо смѣшно, спането е още по-смѣшно. Ако ние считаме молитвата за нѣщо смѣшно, четенето на книги е още по-смѣшно. Нѣкой отваря книгата и я затваря. Питамъ го: какво четешъ? — Една книга. Ако вие четете една цѣнна книга и по десетъ пѣти на день съ кърпа изтривате написаното, какво ще остане отъ нея слѣдъ десетъ години? Написаното върху нея ще бжде ли отчетливо? Ако затриваме написаното върху книгата, какво сме придобили? Пазете се, да не би слѣдъ като отворите книгата, да кажете: „Животътъ, който Богъ ми е далъ, не е хубавъ.“ Кажете ли така, вие затривате своя животъ. Нѣкои затриватъ така живота си, като казватъ: „Господъ не ми е далъ богатство, не ми е далъ знания.“ — Какво богатство искашъ? Животътъ, който имашъ, е най-голѣмото богатство. Ти благодари,

че си сиромашъ. Добрѣ ли ще ти бжде, ако имашъ голѣмо богатство и бждешъ въ положението на натоварено магаре? Казвамъ: сиромашията е най-голѣмото богатство, най-голѣмото благо въ свѣта. Коя сиромашия? Азъ говоря за онази сиромашия, при която човѣкъ съ жажда, съ благоговение очаква да дойде великото въ свѣта. Въ това седи смиреніето на човѣка. Никой нѣма право да изтрива хубавитѣ нѣща!

Казвамъ: въ всѣка душа има хубави, богати условия за бждещето. При най-голѣмото си нещастие, при най-голѣмата си несполука благодари на Бога за всичко това и си кажи: „Азъ ще докажа на Бога, че имамъ любовъ къмъ Него.“ Ако не можете да носите страданията си, въ какво ще покажете вашата младостъ? Азъ наричамъ „млади хора“ тия, които геройски могатъ да носятъ най-голѣми страдания. Герои трѣбва да бждете! Само по този начинъ ще се подмладите. Дойде ли ви нѣкое страдание, турете го на гърба си, понесете го малко, а послѣ го свалете на земята прѣдъ себе си, нагостете го, разговорете се съ него, и то ще ви напусне. Страданието се плаши отъ стария човѣкъ. То иска младъ човѣкъ да го носи на гърба си, за да се разговаря съ него и да му обяснява смисъла на страданията. Вие казвате: „Лесно се говори за страданието, но мжчно се носи.“ — Герои иска свѣтътъ! Той търси млади, силни хора, съ такива умове, които да обгръщатъ всички умове, и съ такива сърца, които да обгръщатъ всички сърца. Нашето благо е благо за всички хора, и благо на всички хора е и наше благо. Затова всѣки трѣбва да каже: „Азъ затова се родихъ.“ — Защо? — За да живѣя въ безсмъртіето. „Азъ затова се родихъ.“ — Защо? — За да живѣя въ редъ и порядъкъ. „Азъ затова се родихъ.“ — Защо? — За да живѣя, цвѣтя и зрѣя.

„Затова се родихъ.“ — Защо? — Да свидѣлствувамъ Истината и да покажа, че това, което Богъ е създалъ, не се разрушава. Слънцето не

се разрушава. Разрушаватъ се само тѣзи нѣща които човѣкъ е направилъ. Ако нѣщата въ природата се разрушаватъ, това показва, че тѣ сж направени отъ други нѣкои сжщества, а не сж направени отъ Бога. Много сжщества работятъ въ свѣта. Кжщитѣ ни, напримѣръ, които сж направени отъ насъ, изчезватъ. Много отъ нашитѣ мисли и желания сжщо тѣй изчезватъ, но Божественото въ насъ остава за вѣчни врѣмена.

Христосъ казва: „Азъ затова се родихъ, да свидѣтелствувамъ Истината.“ По сжщия начинъ и всѣки отъ насъ може да каже, защо се е родилъ въ свѣта.

Бесѣда отъ Учителя, държана на 10 октомври 1926 год.
въ гр. София.

Раздай го на сиромаситѣ!

Това като чу Исусъ, рече му:
„Още едно ти не достига: все що
имашъ, продай и раздай на сиромаситѣ и ще имашъ съкровище на
небето; и дойди та ме послѣдвай!“ *)

Истинскиятъ или разумниятъ животъ има свой вътрѣшенъ смисълъ. Не е достатъчно само да говоримъ, че животътъ има смисълъ, защото когато казваме, че животътъ има смисълъ, въ сжщностъ ние го считаме като нѣщо механическо, външно, което нѣма нищо общо съ насъ. Свѣтлината има смисълъ за очитѣ, понеже отваря просторъ прѣдъ човѣка и му показва пътя, по който той трѣбва да се движи. Топлината сжщо така има смисълъ за човѣка. Като говоримъ за топлината, ние не разбираме резултата на онова горение, което разтопява елементитѣ, но подразбираме онази естествена, нормална топлина, която подхожда на човѣка и му дава свобода на движение. Безъ топлина човѣкъ не може да се движи. Казваме, че човѣкъ трѣбва да мисли. Защо? — Мисълъта е подобна на свѣтлината. Свѣтлината и топлината иматъ сходни качества. Както топлината дава свобода въ движенията на човѣка, така и чувствата създаватъ движение, потикъ. Нѣкой казва: „Азъ нѣмамъ интересъ къмъ нищо.“ — Такъвъ човѣкъ е безжизненъ, въ него нѣма чувства; той може да философствува, да мисли, колкото иска, но въ него нѣма потикъ, нѣма движение. Не е мисълъта, която дава потикъ въ живота на човѣка.

Съвременната наука е допринесла много нѣщо за човѣчеството, но сжщевременно тя донѣкъдѣ е объркала понятията му за живота. И сега, всички учени доказватъ, какъ се разширяватъ тѣлата. Тѣ твърдятъ, че тѣлата се разширяватъ

*) Марка 10:21.

отъ топлината. — Вѣрно е, че нѣкои тѣла се разширяватъ отъ топлината, а нѣкои се сгъстяватъ, т. е. свиватъ при изстудяване. И послѣ, какъ се разширяватъ тия тѣла? Ученитѣ сж доказали, че водата, наприкладъ, прави изключение отъ другитѣ тѣла, а именно: при изстудяване тя не се свива, а се разширява тѣй, както се разширява и отъ топлината. Наистина, това е доказано само за водата, но всѣко доказателство трѣбва да има смисълъ за цѣлия животъ. Защо? — Защото цѣлата вселена е живъ и съзнателенъ организъмъ, жива и съзнателна душа, въ която царува единъ мощенъ и жизненъ Духъ. Съврѣменнитѣ астрономи казватъ, че слънцето било еди-какво си тѣло, че Сириусъ билъ еди-какво си тѣло и т. н. Знаете ли на какво мязатъ тия тѣхни твърдения? — Тѣ мязатъ на твърденията на единъ съврѣмененъ анатомикъ, който взима човѣка и го раздробява на отдѣлни части, като разхвърля червата му на едно мѣсто, дробоветѣ — на друго мѣсто, сърцето — на трето мѣсто и казва: „Това е човѣкътъ!“ Питамъ: какво разбрахте отъ този човѣкъ? Това наука ли е? Тия учени казватъ: „Ние правимъ отдѣлни скици.“ Тѣ изваждатъ сърцето на човѣка и казватъ: „Чакай да видимъ, какви сж човѣшкитѣ чувства!“ Послѣ изваждатъ мозъка му и казватъ: „Сега пъкъ нека видимъ, какви сж човѣшкитѣ мисли!“ Какво може да се разбере отъ това? Какво ще се спечели отъ тѣзи знания? — Все ще се спечели нѣщо, но не това, къмъ което тѣ се стремятъ. Казватъ за нѣкого: „Този човѣкъ трѣбва да се обуздае, той е дивъ конь.“ — Добрѣ, може да е така, но по какво се отличава дивиятъ отъ питомния конь? Казвамъ: ако се говори така за единъ човѣкъ само, трѣбва да се знае, че голѣма частъ отъ хората на съврѣменното общество сж подивѣли. Умътъ на много хора не е на мѣстото си. Ще кажете: „Какъ тѣй, ние сме културни хора!“ Казвамъ: не е майсторъ онзи, който сглобява нѣщата механически, но онзи, който умѣе:

да ги хармонизира. Азъ не виждамъ никаква култура въ този свѣтъ, дѣто хиляди хора бѣсятъ, дѣто хиляди майки разплакватъ, дѣто хиляди братя и сестри се развращаватъ и опропастяватъ и т. н. Този свѣтъ отъ единия до другия край е заприличалъ на лудница. И тогава, кое е онова, което ще ни радва?

Знаете ли на какво мязатъ съврѣменнитѣ хора? Бащата казва на дъщеря си: „Дъще, тичай долу въ мазата и донеси оттамъ нѣкое вжже, защото едно дѣте е паднало въ кладенеца, та да го извадимъ!“ Дъщерята въ това врѣме седи прѣдъ огледалото и си прави прическата, не се мърда. Като си направи прическата, като се докара, ще слезе въ мазата да търси вжже. И това било моралъ! Кажете ми, кой не си прави днесъ прическата прѣдъ огледалото? Днесъ хората грѣшатъ и умиратъ, падатъ и ставатъ, но много отъ съврѣменнитѣ свещеници турятъ одеждитѣ си прѣдъ олтаря, правятъ прическитѣ си, не виждатъ, какво се прави навънъ. Казвамъ: оставете вашитѣ одежди и прически, погледнете какво правятъ хората вънъ! Хората умиратъ, а тѣ разправятъ, какъ Христосъ билъ разпнатъ, какъ пострадалъ и т. н. Хората умиратъ, а въ нѣкое заведение се дава концертъ, и всички бързатъ да отидатъ тамъ, да се забавляватъ. Нѣкждѣ хиляди наши братя и сестри се развращаватъ, а другадѣ се готвятъ за концерти, балове и вечеринки. Едни хора умиратъ, а други казватъ: „Нѣма какъ да имъ се помогне, сждбата имъ е такава, иматъ наслѣдственни болѣсти и пороци, на които не може да се помогне.“ Обаче, когато Господъ създаде свѣта, нѣмаше нито наслѣдственни прояви, нито лоша сждба. Всички тия нѣща се явиха въ свѣта, откакъ дойдоха разгаленитѣ, разваленитѣ дѣца на земята. Отъ това врѣме насамъ се заговори за наслѣдствености, за лоша сждба и т. н.

И сега отъ хиляди години насамъ и досега, какъ ученитѣ хора създаватъ своитѣ теории по

въпроса за сътворяването на свѣта. Тѣ третирагь въпроса за атомитѣ, дали тѣ се въртятъ около единъ центъръ, или радииратъ отъ този центъръ къмъ периферията на окръжността. По този начинъ ученитѣ хора обуславягь своитѣ теории съ редъ формули, като казватъ напริมѣръ, че $X^2 =$ на еди-каква си величина и т. н. Тѣ изчисляватъ, напрімѣръ, какъ работятъ природнитѣ сили въ врѣме и пространство и слѣдъ редъ формули изваждатъ своитѣ заключения, като питатъ: „Разбрахте ли какъ е създаденъ свѣтътъ?“ Казвамъ: ето, сега и азъ ще ви прѣдставя една формула! Взимамъ едно яйце и ви питамъ: това яйце здраво ли е? — Здраво е. — Добрѣ, слѣдъ 25 деня азъ ще ви донеса това яйце да видите, че нищо не е останало отъ него, като яйце, но погледнете ли вътрѣ, ще видите, че тамъ се крие едно живо същество. Казвате: „Възможно ли е това? — Елате да провѣрите! Азъ прѣдъ васъ ще туря едно яйце подъ нѣкоя кокошка и слѣдъ 25 деня елате пакъ тука, да видите, че отъ яйцето се подава главичката на едно малко пиленце. И следъ това учениятъ човѣкъ ще дойде при мене да ми разказва, какъ се създадо това пиленце. Казвамъ му: не ми трѣбва това нѣщо. Какъ се е създадо пиленцето, азъ зная вече, но кажи ми по-нататѣкъ какъ да го хранимъ.

Знаете ли, на какво още мязатъ нѣкои отъ съвременнитѣ учени хора? — На финансови инспектори, които разглеждатъ смѣткитѣ на нѣкой фалиралъ търговецъ. Дойдатъ тия учени при търговеца и започватъ да разглеждатъ смѣткитѣ му. Тѣ казватъ: „Ние направихме изчисления и намѣрихме, че тукъ има злоупотрѣбление отъ два милионъ лева. Тия пари сж използувани нѣкакъ незаконно.“ — Добре, тия пари сж изядени вече. Въпросътъ е, какъ могатъ да се върнатъ. — Този човѣкъ билъ голѣмъ вагабонтъ! — Добрѣ, но какво трѣбва да се прави сега? Днесъ ученитѣ се хвалятъ именно съ това, че открили злоупотрѣб-

лението. Азъ бихъ желалъ да срѣщна такива учени, които да знаятъ, какъ да поправятъ грѣшкитѣ, а не само да ги намираатъ. Има такива учени въ свѣта. Ще седне нѣкой синъ да говори на майка си: „Мамо, отъ нѣкое врѣме азъ не харесвамъ нашата Драганка. Тя се държи много свободно, не се облича, както трѣбва. Като облѣкла една старомодна, дълга рокля, че до земята се влачи; въ нея нѣма нищо модерно нищо естетично. При това, не знае ли, че за такава дълга рокля се даватъ повече пари? Тя трѣбва да си направи по-къса рокля;“ Казвамъ: отъ редъ години насамъ хората търсятъ грѣшкитѣ си само, а не търсятъ начини, какъ да се изправятъ. Нѣкой проповѣдникъ срѣща единъ човѣкъ съ свободно вѣрую и го пита: „Ти какво направи досега съ твоего вѣрую? Откажи се отъ него!“ — Добрѣ, ако този човѣкъ се откаже отъ своето вѣрую, ти ще го спасишъ ли? Спаси ли нѣкого досега? — Не спасихъ. — Ако ти можеше да спасявашъ, дѣцата нѣмаше да умираатъ, и хората нѣмаше да се лъжатъ.

И до днесъ всички свещеници и пастори проповѣдватъ, че Христосъ спасилъ свѣта. — Ако Христосъ бѣше спасилъ свѣта, хората щѣха да живѣятъ добрѣ. Той още не е спасилъ свѣта. Има спасение нѣкъждѣ, но то не е тамъ, дѣто хората го търсятъ. Въ материалния свѣтъ нѣма никакво спасение. Ако съврѣменнитѣ хора мислятъ, че като живѣятъ само въ материалния, въ физическия свѣтъ могатъ да турятъ редъ и порядъкъ въ домоветѣ, въ общества и въ народитѣ, нищо нѣма да придобиятъ. Животътъ не седи само въ материалнитѣ прояви. Той има и други страни за проучаване.

Събрали се нѣколко нравешки философи, които живѣли въ единъ богатъ чифликъ, да се разговарятъ. Първиятъ философъ започва разговора: „Нашиятъ господарь е отличенъ човѣкъ! Откакъ е дошълъ тукъ, ние имаме всичко въ изобилие: ядене, пиене и всичко необходимо. Нѣма друго

существо като него. Той е първото божество въ свѣта.“ — Да, за нравитѣ този господарь е първото божество, но право ли е това заключение и за насъ? За насъ има хиляди такива същества, хиляди такива божества, които не спасяватъ свѣта. Ама нѣкой билъ светия! — Чифликчия е той. Нѣкой казва: „Знаете ли, какво вѣрую имамъ?“

— Какво вѣрую имашъ? — Знаете ли, какво учение имамъ? — Какво учение имашъ? — Знаете ли, какво знание имамъ? — Какво знание имашъ? Питамъ: можешъ ли съ твоего знание, съ твоего вѣрую да измѣтишъ едно пиленце огъ яйцето? По природа българинътъ е символистъ, често си служи съ символистически изрази. Напримѣръ, той казва за нѣкого: „Много тънко го преде този човѣкъ.“ — Какво лошо има въ това, ако нѣкой човѣкъ преде тънко? Или: „Много дебело го преде този човѣкъ.“ Ако е лошо човѣкъ да преде тънко, или ако е лошо да преде дебело, какъ трѣбва да преде? — Срѣдно: нито дебело, нито тънко. Значи, българинътъ не обича нито тънко, нито дебело предене. Другъ пътъ българинътъ казва: „Прѣкаленъ светецъ и Богу не е драгъ.“ Като срещне нѣкой голѣмъ грѣшникъ, той му казва: „Прѣкали го много.“ Но като срещне и голѣмъ праведникъ, който се моли по цѣль день на Бога, казва: „И ти прѣкали много. Да направишъ 50 — 60 поклона, разбирамъ, но да направишъ 500 — 600 поклона, това не разбирамъ вече!“ Наистина, какво може да постигне човѣкъ, ако прави всѣки день по 500 — 1000 поклона? Въ природата има единъ законъ на умѣреностъ. Ако прѣкалишъ и прѣстѣпишъ този законъ, идва насищане въ нѣщата. Колко бучки захаръ най-много може да турите въ една чаша пълна съ вода? Ако турите една бучка захаръ, тя ще се разтвори напълно; ако турите двѣ, три, четири, петъ бучки захаръ — също ще се разтворятъ; турите ли, обаче, 20, 30, 40, 50, 60 или повече бучки захаръ, какво ще стане съ тѣхъ? — Нѣма да се разтво-

рятъ, и водата ще се прѣсити. Тогава, прилагайте този законъ и въ живота си, за да избегнете прѣсищанията. Като човѣкъ, за да се движишъ свободно, ти трѣбва да имашъ само едно желание. Внесешъ ли, обаче, повече желания едноврѣменно въ твоего сърце, ти не ще можешъ да се движишъ свободно въ живота си и на всѣка крачка ще се спъвашъ. Божествената философия казва: „Учи!“ За всѣки даденъ моментъ Божествениятъ законъ позволява само по едно желание, по една мисълъ и по едно волево движение извънъ врѣмето и пространството. Въ врѣмето и пространството пъкъ се допуска реализирането само на едно отъ тия желания, мисли и действие.

Когато се говори за врѣме и пространство, това подразбира, че за всѣки даденъ моментъ се допуска да мислишъ само върху една мисълъ, да имашъ само едно желание и да проявявашъ само едно волево дѣйствие. Ще кажете, че човѣкъ не може да мисли безъ умъ. — Не, човѣкъ може да мисли безъ умъ, и може да чувства безъ сърце. Тогава ще кажете, че човѣкъ може да живѣе и безъ Бога. — Не, това не е вѣрно и не може да бжде! Мислитѣ и чувствата идватъ отъ Бога, и минаватъ само прѣзъ мозъка и прѣзъ сърцето, като прѣзъ фокуси, чрѣзъ които се отразяватъ навънъ. Реалнитѣ нѣща въ свѣта не могатъ да с ж или да не с ж. Такава философия не съществува. Вземете, наприкладъ, думитѣ, съ които си служи съврѣменната наука: материя, субстанция и есенция. Тия три думи, като понятия, се различаватъ коренно. Въ моя умъ понятието „материя“ подразбира състояние на смъртъ и на животъ; това понятие означава мѣстото, дѣто ставатъ постояннитѣ промѣни. Материята е свързана съ форми-тѣ на тѣлата и прѣдметитѣ. За да се прояви материята, трѣбва да има форми. Когато нѣкой каже думата „субстанция“, подразбирамъ размножаване. Това може да не е съгласно съ мнѣнието на ученитѣ хора, но, споредъ мене, азъ съмъ на

правата страна. Ако влѣза въ една аудитория, азъ ще докажа на ученитѣ хора моето разбиране по тѣзи въпроси, стига тѣ да ме питатъ, какво нѣщо е материя, какво — субстанция и какво — есенция. Съ тѣзи три състояния ние живѣемъ. Щомъ се промѣняшъ много, ще кажешъ: „Въ материята съмъ.“ Щомъ се движишъ много, щомъ скачашъ много, ще кажешъ: „Субстанциаленъ съмъ.“ Щомъ се размножавашъ много, ще кажешъ: „Есенциаленъ съмъ.“ Ако си поставенъ въ материята, ще знаешъ, доколко можешъ да се промѣняшъ. Ако си въ субстанцията, ще знаешъ, доколко можешъ да се движишъ. Напримѣръ, въ даденъ моментъ мисълта на нѣкой човѣкъ може да се движи съ бързина 100 или 200 километри въ минута, но тя може да се движи и съ бързина сто милиона километри въ минута. науката доказала ли е това? Ще каже нѣкой, че човѣшката мисълъ може да се движи съ такава бързина. Изчислено ли е точно, съ колко милиона километри може да се движи човѣшката мисълъ въ минута?

Сега ще направя една аналогия между човѣшката мисълъ и яйцето. Човѣшкитѣ мисли сж тѣй изкусно създадени, че както не може да се намѣри връзката между мисълта и мозъка, така не може да се намѣри никаква връзка между пилето и черупката на яйцето. Казвамъ: едно врѣме, когато пилето не бѣше излупено, между яйцето и него имаше нѣкаква връзка, но сега, когато пилето е излупено, между него и яйцето вече нѣма нищо общо. Като броите числата отъ 1 — 10, ще се запитате, какъ е произлѣзла двойката, тройката, четворката, петорката и т. н. Има математици, които доказватъ, какъ единицата е станала двойка, послѣ тройка, слѣдъ това четворка, петорка, шесторка, седморка и т. н. Да направимъ слѣднитѣ разсжждения. Нѣкому се ражда дѣте, на име Свѣтославъ. Като стане на една година, бащата казва: „Дѣтето ми е на една годи-

на.“ Наредъ съ името му написватъ съ свѣтли букви „единица.“ На втората година написватъ: „Нашъ Свѣтославъ е на двѣ години.“ На третата година написватъ: „Нашъ Свѣтославъ е на три години.“ Най-послѣ дохожда десетата година и родителитѣ написватъ: „Нашъ Свѣтославъ е на десетъ години.“ Какво означаватъ числата отъ 1 — 10?

Питамъ: първата година произлѣзла ли е отъ числото едно? Двѣтѣ години произлѣзли ли сж отъ числото двѣ? Тритѣ години произлѣзли ли сж отъ числото три? Четиритѣ години произлѣзли ли сж отъ числото четири? Петѣтѣ години произлѣзли ли сж отъ числото петъ? Кабалиститѣ казватъ, че единицата е създала свѣта. И азъ казвамъ сжщото. Но коя единица, именно, е създала свѣта? Единицата не може да създаде свѣта. Че единицата е създала свѣта, това сж твърдения, подобни на ония, които дава българинътъ, като казва за нѣкого, че тънко преде. Единицата и всички останали числа сж символи. Като говоримъ за единицата, ние разбираме най-разумнитѣ сжщества въ свѣта, които сж направили първия планъ, по който свѣтътъ е билъ създаденъ. Като говоримъ за числото двѣ, ние подразбираме всички ония разумни сжщества, които сж слѣзли на земята, за да приложатъ този идеаленъ планъ за създаването на свѣта. Като говоримъ за числото три, ние подразбираме ония идеални сжщества, които сж опрѣдѣлили границитѣ на всички възможности въ свѣта. Слѣдователно, кажешъ ли „азъ съмъ единица,“ трѣбва да бждешъ въ връзка съ всички тия разумни сжщества, които означаватъ единицата. Ти говорилъ ли си съ тѣхъ? Вие казвате: „Еди-кой си нашъ ученъ човѣкъ е доказалъ тия нѣща.“ Нищо въ свѣта не се доказва. Ако е за доказателство, и водата ни доказва много нѣща. Съврѣменнитѣ инженери често казватъ: „Ние трѣбва да изпитаме пжтя, да провѣримъ всички условия, за да пуснемъ нѣкоя рѣка

да тече.“ Питамъ: едно врѣме рѣкитѣ не си ли намираха сами пѣтя? По кой инженерски планъ и споредъ коя математика тѣ си пробиваха пѣть и се движеха? Има ли математика, на която тѣ да се подчиняватъ? — Има, разбира се, но тя е Божествената математика. Воднитѣ капки, сами по себе си, сж живи, и въ тѣхъ има животъ. Вие какъ мислите, елементитѣ безъ движение ли намиратъ своя пѣть? — Не, и въ тѣхъ има движение, и то съзнателно. Какъ сж се сплотили всички елементи въ едно, за да образуватъ канаритѣ въ природата? — Тѣ работятъ, движатъ се подъ влияние на външно и вътрѣшно налѣгане, подъ влиянието на сцѣплението и афинитата. Като говоримъ за вътрѣшното сцѣпление, за афинитата, ние подразбираме единъ разуменъ животъ, разуменъ процесъ, който става въ цѣлата природа. Когато говоримъ за животъ, ние подразбираме сжщо тѣй разумни процеси, които се извършватъ въ цѣлата вселена.

И тѣй, да се доказватъ нѣщата, подразбираме да се приложатъ. Доказването е упражнение. Въ съврѣменнитѣ университети си служатъ съредъ формули. Това сж упражнения, задачи, доказателства, но повече умствени, теоретически, безъ тѣхното практическо приложение въ живота. Съ това ние не сждимъ ученитѣ хора, но казваме, че въ съврѣменната наука има още много недоизяснени факти и явления. Нѣкой казва: „Азъ имамъ право вѣрую.“ Ние не говоримъ противъ твое вѣрую. Ти можешъ да има единъ вѣренъ принципъ, едно право вѣрую, но важното е да го приложи въ живота си.

За изяснение на мисълта си ще ви приведа единъ примѣръ. Да кажемъ, че нѣкой човѣкъ иска да направи добро на единъ свой близъкъ, да му помогне съ извѣстна парична сума. Обаче, този неговъ близъкъ започва да злоупотрѣбва съ добрината му и често дохожда при него да иска пари. Това не е правилно отъ негова страна. Чо-

вѣкъ, който иска да прави добро, трѣбва да по-
 стѣпва споредъ своето вѣрую. Ще извика този
 човѣкъ настрана и ще му каже: „Братко, днесъ,
 когато имамъ въ изобилие, Волята Божия е да ти
 дамъ часть отъ моето богатство, но всѣки день
 не мога да ти давамъ; утрѣ не ще мога да ти
 дамъ нищо.“ Този човѣкъ ще започне да ти ци-
 тира стихове отъ Евангелието, да казва: „Каквото
 даде дѣсната ржка, лѣвата да не знае.“ Какво
 означава този стихъ? — Понеже дѣсната ржка е
 на ума, а лѣвата на сърцето, то лѣвата ржка не
 трѣбва да се бърка въ работата на дѣсната, нито
 дѣсната — въ работата на лѣвата, т. е. сърцето
 не трѣбва да се бърка въ работата на ума, нито
 умътъ — въ работата на сърцето. Работата на чо-
 вѣка е разпрѣдѣлена между ума и сърцето.
 Умътъ може да се бърка въ работата на сърцето
 само тогава, когато го повика и каже: „Моля поч-
 тения слуга, ума, да дойде въ кухнята да свър-
 шимъ заедно една работа на господаря си.“ Ще
 кажете: „Ама ние знаемъ, че слугинята и слугата,
 като дойдатъ въ кухнята на господаря си, започ-
 ватъ любовни работи.“ — Споредъ васъ това е
 възможно, но въ дома на господаря, и то въ кух-
 нята, любовни работи не ставатъ. Любовни работи
 не ставатъ и по гробищата. Често нѣкоя мома
 отива на гроба на майка си, и тамъ дойде нейни-
 ятъ възлюбенъ да се разговарятъ и слѣдъ врѣ-
 ме се оженватъ. Казвамъ: хора, които уговарятъ
 женитбата си на гробищата, животътъ имъ не мо-
 же да бжде добъръ. Онзи човѣкъ, който има пра-
 вилно вѣрую и иска да помага, ще каже: „Ето,
 давамъ половината отъ имането си!“ Какво под-
 разбираме подъ това? — Ако той получава двѣ-
 стѣ лева, стотѣ лева ще даде на своя близъкъ.
 Всѣки човѣкъ има право да даде само половината
 отъ онова, което получава, а не цѣлото. И като
 давашъ, не искай нищо, остави своя ближень да
 се жертвува, както той иска и разбира. Ако този

човѣкъ иска да се ожени, да живѣе за себе си, остави го свободенъ.

Ще ви приведа единъ примѣръ за единъ знаменитъ цигуларъ, подъ псевдонимъ Сеготинъ. Той се влюбва въ нѣкоя Мария Бѣлковска. Този цигуларъ ходилъ всѣка вечеръ съ своята любима далечъ отъ града да ѝ свири. Тя се възхищавала отъ неговото свирене. По едно врѣме, обаче, тя се влюбила въ единъ руски князь, за когото се оженила. Цигуларътъ прѣстаналъ вече да свири и заминалъ далечъ нѣкъждѣ изъ свѣта. Слѣдъ много години той се върналъ въ града, дѣто живѣла неговата любима и започналъ да обикаля около дома ѝ. — Едно врѣме веселѣхъ тебе, но сега ще свиря на твоитѣ дѣца — казалъ той. Цигуларътъ билъ вече много старъ човѣкъ. Той не се сърдилъ, че тя го напуснала, че му изневѣрила, но продължавалъ да свири на нейнитѣ дѣца, като си мислилъ: „Такава е била волята Божия!“ Единъ день неговата любима видѣла, че единъ старъ цигуларъ обикаля около дома ѝ, но не го познала, повикала го, като му казала: „Дѣдо, посвири малко на дѣцата!“ Той започналъ да имъ свири. Ако нѣкой съврѣмененъ човѣкъ се намѣри въ това положение, ще каже: „Остарѣхъ вече, разнебитиха се моитѣ идеали, нещастенъ е животътъ ми, нещастенъ съмъ и азъ!“ Свѣтътъ иска герои, като този старъ цигуларъ. Той и като младъ, и като старъ свири за своята любовъ. Ако цигуларътъ бѣше отъ съврѣменнитѣ герои, щѣше да удари цигулката въ земята и да каже: „Не свиря повече!“ Кое е по-хубаво сега: да свиришъ, или да не свиришъ? — Да свиришъ е по-хубаво, отколкото да не свиришъ.

Казвамъ: вложете въ себе си силното желание да разберете живота въ всички негови прояви. Съврѣменната наука не трѣбва да прѣдставлява само теория и да служи за накитъ на хората. Науката трѣбва да има вътрѣшно приложение. Мнозина казватъ: „Ние трѣбва да се държимъ въ

старото; да не отстъпваме отъ науката, отъ религията на нашитѣ дѣди и прадѣди.“ Казвамъ: не е въпросътъ да се създава нова религия. Свѣтътъ нѣма нужда отъ нова религия. Има една нова религия, въ която хората още не сж повѣрвали. Ние прѣпоръчваме на хората тази, именно, религия, която тѣ още не сж възприели и приложили. Когато възприематъ тази нова религия, тѣ ще се прѣобразятъ. Тя е религия безъ форми, безъ одежди, безъ кадилници. Въ тази религия човѣкъ може да ходи облѣченъ, както иска—като послѣденъ просекъ, или като князь; въ тази религия човѣкъ може да бжде прѣвъ, може да бжде и послѣденъ. Както и да е облѣченъ той, всички ще го приематъ съ „добръ дошълъ“, като тѣхенъ добъръ братъ. Едно е важно за хората отъ новата религия: тѣ трѣбва да бждатъ чисти и свѣтли като свѣтлината. Ако дрехитѣ имъ сж скжсани, отъ всѣка тѣхна дупка ще извира вода, бистра, чиста, като кристалъ. Всѣка дупка въ чучуръ ще се прѣвърне; хората ще се събиратъ около тия чучури и пѣсни ще имъ пѣятъ.

Азъ бихъ желалъ да срещна хора съ скжсани дрехи, но не съмъ срещналъ досега нито единъ такъвъ човѣкъ. Всѣки се срамува да ходи скжсанъ. Не се срамувайте отъ това! Нѣма нищо лошо въ скжсанитѣ дрехи. Естествено нѣщо е да се кжсатъ дрехитѣ. Като седи, като се движи човѣкъ нагорѣ-надолу, и дрехитѣ му се кжсатъ.

Христосъ казва: „Още едно ти не достига!“ Кое е то? — Любовта. Въ човѣшката любовъ, обаче, има срастване, страсти, тѣй както два клонна се срастватъ. Съврѣменнитѣ учени наричатъ това нѣщо „присаждане.“ Значи, съврѣменнитѣ хора наричатъ присаждането любовъ. Тѣ казватъ: „Ние имаме любовъ, знаемъ да присаждаме дивачки.“ Казвамъ: чакай да видя, дали тѣзи дивачки сж присадени добръ! Посѣйте сѣме отъ вашата присадена круша, да видимъ, дали ще даде добъръ плодъ! Посаждашъ, пакъ дивачка излиза.

Защо?—Не знаешъ правилно да присаждашъ. Сж-
щото нѣщо се забѣлѣзва въ живота и при възпи-
танието на дѣцата. Възпитавахъ дѣтето си редъ
години и като порасне, даватъ му нѣкъдѣ служ-
ба, но не се минава много врѣме, и той задига
касата съ паритѣ. Отъ този моментъ той изгубва
всичко. Ще кажете: „Науката и религията ще ни
просвѣтятъ.“ — Нито науката, нито религията мо-
гатъ да ни просвѣтятъ. Какво сж направили нау-
ката и религията отъ човѣка досега? Впрочемъ,
науката и религията могатъ да направятъ много
нѣщо отъ човѣка, но за коя наука и за коя ре-
лигия може да се каже това? — За тази религия,
отъ скжсанитѣ дрехи на която вода тече, и за та-
зи наука, отъ пропуканитѣ умове на която пилен-
ца излизатъ, както излизатъ пиленца отъ счупе-
нитѣ яйца, които кокошката е мжтила. Казвамъ:
това е учението, което азъ проповѣдвамъ. Като
казвамъ „азъ,“ това се вижда малко смѣло. Всѣ-
ки човѣкъ казва „азъ,“ обаче тази дума може да
се употрѣби само въ единъ случай. Кога? — Ко-
гато измжтя пилето отъ яйцето. Измжтя ли го,
мога да кажа азъ, но когато счупя яйцето и нищо
не излѣзе отъ него, не мога да употрѣбя думата
азъ. Какво трѣбва да кажа тогава? — Постарахъ
се да измжтя това пиле, но не можахъ, яйцето
било развалено. — Не е развалено яйцето, но ка-
то не разбирамъ закона, самъ го развалихъ.

Сега ще приложа тази мисль по отноше-
ние на вашия животъ и ще ви запитамъ: ако това
яйце е вашата глава, какво може да излѣзе отъ
нея? Вие ще кажете: „Гледай сега този човѣкъ,
какви работи седналъ да ни говори! Нѣма да ни
каже нѣщо научно, ами взелъ да ни говори за
счупенитѣ яйца!“ — Защо да не говоря такива
нѣща? Яйцето е вашата глава. Често вие си гово-
рите единъ другиму: „Я ми кажи, какво е родила,
каково е измжтила твоята глава досега?“ Казвате,
че мислите. Кажете ми една ваша мисль! Коя
мисль сте измжтили и родили вие сами? Кажете

ми една такава мисъл, която никой досега не е казалъ прѣди васъ! Покажете ми едно пиле, което знае да говори!

И тъй, единъ младъ човѣкъ дойде при Христа и Го запита: „Учителю благи, какво трѣбва да направя, за да наслѣдя животъ вѣченъ?“ Какво означава вѣчниятъ животъ? — Животъ на абсолютна свобода. Този човѣкъ иска да обикаля цѣлата вселена съ свободенъ билетъ, да го посрѣщатъ навсѣкждѣ тържествено, като господарь, но Христосъ му каза: „Още едно ти не достига!“ Какво е то? — Иди продай всичкото си имане, останало отъ дѣди и прадѣди, то не трѣбва за новия животъ. Слѣдъ това раздай всичко на сиромаситѣ и ела та ме послѣдвай! Нека тия бѣдни хора те помнятъ за вѣчни врѣмена! Този младъ момъкъ се поспрѣ малко и се замисли върху Христовитѣ думи. Той се намѣри въ положението на нѣкой съврѣмененъ адвокатъ, който за всичко си прави смѣтка, и запита Христа: „Ако продамъ всичкото си имане и го раздамъ на сиромаситѣ, а самъ тръгна съ скжсани дрехи и не получа слѣдъ това вѣчния животъ, какво ще правя тогава?“ И този младъ човѣкъ се отдалечи отъ Христа наскърбенъ и съ съмнѣние въ себе си. Христосъ като го видѣ, каза на ученицитѣ си: „Колко мъчно може да влѣзе богатъ въ Царството Божие!“

По сжщия начинъ, колкото и да се говори на съврѣменнитѣ хора, все ще се наскърбятъ и усъмнятъ. Има единъ законъ, споредъ който, като наскърбишъ или обидишъ нѣкого, тази скръбъ ще се върне къмъ тебе. Гледамъ нѣкое малко дѣте си играе съ едно пумпалче. Трѣбва ли да му развалямъ играта? Като ученъ човѣкъ, азъ трѣбва само да го попитамъ: „Върти ли се добрѣ твоето пумпалче?“ Докато това дѣте си играе, азъ не трѣбва да го занимавамъ съ нищо сериозно. Прѣстане ли да играе, насити ли се на дѣтинския животъ, тогава азъ имамъ право да му говоря и за по-сериозни нѣща, за които той вече е го-

товъ да работи съзнателно. Въртенето на пумпалчето показва, какъ се върти свѣтътъ. Ученитѣ хора иматъ редъ теории за създаването на свѣта. Споредъ една отъ тия теории първоначално всичко е прѣдставлявало една мъглявина и огъ въртението ѝ около единъ центъръ се е образувало слънцето. Значи, тази мъглявина постепенно се е втвърдявала, оформявала, докато най-послѣ се е прѣвърнала въ твърда маса. Първоначално слънцето е заемало нѣколко милиарда километри пространство по обемъ, но послѣ около него се явили нѣколко обржчи, които го раздѣлили на нѣколко части, отъ които постепенно се образували редъ планети, каквито сж нашата земя, Венера, Юпитеръ и други.» Засега нашитѣ астрономи знаятъ само седемъ планети, но има още двѣ неизвестни за тѣхъ — всичко деветъ планети. Числото седемъ е строго число. То е сждията, който те закача на вжжето безъ да мисли, че сжществува Богъ. Числото деветъ пъкъ е търговецътъ, който те поставя прѣдъ ликвидационната маса. Какъ ще ликвидирашъ? — Съ 25% лихва. Питамъ: вие, съврѣменнитѣ хора, като започнете ликвидацията си, съ колко на сто ще ликвидирате?

Сега, като говоря така, ни най-малко не искамъ да умаловажа живота на съврѣменнитѣ хора, нито да умаловажа начина, по който тѣ се движатъ. Моята цѣль не е тази, но казвамъ: въ живота на всѣки човѣкъ трѣбва да има непрѣривно движение. Всѣка сутринъ, като ставате, трѣбва да почувствувате въ живота си единъ малкъ плюсъ: да почувствувате, че вашето сърце е станало малко по-топло, вашиятъ умъ — малко по-свѣтълъ, а въ волята ви да се яви най-малкия импулсъ да направите едно микроскопическо добро. Напримѣръ, вие сте господарка, имате слугиня, и споредъ обичая си, още като ставате сутринъ, започвате да ѝ се карате, да я хокате за това-онова. Сега, обаче, като приемете това ново учение, съ ставането си още, нека у васъ се яви

поне най-малкото желание да измѣните, да смекчите малко отношенията си къмъ вашата слугиня. Нека слугинята ви, която се е научила на вашитѣ груби къмъ нея обноски, като влѣзе въ стаята на господарката си, да се очуди, че е станала нѣкаква промѣна съ нея, че не ѝ се кара. Нека тази слугиня започне да се пита, кое е нормалното положение на господарката ѝ: да я бие и да ѝ се кара, или да не я бие и да не ѝ се кара. На сжщото основание днесъ и религиознитѣ хора минаватъ прѣдъ свѣта за малко ненормални, защото нито се биятъ, нито убиватъ. Ако тѣ се биятъ и убиватъ помежду си, щѣха да минаватъ за нормални, както и всички останали хора. Тогава мнозина ще се запитатъ: въ такъвъ случай кой пжтъ да хванемъ? Тѣ се оправдаватъ съ това, че сж невѣжи, че не знаятъ какво да правятъ. — Азъ не отричамъ и това мнѣние на хората, но подържамъ, че въ свѣта не сжествува невѣжество. Всѣки човѣкъ знае, какво трѣбва да прави. Той знае, кое е добро и кое зло, знае кой пжтъ да хване. Нѣкои казватъ, че свѣтътъ се развалялъ отъ невѣжество. — Не, свѣтътъ се разваля отъ лакомия. Прѣстѣпленията въ свѣта не се вършатъ отъ невѣжество, но отъ лакомия. И умопобъркванията въ свѣта сжщо така ставатъ отъ лакомия. Нѣкой човѣкъ иска да стане поучень, отколкото може, вслѣдствие на което неговата нервна система не може да издържи на това голѣмо напрежение, на което той я подлага. Нервната система на всѣки човѣкъ може да издържа само извѣстно напрежение. Мине ли този максимумъ, тя се разстройва. Ако човѣкъ не може да издържи напрежението на извѣстни теории, на извѣстни истини, нека бжде благодарень на най-малкото, за което е достѣпенъ неговиятъ умъ и неговото сърце. Колкото малки и микроскопически разбирания да има той, нека бжде благодарень и на тѣхъ. Утрѣ той ще има по-голѣми разбирания. Това не значи, че утрѣшното му разби-

ране ще бжде съвсѣмъ ново, но все ще има единъ малъкъ плюсъ въ разбиранията си. Той ще гради тухла слѣдъ тухла въ своето здание и ще може да влиза и излиза отъ него, когато пожелае. Това здание ще бжде живо и ще може постоянно да расте и да се развива

Днесъ на съврѣменнитѣ хора е зададена същата трудна задача, каквато е била зададена нѣкога, още въ древността, на единъ великъ адептъ, който се явилъ на земята въ формата на египетската богиня Изида; тя била дъщеря на единъ отъ египетскитѣ фараони, Саваатъ-Амонъ-Ра, за когото не се знае положително, дали е билъ историческо или митическо лице. Тази богиня трѣбвало да мине прѣзъ всички посвещения, за да ѝ се повѣрятъ тайнитѣ на новата религия. За тази цѣль Бѣлото Братство ѝ дало слѣдната задача: „Ако може да живѣе въ водата безъ да потъва, да се движи изъ въздуха безъ да пада, да влиза и излиза отъ огъня безъ да изгаря, да се движи изъ свѣтлината безъ да почернява и най-послѣ да ходи изъ свѣта, безъ да се опетнява, безъ да се съблазнява, само тогава ще може да стане членъ на Бѣлото Братство.“ Какво означава водата, въздухътъ, огънятъ, свѣтлината и свѣтътъ? — Това сж символи, извѣстни величини, които иматъ своето дълбоко назначение. И отъ насъ, съврѣменнитѣ хора, се изисква да живѣемъ въ водата безъ да потъваме, въ въздуха безъ да падаме, въ огъня или топлината безъ да изгаряме, въ свѣтлината безъ да почерняваме и въ свѣта безъ да се съблазняваме, безъ да се изкушаваме. Тази хубава свѣтлина, на която днесъ се грѣемъ, почернява лицата ни. Какво прѣдставлява свѣтътъ? Какво прѣдставлява природата? Какво прѣдставлява Богъ? — Природата прѣдставлява единъ добръ уреденъ, оформенъ свѣтъ съ всички свои закони и правила. Това, което е проявено, ние наричаме разумна, жива природа. Това пъкъ, което още не е проявено, ние наричаме идейна душа на

Битието. Значи, разумното, идейното, вѣчното, свещеното, непроявеното въ свѣта, това е Богъ, това е великото начало на живота. То е свързано съ проявеното. Нѣкои наричатъ природата тѣло на Бога. И това обяснение не може да се отрече, но ние знаемъ положително слѣдното нѣщо: природата е проявеното въ свѣта, а Богъ е непроявеното. Мнозина казватъ, че природата и Богъ сж едно и сжщо понятие. — Ако понятието Богъ подразбира природа, тогава Той трѣбваше да бжде ограничено сжщество, а въ сжщность, когато говоримъ за Бога, като безграниченъ, ние разбираме това сжщество, което не се е проявило и за което трѣбва да имаме свещенъ трепегъ, понеже отъ Него произлизатъ най-хубавитѣ и велики нѣща. Всѣки се стреми къмъ хубавото, къмъ великото, къмъ непостижимото. Никой не се стреми къмъ постижимото.

Като се разсжждава по този начинъ, онѣзи, които искатъ да приложатъ тази нова философия, това ново учение въ живота си, ще кажатъ: „Като е тъй, да раздадемъ имането си и да тръгнемъ слѣдъ Христа.“ Питамъ: може ли човѣкъ, който слѣдва Христа, да тръгне съ празна торба? Какво е по-хубаво: да нося пълна или празна торба? Разбира се, че е по-хубаво да нося пълна торба. Да раздадешъ имането си и да послѣдвашъ Христа, не значи да останешъ послѣденъ сиромасъ и да тръгнешъ между хората да просишъ. Да раздадешъ имането си, значи да раздадешъ всички онѣзи стари идеи, стари убѣждения, които сж те спъвали досега, и да напълнишъ торбата си съ нови и велики идеи и така да тръгнешъ между хората. Казватъ за нѣкого: „Този човѣкъ носи нови идеи.“ — Да, приятели, торбата му е пълна съ велики идеи. Радвайте се, че той носи пълна торба заради васъ. Ще кажете: „Ама какви сж тѣзи идеи?“ — Това може да се провѣри въ петдесетъ минути. Този човѣкъ се спира, изважда нѣщо отъ торбата си и ви дава да го опитате.

Вие хапвате отъ него. Ако стомахътъ ви се развали и вие започнете да повръщате, съдържимото въ торбата не е било на мѣстото си. То е било нѣщо старо, нѣщо развалено. Но, ако вие започнете да скачате, да се радвате, слѣдъ като хапнете отъ тази торба, съдържимото въ нея е било на мѣстото си. Казвате: „Ама този човѣкъ ни омагьоса!“ Какъ, вие вѣрвате ли въ магия? Чудно нѣщо, съврѣменнитѣ учени хора на XX вѣкъ да вѣрватъ въ магия. Тѣ отричатъ Господа, отричатъ вѣчния животъ, отричатъ душата, а вѣрватъ въ магия! Щомъ приематъ магията, нека приематъ и другитѣ нѣща. Азъ не зная, какво да мисля за тия хора, които не вѣрватъ въ Господа, не вѣрватъ въ вѣчния животъ, а вѣрватъ въ магията. Това показва, че тѣхната мисль не е права, не е Божествена. Благородно е душата да бжде чиста! Благородно е всѣка мисль да дава пжть на Божественото! Благородно е всѣка чешма да е отпушена и да тече! Водата на всѣка чешма трѣбва да изтича навънъ. Радостъ е за чешмата, когато тече. Нека поетътъ възпѣва всѣка такава чешма! Нека той пише хвалебни стихове за чешмитѣ, които текатъ! Нека той възпѣва красивитѣ моми и момци, които срѣща на пжтя си! Какво прѣдставлява хубавата, красивата мома? Какво прѣдставлява хубавиятъ, красивиятъ момъкъ? — Красивата мома е подобна на чешма, отъ която тече чиста, кристална вода, а красивиятъ момъкъ е подобенъ на чистъ планински изворъ. И кой какъ mine покрай тази хубава чешма и покрай този чистъ изворъ нека пие. Много хора — англичани, французи, германци, българи и редъ други народности — сж правили прѣдъ мене изповѣдь, какъ имъ е подѣйствувала водата отъ тази чешма. Водата отъ тази чешма дѣйствува върху жадния пжтникъ така, както чистиятъ погледъ на красивата мома дѣйствува върху отчаяния човѣкъ. Единъ отъ тия хора ми разправяше веднѣжъ слѣдното: „Азъ бѣхъ отчаянъ човѣкъ, изгубилъ сми-

съла на живота; единъ день отивахъ въ гората да се самоубия, но по пжтя ме срещна една красива, хубава мома, която ме погледна само, безъ да ми каже нѣщо. Отъ този моментъ въ мене настана цѣлъ прѣвратъ. Азъ хвърлихъ револвера, отказахъ се отъ мисълта за самоубийство и си казахъ: „Има за какво да се живѣе въ свѣта! Втори пжтъ, обаче, не срещнахъ тази красива мома въ живота си.“ Дѣйствително, отъ очигъ на красивата мома излѣзе нѣщо, което прѣобрази живота на този човѣкъ. Тя бѣше живата вода — водата на вѣчния животъ!

Казвамъ: животътъ на всички духовни хора трѣбва да бжде като този на тия млади, красиви моми и момци, които могатъ да обръщатъ хората къмъ Бога. Казвате: „Човѣкъ има слабости, наслѣдствени и придобити, съ които трѣбва да се бори.“ — Да оставимъ настрана тия нѣща! Едно е важно сега: всички трѣбва да придобиятъ новата наука, новата философия, новата религия, които тепърва идатъ въ свѣта, тепърва си пробиватъ пжтъ въ умоветъ и сърцата на хората. Тѣ сжществуватъ на земята, сжществуватъ и въ невидимия свѣтъ, сжществуватъ и въ Божествения свѣтъ. Благодарение на тѣхъ се крѣпи животътъ. Сега сж най-благоприятни условия за човѣчеството да възприеме новата наука и религия. Виждате ли огняритъ отгорѣ, които всѣки день ни изпращатъ свѣтлина и топлина? Тѣ вършатъ това благодарение на тази нова наука, на тази нова религия.

Мнозина питатъ: „Какво нѣщо е Любовта?— Любовта на земята има двѣ проявления: въ сърцата се проявява човѣшката любовъ, а въ души-тѣ Божествената Любовъ. Когато нѣкой каже, че хората не го обичатъ, азъ казвамъ, че огънятъ може да го обича. Кога? — Когато го запали. Послѣ? — Като се грижи за него. Ако се грижите за този огънь, той ще ви топли; ако не се грижите, нѣма да ви топли. Това е човѣшката любовъ. Божествената Любовъ мяза на слънцето. Кой

нали слънцето? — Никой. Палишъ го, или не го палишъ, то дава свобода, свѣтлина и топлина. Божествената Любовь иде независимо това, дали имаме, или нѣмаме грѣхове, дали имаме слабости, или нѣмаме. Като дойде Господъ, Той нѣма да те пита, грѣшенъ ли си, какви грѣхове сж направили баща ти и майка ти, но ще те попита: „Твоята торба празна ли е, или не?“ — Празна е. — Вземи тия пари и иди да работишъ! Срѣща те Господъ и те пита: „Твоето шише празно ли е?—Празно е, Господи, устата ми е засъхнала. — Дай да го напълня! — Господъ напълва шишето ти и казва: „Иди сега да помагашъ на другитѣ!“ Той срѣща нѣкой ученъ човѣкъ и го пита: „Какво правишъ, написали своята теория?“ — Не, Господи, азъ забъркахъ всичкитѣ теории и нищо не изкарахъ отъ тѣхъ. Сега търся такава теория, съ която да изправа своя животъ, но не и живота на другитѣ. Господъ изважда една малка книжка, подава му я и казва: „Вземи тази книжка, иди дома си и чети отъ нея! Напусни всички теории на миналото, които забъркаха живота ти. Проучавай новата религия и новата наука!

Мнозина ще кажатъ: „Дѣ това щастие да ме срещне Господъ и да ми тури такава книжка въ джоба?“ — Господъ може да ви срещне, но кога? — Когато можете да живѣете въ водата безъ да потъвате; да се движите изъ въздуха безъ да падате; да влизате и излизате отъ огъня безъ да изгаряте; да живѣете въ свѣтлината безъ да почернявате и най-послѣ да живѣете въ свѣта безъ да се съблазнявате.

Христосъ казва: „Иди, продай имането си, раздай го на сиромаситѣ и ела, та ме послѣдвай!“ Азъ не искамъ да останете съ отрицателна мисль въ себе си и да се запитвате, дали е възможно всичко това, или е невъзможно? Не сж ли хипотези всички тия нѣща? Казвамъ: колко мжно може да влѣзе въ Царството Божие такава публика, която мисли по такъвъ начинъ! Азъ не каз-

вамъ да раздадете имането си, понеже не сте милионери, но казвамъ: колко мъчно може да влѣзе въ Царството Божие всѣки човѣкъ, който мисли по този начинъ! Този стихъ, който Христосъ казалъ на ученицитѣ си, има дълбокъ смисълъ. Всѣки човѣкъ трѣбва да търси и да разгадава смисъла на стиха. Мнозина казватъ: „Какви цѣнни нѣща сж казали апостолитѣ Павелъ, Петъръ, Яковъ и други!“ Казвамъ: това не е всичкото, което тѣ сж казали прѣди двѣ хиляди години. Нито апостолитѣ, нито Христосъ даже днесъ не сж това, което сж били прѣди двѣ хиляди години. Ако Христосъ днесъ говорѣше на съврѣменното човѣчество, Той би говорилъ съвсѣмъ другояче. Той казваше: „Много работи има да ви кажа, но още не сте готови за тѣхъ.“ Вие казвате: „Като се свърши свѣтътъ и прѣминемъ въ другия животъ, тогава ще разберемъ и научимъ това, което на земята не сме могли да научимъ.“ — Свѣтътъ нѣма да се свърши. Свършването на свѣта е само една илюзия. Ние отричаме свършването на свѣта, и мнозина сж съгласни съ това. Младитѣ моми и момци ще кажатъ: „Да не се свършва свѣтътъ! Старитѣ живѣха повече отъ насъ, и ние искаме още да поживѣемъ!“ — Свѣтътъ нѣма да се свърши. Вие ще живѣете; ще провѣрите всичко, което ви се говори и ще кажете: „Струва да се живѣе въ новата наука и новата религия, въ която Божията Любовь царува!“

Бесѣда отъ Учителя, държана на 17 октомврий 1926 год.
въ гр. София.

Ако говоря.

„Ако говоря съ чловѣчески и ангелски езици, а любовь нѣмамъ, ще съмъ мѣдъ, що звънти, или кимваль, що дрънка.“ *)

„Ако говоря.“ Всѣко нѣщо, което става въ живота или въ природата, има свои причини. Причинитѣ могатъ да бждатъ първични, вторични, третични, до десетични. Значи, за да може извѣстно явление или извѣстенъ фактъ да сжществува, има десетъ причини. Затова, когато нѣкой иска да знае причината за нѣщо, питамъ го, коя причина иска да знае: първата, втората, третата, четвъртата, петата или десетата? Сегашната философия започва съ първата причина на нѣщата. И съврѣменната наука засега е казала само първата буква на нѣщата — буквата А. Въпрѣки това сегашнитѣ учени казватъ: „Голѣма наука имаме ние!“ Така и майката казва за своето дѣте: „Знаете ли, какво е научило моето малко дѣтенце?“ — Какво е научило? — То знае да пише буквата А. И вие виждате това малко дѣте, по цѣли дни все тази буква пише. Буквата А е символъ на проявения човѣкъ.

Едно врѣме, когато Господъ рѣшилъ да създаде свѣта, извикалъ на разговоръ при себе си всички букви. Тѣ се прѣдставили прѣдъ Господа, Който запитвалъ всѣка една по отдѣлно различни нѣща. Всѣка буква искала да се прѣдстави първа прѣдъ Господа, че дано съ нея започне началото на свѣта. Всѣка буква имала свои добри чърти, но сжщеврѣменно имала и свои дефекти. Каго се явила буквата А при Господа, помолила Го да започне създаването на свѣта съ нея. Сжщо така тя пожелала и човѣкътъ да започне своитѣ рабо-

*) I. Коринтяномъ 13:1.

ти съ нея. Господъ изпълнилъ желанието ѝ. Той започналъ съ нея създаването на свѣта. И човѣкъ, на сжщото основание, каквато работа и да започне, все казва: „Азъ!“ Азъ ще направя това, азъ ще направя онова. Обаче, това „азъ“ ражда най-голѣмитѣ злини въ свѣта. Защо? — Защото то не може да храни свѣта. Въ буквата А нѣма растене, нѣма размножение. Днесъ Богъ наново извиква буквата А при себе си и ѝ казва: „Понеже ти внесе злото въ свѣта, сега ще направя вторъ опитъ за прѣсъздаването на свѣта и за начало на новия свѣтъ ще взема буквата Б — Битие. Тази буква крие въ себе си условия за развитие, за размножаване и хранене на свѣта.

Мнозина ще кажатъ: „Всичко това е хубаво, но и ние имаме свои възгледи, свои научни теории за създаването на свѣта.“ — Ние не отричаме съврѣменнитѣ теории и възгледи, но когато разглеждаме свѣта съ всичко което става въ него, трѣбва да имаме положителна философия, положителна наука, която правилно да обяснява всички тия нѣща. Споредъ тази наука човѣкъ трѣбва да знае, че всѣко нѣщо има свое велико прѣдзначение. Когато рибитѣ излѣзли отъ водата, тѣ си казали: „Тази вода донесе голѣми злини въ живота ни. Тя ни лиши отъ говоръ, отъ кжщи, отъ дрехи и отъ редъ други удобства. Не искаме повече да мръземъ въ водата, натеглихме се вече!“ Водата имъ отговорила: „Не забравяйте, че азъ съмъ необходимо условие за васъ. Като прѣсъхнатъ гърлата ви, ще ме търсите. Вие не можете безъ мене.“ Рибитѣ казватъ: „Водата е голѣмо зло за насъ.“ Казвамъ: каквото зло да е донесла водата за рибитѣ, все пакъ тя е единствената срѣда, въ която тѣ могатъ да живѣятъ. Значи, тя е необходимо зло за тѣхъ.

Питамъ: коя е причината за сжществуването на злото въ свѣта? Що е злото? — Злото е спиралка въ живота. Когато човѣкъ се намира прѣдъ

голямъ наклонъ, Господъ му туря спирачка, за да не падне. Въ такъвъ случай злото е особенъ родъ търкане, което прѣдпазва човѣка отъ падане. Това е философията за злото, съ която всички съврѣменни хора трѣбва да се справятъ. Една българска пословица казва: „Ела зло, че безъ тебе по-зло!“ То значи: понеже се намирамъ прѣдъ голъмъ наклонъ, ела зло, че безъ тебе по-зло! Казвате: „Не може ли безъ зло въ свѣта?“ Питамъ те: „Ти, който тръгвашъ за Варна, не можали да пътувашъ безъ тренъ, ами трѣбваше да се разправяшъ съ купуване на билетъ отъ първа класа?“ Казвашъ: „За по-удобно пътуване си взехъ билетъ отъ първа класа.“ При това, когато тренътъ спира на една или на друга станция, нали употребява спирачката си? Какво ще бжде положението на пътниците, ако тренътъ, съ който пътуватъ, нѣма спирачка? — Тѣ неминуемо ще прѣтърпятъ нѣкаква катастрофа. Значи, всѣки тренъ трѣбва да има спирачка! Нѣкои питатъ: „Не може ли тренъ безъ спирачка?“ — Може, но тогава непременно ще дойдатъ катастрофитѣ, ще дойде и злото въ свѣта. Слѣдователно, злото е влѣзло въ свѣта тогава, когато не сж сжществували никакви спирачки.

Нѣкой пише съ перо на хартия, но перото дращи, стърже по хартията. Той се дразни, иска да захвърли перото на страна. Казвамъ му: „Не се дразни, не хвърляй перото! Въ дадения моментъ това дращение е спирачка, която иска да ти каже: Не пиши това писмо сега. Остави го за другъ път, когато обмислишъ въпроса по-добре!“ Прѣдстави си, че безъ тази спирачка ти напишешъ едно лошо писмо! Знаешъ ли, какво може да стане? — Какво може да стане отъ едно или нѣколко лоши изречения? — Цѣла пертубация може да стане и въ тебе, както и въ този, до когото си изпратилъ писмото. Напишешъ ли едно писмо безъ спирачка, лѣкарьтъ трѣбва да дохожда слѣдъ това да прѣвързва счупения ти кракъ или счупе-

ната ти ржка. На слѣдния день всички вѣстници ще пишатъ, че еди-кой си човѣкъ счупилъ крака или ржката си. Обаче, това се отнася до външната страна на живота.

„Ако говоря.“ — Какъ трѣбва да се говори? Павелъ казва: „Ако говоря съ чловѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, ще съмъ мѣдъ, що звънти, или кимвалъ, що дрънка.“ То значи: ако езикътъ ми не е пѣленъ съ любовъ, ще бѣда неорганическо вещество, каквото е мѣдъта, безъ разумность въ себе си. Нима удрянето на клепалото, на камбаната е говоръ? Какво говори камбаната? Казватъ, че тя свиквала богомолцитѣ на молитва. Откога се научи тя да говори? Хората сами биятъ камбаната, а послѣ казватъ, че тя ги свиквала. Вѣрно ли е това? — Камбаната даже не подозира, че сѣществува Господъ въ свѣта. Въ този и въ редъ други случаи хората употребяватъ фигуративни изрази. Тѣ казватъ, за примѣръ: „Красиво говори това перо.“ Питамъ: може ли перо да говори? — Не може. Или: „Силна ржка има този човѣкъ, всичко може да направи.“ Вѣрно ли е, въ сѣщность, че ржката може да направи всичко? Нѣкой художникъ казва: „Съ тази ржка азъ мога всичко да рисувамъ.“ — Не, ржката сама не може да рисува. Колкото камбаната може сама да вика богомолцитѣ на молитва, толкова и ржката сама може да пише и да рисува. Ако дѣйствително ржката можеше сама да рисува, тогава отдѣлете тази почтена ржка отъ тѣлото и я накарайте да рисува нѣщо. Другъ нѣкой казва: „Азъ видѣхъ това съ собственитѣ си очи. — Какво си видѣлъ? Очитѣ сами могатъ ли да виждатъ? Ако очитѣ сами виждатъ, защо слѣпи хора, на които очитѣ външно сѣ здрави и отворени, не могатъ да виждатъ? Въ сѣщность, съ какво виждаме? Казвате: „Споредъ съврѣменната наука процесътъ на виждането става чрѣзъ нервитѣ, които прѣдаватъ външнитѣ впечатления на главния мозъкъ.“ — Не, това не е никакво знание, никаква филосо-

фия. Трети пъкъ казватъ, че сърцето ги боли. — Какъ, може ли сърце да боли? Какво нѣщо е болката на сърцето? — Болката на сърцето е спирачка. Нѣкой човѣкъ намисли да направи нѣкакво зло, но за да го прѣдпази отъ послѣдствията на злото, Господъ му туря спирачка — сърцето го заболѣва.

Слѣдователно, когато човѣкъ концентрира своя умъ вжтрѣ въ себе си, той се спира отъ извършването на нѣкое зло. Човѣкъ трѣбва да знае, че болѣститѣ въ живота му сж спирачки въ неговия пжтъ. И ако лѣкаритѣ, при сегашнитѣ условия на живота, успѣятъ да прѣмахнатъ болеститѣ, съ това тѣ ще създадѣтъ най-голѣмото зло за човѣчеството. Най-важната служба, която може да се отдаде на съврѣменнитѣ лѣкари, е да научатъ хората да не стѣгатъ спирачкиѣ си, дѣто и когато не трѣбва. Когато колата имъ отива нагорѣ, тѣ не трѣбва да употребяватъ спирачкиѣ си; когато колата имъ слиза надолу, тѣ трѣбва да употребяватъ спирачкиѣ си. Когато колата имъ се качва нагорѣ, тѣ трѣбва да отвъртватъ спирачкиѣ си; когато слиза надолу, трѣбва да ги завъртватъ. Тѣй щото, злото е развъртване на спирачката, когато човѣкъ слиза надолу; доброто е отвъртване на спирачката, когато човѣкъ се качва нагорѣ. Казватъ за нѣкоя мома: „Тази мома е завъртѣла ума на еди-кой си момъкъ.“ — Много добръ е направила, като е завъртѣла ума му. Това подразбира, че тя е поставила спирачка въ неговия животъ. Ако тя не бѣше завъртѣла ума му, т. е. ако не бѣше турила спирачка на пжтя му, той щѣше по цѣли нощи да ходи по кръчмитѣ, да пие и да гуляе съ другари. По този начинъ тя го е спрѣла прѣдъ едно зло, прѣдъ единъ наклонъ, да не падне. Момъкътъ казва: „Тази мома така завъртѣ ума ми, че дори сърцето ме заболѣ!“ — Значи, търкане се е образувало. Отъ това търкане се образува топлина. Ако топлината е достатъчно голѣма, образува се горение, при кое-

то се отдѣля свѣтлина, димъ и пепелъ — зависи, какво е горението, дали е пълно или непълно. Изобщо, хората наричатъ горението любовъ. Не, това още не е любовъ, то е малко търкане, което прѣдизвиква слабо горение. Съврѣменнитѣ хора нито сж виждали, нито познаватъ още истинската любовъ. Онази мома, която се е научила да завъртва спирачкитѣ на момцитѣ, мисли, че познава философията на живота. Не, тя знае само да завъртва спирачкитѣ, но не знае, кога да ги завъртва: дали когато колата се качва, или когато слиза. Срецашъ нѣкой момъкъ, който иска да прави добро, или да служи на Бога и се качва нагорѣ, но тази мома завъртва спирачката му и го спира. Въ този случай вече не става горение, не се отдѣля топлина и свѣтлина, а се образува студъ и тъмнина. Когато нѣкой човѣкъ казва, че еди-кой си му истиналъ отъ сърцето, това показва, че този човѣкъ, именно, го е спрѣлъ въ движението му къмъ доброто. Когато спирате човѣка отъ движението му къмъ доброто, или отъ пътя му къмъ Бога, той непрѣменно ще ви намрази. Умразата между нѣкои хора се дължи именно на това, че когато тѣ сж отивали нагорѣ къмъ Бога, тия хора сж завъртвали спирачкитѣ имъ и сж ги спирали отъ този пътъ. Всички хора, които въ желанието си да вървятъ къмъ Бога, сж срещнали нѣкакво прѣпятствие, като не могатъ да вървятъ вече нагорѣ, започватъ да се занимаватъ съ строе-не на кжщи, съ правене на дрехи, съ различни забавления, докато отъ всичко това се образува една каша, въ която тѣ се обезличаватъ.

Казвамъ: съврѣмениятъ религиозенъ човѣкъ трѣбва да знае двѣ важни нѣща. Първо: той трѣбва да знае, че водата е срѣда, въ която живѣятъ рибигѣ и необходимо условие за цѣлия органически свѣгъ, тя символизира живота, а животътъ, самъ по себе си, е необходимо условие за развитието на всички сжщества. Водата е проводникъ

на електричеството, а стремежътъ на електричеството е къмъ центъра на земята.

Павелъ казва: „Ако говоря.“ Кое трѣбва да се говори?—Разумното трѣбва да се говори. „Ако говоря съ чловѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, ще съмъ мѣдъ, що звънги, или кимвалъ, що дрѣнка.“ — Да, въ Любовта трѣбва да има говоръ, но ако въ говора на човѣка нѣма любовъ, този говоръ ще мяза на мѣдъ, що звънти, или на кимвалъ, що дрѣнка. Какъвъ е стремежътъ на човѣка при сегашнитѣ условия на живота? Задавали ли сте конкретно въпроса, какво желаете? Всѣки човѣкъ има поне едно конкретно желание, или една конкретна мисль въ себе си, която се стреми да реализира. Никой човѣкъ не може въ даденъ моментъ да има двѣ конкретни желанія, или двѣ конкретни мисли. Постави ли въ ума си двѣ мисли, или въ сърцето си двѣ желанія, той непрѣменно ще се раздвои.

Ето защо съврѣменнитѣ хора трѣбва да изучаватъ закона на единството. Всѣки човѣкъ трѣбва да има една основна мисль въ ума си, едно основно желание въ сърцето си и едно основно дѣйствие въ волята си. Всѣки трѣбва да намѣри тази основна мисль, това основно чувство и дѣйствие въ себе си. Обаче, при сегашната култура на човѣка основната му мисль се движи все около неговото „азъ“ — дотамъ е спрѣлъ той. И животнитѣ, и растенията се спрѣли дотамъ. Значи, този принципъ сѣществува въ всички живи сѣщества. Ние виждаме грамаднитѣ форми, остатъци отъ миналото, които е създалъ азъ-тъ въ човѣка. Ние виждаме и грамаднитѣ форми отъ животни и растения, остатъци отъ миналото, създадени все подъ влиянието на сѣщия законъ. Отъ тѣзи грамадни форми на миналото разумната природа е приготвила дебели пластове каменни вжглища, съ които си служи съврѣменниятъ културенъ свѣтъ. Значи, културата на миналото днесъ се използва въ нашитѣ фабрики. Вслѣдствие на това, съврѣ-

меннитѣ хора, въ своитѣ стремежи, прѣживѣватѣ стремежитѣ на сжществата отъ прѣдпоготнитѣ врѣмена. Войнитѣ, избиванията на хората днесъ се дължатъ, именно, на културата на вжглищата, които сж главниятъ двигателъ въ свърѣменната техника.

Сега мнозина казватъ: „Знаете ли, какво е допринесълъ свърѣменниятъ фабриченъ вѣкъ за културата на човѣчеството?“ — Този вѣкъ освободи всички духове, всички души на сжщества, умрѣли още въ далечното минало. Тѣ бѣха затворени въ вжглищата и, съ употрѣблението имъ като гориво, дойде и тѣхното освобождение. Затова днесъ хората налѣво-надѣсно се биятъ. И когато нѣкои ме запитватъ, кога се роди злото въ свѣта, азъ имъ казвамъ: „Злото въ свѣта се роди за пръвъ пжтъ, когато се образува и първиятъ димъ.“ Казвате: „Възможно ли е това?“ — Възможно е. Ще ви обясня, каква връзка сжществува между злото въ свѣта и първия димъ. Когато братята Каинъ и Авелъ принесоха жертва на Бога, огънятъ на Каина горѣше съ много димъ, който се разстилаше по земята, а огънятъ на Авела горѣше съ хубавъ пламъкъ, безъ димъ, и пламъкътъ възлизаше нагорѣ къмъ небето. Това разгневи Каина, и отъ този моментъ той намрази брата си и го уби. И двамата братя трѣбваше да произведътъ огънь безъ димъ. Нѣкои питатъ: „Кога ще настане Царството Божие въ нашитѣ домове?“ Казвамъ: Царството Божие ще настане между хората само тогава, когато тѣ прѣстанатъ да кладятъ огньове, или когато куминитѣ имъ прѣстанатъ да горятъ. Дѣто има димъ, кадежъ, тамъ има и дрѣнкешъ, като мѣдъ, що звѣнти, или кимвалъ, що дрѣнка. Ще кажете: „Значи, домъ въ който има кадешъ, тамъ Царството Божие нѣма да дойде.“ — Да, но днесъ почти навсѣкждѣ има кадешъ. Куминитѣ на всички хора кадятъ. И жената кади, и мжжътъ кади, и дѣцата кадятъ. Всички хора,

които живѣятъ въ този кадешъ, знаятъ, какво прѣдставлява той.

„Ако говоря.“ Съ какво? — Съ Любовь. Мнозина казватъ, че Любовьта е горение. — Въ любовта нѣма абсолютно никакво горение. Въ нея не се забѣлѣзва никакъвъ излишъкъ, никакъвъ кадешъ и димъ, каквито има при обикновеното горение. Когато хората заживѣятъ въ периода на организиране човѣшкото сърце, само тогава ще разбератъ, какво нѣщо е Любовьта. Бждащата култура е на Любовьта, и тя прѣдставлява организиране на човѣшкото сърце и проявление на човѣшката душа. Тогава ще става горение безъ огънь, безъ димъ. Можете ли да си прѣдставите култура безъ огнища? — Може. Такава култура съществува. Какъ се пекатъ плодетѣ на дърветата? Какъ се пекатъ картофитѣ въ земята? Какъ се пече бобътъ? Ако хората живѣятъ по закона на Любовьта, сжщиятъ този бобъ, отъ който днесъ всички се оплакватъ, че разстройва стомаситѣ, би имъ доставялъ много енергия. Надали има друго растение, което съдържа толкова много хранителни вещества, както бобътъ. Той казва: „Когато шестата раса дойде на земята — културата на братство и равенство — тогава само азъ ще дамъ на хората всичката си енергия. Дотогава ще имъ давамъ малко енергия, ще развалямъ стомаситѣ имъ, защото тѣ ме пекатъ на огънь.“ И наистина, когато се вари бобъ, първата му люспа се напуква, и всичко хранително, както и голѣма частъ отъ енергията, която се съдържа въ нея, отлѣтява, излиза навънъ, а отъ боба остава главно онова, което надува стомаха, бѣзъ да го ползува много. Какъ ще се разбере това нѣщо? Вие трѣбва да знаете, че бобътъ, както и всички зърнени и плодови храни, които употребявате, прѣдставляватъ колективни сжщества. Тѣ сж образувани отъ множество живи, съзнателни сжщества, подчинени на една централна клѣтка, на една централна монада, която прѣдставлява индивиду-

алната душа на всѣко растение. Запримѣрь, бобътъ има своя индивидуална душа; ябълката, крушата, гроздето, черешата сжщо така иматъ своя индивидуална душа. Свѣтътъ е пълень съ такива души, а хората мислятъ, че само тѣ иматъ души. Питамъ нѣкого: „Ти разговарялъ ли си съ душата на черешата напримѣрь?“ — Не съмъ се разговарялъ съ нея, но съмъ ялъ череши. — Ами съ душата на картофитѣ раговарялъ ли си? — И съ нея не съмъ разговарялъ, но съмъ ялъ варени картофи, супа отъ картофи, приготвена по най-модеренъ начинъ — безъ масло.

Съврѣменнитѣ учени хора, като слушатъ нѣкого да говори казватъ: „Въ думитѣ на този човѣкъ нѣма никаква логика, никакъвъ смисълъ.“ Сжщото казватъ и за мене. Чудни сж хората! Това какъвъ смисълъ намиратъ тѣ въ избиването и осакатяването на милиони хора въ врѣме на война? Да се избиватъ на бойнитѣ полета хиляди и милиони хора, да се откъсватъ ржце и крака, да ослѣпватъ и оглушаватъ, а слѣдъ това да ги възнаграждаватъ съ ордени и кръстове за храбрость, въ това имало смисълъ! Ако избиването и осакатяването на хората е правилно и разумно, защо, когато единъ апашъ обере или убие нѣкой богатъ човѣкъ, не закачватъ на гърдитѣ му орденъ за храбрость? Дѣ ли не ставатъ кражби и убийства въ съврѣменния свѣтъ? Почти навсѣкждѣ хората крадатъ, само че едни крадатъ много, а други — малко. Много или малко, кражбата, сама по себе си е прѣстѣпление. Ако кражбата е нѣкаква добродѣтель, защо подиръ крадцитѣ вървятъ стражари? Защо ги прѣслѣдватъ и затварятъ? Щомъ хванатъ нѣкой крадецъ, веднага му турятъ бѣлѣгъ, че е такъвъ, и го завеждатъ въ затвора. Защо правятъ това? — Защото свѣтътъ гледа на кражбата като на порокъ. Щомъ кражбата е порокъ, защо се върши тя. Въ такъвъ случай, хората не трѣбва да крадатъ, не трѣбва и да убиватъ. Когато хората се убиватъ, това по-

казва, че тѣхнитѣ спирачки сж развѣртѣни — нищо повече!

„Ако говоря.“ Като ме слушате, мнозина ще кажатъ: „Този човѣкъ говори противъ насъ.“ — Азъ не говоря противъ васъ, но отъ невидимия свѣтъ отдавна сж заговорили противъ васъ. Тѣ изпращатъ срѣщу васъ голѣма армия, отъ 500 милиона духове, добрѣ въоръжжени, съ своя модерна артилерия. Знаете ли, какво ще стане съ васъ, като излѣзе тази армия насрѣща ви? — Огнищата на всички хора по лицето на земята ще изгаснатъ; дърветата ще прѣстанатъ да раждатъ и по цѣлата земя ще се образува такова силно течение, че нито една здрава кжща нѣма да остане — всичко въ свѣта ще бжде пометено! Отъ философията и религията на съврѣменнитѣ хора поменъ нѣма да остане, и тѣ нѣма да иматъ врѣме да облѣкатъ своитѣ одежди, съ които извършватъ службитѣ си. И отъ хората, които мислятъ само за забавления — сжщо тѣй поменъ нѣма да остане. Какво ще остане тогава? — Ще останатъ само пашкулитѣ на хората. Ще кажете: „Страшно нѣщо е това, да останатъ само пашкулитѣ на хората!“ — Да, така ще бжде. Хората ще се излупятъ и отъ тѣхъ ще останатъ само прояденитѣ пашкули. Нѣкои ще кажатъ: „Дано това нѣщо не стане въ наше врѣме!“ — Именно, въ ваше врѣме ще стане. Казвамъ: свѣтътъ нѣма да се свърши, но ще се прѣобрази. Ние не говоримъ за свършване на свѣта, но казваме, че свѣтътъ ще се прѣобрази и прѣроди. По сжщия законъ и хората нѣма да умратъ, но ще прѣминатъ отъ животъ въ смъртъ и отъ смъртъ въ животъ. Тѣ ще прѣминатъ двѣ състояния: първо ще съблѣкатъ физическата си дреха, ще излѣзатъ отъ гжстата материя и ще влѣзатъ въ порядъка материя, дѣто ще облѣкатъ духовната си дреха, т. е. духовното тѣло. И тогава всички противорѣчия отъ човѣшкия умъ ще изчезнатъ и ще се родятъ нови, хармонични дѣйствия.

„Ако говоря съ чловѣчески и ангелски ези-

ци, а любовъ нѣмамъ, ще съмъ мѣдъ, що звѣнти, или кимвалъ, що дрѣнка.“ Съ тѣзи думи апостолъ Павелъ иска да каже, че и най-учениятъ човѣкъ, най-видниятъ философъ, ако говорятъ съ ангелски езикъ, а любовъ нѣматъ, нищо не сж. Хубави нѣща има и въ съврѣменната култура, ние не я отричаме, но казваме, че въ сърцата на мнозина отъ съврѣменнитъ учени и философи нѣма любовъ. Като четете съчиненията на видни философи отъ миналото и сега, виждате мисль, разсжжде- ния, знания, но въ тѣхъ липсва топлина. Напри- мѣръ, новитъ физици казватъ, че когато свѣтли- ната минава прѣзь пространството, прѣтърпѣва извѣстно отклонение. Споредъ тѣхъ, това отклоне- ние става, когато свѣтлината минава покрай нѣ- кое голѣмо небесно тѣло. Казвамъ: въ свѣта сж- ществува само една реална и положителна физика — Божествена физика, споредъ която свѣтлината никога не се отклонява. Има единъ идеаленъ свѣтъ, едно идеално пространство, дѣто свѣтлина- та не прѣтърпѣва никакво отклонение. Ако става въпросъ за отклонение на свѣтлината, такова от- клонение става само на земята, а не когато свѣтли- ната минава прѣзь пространството, както твърди новата физика. Когато нося запалена свѣщъ, свѣт- лината ѝ се отклонява на една или на друга страна, но причината за това не е тази, за която говорятъ най-новитъ учени. Съврѣменната наука и филосо- фия сж подложени на редъ измѣнения, докато дойдатъ до положителната, Божествена наука.

Нѣкой казва: „Всичко въ свѣта изчезва, и човѣкътъ ще изчезне. И азъ, като човѣкъ, ще умра.“ Питамъ: кой човѣкъ, слѣдъ като е умрѣлъ, може да знае, какво нѣщо е смъртъта? Кой чо- вѣкъ, слѣдъ като е живѣлъ много врѣме на зе- мята, може да каже, какво нѣщо е животътъ? Казватъ нѣкои: „Животътъ е движение.“ — Да се движа, да се мѣстя отъ едно мѣсто на друго, това още не е животъ. Азъ карамъ краката си да се движатъ, да ходятъ, но животътъ не седи само

въ това движение. Казвате: „Клѣткитѣ въ човѣшкия организъмъ сж свързани по особенъ начинъ и съ това ставатъ причина за движението на човѣка. — Не, клѣткитѣ не сж причина за движението на човѣка. Човѣкътъ самъ е свързалъ тѣзи клѣтки. Отъ хиляди години насамъ той е запознатъ съ тѣзи клѣтки, работилъ е съ тѣхъ и днесъ пакъ ги извиква на работа въ своя организъмъ. Той самъ ги организира и влиза съ тѣхъ въ съдружие. И ще дойде слѣдъ това нѣкой ученъ да разправя, какво нѣщо е стомахътъ. Какво ще разправя за стомаха? Азъ, човѣкътъ, съмъ взелъ участие въ създаването на стомаха и съмъ по-великъ майсторъ отъ този, който ще ме учи. Кой е по-великъ художникъ: онзи, който е рисувалъ дадена картина, или този, който я тълкува и критикува? Ще дойде този голѣмъ кригикъ да разправя, какво искалъ да прѣдстави художникътъ съ тази картина. И започва той да обяснява, че художникътъ искалъ да постави главата на образа въ картината малко на дѣсно или на лѣво, но не излѣзло така. Казвамъ: я извикайте художника, да каже самъ той, какъ искалъ да постави главата на образа и дали е поставена добрѣ.

Днесъ много филолози разглеждатъ критически посланията на апостолъ Павла и разискватъ върху това, защо нѣкждѣ употрѣбилъ опрѣдѣления членъ, а нѣкждѣ — неопрѣдѣления. Когато е писалъ своитѣ послания, Павелъ не е мислилъ върху това, кой членъ да употрѣби, пълния или непълния. Той е употрѣбявалъ единия или другия членъ въ зависимостъ отъ положението на думитѣ въ изреченията. Въ всѣка речъ има три основни нѣща, които трѣбва да се спазватъ. Първата важна дума е подлогътъ, т. е. прѣдметътъ, за който се говори. Той е проявеното въ свѣта. Втора важна частъ въ изречението е сказуемото, т. е. глаголътъ, който показва, на каква основа трѣбва да се постави проявеното въ свѣта. Глаголътъ подкрѣпя проявеното. Между подлога и сказуемото

има една съединителна частица, която се поставя като връзка. Преведете тия думи сега. Какво означава подлогътъ и какво сказуемото въ духовния животъ на човѣка? — Подлогътъ е сърцето, сказуемото, т. е. глаголътъ е умътъ, а съединителната връзка, частицата *е*, т. е. спомагателния глаголъ е душата, която свързва ума и сърцето на човѣка. Всички съврѣменни хора говорятъ за сърцето. Понеже душата на човѣка седи далечъ отъ ума и сърцето, тя не ги разбира добрѣ. За да ги разбере, трѣбва да дойде близо при тѣхъ; затова тя се явява като съединителна връзка помежду имъ. Душата се намира на такова разстояние отъ физическия свѣтъ, на каквото разстояние се намиратъ много звѣзди отъ земята. Дисковетъ на много звѣзди никакъ не се виждатъ, даже и съ най-силни телескопи. Защо? — Защото тѣ сж толкова далечъ отъ земята, че съврѣменнитѣ телескопи не сж въ състояние да уловятъ тѣхнитѣ дискове. Това остава да се открие въ бждещитѣ врѣмена.

Павелъ казва: „Ако говоря съ чловѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, ще съмъ мѣдъ, що звънти, или кимвалъ, що дрѣнка.“ Той опрѣдѣля, какво нѣщо е истинскиятъ говоръ, какво нѣщо е Любовта. Любовта дълготърпи, не завижда, не дири своето, не се дразни и т. н. Нѣкои хора искатъ да добиятъ тия качества на живота безъ любовъ. — Това е невъзможно. Най-първо човѣкъ трѣбва да постави Любовта като основа на живота си. Любовта трѣбва да се влѣе въ живота като велико условие, и слѣдъ това ще дойдатъ всички нейни качества, които искаме да развиемъ въ себе си. Тогава всичко въ живота ни ще върви нормално, безъ противоречия. Придобиването на Любовта трѣбва да бжде стремежъ на всѣка душа. Сега нѣкой иска да го уважаватъ, да бжде ученъ човѣкъ, да знае математика и редъ други науки. Ако е въпросъ да знаете математика, всички сте я знаели едно врѣме, когато сте

работили върху създаването на своето тѣло. Днесъ, обаче, сте забравили тази висша математика и се занимавате съ извличане квадратенъ коренъ отъ числата, съ подигане числа въ разни степени и т. н. Каква валидностъ има едно число, ако не се вложи съдържание и смисълъ въ него? Когато напиша единица, въ моето съзнание вече изпъква идеята за живата клѣтка, която отговаря на числото едно, на единица. Слѣдователно, щомъ напиша единица, веднага опрѣдѣлямъ, къмъ коя категория спада това число, коя отъ десетѣтъ причини е подѣйствувала върху неговото проявление и т. н. Напримѣръ, като напиша единицата, спомнямъ си, че имамъ да давамъ на нѣкой човѣкъ единъ левъ, или единъ грошъ. Тази причина, именно, ме е заставила да напиша единицата. Нѣкои ще кажатъ: „Тия нѣща ще научимъ за въ бждеще, когато дойдатъ по-добри условия въ живота ни за нашето развитие.“ Що е бждещето? — Бждещето е тамъ, дѣто човѣшкото съзнание не е проникнало. Миналото е тамъ, дѣто човѣшкото съзнание е загаснало вече, а настоящето е тамъ, дѣто съзнанието сега иде и се разгорява. Въ това отношение, животътъ, въ който съзнанието се разгорява, ще използва и миналото, и бждещето.

Казвамъ: всѣки, който не използва живота на настоящето, въ който съзнанието се разгорява, ще се натъкне на голѣми противорѣчия. Тѣзи противорѣчия създаватъ нещастията на хората, вслѣдствие на което и майкитѣ, и бащитѣ, и братята, и сестритѣ ни умиратъ. Всички лѣкари се борятъ усилено срѣшу смъртта, но тѣ не сж намѣрили пътя, по който могатъ да достигнатъ безсмъртието. Всички съврѣменни хора — учени, философи, религиозни — сж изгубили пътя. Ако прослѣдите живота на хората отъ най-стари врѣмена до днесъ, какво сж придобили? Христосъ казва: „Азъ съмъ Пътътъ, Истината и Животътъ.“ Намѣриха ли тѣ този Пътъ, тази Истина и този Животъ? Придобиха ли тѣ безсмъртието? Казвате: „Ние имаме

наука, литература, философия, изкуство, имаме велики хора, които сж оставили видни съчинения, велики книги.“ — Ние не отричаме всички тия нѣща, но казваме, че има по-велики книги отъ тия. На човѣшката ржка, на човѣшкото лице, на човѣшката глава сж написани по-велики нѣща отъ тия, които срѣщаме и въ най-виднитѣ книги. Написаното въ книгитѣ ще изчезне, а написаното върху човѣшката глава ще остане за вѣчни врѣмена. Следователно, това, което остава за вѣчни врѣмена, е реално, а физическото, което не остава, е нереално. Нереалнитѣ нѣща сж забавления въ живота на хората. Ще бжде смѣшно, ако момата, която се жени, събере всички кукли отъ дѣтинството си и ги туря въ сандѣка, като започва да ги брои, да имъ се радва, да ги показва на възлюбления си! Тия кукли сж изживѣли врѣмето си, днесъ тѣ не сж реално нѣщо за тази млада мома.

По сжщия начинъ и много отъ съврѣменнитѣ теории мязатъ на тия дѣтински играчки. Тѣ сж отлични, но само за дѣцата. Момата, която се жени, трѣбва да отвори сандѣка си и каквато играчка намѣри вътрѣ, да я изхвърли навънъ и да каже: „Отсега нататкъ азъ прѣставамъ да се занимавамъ съ всички тия играчки, съ тия кукли на живота.“ Тази мома трѣбва да напълни сандѣка само съ дрехитѣ си, да отиде при своя възлюбенъ и да каже: „Азъ ще говоря съ своя възлюбенъ за великата наука на живота.“ — Кой е нейниятъ възлюбенъ? — Великиятъ Божественъ Духъ, Който е създалъ всичко въ свѣта. Отидешъ ли веднажъ при Него, ще застанешъ съ всичкото си смирение и ще Му кажешъ: „Господи, говори ми сега! Азъ напуснахъ своитѣ кукли и мога вече да Те разбирамъ.“ Всички съврѣменни хора трѣбва да се обърнатъ къмъ Господа и да напуснатъ своитѣ стари кукли и играчки. Тѣ сж тѣхното минало, което е загаснало. Пжтътъ къмъ Бога е тѣхното бждеще, което не е още проникнало, а мо-

ментътъ, въ който се отправятъ къмъ Бога е тѣхното настояще, което сега се разгорява и въ което се разпалва малката искрица на Вѣчния Животъ.

Идва при мене единъ младъ студентъ, отчаянъ, обезсърденъ и ми казва: „Мракъ е въ съзнанието ми, навредъ е тъмнина, животътъ ми е безсмисленъ.“ Започвамъ да му говоря, че това сж външни влияния, на които не трѣбва да се подава, че животътъ има смисълъ, красиви и велики нѣща има въ него и т. н. Слѣдъ като ме изслуша внимателно, той се поусмихна малко и каза: „Благодаря Ви, виждамъ вече малка свѣтлинка, съзнанието ми се проясни.“ — Иди дома си и гледай втори пжтъ да не загасвашъ тази свѣтлинка на съзнанието ти. Тя е Божественото въ тебе, което никога не трѣбва да загасвашъ.

По сжщия начинъ и съврѣменнитѣ хора сж изоставили Божествената свѣтлина на своя животъ и говорятъ за малкитѣ работи, които донасятъ нещастията въ свѣта. Обаче, тѣ трѣбва да знаятъ, че колкото и да се осжждатъ, колкото и да намиратъ погрѣшкитѣ си, по този начинъ нѣма да се спасятъ. Да се търсятъ погрѣшкитѣ въ човѣка, това не е нѣкаква философия. — Философията на живота седи въ това, човѣкъ да намира, както въ себе си, така и въ другитѣ хора, хубавитѣ, красивитѣ нѣща и да ги посажда и разработва. Истински философъ е този човѣкъ, който може да насажда въ себе си хубавитѣ нѣща и да ги култивира. Добъръ, силенъ човѣкъ е този, който никому не прави зло и не туря спирачка на своитѣ благородни пориви и желания. Нѣкой човѣкъ иска да направи едно добро, но изведнѣжъ туря спирачката си и казва: „Не е сега врѣме за правене добри дѣла.“ Защо? — Защото е турилъ спирачката си.

Често старитѣ хора казватъ на младитѣ: „Вие не трѣбва да се занимавате съ правене добри дѣла, дѣто трѣбва и не трѣбва, тия нѣща ще ви осакатятъ, прѣждеврѣменно ще остарѣете.“ — Тоза

не е никаква наука, никаква религия. Бждещата религия ще почива върху три основни положения: върху Любовта, върху Мждростта и върху Истината. Любовта дава законитѣ, по които може да се живѣе свободно, разумно съ всички възможности на великия животъ. Мждростта е носителка на Божествената свѣтлина, която създава най-благоприятни условия за развитието на човѣшкия умъ и човѣшкия духъ. Истината лѣкъ осмисля живота. Това сж три велики свѣта, които съдържатъ всички възможности на Вѣчността. Любовта е плодъ на Вѣчността. Вие всѣкога може да бждете близо до нея, но никога въ самата нея, никога не можете да я достигнете. Никой не може да реализира своята любовъ. Любовта, Мждростта и Истината сж непостижими нѣща. Тѣ прѣдставляватъ вѣчния стремежъ на човѣшката душа. Вѣчно се стремете къмъ Любовта, но никога въ нея! Вѣчно се стремете къмъ Мждростта, но никога въ нея! Вѣчно се стремете къмъ Истината, но никога въ нея! Който иска да влѣзе въ Любовта, ще попадне въ мрежа, както рибата попада въ мрежата на рибаря. И затова Любовта, като велика майка, казва на своитѣ дѣца: „Излѣзте вѣнъ отъ мене, азъ ще бжда само условие за вашия животъ!“

И тъй, не се стремете да влѣзете въ Любовта, но се ползвайте отъ нея, като необходимо условие за вашия животъ. Какво е положението на онзи човѣкъ, който иска да влѣзе въ Любовта? — Той се намира въ положението на всѣка мома или на всѣки момѣкъ, които сж влѣзли въ Любовта. Най-първо момата подава главата си отъ прозореца да види своя възлюбенъ, когато минава по улицата. Той мине, погледне я, и тя го погледне. На другия день пакъ минава, подхвърля ѝ едно цвѣтенце; тя го взима, усмихва му се и благодари. На третия день той пожелава да я види по-отблизо, да си поговорятъ. И тя пожелава същото. Дойдатъ ли, обаче, по-близо, Любовта

изчезва. Изгубятъ ли Любовта, и двамата сж недоволни единъ отъ другъ. Така става съ всѣка мома или съ всѣки момъкъ, които излизатъ отъ бащината и отъ майчината си кжща и отиватъ да живѣятъ при своитѣ възлюбени. Чудни сж хората, като мислятъ, че двама души могатъ да живѣятъ добръ, ако сж близо единъ до другъ! Съберете два коня заедно и вижте, какъ ще започнатъ да се ритатъ.

Нѣкои казватъ: „Този човѣкъ ни обижда, като говори така за нашата любовъ.“—Така мислятъ само ония хора, които иматъ извратени понятия за Любовта. Любовта подразбира възвишеното, великото и вѣчното начало въ живота. Нѣкой говори за Любовта, казва, че има любовъ, а слѣдъ това разплаква хората. Това не е любовъ, то е обикновено човѣшко схващане, човѣшко чувство. По сжщия начинъ и много религиозни хора казватъ, че обичатъ Бога, но не се минава много врѣме и виждашъ, че тѣ обидили едного, огорчили другиго, изнасилили трети и т. н. Питамъ: какъ е възможно да обичашъ Бога, а въ това врѣме да създавашъ страдания на толкова души? Когато отидешъ въ дюкяна на нѣкой търговецъ, който, наистина, обича Бога, ще видишъ, че този човѣкъ, само като си помисли за Бога, веднага е готовъ на жертви. Щомъ влѣзешъ да пазарувашъ нѣщо отъ дюкяна му, той казва: „Слушай, едно врѣме азъ обичахъ да оскубвамъ своитѣ клиенти, както малкитѣ дѣца оскубватъ перата на патицитѣ, но сега вече взимамъ толкова, колкото ми струва стоката, като задържамъ за себе си само 5 % отъ печалбата, колкото да прѣкарамъ единъ скромень животъ.“ Такъвъ човѣкъ е готовъ да говори Истината. Дойде мжжътъ въ кжщи, иска да яде, но жена му малко пригорила яденето. Слага го на масата, но се смущава, че направила малко пакостъ. Ако този човѣкъ, наистина, обича Бога, докато е готовъ да се кара и сърди, веднага трѣбва да омекне и да каже: „Нѣма нищо. Заради Госпо-

да и пригорѣло ядене мога да ямъ.“ Сегашнитѣ хора, мъже и жени, сж готови да се каратъ при всѣка грѣшка, направена отъ кого и да е наоколо имъ. Тогава, какво трѣбва да се каже на всички ония, които изгарятъ свѣщитѣ, или дърветата въ огъня? Казвате: „Не може безъ огънь!“ Казвамъ: наистина, безъ огънь не може, но безъ горение може. Безъ огънь не може, но безъ димъ може. Днесъ и при най-доброкачественитѣ електрически крушки, слѣдъ извѣстно употребление, се образуватъ сажди. При всѣка неправилна мисълъ, при всѣка мисълъ лишена въ основата си отъ Любовь, въ мозъчнитѣ клѣтки се натрупватъ сажди, които прѣчатъ на Божествената свѣтлина да прониква прѣзъ тѣхъ.

Значи, всѣки човѣкъ, който иска да има правилни мисли, трѣбва да тури Любовьта за основа на своя умъ. Нѣкои казватъ: „Това учение е непостижимо“ — Турете въ ума си на първо мѣсто идеята за Бога и не мислете, че Той е непостижимъ. Ще възразите: „Въ коя култура може да се приложи Божественото учение?“ — Оставете този въпросъ настрана. Поставете въ ума си идеята за Великото Начало на живота като свой идеалъ, и новата култура ще дойде. Съврѣменната култура е отживѣла своето врѣме, а сега иде вече Божествената култура на хората отъ шестата раса. Едно е важно за всички хора днесъ: да задържатъ въ себе си всички нови схващания, които сж придобили досега. Ако можете да задържите енергията, която днесъ имате, вие много ще се ползвате. Нѣкой казва: „Азъ искамъ да израста високо, голѣмъ човѣкъ да стана!“ Питамъ: какво ще те ползува този ръстъ, тази височина, ако слѣдъ 20 години я изгубишъ? Ако е въпросъ за височина, за ръстъ, душата трѣбва да бжде висока, мощна, да прѣодолява на всички мъчности въ свѣта. Умътъ трѣбва да бжде толкова свѣтълъ, че никаква тъмнина да не го засѣнчва. Сърцето трѣбва да бжде толкова силно, че никаква буря

да не прѣломява клончетата му. Днесъ навсѣкждѣ въ свѣта говорятъ само за огорчени, за скършени сърца. Щомъ се говори за огорчени, за скършени сърца, това подразбира, че говоримъ на чловѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмаме.

Сега ще ви дамъ слѣдното алхимическо правило. За десетъ дни наредъ повтаряйте въ себе си стиха: „Ако говоря съ чловѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, ще съмъ мѣдъ, що звън-ти, или кимвалъ, що дрѣнка.“ Не прѣкжсвайте ежедневната си работа, но живѣйте и работете съ съзнание. Старитѣ ви кукли показватъ пжтя, по който трѣбва да вървите. Какво липсва на вашитѣ кукли? — Разуменъ животъ. Тѣ могатъ да отварятъ и затварятъ очитѣ си, могатъ и да говорятъ, но имъ липсва разумность. Българитѣ иматъ такива бѣклици; като ги натиснешъ прѣзъ сѣдката, ракията изтича. Дѣцата иматъ такива кукли: като ги поставишъ легнали, затварятъ очитѣ си; като ги дигнешъ, отварятъ очитѣ си; като ги натиснешъ на коремчето изговарятъ нѣкои думи. Това е добро и правилно за куклитѣ, но човѣкъ не трѣбва да издава гласъ само когато го натиснатъ. Това не е правилно за човѣка. Той трѣбва да говори, да издава гласъ и безъ да го натискатъ. Казвате: „Човѣкъ трѣбва да страда много, за да поумнѣе.“ Това е старата философия на живота. Казвамъ: споредъ новата философия човѣкъ трѣбва да поумнѣе и безъ да страда. Той трѣбва да дава и безъ да го натискатъ. Той трѣбва да влиза въ положението на другитѣ хора, да разбира страданията имъ, да страда за тѣхъ, безъ да има свои собствени страдания. Щомъ влиза въ положението и страданията на другитѣ хора, той ще се учи огъ тѣхъ.

Казвамъ: оставете вече настрана вашитѣ страдания и се занимавайте съ страданията на другитѣ хора! Приготовлявайте се за бждещата култура! Тази култура има свои органи, свои инструменти, които все повече и повече ще се развиватъ. Съ

тия органи, съ тия инструменти нѣщата вече ще могатъ да се провѣрватъ, и по такъвъ начинъ всѣкако съмнение отъ умоветъ на хората ще изчезне. Единъ день, когато вашитѣ дѣца постѣпятъ въ новитѣ училища и университети да се учатъ при видни, опитни професори, щомъ се заематъ да изучаватъ астрономията, на примѣръ, професоритѣ ще кажатъ: „Хайде сега да направимъ една екскурзия до слънцето!“ Познатитѣ ще излѣзатъ да ги изпращатъ, да имъ пожелаватъ добъръ пѣтъ и т. н. Ще запитате: „Възможно ли е това?“ — Възможно е, но не съ този организъмъ, който имате сега. За въ бждеще, когато изработите новия си организъмъ, съ него ще отивате до слънцето, до мѣсечината, дѣто ще направите своитѣ точни изчисления и ще се върнете назадъ съ нови знания и придобивки. Ако нѣкой отъ съврѣменитѣ професори би се осмѣлилъ да каже прѣдъ хората, че е ходилъ съ студентитѣ си на екскурзия до слънцето, какъ ще се произнесътъ за него? Ще кажатъ, че този професоръ е кандидатъ за нѣкое отъ отдѣленията на Александровската болница, че заблуждава студентитѣ и т. н. Ако днесъ нѣкой човѣкъ каже, че е говорилъ съ дѣдо си, който е заминалъ за другия свѣтъ, ще го взематъ за умопобърканъ. Не говори ли нищо по тѣзи въпроси, той минава за сериозенъ, за здравомислящъ човѣкъ. Ако нѣкой човѣкъ казва, че вѣрва въ Бога, той минава прѣдъ другитѣ хора за малко умопобърканъ. Не вѣрва ли въ Бога, той е здравомислящъ човѣкъ.

Питамъ: ако тази философия е права, защо хората се радватъ на пълната кесия и само я потупватъ и поглеждатъ самодоволно? Защо не се радватъ и на празната кесия? — Между празната кесия и безвѣрието има такова отношение, каквото и между пълната кесия и вѣрата. Пълната кесия и вѣрата сж подобни величини, както сж подобни помежду си празната кесия и безвѣрието. Материализмътъ е празната кесия; духовниятъ жи-

вотъ е пълната кесия на човѣка. Нѣкой религиозенъ човѣкъ казва: „Азъ ще мълча прѣдъ хората, нѣма да се издавамъ, че вѣрвамъ въ Бога, да не ме мислятъ за глупавъ.“ Чудно нѣщо! Защо трѣбва този човѣкъ да скрива своята свѣтлина подъ шиникъ, да я не вижда никой? Какъ могатъ съврѣменнитѣ учени да разпрѣсватъ своята свѣтлина навсѣкждѣ, а религиознитѣ да я криятъ? Ако днесъ единъ съврѣмененъ ученъ знае, напиримѣрь, само първата причина, а единъ религиозенъ човѣкъ знае отъ първата до десетата причина на нѣщата, защо послѣдниятъ трѣбва да мълчи? Защо трѣбва да крие свѣтлината, която той има? Както учениятъ има право да разнася своята свѣтлина навредъ, колкото малка или голѣма да е тя, така сжщо и религиозниятъ има право свободно да сочи пжтя на човѣчеството съ свѣтлината на своето съзнание.

Всички съврѣменни хора, били тѣ учени, поети, музиканти, философи, проповѣдници, или обикновени занаятчии, трѣбва да бждатъ смирени. Смирение се изисква днесъ отъ всинца! Казватъ за нѣкого: „Този човѣкъ е файгонджия.“ — Какво лошо има въ това? Отъ файгонджията зависи, дали главата ти ще бжде здрава или прѣвързана. Ако той е трезвъ човѣкъ, ще те заведе благополучно до опрѣдѣленото мѣсто, за което ще му заплатишъ и благодаришъ. За другъ казватъ: „Този човѣкъ е свещеникъ, проповѣдникъ.“ — Значи, той е глашатай, разнася Словото Божие изъ свѣта. Еди-кой си пѣкъ билъ писателъ. — Значи, той е барабанчикъ, съобщава, дѣ какво става изъ свѣта. Четвърти нѣкой билъ шивачъ. — Той е битпазарджия, старото прѣвръща въ ново. Истинската философия на живота седи въ това, да се научи човѣкъ да намира смисълъ въ всички нѣща. Когато нѣкой каже, че азъ съмъ отличенъ проповѣдникъ казвамъ: „Да, азъ съмъ отличенъ глашатай.“ Смирение, любовъ къмъ Истината се изисква отъ всички хора днесъ. Който притежава

истинската наука, само той може да говори съ любовь.

„Ако говоря съ чловѣчески и ангелски езици, а любовь нѣмамъ, ще съмъ мѣдъ, що звѣнти, или кимвалъ, що дрѣнка.“ Любовта е велика сила, която може да произведе вжтрѣшенъ прѣвратъ въ душата на всѣки едного. Затова всѣки човѣкъ трѣбва да работи усилено върху себе си, да намѣри този малкъ огънь, тази малка искра, която е въ състояние да произведе прѣвратъ въ неговата душа. Настане ли този прѣвратъ въ него, той ще започне да се разговаря съ своята сждба разумно, като съ най-добъръ свой приятель и ще ѝ каже: „Ти си много добра, не си тъй жестока, какю те прѣдставятъ. И въ тебе има сърце. Азъ обикнахъ Бога, при Него искамъ да отида, за Него искамъ да живѣя, помогни ми и ти въ този мой вжтрѣшенъ стремежъ.“ И наистина, сждбата има сърце. Що се отнася до смѣлитѣ, до силнитѣ хора, сждбата е добра, отстѣпчива. Тя имъ казва: „Понеже вие сте смѣли хора, азъ ви давамъ свободенъ билетъ, да отидете, дѣто искате. За страхливитѣ, обаче, азъ съмъ страшна, като мечка. Достатъчно е да си отворя прѣдъ тѣхъ устата и зарева, тѣ ще напуснатъ и наука, и религия и ще бѣгатъ извѣнъ гората, дѣто нѣма мечки.“ Страхливитѣ хора не излизатъ зимно врѣме поради студа; лѣтно врѣме по обѣдъ сжщо не излизатъ поради голѣмата горещина. И въ Америка има такива хора, които въ врѣме на силно слънце излизатъ съ голѣми шапки на главата, пазятъ се отъ слънчевъ ударъ. Такива хора трѣбва да носятъ на главитѣ си магнетически шапки, да не ги пече слънцето.

И тъй, човѣчеството първо е минало прѣзъ фазата на растенията, отъ които се образуваха каменнитѣ вжглища. Послѣ то прѣмина прѣзъ фазата на рибитѣ, които организираха водата. Най-послѣ прѣмина прѣзъ фазата на птицитѣ, които организираха въздуха. Сега вече иде културата на

огъня, т. е. културата на истинския човѣкъ. Христосъ казва: „Огънь дойдохъ да запалѣ на свѣта.“ Той донесе култура, която ще прѣобрази свѣта. Този Божественъ, свещенъ огънь ще почне да гори върху огнището на всѣко човѣшко сърце. Този огънь, именно, ще организира свѣта.

Азъ искамъ всички хора да бждатъ носители на този свещенъ огънь, не огъня на вжглерода, или на водорода, или на кислорода, но на огъня, който окулиститѣ наричатъ азотъ, който нито гори, нито изгаря. Новата култура е на Божественния огънь. Въ този огънь Мойсей чу гласа, който му говорѣше: „Събуй обущата си, защото мѣстото, на което седишъ, е свѣто.“ Мойсей казва: „Въ този огънь чухъ въздишкитѣ на народа си.“ Тогава Господъ му каза: „Азъ ще слѣза да помогна на твоя народъ чрѣзъ тебе.“ Мойсей се уплаши, той не бѣше готовъ още да влѣзе въ този огънь и да помага.

По сжщия начинъ днесъ много хора казватъ: „Ние не можемъ да бждемъ носители на Словото Божие.“ Носителъ на Словото Божие може да бжде само този човѣкъ, който може да се справи съ свещения огънь. Когато сърцето на хората се стопли отъ този огънь, тѣ могатъ да направятъ всичко. Това може да стане моментално. Затова не изгасвайте свещения огънь, който гори въ сърцата ви! Изхвърлете навънъ стария огънь, който гори съ димъ и пепель! И когато въ сърцата на хората се запали свещения огънь на новата култура, нека го пазятъ да не изгасне. Който не може да го използва, самъ ще си напакости.

Нѣкой пита, кои сж причинитѣ на нещастията въ свѣта. — Причинитѣ за нещастията сж съмнението и безвѣрието. Мнозина се съмнѣватъ въ това, което имъ говоря. Казвамъ: ако запалѣ моя огънь и се образуватъ димъ, сажди и пепель, думитѣ ми не сж вѣрни; ако въ моя огънь нѣма сажди, нѣма димъ и пепель, а има свобода, свѣтлина и любовъ, както и всичко хубаво, което тър-

сите, думитѣ ми сж вѣрни. Този огънь ще бжде идеалътъ на човѣшкия животъ. Придобийте ли този огънь, пазете го да не изгасне! Имате ли този огънь, вие ще се ползвате отъ науката на великитѣ учители, на великитѣ адепти и гении въ свѣта, които сж завършили своето развитие. Тази наука носи радостъ, блаженство и величие за човѣшката душа. Само така човѣкъ може да познава Бога и Богъ що го познава. Това подразбира да се говори съ любовъ.

„И ако говоря съ ангелски езикъ и съ езика на любовта и познавамъ Бога, ще съмъ човѣкъ съ прави мисли и съ чисти и възвишени чувства.“

Бесѣда съ Учителя, държана на 24 октомври, 1926 г. въ гр. София.

Неговата заповѣдь.

„И знамъ, че Неговата заповѣдь е животъ вѣченъ.“ *)

Знанието е проява, качество на съзнанието. Знае онзи човѣкъ, съзнанието на когото е пробудено. Знае онзи човѣкъ, който разбира законитѣ на природата и тѣхното приложение, както и съотношенията, които съществуватъ между тѣхъ. Знае онзи човѣкъ, който прилага въ живота си правилата и методитѣ на разумната природа и може да изкарва отъ тѣхъ нѣщо реално, съ което да подобри своето положение. Знае онзи човѣкъ, който може да запази своето щастие, здраве, богатство, дарбитѣ на своята душа, силата на своя духъ, както и всичко възвишено и благородно въ себе си. И обратно: всѣки човѣкъ; който разрушава своето щастие, изгубва своето богатство, покваря своя умъ и своето сърце, изнасилва своята душа и своя духъ, той е невѣжа, той е простъ човѣкъ.

Каго се разсжждава така, може да се дойде до закона на вѣроятноститѣ въ математиката. Всѣки, който познава и изучава този законъ, знае, че въ живота се срещатъ повече или по-малко случаи за реализиране на нѣщо, а нѣкога тия случаи могатъ да се реализиратъ 100 % — значи вѣроятността е абсолютна, пълна. Напримѣръ, ученикътъ, който редовно учи уроцитѣ си прѣзъ годината, знае всичкия материалъ, и вѣроятността за него да издържи изпита си успѣшно е 100 %. Обаче, за ученикъ, който оставя нѣкои прѣдмети ненаучени, вѣроятността да издържи изпита си успѣшно се намалява. Слѣдователно, колкото по-малко учи единъ ученикъ, толкова по-малка е вѣроятността да издържи той изпита си. Такъвъ ученикъ разчита вече на щастие, на късметъ, както

*) Иоана 12:50

казватъ турцитѣ, и той очаква да му се падне нѣщо, което знае. Ако той знае само единъ прѣдметъ, има само еденица вѣроятностъ да издържи изпита: ако му се падне нѣкой въпросъ отъ този прѣдметъ, това значи, че между сто празни билети има само единъ пълень. Тогава вѣроятността да се падне този билетъ е едно на сто. Опитвали ли сте, колко пжти трѣбва да брѣкнете въ кутията, за да извадите пълень билетъ?

Сега, всички съврѣменни културни хора, т. е. хората на цивилизацията иматъ по една такава кутия и всѣка сутринъ брѣкатъ въ нея, да извадятъ пълень билетъ. И майки, и бащи, и дѣца, и учени и прости, и свещеници — всички брѣкатъ въ тази кутия, но работитѣ имъ пакъ не вървятъ добрѣ. Като ги питашъ нѣщо за Господа, виждашъ, че тѣ не Го познаватъ, не върватъ въ Него. Въ ангелитѣ не върватъ, въ душата не върватъ, въ доброто сжщо не върватъ; дойе ли, обаче, до късметъ, всички върватъ. Разправятъ за единъ отъ френскитѣ писатели, голѣмъ материалистъ и реалистъ, че прѣди да започвалъ издаването на нѣкои отъ своитѣ романи, вадилъ билетчетата отъ една кутия, на която било написано, съ какъвъ успѣхъ ще се ползува неговото съчинение, обществото ще го посрещне добрѣ или злѣ. Да върва човѣкъ въ късметъ, това е атавизъмъ. Въпросътъ не седи въ вѣрата на човѣка въ късметъ или въ щастие, но той трѣбва да има въ себе си нѣщо положително, установено, на което да върва. Ако се намѣрите прѣдъ нѣкоя рѣка безъ мостъ, какъ ще прѣмините отъ единия брѣгъ на другия? — ще ви трѣбва едно вжже или единъ пржтъ. Този пржтъ, или вжжето прѣдставлява вѣрата на човѣка. Слѣдователно, колкото и да е слабъ този пржтъ, т. е. колкото и да е слабо вѣруето на човѣка, то все ще му помогне да прѣмине рѣката. Въ какъвъ случай е необходимо вѣруето на човѣка? — Само когато той срещне нѣкоя рѣка безъ мостъ. Обаче, случва се човѣкъ да измине 1000 клм. пжтъ и да

не срещне никаква рѣка, или пѣкъ, ако срещне по пѣтя си нѣкоя рѣка, тя има мостъ. Питамъ: заслужава ли тогава да се носи този прѣтъ толкова дълъгъ пѣтъ? — Не заслужава. Значи, вѣру- юто на много съврѣменни хора е такова, че тѣ мс- гатъ да разчитатъ на него само въ крайни случаи. Тѣхното вѣрую е този, именно, прѣтъ, който тѣ носятъ съ себе си цѣли 1000 клм. пѣтъ и казватъ: „Не трѣбва да се отказваме отъ вѣруто на на- шитѣ дѣди и прадѣди, то все може да ни потрѣб- ва въ нѣкой критиченъ моментъ.“ Питамъ: нуженъ ли ви е този прѣтъ, ако рѣката, прѣзъ която ще прѣминете, има здравъ, хубавъ мостъ? — Не е ну- женъ. Едно врѣме между земята и небето нѣмаше мостове, но сега има; днесъ има много богове, които учатъ хората, какъ трѣбва да вѣрватъ въ Бога. Индия е пълна съ такива богове. Въ Бѣл- гария пѣкъ има много светии. Отидете ли въ Ру- сия, тамъ ще намѣрите още повече светии. Нѣкой пита: „Чели ли сте послѣднитѣ теории на еди-кой си философъ, съ които той разрѣшава най-слож- нитѣ задачи въ живота? — Не съмъ челъ. — Кой- то не е челъ тѣзи теории, той е голѣмъ невѣжа. Питамъ този човѣкъ: „Ами ти челъ ли си Божес- твената книга, въ която е написано всичко за съз- даването на свѣта? — Не съмъ я челъ. — Тогава ти си първокласенъ невѣжа. Споредъ мене, тази книга нищо не струва. — Не, Божествената книга бѣше написана прѣди книгата на видния философъ, отъ когото ти се възхищавашъ. Той зае своята теория отъ свещената, отъ Божествената книга и подъ нея тури своя подписъ. Теоритѣ на новитѣ учени хора сжщо тѣй сж заимствувани отъ тази Велика книга на живота, написана още прѣди съз- даването на свѣта. Съ това теоритѣ на тия учени не се обезценяватъ, но казвамъ, че прѣди тѣхъ имало редъ философи, съ свѣтли, трезви идеи, които сж взели участие въ написване Свещената книга на живота. Тѣ сж учители на новитѣ филосо- фи и учени, тѣ сж учители и на цѣлото човѣчество.

Нѣкой казва: „Знаете ли, какъвъ моралъ е изнесълъ еди-кой си философъ въ своето учение? — Зная. На такъвъ моралъ днесъ и паяцитѣ не могатъ да се задържатъ. Подобенъ моралъ иматъ и растенията, и животнитѣ. Напримѣръ, мъжкото куче никога не дави, не хапе женското. На друго мъжко куче то напада, но на женско — никога! То казва: „Споредъ нашитѣ традиции мъжко куче никога не напада женскитѣ кучета. Това е нашъ свещенъ моралъ. Ако нѣкое мъжко куче си позволи да хапе женскитѣ, нашиятъ родъ ще изчезне свършено отъ лицето на земята.“ Хората казватъ, че кучетата се отличаватъ съ привързаностъ и благородство. — Тѣхната привързаностъ и тѣхното благородство се дължатъ на факта, че мъжкитѣ кучета не хапятъ женскитѣ. Какво става, обаче, между хората? Днесъ, между съврѣменнитѣ културни хора ще видите, че мъжътъ е въ състояние да умори жена си, и жената е въ състояние да умори своя мъжъ. Защо нѣкой мъжъ уморява своята жена? Нали жената е направена отъ реброто на мъжа? Богъ извади едно ребро отъ Адама и каза: „Ето, давамъ ти тази жена за другарка прѣзъ цѣлия животъ. Пази свещено нейната душа!“ Въ това врѣме извънъ рая имаше друга култура, прѣдъ която Адамъ излѣзе да се хвали съ своята другарка Ева, като казваше: „Азъ имамъ красива, хубава жена, каквато свѣтътъ не е виждалъ досега!“ Тогава тази култура изпрати единъ свой делегатъ, прѣобразенъ въ змия, да опита, да разбере добръ, каква е тази жена. Какво стана слѣдъ това? — Тази хубава жена съгрѣши, а слѣдъ нея съгрѣши и Адамъ, слѣдъ което и двамата се намѣриха извънъ рая. Имаше единъ българинъ въ варненско, на име Драгни, който сжщо така обичаше да се хвали съ своята жена, че била работна и трудолюбива. Щомъ види че жена му изтъче единъ топъ платно, той го взима подъ мишцата и вечеръ, когато никой не го вижда, отива въ кръчмата, разгъва платното и казва на кръч-

маря: „Виждашъ ли, платно е това! Дай тукъ половинъ кило вино!“ Тѣй вървятъ чашитѣ една слѣдъ друга, докато всичкото платно отиде.

Днесъ, повечето съврѣменни мъже сж изгубили своето мъжество — тази възвишена и благородна чѣрта, вслѣдствие на което сж огрубѣли. Истинското мъжество подразбира Мъдростъ. Думата „мжжъ“ въ български езикъ означава „човѣкъ“, а въ английски езикъ означава „гжба“, мекъ, като гжба. Значи, съврѣменниятъ мжжъ е станалъ гжба. Какво прѣдставлява гжбата? — Нѣщо, което израства въ една нощъ и скоро слѣдъ това изчезва. Какъвъ мжжъ е този, на когото израстватъ мустачки и брада за една нощъ и слѣдъ една година го виждашъ, останалъ безъ мъжество, обрѣмененъ отъ живота, обезсмислилъ всичко въ себе си и се оплаква, че нѣкоя жена го увлѣкла и съсипала? Какъ може да го увлѣче една жена? Ако е вѣрно, че жената опростява мъжа си, какъ ще се обясни пропадането на младия човѣкъ, който още не е жененъ? Нѣкой младъ човѣкъ прѣкарва по цѣли дни и нощи въ кръчмата съ чаша въ ржка и казва: „Тази проклета чаша ме съсипа!“ Единъ младъ човѣкъ се оплаква отъ жена си, другъ — отъ чашата. Питамъ: кой е виновенъ тогава — чашата, или жената? — Виновно е желанието, което е дълбоко скрито въ него и чопли, разрушава живота му, както червеятъ разрушава дървото. Кое заставя работникътъ въ английскитѣ фабрики да работи по цѣли дни само за нѣколко английски лири? Или, кое заставя работникътъ въ французскитѣ фабрики да работи за нѣколко златни френски монети? Кое заставя работникътъ въ Турция, или въ България да работи за нѣколко турски лири, или за нѣколко български книжни лева? — Желанието за паричара хората да работятъ. Добро е това желание, но кой човѣкъ, слѣдъ като е обичалъ паритѣ, е придобилъ нѣщо безсмъртно, нѣщо, което не се губи? Ще кажете: „Безъ пари не може да се жи-

вѣе.“ — Не е въпросътъ тамъ, дали може, или не може да се живѣе безъ пари. Може ли Любовта — най-свещеното нѣщо въ живота — да се печели съ пари? Златото има ли съзнание? — Нѣма. — Щомъ златото нѣма съзнание, дайте му това мѣсто, което справедливо заслужава. Турете златото въ каситѣ си и го употребете като слуга, да извърши нѣкаква работа. Мнозина отъ съврѣменнитѣ хора турятъ златото си въ касата и треперятъ върху него, както майката трепери върху дѣцата си; постоянно отварятъ и загварятъ касата, радватъ се на златото си. Гледашъ нѣкой старецъ, едва се държи на краката си, подпира се на тоягата си, но ходи, обикаля нѣщо, озърта се на самъ-натамъ, отива нѣкъдѣ далечъ, около единъ километъръ извънъ селото. На работа ли отива той? — Не, този старецъ не може да работи. Той отива на мѣстото, дѣто е заровилъ паритѣ си; ходи, обикаля, наглежда, да не ги е взелъ нѣкой. Само паритѣ ли сж заровени тамъ? — И неговото сърце е заровено заедно съ паритѣ. Паритѣ, това е неговиятъ синъ, неговиятъ възлюбенъ, заровенъ въ земята. Той обикаля около гроба на своя синъ, пали му кандилце и казва: „Синко, тукъ ли си още?“ Като разбере, че никой не е пипалъ паритѣ му, започва да си тананика, връща се дома си веселъ, радостенъ и казва: „Заколете ми едно ярче да си хапна!“

Това прѣдставлява днесъ съврѣменниятъ животъ. Това прѣдставляватъ съврѣменнитѣ културни хора, които постоянно питатъ: „Нали трѣбва да ядемъ, да се хранимъ?“ — Трѣбва да се храните! — Нали трѣбва да имаме пари? — Трѣбва да имате пари! — Нали трѣбва да бждемъ богати, а не сиромаси хора? — Богати трѣбва да бждете! Нийдѣ въ Божествената книга не е казано, че човѣкъ трѣбва да бжде сиромасъ. Сиромашия и грѣхъ сж синоними. Значи, въ физическия свѣтъ човѣкъ не трѣбва да бжде сиромасъ, а въ духовния свѣтъ не трѣбва да бжде грѣшенъ. Ако на

физическия свѣтъ човѣкъ прави грѣхове и прѣстѣпления и по този начинъ избѣгва сиромашията, какво печели съ това? Какво печели той, ако разбогатява на земята, а обѣднява въ духовния свѣтъ? Каква е вѣроятността да спечели човѣкъ отъ 100,000 лв. още 100,000 лв., ако дава пари съ лихва 100%, или ако търгува? — Малка е вѣроятността. Защо? — Тукъ иматъ влияние нѣколко фактора: броятъ на търговцитѣ, реколтата, природнитѣ условия — дъждъ, суша, вѣтрове и т. н.

Днесъ съвременната математика се занимава съ закона на вѣроятността по отношение броя на смъртнитѣ случаи и раждаемостта въ живота, т. е. тя прави изчисления, колко хора умиратъ и колко се раждатъ годишно. Също тъй тя прави изчисления, колко хора сж здрави и колко болни и каква вѣроятностъ има нѣкой човѣкъ да заболѣе и прѣзъ коя година отъ своя животъ. Тия изчисления се правятъ възъ основа на условията, срѣдата, въ които живѣе дадениятъ индивидъ, неговитѣ родители, наслѣдствеността и т. н. Мнозина казватъ: „Да бждемъ богати и здрави! — Добрѣ, това желание е на мѣстото си, но сжщевременно човѣкъ трѣбва да бжде праведенъ. Ако богатството и здравето на човѣка въ физическия му животъ създаватъ неговата смъртъ въ духовно отношение, това здраве и това богатство не сж необходими. За прѣдпочитане е човѣкъ да умре на земята, а да живѣе въ духовния свѣтъ, отколкото да живѣе на земята, а да умре въ духовния свѣтъ.

Христосъ казва: „И знамъ, че Неговата заповѣдъ е животъ вѣченъ.“ Неговата заповѣдъ е великата заповѣдъ, която съдържа всички основни правила за духа, за душата, за сърцето и за ума. Само съ тия правила човѣкъ може да работи успѣшно. Нѣкой човѣкъ не вѣрва въ ума. Какво показва това? — Че неговото съзнание не е дошло дотамъ. Другъ човѣкъ не вѣрва въ душата. Какво показва това? — Че неговото съзнание не е дошло

дотамъ. Обаче, всички хора върватъ въ сърцето и въ ума. Нѣма човѣкъ, който да не върва въ сърцето и въ ума. Тогава, нека всички хора започнатъ съ възможноститѣ и условията, които се съдържатъ въ сърцето и въ ума на човѣка. Какви сж тѣзи възможности? — Човѣшкиятъ умъ се проявява чрѣзъ мозъка. При това, колкото по-фина е материята, отъ която сж изтъкани бѣлитѣ и сивитѣ мозъчни влакна, толкова по-богати сж условията за умствения животъ на даденъ човѣкъ. Гънкитѣ на сивото мозъчно вещество трѣбва да бждатъ добрѣ моделирани, за да могатъ правилно да прѣдаватъ човѣшката мисълъ. Съврѣменнитѣ учени изучаватъ набраздяванията и нагъванията на човѣшкия мозъкъ, но тѣ не сж дошли още до положително научно опрѣдѣление за ролята на мозъчните гънки. Тѣ сж дошли само до общо научно заключение, че интелигентността на човѣка зависи отъ набраздяванията, т. е. човѣкъ е толкова по-интелигентенъ, колкото броятъ на мозъчните гънки въ него е по-голѣмъ. Освѣнъ това, тѣ сж дошли още и до заключението, че колкото по-дълги сж тия гънки, толкова и човѣкъ е по-интелигентенъ. И най-послѣ, колкото по-дебели сж тия гънки, толкова и човѣкъ е по-уменъ и интелигентенъ. Значи, има извѣстно съотношение между дебелината, дължината и набраздеността на мозъчните гънки и разумността и интелигентността на човѣка. Ето защо, интензивността на ума не е еднаква въ всички хора.

Питате: „На какво се дължатъ много отъ нещастията въ човѣшкия животъ?“ — На човѣшкия умъ. Какво ще стане, напримѣръ, ако нѣкои хора се облѣкатъ зимно врѣме съ тънки дрехи, събуятъ се боси и така излѣзатъ вънъ? — Ще се простудятъ. Значи, разумниятъ човѣкъ трѣбва да познава издържливостта на своя организъмъ. Лѣтно врѣме човѣкъ може да ходи босъ по трѣвата, безъ да се простуди, но ходи ли босъ по паважа на нѣкой голѣмъ градъ, той ще се простуди.

Човѣкъ не трѣбва да ходи босъ по камънитѣ нито лѣтно врѣме, а още повече зимно врѣме. Защо? — Има редъ причини, които сега нѣма да обяснявамъ. Едно е важно да се знае: камънитѣ поглъщатъ силата на човѣшкия животъ. Хората сж разбрали това нѣщо и затуй никога не си правятъ каменни кжщи. Тѣ правятъ кжщитѣ си отъ тухли, отъ дървета, като най-здравословни. Защо камънитѣ поглъщатъ силата на човѣшкия животъ, това е другъ въпросъ. Фактътъ е важенъ. И въ Писанието се казва, че отъ вкаменяването на човѣшкото сърце произтичатъ най-големитѣ нещастия въ свѣта. Нѣкой пита: „Защо ме сполетѣха толкова нещастия въ живота?“ — Защото сърцето ти е каменно. Умень, добъръ човѣкъ е този, който не вижда само своитѣ страдания, но и страданията на окръжаващитѣ. При това, той знае, защо му идатъ страданията. Не само това, но той може да отстрани извѣстни страдания, които го очакватъ.

Слѣдователно, когато се говори за съврѣменната наука, ние подразбираме, че само този човѣкъ може да се занимава съ нея, който има обичъ къмъ знанието. Нѣма ли човѣкъ обичъ къмъ знанието, и науката за него нѣма приложение. И дѣйствително, съврѣменната наука има приложение само въ външния, въ физическия животъ на хората, но не и въ тѣхния вътрѣшенъ, мораленъ животъ. Съ помощта на науката днесъ се построяватъ фабрики, пжтища, пжтни съобщения — желѣзници, параходи и аероплани; тя помага въ разнитѣ отрасли на живота: кожарство, стъкларство, бояджийство и т. н. Цѣлата съврѣменна индустрия лежи въ основата на науката. Вземете, запримеръ, бояджийството. То е донѣкждѣ само разработено. Може ли да се сравни съ бояджийството на птицитѣ и на растенията? — Не може. Тѣ далечъ надминаватъ хората въ изкуството си да боядисватъ. Когато човѣкъ боядисва нѣщо, тази боя се разрушава, а дори съвсѣмъ изчезва

отъ слънчевитѣ лъчи. Затова казваме: „Боитѣ, които човѣкъ е открилъ, избѣляватъ отъ слънцето.“ Боитѣ пъкъ, съ които птицитѣ боядисватъ крилцата си и растенията—цвѣтоветѣ си, обратно: колкото повече ги грѣе слънцето, толкова по-хубави ставатъ.

И тъй, най-важното нѣщо за човѣка е да запази чистотата, дѣвствеността и силата на своето сърце и на своя умъ. Нѣкой казва: „Всички възможности за човѣка се криятъ въ силата на неговата воля.“ — Не, силата на волята зависи, именно, отъ чистотата на сърцето и отъ силата на ума. Волята прѣдставлява направление на силитѣ на ума и на сърцето въ извѣстна посока. Воля въ широкъ смисълъ на думата, иматъ само най-възвишенитѣ хора, най-великитѣ Учители. Когато казватъ за нѣкой обикновенъ човѣкъ, че има силна воля, това сж силни желания, но не и воля. Волята не подразбира да направишъ това, което пожелаешъ. Да имашъ воля, значи, като пожелаешъ да извършишъ единъ актъ, прѣдварително да знаешъ условията и законитѣ, на които той се подчинява, та като го направишъ, да имашъ резултатъ 100 %. Когато разумниятъ човѣкъ направи нѣщо, резултатътъ на неговата постѣпка е 100 % успѣшенъ. Това, което съврѣменнитѣ хора наричатъ воля, не е нищо друго, освѣнъ своеволие. Ето защо, съврѣменнитѣ хора сж повече хора на своеволието, отколкото на разумната воля.

Азъ съмъ правилъ редъ френологически изслѣдвания и изчисления върху брадата на българитѣ. Брадата на човѣка показва, каква е неговата воля. Отъ многото изслѣдвания, които направихъ, намѣрихъ само двама души, брадата на които е поне близо до нормата. Такива хора могатъ да постѣпватъ справедливо при всички условия на своя животъ. Споредъ закона на вѣроятноститѣ, може да се изчисли колко справедливи хора ще има на 4,000,000 населениевъ България. Споредъ моитѣ изчисления, азъ знаая приблизително, колко

души има въ България съ будно съзнание въ своитѣ дѣйствия. За всички хора е важно да се използватъ възможноститѣ, които сж вложени въ тѣхъ. Тѣзи възможности се криятъ въ силата на тѣхния умъ и въ чистотата на тѣхного сърце. Разуменъ, чистъ човѣкъ е този, чието сърце не се смуцава отъ условията на живота: че родителитѣ му умрѣли, че нѣкой говорилъ лошо за него, че нѣкой го нападналъ — той сълза нѣма да пролѣе. Разумниятъ човѣкъ може да плаче, но никога за себе си. Не е правилно, когато човѣкъ мисли, че Господъ го проклелъ и затова страда. — Не, богатството на човѣка е вложено въ самия него. Нѣма сжщество по-богато отъ човѣка. И най-прѣстѣпния човѣкъ съдържа въ себе си грамадна енергия, която, ако той използва правилно, може и светия да стане. Той се е оплелъ въ идеята, че е прѣстѣпникъ, че отъ него нищо добро не може да излѣзе и не прави усилия за своето повдигане. Какъ е дошълъ до това положение? — Чрѣзъ внушение.

Съврѣменнитѣ хора работятъ съ закона на внушението. Нима съ създаване законъ за прѣстѣпницитѣ, държавницитѣ не внушаватъ прѣстѣпността у хората? Щомъ се яви единъ прѣстѣпникъ, тѣ казватъ: „Хайде да създадемъ законъ за прѣстѣпницитѣ!“ Съ този законъ се отваря пжтъ на прѣстѣплението, Свещеницитѣ говорятъ за развалата на хората, но съ това тѣ не ги изправятъ, а отварятъ пжтъ на развалата въ свѣта. За да се избѣгнатъ тия лоши послѣдствия въ живота, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ Истината. Въ Истината е скритъ смисъла на живота. Ще кажете: „Какъ да познаемъ, кой човѣкъ говори Истината.“ — Човѣкътъ на Истината има свой опрѣдѣленъ образъ, по който може да се познае. Както всѣки ученъ, билъ той астрономъ, геологъ, или какъвъ и да е, има свои мѣрки, своя опрѣдѣлена норма, по която сжди за явленията въ свѣта, така и за човѣка, който проповѣдва Истината, има опрѣдѣ-

лена норма, опрѣдѣлени мѣрки, по които той се познава.

„И знамъ, че Неговата заповѣдь е животъ вѣченъ.“ Когато държавникътъ създава закони, прѣди всичко той трѣбва да знае Божиитѣ закони и по тѣхъ да ръководи управлението на своята държава. Нѣкои казватъ, че човѣкъ трѣбва да бжде патриотъ. Кой човѣкъ може да бжде патриотъ?— Най-разумниятъ, най-честниятъ, най-благородниятъ. Не е достатъчно патриотътъ да обича своя народъ, т. е. ръката си само, но всички патриоти трѣбва да живѣятъ единъ за другъ, да съставляватъ нѣщо цѣло. Ние виждаме, че сгромажътъ на всички съвременни хора, на всички економисти, както и на всички народи и общества седи въ идеята да си помагатъ взаимно едни на други.

Обаче, нека оставимъ тия общи въпроси на страна, тѣ сега не ви интересуватъ. Всички, които ме слушате, искате още днесъ да бждете щастливи, очаквате да чуete нѣщо по това, какъ да придобиете щастието. Това, което очаквате да чуete, ще го изкажа въ двѣ правила. Първото правило: пазете чистотата на своето сърце! Второто правило: пазете чистотата на своя умъ! Чистотата е капиталъ за човѣка. Тогава, за да запазите този капиталъ, тази своя чистота, спазвайте слѣдното правило: не влагайте своя капиталъ въ чужди банки! Щомъ става въпросъ за запазване на чистотата си, казвамъ: не правете никакъвъ компромисъ съ своята чистота! Докато сте чисти, всички извори на вашия животъ ще текатъ правилно. Деня, въ който изгубите чистотата си, изворитѣ, каналитѣ на вашия животъ ще се задрѣстатъ, и вие ще се лишите отъ силата и здравето си, ще започнете да боледувате, да се дразните, ще изгубите свободата си, ще очаквате на чужда помощ и т. н. Който иска да бжде здравъ, трѣбва да бжде чистъ. Който иска да поправи своитѣ работи и да бжде независимъ отъ хората, непременно трѣбва да бжде силенъ. Обаче, силенъ човѣкъ

е онзи, който е запазилъ своята първоначална свѣтлина на ума, която Богъ е вложилъ въ него. Нѣкой пита: „Какъ мога да запазя свѣтлината на своя умъ? — Като вложишъ ума си въ Божественото. — Какво трѣбва да направя, за да постигна това нѣщо? — Не бързай да забогатѣешъ. Не бързай ученъ да станешъ! Не бързай силенъ да станешъ! Смѣшно е, когато силниятъ човѣкъ иска да стане силенъ. Не бързай да станешъ богатъ! Кой трѣбва да желае богатството? — Сиромасътъ. Има ли смисълъ богатиятъ да желае богатство? Не бързай да станешъ добъръ! Доброто е необходимо условие за съвършенството на човѣка, но той не може да стане добъръ въ единъ день. Слѣдователно, щомъ човѣкъ се стреми къмъ съвършенство, доброто ще му помага. Не се ли стреми къмъ съвършенство, и доброто нѣма да му помага. Цѣлата съврѣменна философия се стреми да направи човѣка добъръ. — Не, човѣкъ трѣбва да бжде съвършенъ, а за да бжде съвършенъ, умътъ му трѣбва да бжде силенъ въ доброто.

Въ съврѣменната математика, покрай различнитѣ въпроси, се изучаватъ и отношенията между дългитѣ и къситѣ линии. Какво разбирате подъ дълги и къси линии? Ще кажете: „Какво отношение има между дългитѣ и къситѣ линии и стиха, който е цитиранъ въ тази бесѣда? Защо става такава прѣкъсване на рѣчъта?“ — Азъ говоря за дългитѣ и къси линии, за да ви изясня извѣстни положения въ живота. Когато човѣкъ иска да направи едно добро, но го отлага отъ днесъ за утрѣ, той образува дълги линии въ живота си. Добъръ ли е този човѣкъ? Не е добъръ. Обаче, когато човѣкъ иска да направи зло, но го отлага отъ днесъ за утрѣ, той пакъ образува дълги линии въ живота си. Лошъ ли е този човѣкъ сега? — Добъръ човѣкъ е той, Слѣдователно, дългитѣ линии за лошитѣ работи показватъ, че даденъ човѣкъ е добъръ; къситѣ линии за добритѣ работи показватъ, че даденъ човѣкъ е добъръ. И обратнѣ:

дългитѣ линии за добритѣ работи и къситѣ линии за лошитѣ работи показватъ, че даденъ човѣкъ е лошъ. Оттукъ изваждаме слѣдното заключение: къситѣ линии за добри постѣпки показватъ, че хората сж добри; дългитѣ линии за лоши постѣпки показватъ, че хората сж добри, и обратно: къситѣ линии за лоши постѣпки показватъ, че хората сж лоши; дългитѣ линии за добри постѣпки показватъ, че хората сж лоши. Когато при нѣкой добъръ човѣкъ има дълги линии, това показва, че той всѣкога разсжждава. Но добриятъ човѣкъ нѣма право да разсжждава, да направи ли едно добро дѣло, или не. Ако съмъ около нѣкой изворъ и дойде при мене единъ бѣденъ човѣкъ за милостиня, трѣбва ли да разсжждавамъ — да му помогна ли съ нѣщо, или не? Тукъ нѣма какво да се разсжждава. Ще бръкна въ джоба си, ще извадя една монета и ще му я дамъ. Има ли нужда тукъ отъ моитѣ разсжждения? Този човѣкъ е бѣденъ, нещастенъ, три дни не е ялъ. Днесъ азъ ще му дамъ нѣщо, утрѣ — другъ нѣкой и така ще прѣкара своя животъ.

Казвате: „Трѣбва ли човѣкъ да проси?“ — Нека проси! Нѣма нищо лошо въ просията. Нѣкой казва: „Азъ не обичамъ да прсся!“ — Докато просишъ, ти си човѣкъ. Какво ще стане съ малкото дѣте, ако не проси отъ майка си млѣко? Какво ще стане съ държавника, ако не проси? — Нѣма да взима участие въ управлението на държавата. Затова той ходи при тѣзи, при онѣзи избиратели, моли ги да го избератъ за депутатъ, или за министъръ, като имъ дава редъ обѣщания. Тия обѣщания иматъ валидность, докато той стане министъръ. Стане ли веднѣжъ министъръ, той казва: „Азъ съмъ човѣкъ независимъ, изработвамъ закони и ги прилагамъ. Други закони, друга воля не признавамъ!“ Какво признава? — Да изпразва чувалитѣ. Тѣй казватъ българитѣ. Смѣшно е, когато българитѣ говорятъ за изпразване на чувалитѣ! Каква наука има въ изпразването? Наука е, когато

нѣщо тече като изворъ. Какъвъ смисълъ има въ това, единъ да пълни чувала, а другъ да го изпразва? Какво подразбира изпразването? Нѣкой казва: „Добрѣ е отъ врѣме на врѣме да се изпразва чувалътъ.“ — Не, азъ не бихъ желалъ да виждамъ въ свѣта само празни чували. Чувалитѣ трѣбва да сж пълни съ жито. Колкото вадите отъ тѣхъ, толкова прибавяйте! Ако човѣкъ бърка въ една каса, трѣбва веднага да прибави изваденото. Когато нашитѣ каси, нашитѣ чували сж пълни, това подразбира изобилие. Нека всички хора се надпрѣварватъ въ пълнене на каситѣ и чувалитѣ си! Днесъ повечето хора се надпрѣварватъ тъкмо въ обратното: всѣки гледа пръвъ и колкото може повече да изпразни чувала. Като видятъ, че чувалътъ се изпразва, казватъ: „Дано се намѣри нѣкой уменъ и ученъ човѣкъ, който умѣе да пълни чувалитѣ!“ Нѣма умни хора, които могатъ да пълнятъ чували. Пълнитѣ чували сж наши измислици, наши изобрѣтения. Идеята, че трѣбва да пълнимъ каситѣ, чувалитѣ си, се отразява така заразително между хората, както се отразяватъ разнитѣ микроби върху организма на човѣка. Обаче, микробитѣ не дѣйствуватъ върху чистия човѣкъ. Ако човѣкъ има чисто сърце и свѣтълъ умъ, никакво зло не може да го сполети. Но ако сърцето му не е чисто и умътъ му не е свѣтълъ, каквито микроби има по свѣта, все около него ще дойдатъ.

Днесъ свѣтътъ е пълненъ съ различни болести, умопобърквания, нещастия и т. н. На какво се дължи умопобъркването, на примѣръ? Нѣкоя мома се влюбва въ единъ момъкъ, но той ѝ отказва, и тя се умопобърква, не могла да понесе този ударъ. Какво отъ това? Нека задържи своята любовъ за този, който ще я обича. Има нѣкой въ свѣта, който я обича, но тя трѣбва да има търпѣние, докато го намѣри. Ако царската дъщеря остави своя възлюбенъ и отиде при нѣкой свинарь, може ли той да оцѣни нейната любовъ? — Не може. Срѣщамъ нѣкоя мома, наблюдавамъ я, тя се влюбила въ

нѣкой свинарь и страда, че той не ѝ отговаря. Казвамъ ѝ: „И сто години да любишъ този човѣкъ, нищо нѣма да придобиешъ, той само свинетѣ си ще гледа. Ако бѣше уменъ човѣкъ, свинарь нѣмаше да стане.“ Какво може да даде той на свинетѣ? Казватъ за нѣкой човѣкъ, че станалъ овчарь. Какво отъ това? Овцитѣ могатъ да живѣятъ и безъ овчарь. Че нѣкой човѣкъ станалъ овчарь или свинарь, то се отнася до човѣшкия животъ, до възпитанието на хората. А сега, нѣкой взелъ торба на гърба си, кривакъ въ едната ръка, кавалъ въ устата и свири ли, свири, но овцитѣ петь пари не даватъ за своя овчарь. Защо? — Любовь нѣма този овчарь. Като дойде врѣмето, той взима ножицитѣ, огръзва имъ руното, а послѣ ги издоява, като имъ казва: „Вие сте много егоисти, трѣбва да учите милосърдието, трѣбва да учите закона на жертвата. За да влѣзете въ Царството Божие, трѣбва да научите Божия законъ, доброволно да давате млѣкото си, а не чрѣзъ насилие.“ „Да бжде, както Господъ е казалъ,“ отговарятъ овцитѣ. — Свѣтънъ това, споредъ Божия законъ вие трѣбва да пожертвувате и вашитѣ дѣца, да ги дадете въ нашитѣ училища, ние да ги възпитаваме. — Така да бжде!

И наистина, отъ хиляди години насамъ, хората все възпитаватъ дѣцата на овцитѣ, но коститѣ имъ и до днесъ сж разпрѣснати изъ цѣлия свѣтъ. Защо не говорятъ Истината? Нека всѣки каже на своята овца: „Сестро, съжалявамъ, но такова врѣме е дошло, или ти, или азъ, единъ отъ двамата, трѣбва да стане жертва, иначе и двамата ще умремъ. Тази година житото не стана, ябълкигѣ не станаха, а трѣбва да живѣя, създаденъ съмъ по образъ и подобие Божие.“ Тази овца ще ви погледне и ще каже: „Добрѣ, азъ ще стана жертва за Господа, стига вие да дадете плодъ.“ Така трѣбва да говорите на овцитѣ, а не да ги залъгвате. Като имъ говорите така, тѣ ще се жертвуватъ доброволно, и тѣхната жертва ще бжде бла-

гословение и за васъ, и за тѣхъ. Ако Христосъ, за Когото проповѣдватъ всички съврѣменни църкви, дойде днесъ, колко истински вѣрующа ще намѣри, които да изповѣдватъ Неговото учение? Това не е сждене, но Истината трѣбва да се знае. Ще кажете: „Ние се трудимъ, работимъ, правимъ усилия надъ себе си.“ — Трудете се, работете, но всѣкога се запитвайте: „Истински християнинъ ли съмъ азъ?“ Запитватъ едного: „Ти вѣрвашъ ли въ светия кръстъ?“ Той му казва: „Братко, цѣли 2,000 години вѣрвахъ въ светия кръстъ, но все ми липсваше нѣщо. — Въ света Троица вѣрвашъ ли? — Цѣли 2,000 години вѣрвахъ въ света Троица, но пакъ ми липсваше нѣщо.“ Въ какво ли не съмъ вѣрвалъ и въ какво ли още ще вѣрвамъ?

„И знамъ, че Неговата заповѣдъ е животъ вѣченъ.“ Христосъ не казва, че Неговиятъ кръстъ е животъ вѣченъ. Той не казва, че вѣрванията на хората сж животъ вѣченъ. Мнозина може да се обидятъ, като се засѣгатъ тия въпроси, но казвамъ: ние почитаме тѣхното вѣрую, ако то е Божествено и ако носи нѣкакво благо, както за самитѣ тѣхъ, така и за цѣлото човѣчество. Не е ли Божествено, ние не го подкрѣпваме. Азъ съмъ готовъ да подкрѣпя всичко, което е за Славата Божия, за доброто на човѣка, на дома, на обществото и на народитѣ. Азъ съмъ готовъ да подкрѣпя всичко онова, което носи благо за страждущитѣ, за бѣднитѣ. Азъ не мога да подкрѣпя онова, което спъва идването на Царството Божие на земята, което помрачава човѣшкия умъ или опетнява човѣшкото сърце. Казвамъ: въ свѣта иде голѣма буря и докато не е дошла още, разумнитѣ хора трѣбва да обератъ плодетѣ отъ своитѣ дървета. Повтарямъ: голѣма буря иде! Оберете плодетѣ си и ги турете въ хамбаритѣ! Нѣкои питатъ: „Какво зло има въ бурята?“ — Тази буря нѣма да помете цѣлия свѣтъ, но ще причини голѣми злини на хората. Разумно е да се взематъ мѣрки, да се избегнатъ нейнитѣ лоши послѣдствия.

Казвамъ: това е учението, което трѣбва да се приложи въ свѣта. Всѣки човѣкъ може да го приложи. Много отъ съврѣменнитѣ хора очакватъ Христа и казватъ: „Прѣди 2,000 години Христосъ дойде на земята, и сега пакъ ще дойде.“ — Вѣрно е. Христосъ е билъ на земята, и пакъ ще дойде. Отъ 2,000 години насамъ нѣма човѣкъ въ свѣта, когото Христосъ да не е посѣтилъ поне три пѣти. Вие сте плакали за Него, и Той е дохождалъ при васъ. Вие сте Му обѣщавали много нѣща, но не сте ги изпълнили. Вие и до днесъ плачете за гвоздеитѣ въ Неговитѣ ржцѣ, но Той казва: „Не плачете за моитѣ гвоздеи! Азъ ги извадихъ вече. Врѣме е вече да приложите Божията Любовь, както ви казвамъ.“

„И знамъ, че Неговата заповѣдь е животъ вѣченъ.“ Свържете се съ Христа и приложете Неговото учение широко въ живота си — не само въ дома си, нито само въ църквата, нито само въ единъ народъ, а навредъ — по цѣлия свѣтъ. Цѣлокупниятъ животъ може да бжде заквасенъ съ Божията Любовь! Тя има общо приложение и може да царува навсѣкждѣ. Безъ Любовь нѣма животъ; безъ свѣтлина нѣма растене; безъ свобода култура не може да сѣществува. Тия сѣ основнитѣ положения на живота. Главната задача на човѣчеството е да изучава Божията Любовь и да я познава. Казвате: „Какъ да познаваме Божественото?“ — Тамъ, дѣто човѣшката любовь прѣстава, Божията Любовь започва. Тамъ, дѣто човѣшкото знание прѣстава, Божието знание започва. Тамъ, дѣто човѣшката свобода свършва, Божията свобода и Истина започватъ. Нѣкой човѣкъ се обезсърдилъ и казва: „Азъ остарѣхъ вече, ще се мре.“ — Не, тъкмо сега ти можешъ да намѣришъ истинския животъ.

„И знамъ, че Неговата заповѣдь е животъ вѣченъ.“

Казвамъ: стариятъ човѣкъ може да се подмлади въ 24 часа. — Какъ? — Той е богатъ чо-

вѣкъ, вложилъ въ банкитѣ 25 милиона лева и си казва: „Ако раздамъ единъ милионъ лева отъ паритѣ си, дали ще мога да се подмладя?“ — За да се подмладишъ, трѣбва да продадешъ и раздадешъ всичкото си имане: пари, кжщи, ниви — нищо старо да не остане въ тебе. Азъ, който му говоря така, съмъ младъ човѣкъ. Той ме слуша, гледа, мисли си, не се рѣшава. Казвамъ му: „Раздай богатството си, и ти ще станешъ младъ!“ Той не вѣрва, разглежда ме изпитателно отъ главата до петитѣ и си казва: „Какво мисли този човѣкъ? Възможно ли е, слѣдъ като съмъ работилъ толкова години за това богатство, да го раздамъ токутъй изведнѣжъ!“ Този старецъ мисли, че азъ ще взема паритѣ за себе си. Казвамъ му: „Не се безпокой, дѣдо, неправда не може да съществува въ свѣта. Ако взема паритѣ за себе си, азъ ще остарѣя, а ти ще се подмладишъ. Ако повѣрвашъ въ тия свещени думи, въ 24 часа ти ще се подмладишъ; ако се усъмнишъ, нищо нѣма да постигнешъ. Слѣдъ петъ години азъ пакъ ще те посѣтя, да видя, разбралъ ли си великата идея, която се крие въ тия думи.“ Слѣдъ петъ години пакъ отивамъ при него и го запитвамъ: „Сега съгласенъ ли си да раздадешъ богатството си?“ — „Не мога ли да раздамъ само половината? Какво ще правя, като раздамъ цѣлото си богатство? Нали ще страдамъ тогава повече?“ Отивамъ си и му казвамъ: „Слѣдъ петъ години пакъ ще дойда.“ Питамъ: „Кой отъ двамата печели?“ Христосъ днесъ задава сжщия въпросъ на всички съврѣменни хора. Вие казвате: „Всичко знаемъ, но това нѣщо не може да се приложи“. — Може да се приложи.

„И знамъ, че Неговата заповѣдъ е животъ вѣченъ.“

Сега ще ви разправя единъ разказъ. Единъ ангелъ разглеждалъ свѣта отъ невидимия миръ, и Господъ, като го видѣлъ, че се интересува отъ свѣта, далъ му слѣдната задача: да слѣзе на земята и да изчисли, за колко хиляди години може

да изтече всичката вода, като минава прѣзъ нѣкое малко, тѣсно отворстие. И трѣбвало да прѣкара той на земята дотогава, докато изтече всичката вода. Тази задача му се видѣла доста сериозна. Дълго врѣме трѣбвало да остане той на земята, но затова пѣкъ виждалъ, че ще придобие много знания. Той боравилъ съ закона на вѣроятноститѣ, споредъ който всичката вода могла да изтече прѣзъ това тѣсно отворстие само за 24 часа. За такова изчисление турцитѣ казватъ: „Врѣдно за ума е да се занимава човѣкъ съ такива работи.“ И наистина, невѣроятно е да приеме човѣкъ, че всичката вода на земята може да изтече прѣзъ едно тѣсно отворстие само за 24 часа! Това нѣщо, обаче, е възможно само за ангели, които иматъ велики знания, чрѣзъ които ще могатъ да сгжстятъ водата. Това сж възможности, вѣроятности, които не се отнасятъ до физическия свѣтъ. Това нѣщо не може да стане по физически начинъ. По сжщия начинъ, когато казваме, че човѣкъ може да се подмлади въ 24 часа, не подразбираме, че то може да стане по физически начинъ.

Казвамъ: знание трѣбва на свѣта! Най-първо човѣкъ трѣбва да изучава своята глава и своя мозъкъ. У нѣкои хора, напримѣръ, очитѣ сж вдлѣбнати, у други — изпжкнали; у нѣкои хора ушитѣ сж дълги, голѣми, у други — къси, малки. Защо сжществуватъ такива различия между хората? У нѣкои хора лицата сж пълни, у други — слаби. Физиолозитѣ казватъ, че между пълнитѣ лица и стомаха има извѣстно съотношение: колкото лицето на даденъ човѣкъ е по-пълно, толкова и стомахътъ му е по-здравъ; и обратно; колкото лицето на човѣка е по-слабо, толкова и стомахътъ му е по-слабъ. Други физиолози казватъ, че когато носътъ на човѣка е широкъ, и гърдитѣ му сж широки; когато носътъ е сплѣснатъ, и гърдитѣ му сж сплѣснати. Значи, всѣко нѣщо въ живата природа има свое мѣсто и прѣдназначение. Не е нужно да се отвори стомахътъ, за да се види, дали

тѣй е здравъ, или не. Има външни признаци у човѣка, по които може да се познае това, а именно: здравословното състояние на стомаха се опрѣдѣля отъ лицето на човѣка.

Прѣди нѣколко дни ми попадна една книга на нѣкой германски физиологъ-анатомистъ, който посветилъ цѣли 20 години да изучава човѣшкото око съ всичкитѣ му потайности. По окото той познавалъ, каква болестъ ималъ човѣкъ и на кое мѣсто. Сжщо така по окото той могълъ да прѣдсказва болести, отъ които човѣкъ слѣдъ време може да заболѣе. Всичко е написано въ окото на човѣка: неговото минало, настояще и бждеще. Въ своитѣ изслѣдвания върху окото, този ученъ се домоналъ и до разни методи за лѣкуване. Ако нѣкоя майка има тия познания, като види окото на дѣтето си, тя ще познае, че нейното дѣте слѣдъ 2—3 години, напримѣръ, ще заболѣе отъ извѣстна болестъ. Щомъ знае това, тя ще може да вземе прѣдварително мѣрки за неговото лѣкуване. Какво правятъ съврѣменнитѣ хора въ такива случаи? — Тѣ се лѣкуватъ слѣдъ като заболѣятъ, когато болестъта е напреднала вече. Казвамъ: викайте лѣкарь, докато болестъта още не е дошла! Нѣкой човѣкъ сгрѣши и тогава вика проповѣдникъ да го изповѣдва. Казвамъ: викайте проповѣдника, да ви каже, какъ да живѣете, докато грѣхътъ не е дошълъ! Днесъ затворитѣ сж пълни съ прѣстѣпници; улицитѣ сж пълни съ стражари. Ние сме сити на грѣхове и на прѣстѣпления! Вървя по улицитѣ, срѣщатъ ме нѣкои дедективи, наблюдаватъ ме, мислятъ ме за анархистъ. Защо? — Имамъ дълге коса. Питамъ ги мислено: „Какъ сте, приятели? Какъ върви вашата работа?“ — Не сме особено добрѣ, но какво да правимъ? Веднѣжъ сме приели тази работа, ще я караме, че каквото излѣзе. — Не е лоша вашата работа, но като търсите лошитѣ хора, трѣбва да знаете, какъ да ги изправяте. Работата на дедектива не се заключава въ това, да улови нѣкой прѣстѣпникъ и да го прѣ-

маже на мѣстото отъ бой. Постѣпва ли така, той трѣбва да знае, че пжтътъ, по който върви, не е добъръ за самия него. Той трѣбва, прѣди всичко, себе си да изправи! И на стражаря казвамъ сжщото. Не е лошо човѣкъ да бжде стражарь, но като лови хората, да ги изправя. Всѣка служба, извършена правилно и разумно, е благородна. Това подразбира да бжде човѣкъ стражарь, или детективъ, или сждия, или адвокатъ, или държавникъ и т. н.

„И знамъ, че Неговата заповѣдь е животъ вѣченъ.“

Мнозина питатъ: „Какъ ще дойде новиятъ животъ на земята?“ — Ще дойде пролѣтъта на човѣшкия животъ, ще дойде и лѣтото на човѣшкия животъ, но усилена работа се изисква отъ всинца ни. Като очакваме добритѣ условия на живота, не трѣбва да бездѣйствуваме и да казваме: „Добъръ е Господъ, Той всичко ще ни даде!“ Така правятъ мързеливитѣ хора, а ние трѣбва да работимъ! Дойде ли пролѣтъта, всички трѣбва да работимъ, да придобиемъ необходимитѣ блага за вѣчния животъ, който изключва страданията, а включва щастието на цѣлото човѣчество, на всички народи и на всички души.

Най-първо отъ всички се изисква абсолютна, положителна вѣра! Христосъ е казалъ: „Всичко опитвайте, доброто дръжете!“ Азъ ви казвамъ: опитвайте това, което ви говоря; опитвайте това, което Христосъ е говорилъ; опитвайте и това, което добритѣ, ученитѣ и гениалнитѣ хора сж казали! Въ всѣки човѣкъ има нѣщо гениално, той е моделъ. Въ този смисълъ всички хора се допълнятъ. Всички добри, учени и гениални хора вървятъ къмъ една и сжща цѣль. Въ знанието, което тѣ внасятъ въ свѣта, има единство. Щомъ е така, между науката и религията не трѣбва да има разногласие. Между религията и обществения животъ сжщо така не трѣбва да има разногласие. Науката, религията, обществениятъ животъ, това

сж форми на живота, а между всички форми на животога трѣбва да има единство, не разногласие. Нѣкой билъ държавникъ, или сждия, или адвокатъ, или лѣкаръ, или художникъ, или поетъ — това сж различни служби само, а всички сж хора, души, братя помежду си. Всѣки човѣкъ не може да бжде художникъ. Въ какво седи изкуството на художника? — Художникътъ трѣбва така да тегли четката, че да прѣдава съ нея онѣзи чърти отъ лицето на човѣка, които да изразяватъ неговото благородство, или неговата добрина, или неговата чистота и т. н. Само чрѣзъ дълги наблюдения художникътъ ще може да прѣдава съ четката си вжтрѣшнитѣ качества и добродѣтели на човѣка. При това положение всѣки човѣкъ може да бжде художникъ. Нѣкой казва: „Азъ не съмъ хубавъ.“ — Въ продължение на 24 часа всѣки може да направи лицето си красиво, но се изисква голѣмо усилие на неговия умъ и на неговото сърце.

И тъй, нека всѣки постави въ душата си високия идеалъ да живѣе най-първо като разуменъ човѣкъ, а послѣ като българинъ. И послѣ, не само като разуменъ човѣкъ, а като служителъ Божий, като Синъ Божий. Да бждешъ Синъ Божий, значи да чувствувашъ импулса на цѣлата вселена. всичката нейна красота, всичко възвишено и благородно въ свѣта. Това ще внесе радостъ и веселие въ твоята душа. Всѣки може да бжде Синъ Божий, ако не днесъ, то поне за въ бждеще.

Казвамъ: задръжете този идеалъ въ душитѣ си, за да можете поне отчасти да прѣмахнете страданията, невѣрието, съмнѣнията, които ви мжчатъ. Много мжчения имате, но има начинъ, по който човѣкъ може да се избави отъ тѣхъ. Отива единъ бѣденъ, босъ човѣкъ при Господа и му се оплаква, че бѣлъ день не е видѣлъ прѣзъ цѣлия си живогъ. Краката му станали на рѣшето отъ тръне и бодили. Той се помолилъ на Господа, като Му казалъ: „Моля ти се, Господи, дай ми едни обуца отъ склада на небето, за да се избавя отъ това

тегло на земята!“ Господъ се усмихналъ и му казалъ: „Съжалявамъ, не мога да ти дамъ обуца, каквито ти искашъ. Тукъ нѣмаме такива обуца, но ще ти помогна по другъ начинъ.“ Като слизалъ къмъ земята, Господъ му далъ двѣ крилца и му казалъ: „Щомъ дойдешъ до нѣкой трънъ, започни да махашъ съ тия крилца, и тѣ ще те издигнатъ нагорѣ.“ — Дали ще мога да се издигна съ тѣхъ нагорѣ? — Ще се опиташъ. — Сега Господъ ме поставя въ друго затруднение.

Днесъ и азъ турямъ на всинца ви по двѣ крилца и казвамъ: щомъ дойдете до трънетѣ, махнете съ крилцата си да литнете нагорѣ и ще се освободите отъ трънетѣ. Има ли по-проста философия отъ тази? — Нѣма. Ако не махате съ крилцата си, по десетъ и повече отъ десетъ тръне ще вадите отъ краката си. Махате ли съ крилцата си, добръ и леко ще ви бжде!

Бесѣда отъ Учителя, държана на 31 октомври, 1926 г.
въ гр. София.

Мойсей и Христосъ.

„Защото, ако бѣхте вѣрвали въ. Мойсея, повѣрвали бихте въ мене; понеже той за мене писа.“ *)

Има извѣстни положения въ живота, които трѣбва да се изяснятъ. Изясняването е сжщо така процесъ въ природата, както растенето, развитието и редъ други процеси. Всички прѣдмети или всички сжщества, къмъ които се движимъ, ставатъ толкова по-ясни, колкото повече се приближавамо къмъ тѣхъ; колкото повече се отдалечаваме отъ тѣхъ, яснотата имъ се губи. Изясняването на нѣщата подразбира външната, материалната, видимата страна. Този процесъ е необходимъ за човѣка, понеже днесъ, по разни външни и вътрѣшни причини, той не може да мисли и да чувствува правилно, идеално. Извадете отъ него материалнитѣ нѣща, и духовниятъ му животъ ще остане напълно неразбранъ. Прѣдставете си че човѣкъ живѣе въ единъ свѣтъ, особено създаденъ, дѣто той не се нуждае нито отъ стомахъ, нито отъ очи, уши, носъ езикъ, не прави никакви грѣхове и прѣстѣпления. Какъ мислите, какво ще бжде положението на този човѣкъ?

Често съврѣменнитѣ хора задаватъ слѣдния философски въпросъ: „Не може ли свѣтътъ да бжде създаденъ по другъ начинъ?“ — Свѣтътъ може да бжде създаденъ по хиляди начини, но въпросътъ е да се избере най-добриятъ начинъ и така да се създаде. Най-добриятъ начинъ, по който свѣтътъ можа да се създаде е този, който имаме днесъ. Казвате: „Не можа ли човѣкътъ да има друга нѣкаква форма, а не тази, която днесъ има?“ — Може. Обаче, най-хубавата форма, въ която човѣкъ може да се прояви днесъ е тази, която

ние познаваме вече. Всички форми, които сж дадени за птицитѣ, за млѣкопитающитѣ, за растенията, за всички живи сжщества, изобщо, сж най-добритѣ, за да могатъ тѣ да се проявяватъ при сегашнитѣ условия на живота. Ние не можемъ да сждимъ за нѣщата само отъ наше гледище. Защо?—Понеже много отъ разбиранията и схващанията на съврѣменнитѣ хора по разни въпроси сж повърхностни. Слѣдъ стотици или хиляди години хората ще разбератъ тѣсната връзка, която сжществува между живота на всички сжщества. Ако се разглеждатъ нѣщата и отношенията между тѣхъ само отъ външна страна, тѣ изглеждатъ разхвърляни, независими едни отъ други. Напримѣръ, между растенията и хората, както и между минералитѣ и хората на пръвъ погледъ не се забѣлѣзва никаква връзка, но въ сжщностъ такава сжществува. Ще дойде врѣме, когато ученитѣ хора ще проповѣдватъ нови учения, нови теории. Тѣ ще бждатъ носители на новата, положителната Божествена наука. Споредъ тия нови теории ученитѣ ще доказватъ, че атомитѣ се раждатъ и умиратъ, както и хората; йонитѣ сжщо така се раждатъ и умиратъ, както и хората. Всичко това ще бжде обосновано и доказано точно математически, съ редъ формули, съ каквито си служи днесъ математиката.

Често, като говоря въ бесѣдитѣ си за ученитѣ хора и за науката, мнозина мислятъ, че азъ отричамъ тѣхната работа, че не ги признавамъ и т. н. Който мисли така, той не ме е разбралъ добръ. Споредъ мене, ученитѣ хора прѣдставяватъ планински върхове отъ различни височини. И като планински върхове, тѣ събиратъ енергията отъ живата природа — отъ снѣговетѣ, отъ атмосферата, отъ свѣтлината, отъ топлината и отъ вѣтроветѣ и я изпращатъ въ долинитѣ. Напримѣръ, тѣ изпращатъ енергията отъ снѣговетѣ въ потоци жива вода, като напояватъ долинитѣ и развиватъ всѣкаква култура по тѣхъ. Планинитѣ даватъ направление на изворитѣ. Слѣдователно, въ умствения

свѣтъ ученитѣ хора прѣдставляватъ високи планински върхове, отдѣто слиза Божествената енергия. Тѣ сами не създаватъ тази енергия, но събиратъ я, задържатъ я въ себе си и когато дойдатъ благоприятни условия, тя слиза надолу и напоява долините. Ние не искаме да освободимъ свѣта отъ снѣга, както нѣкои хора искатъ да освободятъ живота си отъ всѣкакви противорѣчия и да живѣятъ като ангелитѣ. Чудни сж хората! Тѣ били ли сж при ангелитѣ, за да знаятъ, какъ живѣятъ? Ангелътъ живѣе добъръ, красивъ животъ, защото е крайно разумно същество. Ангелътъ обръща внимание на такива малки нѣща, които и най достѣпливия човѣкъ не може да забѣлѣжи. Въ това отношение ангелитѣ се отличаватъ съ висока култура. Ако посетите въ нѣкой ангелски университетъ, вие нищо нѣма да разберете отъ тѣхнитѣ теории. И тѣ иматъ теории за създаване на свѣта, за духа и материята, за разнитѣ свѣтове и т. н. Тѣхнитѣ теории, обаче, се различаватъ отъ нашитѣ. Понѣкога въ ангелския университетъ засѣгатъ земния животъ и научно разрѣшаватъ въпроса, защо хората грѣшатъ, защо страдатъ и се мжчатъ и т. н. Между всички учени не се е срещналъ досега нито единъ такъвъ, който да е обяснилъ истинскитѣ причини на злото въ свѣта. Обаче, има учени хора, които нищо не сж писали по този въпросъ, но знаятъ причинитѣ за злото въ свѣта и могатъ да ги обяснятъ. Онзи, който знае причинитѣ за произхода на злото, той ще може и ще знае, какъ да го поправи. Всѣки лѣкарь, който може да обясни причинитѣ за развиване на нѣкоя болестъ, той ще знае, какъ да я лѣкува.

„Мойсей за мене писа.“ Мойсей е идея, която прѣдставлява видимото, материалното въ свѣта. Той прѣдставлява всички съврѣменни учени хора, цѣлокупно взети, както и всички съврѣменни художници, музиканти, писатели и поети. Христосъ казва: „Ако вие не вѣгвате въ всички ваши поети, художници, музиканти и учени хора, които сж

написали всичкото свое знание на книга, какъ ще върватъ въ мене, който сега ви проповѣдвамъ нѣщо ново? Съ това Христосъ иска да каже, че всички тия хора подготвятъ пѣтя за Христа, та като имъ говори, да Го разбиратъ. Нѣкой казва: „Азъ не вървамъ въ науката.“ За коя наука говори този човѣкъ? Ако той подразбира само външната страна на официалната наука, правъ е да не ѝ върва. За тази страна на науката Писанието казва: „Буквата умъртвява.“ Всѣки, който се занимава съ тази наука, той е опиталъ, че тя умъртвява. Ние говоримъ за вътрѣшната страна на науката, за положителната, Божествена наука, която е жива и възкрѣсява човѣка.

Днесъ много ученици сж по-учени отъ своитѣ учители и много дѣца сж по-учени отъ авторитѣ на нѣкои хубави стихотворения? Защо? — Напримѣръ, нѣкой авторъ напише едно хубаво стихотворение и слѣдъ врѣме го забрави, а едно малко дѣте, като научи това стихотворение на изустъ, дълго врѣме го помни и може да го декламира. Дѣцата иматъ силна паметъ и като научатъ нѣщо, не го забравятъ лесно. Извикайте нѣкой видень поетъ и вижте, дали помни това, което е писалъ. Нѣкои ученици, съ силна паметъ, запомнятъ всички формули по математика и при случай корегиратъ своитѣ учители. Въ тази смисълъ казвамъ, че нѣкои дѣца сж по-учени отъ своитѣ учители. Днесъ знанието е механизирано, всѣки може да го придобие. Истинско знание е това, което има приложение въ цѣлокупния животъ, външно и вътрѣшно, и може да прѣобразява човѣка. Ако е въпросъ за такова знание, въ това отношение плочитѣ на фонографа сжщо тѣй могатъ да минатъ за учени. Ако изпѣете една пѣсенъ прѣдъ хунията на нѣкой фонографъ, тя ще се отбѣлѣжи върху неговата плоча съ всичкитѣ си подробности. И ако пожелае да се повтори ще я чуете безпогрѣшно. Ще може ли единъ съврѣмененъ музикантъ при първо слушане на пѣсенъта

да я повтори тѣй, както грамофонътъ? Ами колко пѣти трѣбва да се повтори пѣсенъта на човѣкъ съ слаби музикални способности?—Най-малко 5—6 пѣти и пакъ нѣма да я схване точно.

И тѣй, Божествениятъ принципъ, който съществува въ всички хора ги направлява къмъ единъ общъ законъ. Ученитѣ хора не създаватъ произволно своитѣ закони, хипотези и теории, но подъ влиянието, именно, на този общъ законъ, който работи въ тѣхъ по свой особенъ, специаленъ пѣтъ. Напримѣръ единъ художникъ минава прѣзъ нѣкоя хубава мѣстность, наблюдава изгледитѣ, и веднага вниманието му се спира върху единъ отъ тѣхъ и го копира. Всички се възхищаватъ отъ тази картина, похваляватъ го, но той ли е създателтъ на самия оригиналъ? — Не, художникътъ е създателъ на копието само, а създателтъ на оригинала е другадѣ. На сжщото основание казваме, че и учениятъ човѣкъ копира само една малка частъ отъ това, което той е могълъ да види и да научи. Затова, именно, и съврѣменнитѣ теории ни се виждатъ малко непълни, недоизяснени. Може ли художникътъ съ своята четка да начисува всичко, което съществува или което той самъ е видѣлъ въ природата? Той може да изнесе само нѣкои малки подробности отъ това, което е наблюдавалъ. Съврѣменната фотография е по-голѣмъ художникъ отъ този съ четката; тя изнася повече подробности, защото има специални лещи, съ които ги долавя. Голѣмо изкуство е да знае човѣкъ, какъ да изнася нѣщата.

Казвамъ: всички учени хора сж учители на човѣчеството. Всички хора отъ своя страна сж малки дѣца, които Богъ приготвява чрѣзъ тѣзи учители. Всѣки човѣкъ е едно малко дѣте, дошло на земята да се учи. Докато е дѣте, той ще се занимава съ дѣтински работи. Казвате: „За да разбере Истината, човѣкъ минава прѣзъ редъ заблуждения.“ — Нѣма заблуждения, но има фази на живота. Куклитѣ, кончетата, съ които дѣцата си

играятъ, не сж заблуждения. Това сж реалности, това сж уподобления. Нито кончетата на малкитѣ дѣца, нито конетѣ които възрастнитѣ хора ездатъ, могатъ да се нарекатъ заблуждения. Дѣтето се разговаря съ своето конче така, както се разговаря съ баща си, когато го ездѣ въмѣсто конь. Въ ангелския свѣтъ има коне, съ които можете да се разговаряте така, както съ най-виднитѣ философи. Тия коне могатъ да рѣшаватъ сложни математически задачи, както и много отъ съврѣменнитѣ учени математици.

Мнозина отъ васъ ще кажатъ: „Възможно ли е всичко това?“ Като казвамъ, че единъ конь въ ангелския свѣтъ може да говори, може да рѣшава сложни математическѣ задачи, вамъ се вижда чудно това и не можете нито да го разберете, нито да го възприемете, защото си прѣдставяте неговата форма, а не и неговата субстанция. Прѣдставете си двама велики художници, единиятъ отъ които има четка, бои и всички необходими инструменти на разположение, а другиятъ нѣма нищо и е принуденъ да рисува съ прѣсти. Питамъ: кой отъ двамата ще рисува по добрѣ? — Разбира се, този, който има на разположение всички инструменти.

Прѣдставете си сжщо така двама велики виртуози-цигулари, единиятъ отъ които има най-хубавата цигулка Страдивариусъ, а другиятъ има обикновена българска цигулка, скована отъ двѣ прости дъски и единъ простъ лжкъ. Кой отъ двамата ще свири по-хубаво? — Първиятъ. Защо? — Понеже вториятъ нѣма благоприятни условия, за да прояви своя талантъ. На сжщото основание има много животни, които по своята интелигентностъ седятъ по-високо отъ много хора, но по нѣмане възможностъ да се проявятъ, за дълго врѣме тѣ оставатъ затворени въ своята форма. Единъ ученъ твърди, че нѣкои паяци могатъ да мислятъ като хората. Съ това свое твърдение той озадачава съврѣменнитѣ академици. Вслѣдствие на това много учени

въ Франция започнаха да вѣрватъ, че паяцитѣ не само мислятъ, но за тази цѣль иматъ и нѣкои технически приспособления. Условиата, въ които живѣятъ паяцитѣ, ги заставятъ да мислятъ. Ако турятъ нѣкой човѣкъ въ едно подземие и той ще започне да мисли, дали надъ него не съществува нѣщо по-хубаво. Ние, съврѣменнитѣ хора, сме заровени, намираме се на дъното на нѣкой океанъ, като сомове, а надъ насъ отгорѣ има вода, има и суша. Тамъ ние философствуваме. Надъ тази суша се намира още една такава, върху която ангелитѣ оратъ и сѣятъ своето жито. Това е мисль, прѣдана въ поетическа форма. Що е орането?—Да орешъ, значи да си разуменъ; да не орешъ, значи да си глупавъ. Разумниягъ оре и сѣе, затова е богатъ и ситъ; глупавиягъ не оре и не сѣе, затова е сиромашъ и гладенъ.

Христосъ казва: „Ако бѣхте вѣрвали въ Мойсея, повѣрвали бихте въ мене; понеже той за мене писа.“ Съврѣменнитѣ културни хора не вѣрватъ на своитѣ учени, и ученигъ хора не си вѣрватъ едни на други. Тѣ постоянно се опровергавагъ едни други: единъ ученъ опровергава теорията на другъ и създава своя теория; трети ученъ опровергава теорията на втория и т. н. Всѣка нова теория не отрича старата, но я допълва. Нека дѣцата учатъ, ние не отричаме тѣхнитѣ стремежи! Нека ученигъ създавагъ все по-нови и нови теории, това е необходимо пжтъ въ развитието на науката. Нека поетитѣ, философитѣ, музикантитѣ и религиознитѣ хора, които сж дѣца на ученигъ, се качватъ по тия високи планински върхове, та като стигнатъ до най-високото мѣсто, ще видятъ, че науката има своя вжтрѣшна страна, скрита отъ погледа на обикновения човѣкъ. Въ всѣки човѣкъ има нѣщо скрито, което не е измислено отъ него. Съврѣменнитѣ хора не сж въ състояние още да разбирагъ учения човѣкъ, който е посветилъ цѣли 20—30 години отъ своя животъ въ трудъ, усилие и постоянство, за да изнесе прѣдъ свѣта единъ фактъ отъ жи-

вата природа. Цѣлата наука е съградена отъ безброй малки факти, малки скжпоцѣнни камъчета. Ние наричаме ученитѣ хора „трудлюбиви пчелички.“ Какво щѣше да прави човѣчеството безъ тия трудлюбиви пчелички? Трѣбва да има учени хора, трѣбва да има проповѣдници въ свѣта! Не е ученъ този, който прѣписва нѣщата. Не е ученъ този, който само изучава и прѣписва съчиненията на нѣкой виденъ авторъ. Мнозина казватъ: „Ученитѣ хора ще развалятъ свѣта.“ Вѣрна ли е тази мисль?— Не е вѣрна. Да учишъ, да се стремишъ да станешъ ученъ, значи да се хранишъ. Тогава, какво ще стане съ човѣка, ако не се храни? — Стомахътъ му ще се развали. Ако простиятъ човѣкъ иска да разрѣши сложнитѣ проблеми на живота съ своя умъ, той непрѣмѣнно ще се поврѣди. Науката не може да се погълне изведнѣжъ. За това нѣщо се изискватъ редъ години, докато мозъкътъ на човѣка се упражни и кали въ сложнитѣ задачи. Той трѣбва да се възпита и дисциплинира, за да могатъ да го занимаватъ идеи, съотвѣтни на неговото развитие. Въ това отношение науката създава отлични, красиви идеи. При това, всѣка наука трѣбва да намѣри своето приложение въ физическия свѣтъ. Само тогава тя има смисль.

Сега ученитѣ хора изучаватъ бактериитѣ, микроорганизмитѣ, които причиняватъ врѣда за човѣчеството. Обаче, задачата на науката е да изучава не само врѣднитѣ микроби, но и тия, които подобряватъ живота. Въ природата има такива микроби, отъ които, ако се внесатъ само двѣ въ организма на човѣка, тѣ сж въ състояние да го подобрятъ. Въ своята практика бждещитѣ лѣкари ще използватъ благородното влияние на тия микроби. Тѣ знаятъ, че охтиката не е нищо друго, освѣнъ отслабване на човѣшкия матриксъ, вслѣдствие на което организмътъ се лишава отъ необходимата за него енергия. Слѣдователно, ако въ организма на такъвъ човѣкъ се внесатъ само двѣ такива

микроби, тѣ ще прѣдставляватъ единъ видъ противотуберкулозенъ серумъ, който въ 24 часа ще внесе оживление въ болния. Микробитѣ, изобщо, се размножаватъ съ магическа бързина, и като попаднатъ въ организма, ще му доставятъ необходимата прана. Тѣ приематъ праната отвънъ и послѣ я придаватъ на човѣшкия организъмъ. Врѣднитѣ микроби пъкъ сж отъ друго естество, тѣ иматъ другъ родъ вибрации и като попаднатъ въ тѣлото на човѣка, постепенно го изсушаватъ; тѣ внасятъ въ него особенъ родъ динамическа сила, подобна на електричеството, въ видъ на малки топчици. Тия топчици, като се разнасятъ изъ цѣлия организъмъ, прѣдизвикватъ пропукване, малки експлозии между тъканитѣ и въ кръвоноснитѣ съдове. Нѣкои хора казватъ: „Злѣ ми е нѣщо.“ — Причината на това състояние се дължи, именно, на тия врѣдни микроби.

Та когато хората започватъ да ставатъ нервни, трѣбва да знаятъ, че неприятелтъ е влѣзълъ въ тѣхъ съ своитѣ бомби, съ своитѣ оржжия и топове и прѣдизвиква пукане, вътрѣшни експлозии. Войницитѣ знаятъ, какво нѣщо е пукане на бомбитѣ, какво нѣщо сж експлозиитѣ. Ученитѣ хора на западъ и на изтокъ се занимаватъ съ микробитѣ, искатъ да ги впрѣгнатъ въ полезна работа. Ще дойде врѣме, когато тѣ ще услѣятъ въ това, но то нѣма да стане по механически начинъ, а по начинъ напълно съобразенъ съ законитѣ на живота разумна природа.

И тъй, ще вървате въ Мойсея и въ всичко онова, което ученитѣ хора сж казали, защото тѣ ще ви дадатъ потикъ. Когато изучавате произведенията на ученитѣ хора, вие не изучавате само тѣхнитѣ книги, но се свързвате и съ самитѣ учени, съ тѣхнитѣ умове и сърца. По този начинъ, именно, ученитѣ указватъ влияние върху всички хора. По сжщия начинъ, когато изучавате Христовото учение, вие влизате въ връзка и съ Христа. Когато изучавате живота на мъченицитѣ и на про-

роцитѣ, вие се свързвате и съ самитѣ тѣхъ. Сега въ свѣта, въ всѣки човѣкъ съществува вътрѣшна борба, причинитѣ на която нѣма да обяснявамъ, но казвамъ, че тя е резултатъ на двѣ велики състояния на човѣшката природа: едното състояние е човѣшкото, а другото — Божественото. Когато човѣшкото състояние вземе надмощие, то указва силно влияние върху човѣка, и той започва да вижда всичко наопаки: въ него наставка голѣма тъмнина и мракъ, и цѣлата природа се обръща надолу съ главата. За каквото и да се говори на този човѣкъ, за поезия, за музика, за изкуство — нищо не го радва. Такъвъ човѣкъ се нарича „песимистъ.“ Песимизмътъ е излѣзълъ огъ хаоса на живота. Обаче, природата има единъ важенъ законъ, който тя спазва строго. Въ какво седи този законъ? — Природата на търпи безвѣрници, нито болни, нито глупави хора. Всички тия хора тя е осждила не смъртъ. Тя ще заличи всички противорѣчия, които израждатъ човѣшкия родъ. Споредъ тази разумна природа бждеще има само оптимистътъ, човѣкътъ на вѣрата; бждеще има само човѣкътъ на Любовта; бждеще има само човѣкътъ на Мждростта; бждеще има само човѣкътъ на Истината; бждеще има само човѣкътъ на Правдата; бждеще има само човѣкътъ на Добродѣтелта. Всички останали хора сж осждени на смъртъ.

Нѣкои питатъ: „Какво трѣбва да правимъ сега?“ — Ще започнете съ Любовта. — Ами послѣ? — Ще повикате Мждростта. — Послѣ? — Ще се свържете съ Истината. — Ние знаемъ тѣзи работи. — Какъ ги знаете? Като онзи ученъ, който демонстриралъ прѣдъ ученицитѣ си свойствата на цимента и турилъ крака си въ циментовата каша, та едва могълъ послѣ да го извади. Това не е правилно прѣподаване. За да покаже свойствата на цимента, този ученъ не трѣбваше да туря крака си въ циментовата каша, а трѣбваше да постави въ нея нѣкой мъртавъ прѣдметъ, като дърво, камъкъ или друго нѣщо. Той искалъ да прѣпода-

де урока си по-нагледно. Съвременнитѣ хора не правятъ ли сжщото? И тѣ поставили главата си въ такава циментова каша и не могатъ да я извадятъ. Тѣ казватъ: „Ние трѣбва да върваме въ старото.“ — Да върва човѣкъ въ старото, значи да тури главата си въ цимента и да не може да я извади оттамъ. Това наука ли е? Подъ „наука“ се разбира великата Истина, която работи за общото благо на човѣчеството. Ако тази наука се проявява въ даденъ народъ, тя трѣбва да работи за благо на своя народъ. Ако тази наука се проявява въ религията, тя трѣбва да работи за благо на цѣлото човѣчество. Въ каквото направление и да се проявява дадена наука, тя трѣбва да работи еднакво и за стари и за млади.

Сегга около 20% отъ населението въ България страдатъ отъ охтика. Тия хора нѣматъ никакво бждеще, затова наука имъ трѣбва. Казвате: „Ние ще се молимъ на Бога, да имъ помогне, да се излѣкуватъ.“ — Не, наука трѣбва на тия хора! Тѣ трѣбва да направятъ единъ рѣшителенъ опитъ съ себе си. — Въ какво седи този опитъ? Питамъ тия болни, отъ които повечето сж младежи: готови ли сж да посветятъ живота си за благо на човѣчеството? Тѣ трѣбва да знаятъ, че има лѣкъ противъ туберкулозата. Срещате нѣкой боленъ, който не смѣе да каже, че е такъвъ. Той прикрива състоянието си. Защо? — Понеже съвременнитѣ хора сж привикнали да економисватъ Истината. Тѣ казватъ: „Такъвъ е животътъ, все трѣбва да смѣтнешъ нѣкого, ако искашъ да си пробиешъ пѣтъ. По сжщия начинъ постѣпватъ и ученитѣ хора. Нѣкой ученъ казва: „Азъ така обвързахъ единъ си човѣкъ, поставихъ го на тѣсно, да ме познае!“

Казвамъ: не е мжно да поставишъ човѣка на тѣсно. Напримѣръ двама души отиватъ заедно на гостилница. Единиятъ отъ тѣхъ разчита на другия, надѣва се на него, той да плаща. Обаче, този човѣкъ, като бръква въ джоба си, нищо не на-

мира. Другарътъ му веднага се смуцава и изгубва довѣрие въ него. Всѣки човѣкъ, който се смуцава отъ условията и губи довѣрие въ своитѣ близки, той не е ученъ. Само този човѣкъ може да се нарече ученъ, който, като забѣлѣжи, че джобътъ на приятеля му е празенъ, веднага го хваща за ржката и го запитва: „Приятелю, колко искашъ? Моята кесия слуша само мене — никого другиго.“ Така е, когато човѣкъ се нуждае отъ пари, той трѣбва да поиска да му дадатъ, но не самъ да бърка въ чужди джобове. Който иска, ще му се даде.

Христосъ казва: „Ако не вѣрвате въ своитѣ учени и въ мене нѣма да вѣрвате.“ Това се отнася до нашитѣ врѣмена, до работницитѣ въ свърѣшенната наука.

Сега ще разкажа една малка приказка отъ българския животъ, за дѣдо Рашко Дизевъ. Ще кажете: „Какво ли ще се говори за този дѣдо Рашко Дизевъ?“ Когато билъ младъ, той ходилъ въ чужбина на гурбетликъ. Като прѣкаралъ тамъ нѣколко години, спечелилъ доста пари и рѣшилъ да се върне дома си. По природа той билъ много любознателенъ, обичалъ да види и разбере всичко, което ставало около него. Като се връщалъ за дома си, миналъ прѣзъ една гора и видѣлъ, че въ гората десетина души турци копаели нѣщо. Той се отбилъ отъ пѣтя си, навлѣзълъ въ гората, да види, какво правятъ тия хора тамъ. Тия хора били разбойници, ходили на обиръ; донесли много крадени пари и сега търсили мѣсто, да ги заровятъ, никой да не знае, дѣ сж ги скрили. Дѣдо Рашко се заинтересувалъ да разбере, какво се копае тамъ. Приближилъ до тѣхъ и имъ заговорилъ на турски: „Добъръ день, какво правите тукъ?“ — „Ще ти кажемъ, какво правимъ,“ отговорилъ главатарътъ. „И твоята кръвъ ще остане тукъ.“ — Тѣй ли, защо? Какво зло съмъ ви направилъ? — Ти видѣ, когато копаехме и ще ни прѣдадешъ на властѣта, а ние искаме да нѣма живи свидѣтели.

въ нашата работа. Замислилъ се дѣдо Рашко и си казалъ: „Да ме пази Богъ! Попаднахъ въ клопката!“ — Слушайте, братя, азъ нѣмамъ лошо намѣрение, честенъ човѣкъ съмъ. Връщамъ се отъ чужбина, дѣто бѣхъ на работа и отивамъ въ селото си, дѣто ме чакатъ майка, баща, годеница. — Не, нищо не минава прѣдъ насъ! Въ нашитѣ очи ти си шпионинъ, който ще ни прѣдаде на властта. — Чудно нѣщо! Каква беля ми дойде на главата. Пари имамъ, домъ си имамъ, годеница имамъ. Отдѣ ми дойде това нѣщо? Полюбопитствувахъ само да видя, какво правятъ тия хора, и ето, какво ме сполете! Започналъ да имъ се моли: „За Бога, братя, моля ви се не дейте ме погубва! Може нѣкога даимате нужда отъ мене.“ — Добрѣ, нѣма да те заколимъ, но ще извадимъ очитѣ ти, защото гидѣ мѣстото, дѣто заровихме паритѣ. Ако имашъ очи, ти ще намѣришъ това мѣсто и ще ни прѣдадешъ на властта. — Ето на, сега попаднахъ на друга беля! По сжщия начинъ много отъ съврѣменнитѣ хора се намиратъ прѣдъ такава „туна беля“, както казватъ българитѣ. Защо? — Отъ любопитство, искатъ да видятъ, какво се копае въ гората. Какъ се избавилъ, най-послѣ, дѣдо Рашко? Той казалъ на разбойницитѣ: „Слушайте, азъ не ви желая злото! Ако ме пуснете, ще видите азъ косъмъ нѣма да падне отъ главата ви. Азъ съмъ щастливъ човѣкъ. Готовъ съмъ да ходя съ васъ цѣли 2—3 мѣсеца, да ме познаете и разберете, че не съмъ лошъ човѣкъ и нѣмамъ лоши намѣрения противъ васъ. Така билъ арестуванъ дѣдо Рашко цѣли три мѣсеца, докато най-послѣ го освободили. Дълго вѣрме слѣдъ това дѣдо Рашко разказваше на своитѣ познати и на дѣцата си тази своя опитностъ. Казваше имъ: „Цѣли три мѣсица дѣдо ви Рашко ходи заедно съ разбойницитѣ. Защо? — Да задоволя едно свое любопитство, да видя, какви дупки копаятъ тия хора въ гората.“

Много отъ съврѣменнитѣ хора страдатъ отъ едно слѣпо любопитство; тѣ се интересуватъ да

знаятъ, дѣ какво се върши. Защо трѣбва да се интересуватъ? — Разбойници ще срещнете въ гората. Нека разбойниците си копаятъ, а вие минете — заминете покрай тѣхъ, не се интересувайте отъ работата имъ. Тѣ не ви мислятъ злото, но въ желанието си да спасятъ своя животъ, ще пожертвуватъ вашия. Съвременнитѣ хора се намиратъ въ тази фаза на развитие, именно, когато единъ народъ жертвува другъ за своето спасение. Сжщото ще срещнете и между ученитѣ хора: единъ ученъ жертвува другъ ученъ, за да се спаси той. Защо става това? — Защото личниятъ егоизъмъ взема надмощие въ живота на човѣка. Повечето хора днесъ сж нещастни, защото излизатъ отъ рамкитѣ на истинския животъ. И религиозния животъ днесъ е излѣзълъ отъ рамкитѣ на истинския пѣтъ. Днесъ човѣкъ не познава себе си. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ, като приживѣе извѣстно врѣме съ единъ добъръ човѣкъ, започва да мисли, че и той самъ е добъръ. Това не е доброта. Добротата на човѣка се изпитва по отзивчивостта на неговото сърце и неговата душа къмъ общитѣ страдания, които го заобикалятъ. Отзивчивиятъ човѣкъ, като мине покрай нѣкой бѣденъ, гладенъ човѣкъ, веднага почувствува положението и му помага. Другъ пѣтъ мине покрай нѣкой селянинъ, който бие вола си и веднага влиза въ положението на вола. Обръща се къмъ селянина и му казва: „Слушай, приятелю, този волъ е твой. Ако го изтезавашъ и товаришъ толкова много, той утрѣ не ще бжде годенъ вече за работа и отъ това нѣщо ти ще изгубишъ повече, отколкото твоятъ волъ. Разтовари го малко, да може по-лесно да пренесе товара!“ Селенинътъ ще го разбере и ще смегчи малко страданията на своя волъ. Слѣдъ това този човѣкъ вижда, че единъ ловджия гони заекъ. Спира го и му казва: „Слушай, приятелю, не убивай този заекъ! Ако го убиешъ, може би, утрѣ ще умре нѣкое отъ твоитѣ дѣца.“ Той се позамисля и оставя заека свободенъ. не го прѣслѣдва повече.

Този човѣкъ разбира езика и на животнитѣ, на насѣкомитѣ. Вижда паякъ, хваналъ муха въ паяжината си, и му казва: Остави мухата на свобода, не я изяждай, стани вегетарианецъ!“ Ако паякътъ го разбере, веднага му се покорява, скъсва нишката, въ която мухата се оплела и я освобождава. Ако не го разбере, казва му: „Какво да правя? И азъ искамъ да се нахраня. Отъ толкова време чакамъ да попадне нѣщо въ мрѣжата ми.“ — Нищо, остави мухата, азъ ще ти дамъ нуждната храна. Ако и при това положение паякътъ не се подчини, той скъсва паяжината му съ тояжката си и освобождава мухата.

Казвамъ: само така може да се изпита отзивчивостта на човѣшката душа. Човѣкъ трѣбва да бѣде чувствителенъ, отзивчивъ и състрадателенъ къмъ нещастията на околнитѣ. Въ този духъ, именно, трѣбва да се възпитава и младото поколение. Не е достатъчно само да изслушашъ нѣкого, но трѣбва да се вслушашъ, да влѣзешъ въ положението му и да разберешъ, защо страда. Разберешъ ли, защо страда, ще можешъ да му помогнешъ. И за това казвамъ: малко говори, повече мълчи; малко се тревожи, повече мисли! За подкрепление на тия думи турцитѣ иматъ следната поговорка: „Дѣто стигнешъ, тамъ вържи концѣ!“ Това е отлична философия. Съврѣменнитѣ хсра се тревожатъ много. Тѣ искатъ да придобиятъ много знания, да свършатъ четири факултета. За да свърши човѣкъ четири факултета, той трѣбва да живѣе 999 години. Защо му е нуженъ толкова дълъгъ животъ? — За да може да приложи знанието, което е добилъ отъ тия четири факултета. Какво виждаме днесъ въ живота? — Нѣкой токущо свършва по математика и веднага се записва въ другъ факултетъ. Такава наука, тъй набързо придобита, не допринася много нѣщо за човѣка. Науката има смисълъ, когато може да се използва и приложи разумно въ цѣлокупния животъ на човѣка. Човѣкъ трѣбва постоянно да освѣжава

своитѣ знания. Мнозина отъ съврѣменнитѣ хора, като придобиятъ висше образование, едноврѣменно съ това развиватъ и една лоша чѣрта въ характера си. Тѣ започватъ да гледатъ на всички останали работи, като на унижителни. Нѣкой казва: „Азъ свършихъ университета, не мога да работя вече на нивата, не съмъ способенъ за тази работа.“ Чудно нѣщо! Докато не бѣше свършилъ университета, тази работа му подобаваше, а сега, като ученъ човѣкъ, намира, че тя не е достойна за него. Сега, именно, като ученъ човѣкъ той трѣбва да работи на нивата. Ще впрегне единъ модеренъ плугъ съ електричество, ще вземе книгата си въ ржка, ще се качи на плуга и едноврѣменно ще чете и ще оре земята.

Много религиозни хора разсжждаватъ като тия съврѣменни учени. Тѣ казватъ: „Ние трѣбва да се молимъ на Бога, не можемъ да работимъ на нивата.“ Кое пречи на религиозния човѣкъ да се качи на модерния плугъ и да се помоли на Бога, да Му благодари, че го е освободилъ отъ тежкия трудъ, да изтощава силитѣ си? Той едноврѣменно ще се моли на Бога и ще оре нивата си. Кой е казалъ, че човѣкъ може да се моли само въ църква или у дома си? Що е молитвата?—Молитвата е общение съ Бога. Като дойдешъ до извѣстно противоречие, кажи: „Господи, дай ми малко отъ Твоята Мъдростъ и свѣтлина, отъ Твоята Любовь и топлина, да продължа живота си, да свърша работата, която Си ми опрѣдѣлилъ. Днесъ хората спорятъ, теоритизиратъ, кой е на правата и кой е на кривата страна въ живота. Всички хора сж и на правата, и на кривата страна.

Ще ви приведа единъ мистически разказъ, който датира още отъ врѣмето на Соломона. Въ този разказъ се разправя за единъ великъ адептъ, живѣлъ по това врѣме въ пустинята. Той се наричалъ Шаматъ—Венъ—Енсафъ. Въ едно отъ своитѣ минали сжществувания той направилъ нѣкакво престѣпление, за което Учителътъ му го нака-

залъ по слѣдния начинъ: пратилъ го на земята да прекара единъ животъ въ голѣми лишения и ограничения и да се храни само съ прѣстъ. Идва при него единъ бѣденъ човѣкъ и го запитва: „Както виждамъ, ти си човѣкъ съ мъдростъ и знание. Защо не се хранишъ поне съ плодове, ами ядешъ прѣстъ?“ — Въ това седи моето най-голѣмо нещастие. Всичко имамъ, но въпрѣки това не ми е позволено да ямъ друго, освѣнъ прѣстъ: Ще кажете: „Съ какво трѣбва да се хранимъ ние, съврѣменнитѣ хора — съ месна, или съ растителна храна? Казвамъ: въ хранитѣ, изобщо, особено въ месната се забѣлѣзватъ много извержения отъ микроорганизми, които се развиватъ въ тѣхъ. Голѣма частъ отъ месото е пълно съ такива извержения. Не е било до сега случай, нѣкой свѣтия или адептъ да се е хранилъ съ месо, безъ да се е опетнилъ. Тия извержения се срещатъ и въ растенията, и въ плодоветѣ, но въ минимално количество въ сравнение съ тия въ месото. Повечето свѣтии и адепти се хранили съ плодове, при което сж знаели начинъ да изтеглятъ хранителнитѣ сокове отъ тѣхъ. Всички сжщества, които сж завършили своето развитие употребяватъ храна по ефирна и отъ плодоветѣ. Това ги прави безсмъртни. Прѣди да яде отъ дървото за познаване доброто и злото, Ева бѣше безсмъртна, но слѣдъ това стана смъртна. Яденето внесе смъртта въ живота. По какъвъ начинъ? — Чрѣзъ изверженията, които се отдѣлятъ отъ микробитѣ. Следъ всичко това ученитѣ твърдятъ, че месото съдържава важни хранителни елементи за организма. Вѣрно е, че месото съдържа хранителни елементи за организма, но тия учени още не сж казали цѣлата истина по този въпросъ. Тѣ не сж говорили още за нечистотиитѣ, за голѣмото количество извержения, които микробитѣ отдѣлятъ въ разнитѣ храни. Нѣкои казватъ: „Това сж маловажни нѣща.“ — Не сж маловажни работи. Извержението на една микроба само е въ състояние да умъртви и най-голѣмия

юнакъ. Тѣ сж силни отрови. Ако човѣкъ иска да живѣе чистъ и добъръ животъ, той трѣбва да напусне месоядството по дълбоко вътрѣшно убеждение за врѣдата отъ тази храна и отъ морално убеждение да не отнима животъ, който не може самъ да създаде.

Сега да се върнемъ къмъ адепта, на когото било казано отъ Учителя, че при него, въ пустинята, ще дойде най-бѣдниятъ човѣкъ въ свѣта, който ще му каже нѣщо, което той трѣбвало да изпълни. И наистина, единъ день този бѣденъ човѣкъ дохожда при адепта, който го завежда въ своята градина и му предлага да си вземе, каквито плодове желае. Бѣдниятъ човѣкъ го запитва: „Ядешъ ли отъ тия плодове?“ Адептътъ въздъхналъ и отговорилъ, че му било забранено да яде плодове. Бѣднякътъ отговорилъ: „Ако оставишъ тази градина, както и всичкото си богатство на мое разположение, азъ ще те науча, какъ да ядешъ плодове.“ Адептътъ се зарадвалъ, че въ лицето на бѣдния човѣкъ видѣлъ своя наслѣдникъ. Сжщото нѣщо става и съ много съврѣменни хора. Тѣ иматъ всичко на разположение, а при това умиратъ. Дѣ сж вашитѣ дѣдо и баба, дѣ сж вашитѣ бащи и майки? Кой е ходилъ на онзи свѣтъ и се е върналъ? Имате ли съзнание за онзи свѣтъ? — Никой още не е ходилъ на онзи свѣтъ. Онзи свѣтъ не е материаленъ, но духовенъ. Питамъ: ледената топка, която държимъ въ ржката си, била ли е горѣ, въ пространството? — Не е била, но може да отиде. Какъ? — Само по единъ начинъ: като се превърне въ пари. Ще я поставя на огъня, да се превърне въ течностъ, а послѣ въ пари. Въ това отношение всѣки материалистъ прѣдставлява такава ледна топка, която, докато не се прѣвърне първо въ течностъ, а после въ пари, не може да отиде на небето. Паритѣ подразбиратъ живота на чисти сжщества, дѣто работятъ възвишени сили.

Много отъ съврѣменнитѣ хора казватъ: „Ние

не искаме да станемъ на пара.“ — Искате, не искате, ще се превърнете на пара. Въ писанието се казва: „Плътъ и кръвъ нѣма да наслѣдятъ Царството Божие.“ Въ хората има вътрешенъ страхъ да не изгубятъ живота си. Обаче, има единъ великъ законъ, който изпъжда навънъ всѣкакъвъ страхъ. Той е законътъ на Любовта, който контролира нашето тѣло. Единъ день, когато станемъ господари на своето тѣло, ние ще познаваме всички свои клетки, и тѣ ще ни познаватъ и служатъ. Съврѣменнигѣ хора сж анархисти: тѣ измжчватъ клетките на своитѣ дробове, на стомаха си, на ума, на сърдцето си — на цѣлото тѣло. Тия клетки сж живи душички, които нѣкога ще образуватъ организма на едно велико братство, въ което и вие ще живѣете по любовъ съ тѣхъ. Тѣ ще могатъ да влизатъ и да излизатъ отъ този организъмъ, когато пожелаятъ. Организмътъ на такъвъ човѣкъ ще бжде съвършенъ и ще се подчинява на неговиятъ умъ, на неговото сърце, на неговата душа и на неговия духъ. Такъвъ човѣкъ може да се нарече разуменъ, той разбира науката, както трѣбва.

Питамъ: каква наука се изисква днесъ отъ хората? — Такава наука, която може да контролира всички удове въ човѣшкия организъмъ и да ги подчинява на Божественното въ човѣка. При тази наука човѣкъ ще може да отдѣля ръката отъ рамото си, или краката отъ тѣлото си, да ги прати да се поразходятъ и послѣ да се върнатъ на мѣстоио си. Да извадишъ едно отъ колелата на автомобила си и да го замѣстишъ съ друго, това е наука! Докато науката не дойде до това положение, тя не може да се счита за истинска, положителна наука. Съврѣменниятъ човѣкъ трѣбва да насочи своя умъ, сърце и воля къмъ постигане на тази наука. Само такъвъ човѣкъ може да се нарече волевъ. Не се ли стреми той къмъ постигане на тази наука, всѣко друго проявление на волята ние наричаме своеволие. Нѣкой казва:

„Азъ съмъ ученъ човѣкъ.“ — Можешъ ли да отдѣлишъ ржката отъ рамото си и послѣ пакъ да я туришъ на мѣстото ѝ? Казвашъ: „Азъ не разбирамъ тия нѣща.“ Не ги разбирашъ, защото тия опити, да отдѣляшъ ржката или крака отъ тѣлото си, иматъ прѣносно значение. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ се съблазнява отъ кесията на богаташа. Какво трѣбва да направи? — Да откачи ржката отъ рамото си, да я прати на разходка и като се върне, отново да я прѣкачи. По този начинъ се избѣгва покушението. То значи: нито окото да види кесията, нито ржката да брѣкне въ нея. — човѣкъ да остане слѣпъ и сакатъ прѣдъ тази съблазнь. Така той ще се научи не само да не взема, но и да дава. Който не се е научилъ да дава, той още не е научилъ великата наука на живота. Да можешъ да отдѣляшъ кракъ или ржка отъ тѣлото си това значи да знаешъ да давашъ.

Ще кажете: „Това сж заблуждения.“ — Нашата цѣль не е да заблуждаваме хората, но да ги поставимъ въ Божия пѣтъ. Всички хора на земята сж свързани и трѣбва да се обичатъ, понеже и Богъ ги обича. Богъ обича хората, понеже сж функции отъ неговия организъмъ. Казвате: „Може ли Богъ да ни обича така грѣшни, каквито сме и да дохожда при насъ?“ — Всѣки може да се освободи отъ грѣха. — Кога? — Когато се научи да отдѣля ржката и крака отъ тѣлото си. Може ли човѣкъ, безъ ржка и безъ кракъ, да върши престѣпление? — Не може. Когато единъ човѣкъ трѣгне да убива нѣкого и слѣдъ това рѣши въ себе си да не го убива, ржката на този човѣкъ не е ли отдѣлена отъ тѣлото му? — Отдѣлена е. Когато човѣкъ отиде да краде отъ касата на нѣкой богаташъ и веднага слѣдъ това се откаже отъ желанието си, този човѣкъ не е ли отдѣлилъ кракътъ отъ тѣлото си? — Отдѣлилъ го е. Не схващайте нѣщата въ тѣхния букваленъ смислъ, но ги разгледайте като символъ.

По природа българинът е символистъ. Той рядко прѣдава мислитъ си направо, въ букваленъ смисълъ, но повече въ алегорична форма. Напримѣръ, българитъ често употрѣбаватъ въ езика си слѣднитъ изрази: „Този човѣкъ обича чашата.“ „Азъ лукова глава ли съмъ?“ „Бѣга, като стрѣла.“ „Свѣткавица човѣкъ.“ „Ангелъ човѣкъ.“ „Душа човѣкъ.“ „Човѣкъ и половина.“ Питамъ: може ли да бжде човѣкъ лукова глава, може ли да бжде свѣткавица, стрѣла; може ли да бжде ангелъ, душа; може ли да бжде човѣкъ и половина? Българинътъ разбира, че важнитъ числа въ живота сж дробитъ. Съ това той иска да каже, че за да бжде човѣкъ добъръ, трѣбва да бжде човѣкъ и половина, да знае ирационалнитъ числа, да знае правилно да дѣли. Дробитъ подразбиратъ закона на даването. Дѣго има дроби, тамъ е доброто. Който знае да дроби, той знае и да сърба; който не знае да дроби, той не знае да сърба. И за това, когато българинътъ каже за нѣкого, че е човѣкъ и половина, той подразбира щедъръ, ученъ човѣкъ, който знае да дава. Когато каже за нѣкого, че е човѣкъ на единицата, това значи, че при този човѣкъ нѣма дроби. Който иска да получи нѣщо, нека отиде при такъвъ човѣкъ, когото всички наричатъ „човѣкъ и половина.“ Той знае да дава. Човѣкътъ на половинката знае да дава, затова него търсете. Не търсете човѣкътъ на цѣлото, на единицата, той не знае да дава. Тѣй се разбиратъ българитъ помежду си.

Това, което спѣва днесъ българитъ, е тѣхното вплитане въ материята. Обаче, въ тѣхъ има силно вътрѣшно желание да се освободятъ отъ материализма. Отличителна черта на българина е неговата подозрителностъ, мнителностъ, която го спѣва въ развитието му. Ако те улови веднѣжъ въ лъжа, не ти вѣрва вече, даже и светия да станешъ. Затова у българитъ сжествува пословицата: „Споредъ нашъ Ивана, намразихъ и свети Ивана.“ Тази пословица посочва една психологическа

чърта, дълбоко проникнала въ българския битъ.

Хората на новото учение, на новитѣ идеи въ свѣта трѣбва да се стремятъ къмъ Истината, отдѣто и да иде тя. Днешната научна истина ще бжде утрѣ реална истина, приложена вече въ живота. Науката, която сега се развива, за въ бж-деще ще се приложи въ живота, затова хората трѣбва да се приготвяватъ да си служатъ съ нейнитѣ методи и начини. Това зависи отъ вѣрующото на хората. Всѣки човѣкъ трѣбва да има абсолютна, положителна вѣра, която се съгражда само отъ опитноститѣ на душата. Тази вѣра подразбира знание. Истинското знание е вложено въ човѣшката душа. Ще кажете: „Какъ ще дойде това знание?“ — Чрѣзъ чистотата. Ако човѣкъ е чистъ, и знанието ще дойде. Дойде ли знанието, човѣкъ не трѣбва да мисли, че е придобилъ всичко. Ако нѣкой изпадне въ заблуждение, че е придобилъ всичко, което му е нужно, той ще се намѣри въ положението на електрическата лампа, която мисли, че свѣтлината излиза отъ нея и може да разполага съ нея, когато и дѣто пожелае. Въ сжщностъ така ли е? — Електрическата лампа свѣти само тогава, когато е свързана съ жици, по които енергията се прѣнася. Прѣкъсне ли се енергията, и свѣтлината изчезва.

И тъй, когато нѣкой казва, че има всичко въ себе си, това подразбира: Богъ живѣе въ него, и той живѣе въ Бога, хората живѣятъ въ него, и той живѣе въ всички хора. Значи, когато кажа, че имамъ всичко въ себе си, подразбирамъ цѣлокупния животъ, изразенъ въ всички живи сжщества. Когато кажа, че мога да направя всичко, подразбирамъ, че азъ и всички хора, които живѣемъ въ Бога, съ своитѣ познания можемъ да направимъ всичко. Слѣдователно, цѣлото битие се изразява въ съвокупността на малкитѣ работи. Ако запалимъ само една свѣщъ, въ невидимия свѣтъ тя ще причини много нѣщо, защото многото, изобилието винаги се ражда отъ малкото. Въ-

това отношение всѣки човѣкъ прѣдставлява малка свѣщица, която прибавена къмъ многото свѣщи, извършва важна работа.

„Защото, ако бѣхте повѣрвали въ Мойсея; повѣрвали бихте въ мене; понеже той за мене писа.“ Казвамъ: съврѣмениятъ християнски свѣтъ трѣбва да вѣрва въ Христа! Тѣ трѣбва да опитатъ Христовото учение, трѣбва да приложатъ закона на жертвата въ неговата положителна страна, а не въ неговата отрицателна страна, както досега сж правили. Не е достатъчно само да каже човѣкъ, че е християнинъ. Истинскиятъ християнинъ трѣбва да прилага Христовото учение навсѣкждѣ въ живота си. Той трѣбва да прилага закона на жертвата, закона на милосърдието и да не сжди, да не одумва никого. Христосъ казва: „Не сждете, да не бждете сждени!“ Умътъ, сърцето и душата на християнина трѣбва да сж отправени къмъ всички хора, а не само къмъ едного. Обширна любовъ трѣбва да изпълва душата му! Такъвъ трѣбва да бжде стремезътъ, идеалътъ на всѣки християнинъ. Затова Христосъ казва: „Идете да проповѣдвате на цѣлия свѣтъ!“ Който проповѣдва на другитѣ и ги учи, той ще бжде спасенъ.

Мнозина християни питатъ: „Вѣрвате ли въ троеличието на Бога?“ Тѣ проповѣдватъ, че Богъ е въ три лица: Богъ Отецъ, Богъ Синъ и Богъ Духъ.

Отецъ е емблема на Мъдростъта. Той е силниятъ въ свѣта, Който защитава всички сжщества.

Синътъ е Истината. Синътъ е Христосъ. Да вѣрваме въ Христа, значи да придобиемъ свободата. Днесъ всички хора, всички народи търсятъ свободата. Който търси свободата, той обича Христа. Прави сж хората, когато търсятъ свободата. Що е свобода? Това, което включва правата на всички хора и ги учи да живѣятъ братски помежду си, ние наричаме свобода. Учителътъ, ученикътъ, лѣкарътъ, свещеникътъ, държавникътъ—нека всѣ-

ки седи на своето мѣсто, но всички единодушно трѣбва да разрѣшатъ економическия въпросъ. Този въпросъ може да се разрѣши правилно само тогава, когато хората започнатъ да работятъ малко, а да придобиватъ много, да има голѣмо плодородие; слѣдъ това богатата да се разпрѣдѣлятъ справедливо между всички хора.

Духътъ, това е Любовта. Въ писанието се казва: „Плодътъ на Духа е Любовта.“

Повечето отъ съвременнитѣ хора живѣятъ по Мойсеевия законъ. Врѣме е вече да се приложи Христовото учение, да се живѣе по закона на Любовта. Мжжътъ и жената трѣбва да разрѣшатъ този въпросъ индивидуално, всѣки за себе си, а послѣ, всички заедно ще го разрѣшатъ за държавата. Тя трѣбва да се постави на такава висота, на каквата е поставена Божията държава — Царството Божие. Въ държавата трѣбва да цари абсолютна Истина и Правда, за да могатъ всички нейни поданици да бждатъ равноправни. Всѣки гражданинъ трѣбва да има свобода, да прояви способноститѣ и дарбитѣ, които Богъ е вложилъ въ него. Всѣки гражданинъ трѣбва да бжде идеаленъ човѣкъ, за да се създаде и идеална държава. Нека всѣки човѣкъ търси въ себе си вината за всички неуредици въ свѣта, за да може той самъ да се изправи. Постжпва ли така, той ще стане идеаленъ човѣкъ. Има идеални хора въ свѣта!

Питамъ: каква цѣль гонѣше Христосъ съ идването си на земята? — Той искаше да въдвори Царството Божие на земята. — Можа ли Христосъ да постигне своята цѣль? — Врѣмето ще покаже. Нѣкои казватъ: „Всичко, което сж казали пророцитѣ, се е сбжднало.“ Единъ день ще кажатъ сжщото и за Христа. Неговото учение е за Любовта. Когато Любовта дойде въ свѣта, всичко ще се изправи. Ако говорите съ Любовь, искрено и чистосърдечно на най-лошия, и той ще ви разбере и обикне. Съвременнитѣ хора сж умни, трезви: за-сегнете ли тѣхнитѣ интереси, тѣ се затварятъ

прѣдъ васъ; отнесете ли се братски съ тѣхъ, тѣ се отварятъ и сподѣлятъ съ васъ своитѣ трезви мисли и чувства. Днесъ ученитѣ хора приготвяватъ пѣтя за идване Царството Божие на земята. Всички хора пѣкъ сж работници въ този пѣтъ. Много работници сж нужни въ този пѣтъ! Хиляди и милиони хора трѣбва да се обединятъ въ една велика обща идея, за да изчезне отъ всички вѣтрѣшното користолюбие, взаимното изнудване и да се създадатъ истински отношения на братство, на фамилии, основани на Любовта. Постигне ли се това, Царството Божие ще дойде на земята. Ще кажете: „Това се отнася за далечното бъдеще.“ — Не, ние сме вече въ прѣдверието на Царството Божие. Христосъ е дошълъ вече въ свѣта! Цѣлиятъ свѣтъ е обсаденъ съ милиони войници отъ невидимия свѣтъ. И България специално е обсадена съ кордонъ отъ 500 милиона такива войници. По колко войници се падатъ на всѣки българинъ? Тия сжщества, които идатъ отъ невидимия свѣтъ сж разумни; тѣ искатъ да въдворятъ навсѣкждѣ редъ и порядкъ, Правда и законность. Тѣ казватъ на съврѣменнитѣ хора: „Праведно ще сждите! Има Правда въ свѣта!“ Правдата ще застави всички хора да живѣятъ чистъ и святъ животъ. Тя ще имъ покаже, че никой нѣма право да отнима нито синътъ, нито дъщерята, нито мжжа, нито жената на кого и да е. Трѣбва ли да има блудни синове въ свѣта? Трѣбва ли да има вдовици и сирачета въ свѣта? Трѣбва ли да има нещастници въ свѣта?

Питамъ българитѣ: „Не трѣбва ли българското сърце да затупти, да покаже, че има редъ и порядкъ, има Истина и свобода, има Правда и законность въ свѣта?“ Врѣме е вече българскитѣ сърца да трепнатъ за всички страждущи, за всички бѣдни вдовици и сирачета. Ще кажете: „Добъръ е Господъ, Той ще се погрижи за всичко.“ — Добъръ е Господъ, но и българитѣ трѣбва да жбдатъ добри. Не само единъ човѣкъ трѣбва да

бжде добъръ, но всички хора трѣбва да бждатъ добри.

Казвамъ: нѣма да минатъ десетъ години, и моитѣ думи ще се сбжднатъ. И ученигѣ хора казватъ, че въ продължение на десетъ години ще станатъ голѣми прѣобразования въ свѣта. Старото ще изчезне, ново нѣщо ще се яви на сцената: и въ религията, и въ науката, и въ обществения животъ. Всички хора ще започнатъ да мислятъ по новъ начинъ. Тогава, между европейскигѣ държави ще се създадатъ здрави връзки, които ще почиватъ на нова, модерна конфедерация; съобщенията между държавигѣ ще бждатъ свободни, безъ паспорти, безъ ограничения. Сега, ако отивашъ отъ една държава въ друга, на десетина мѣста ще те прѣглеждатъ, да не носишъ нѣщо; въ хотелъ отидешъ, все ще те подозиратъ въ нѣщо; ако наблюдавашъ вечерно врѣме небето, ще те прослѣдятъ, да не кроишъ нѣкакъвъ заговоръ; ако имашъ дълга коса, ще те взематъ за анархистъ, или за комунистъ. Като ме слушате да говоря така, нѣкои ще кажатъ: „Този човѣкъ говори така, защото задъ него има нѣщо друго.“ — Да, задъ мене има нѣщо, но какво? Задъ мене седи Господъ, задъ мене седи Истината, задъ мене седятъ ангелитѣ, задъ мене седятъ идеитѣ на всички добри хора. Често казвате: „Дошълъ е единъ човѣкъ, който иска да заблуди народа ни.“ — Никой не може да заблуди човѣка. Всѣки самъ се заблуждава. Никой човѣкъ не може да заблуди цѣлъ народъ. Това никога не е било въ човѣшката история и нѣма да бжде! Човѣкъ трѣбва да вѣрва въ Христа и въ Христовото учение, което е Божествено, т. е. учение на Бога. Богъ иска да подигне всички хора и да ги освободи отъ страданията имъ. Какво донесоха Мойсей и Буда на свѣта? — И тѣ, като Христа, донесоха Божественото учение.

И тъй, вѣрвайте въ Божественото и Го зачитайте въ всички хора. Гледайте на всички съ ува-

жение и почитание. Ако човѣкъ е стражарь, мечъ или какъвъ и да е, уважавайте го за Божественото въ него. Срещнете ли, напримѣръ, нѣкой стражарь, който не изпълнява службата си добръ, кажете му тихо, благо: „Братко ти си поставенъ на високъ постъ. Внимавай да не станешъ причина да се закачи на вжжето нѣкой човѣкъ, който не заслужава това!“ На банкера, който взима голѣми лихви, кажете: „Братко, не взимай безразборно толкова голѣми лихви! Прави разлика между бѣдни и богати хора.“ Това, обаче, не е чисто идейно, но за сега този е изходниятъ пѣтъ за човѣчеството. Само по този начинъ могатъ да се създадатъ приятелски, братски отношения между хората.

Главната задача на хората е да придобиятъ знания да станатъ учени, да могатъ да отдѣлятъ краката и ржцетѣ отъ тѣлата си и най-послѣ да знаятъ начина, по който ще могатъ да внасятъ въ организма си такива микроби, които носятъ нови жизнени сили, новъ животъ.

Казвамъ: важно за всинца ни е да вѣрваме въ Христа!

Бесѣда отъ Учителя, държана на 7 Ноември, 1926 г. въ гр. София.

Нѣма пророкъ.

Казва имъ Исусъ: „Нѣма пророкъ . . . “ *)

Съ тѣзи думи Христосъ само констатира единъ фактъ, безъ да го обяснява и доказва. Фактитѣ сж очевидчи истини, които не се нуждаятъ отъ доказателства. Всички спорове въ свѣта произтичатъ отъ това, че ние искаме да доказваме нѣща, които не се нуждаятъ отъ доказателства. Въ всѣки домъ има по единъ, който не е почитанъ. Той може да е или бащата, или майката; може да е или най-голѣмия синъ, или най-голѣмата дъщеря; най-малѣ може да е или най-малкия синъ, или най-малката дъщеря. Нѣма защо да се доказва това нѣщо. Мнозина автори сж писали върху почитъта и казватъ, че въ всѣки домъ има единъ, който не е почитанъ. Защо, именно, пророкътъ нѣма почести нито въ своя домъ, нито между роднинитѣ си, нито въ своето отечество? Този въпросъ засѣга лично всѣки човѣкъ. Нѣкой казва: „Никой не ме обича.“ Защо? Ето единъ важенъ въпросъ, на който всѣки самъ трѣбва да си отговори. Значи, почитъта е качество, къмъ което всѣки човѣкъ се стреми.

Съврѣменнитѣ хора иматъ разни стремежи. Първиятъ стремежъ на човѣка е къмъ яденето. Философията на живота седи въ яденето. Вътрѣшниятъ смисълъ на яденето включва извѣстна идея. Безъ ядене нищо не може да се постигне. Не е достатъчно само да яде човѣкъ, но трѣбва да знае, какъ да яде. Не всички съврѣменни хора знаятъ, какъ да ядатъ и какъ да дъвчатъ. Нѣкои хора бързо ядатъ, бързо дъвчатъ и бързо поглъщатъ. Който яде бързо, злѣ изпаща. Изобщо, който бърза въ всичкитѣ си работи, той скжпо плаща.

*) Марка 6:4

Вториятъ стремежъ на човѣка е къмъ почитъта; той иска да бжде почитанъ отъ всички. За да бжде почитанъ, човѣкъ трѣбва да има знание, сила и богатство. Знанието, силата и богатството прѣдставляватъ външната, красивата страна на живота. Нима красивата мома не се почита? — Почита се. Дѣто се яви тя, навсѣкждѣ я посрѣщатъ съ почитъ и уважение. И обратно: никой не посрѣща грозната мома съ почитъ и уважение. И бѣдниятъ човѣкъ не се посрѣща съ почитъ и уважение. Слѣдователно, щомъ пророкътъ не се посрѣща въ отечеството си съ почитъ и уважение, това показва, че той е грозенъ, сиромашъ човѣкъ. Отъ друга страна хората го считатъ грозенъ, защото той изнася всички тѣхни грозоти. Тѣ се оглеждатъ въ него и затова не го харесватъ. Пророкътъ е грозенъ още и затова, че не е богатъ. Какъ мислите, ще бжде ли почитанъ пророка, ако напълни чантата си съ чисто злато и трѣгне между хората? — Ще бжде почитанъ, разбира се. Ако нѣкой пророкъ плати на вѣстниците 10—20,000 лева, да пишатъ за него, нѣма ли да бжде почитанъ? — Като пишатъ за него само добри работи, всички ще го почитатъ.

Христосъ казва: „Никой пророкъ не е безъ почести освѣнъ у дома си, между роднинитѣ си и въ отечеството си.“ Такъвъ примѣръ имаме въ Стария Заветъ съ Йосифа, който минаваше прѣдъ братята си за пророкъ, за което именно, и пострада. Той разправилъ на братята си два отъ своитѣ сънища, отъ които тѣ останали недоволни. Първиятъ сънъ билъ слѣдниятъ: Той и братята му жънали на нивата, и сноповетѣ на братята му се издигнали и се поклонили на неговия снопъ. Вториятъ сънъ билъ слѣдниятъ: Единадесетъ звѣзди, мѣсецътъ и слънцето му се поклонили. За вториятъ сънъ баща му го осъдилъ съ думитѣ: „Нима ти допускашъ, че азъ, майка ти и братята ти ще дойдемъ да ти се поклонимъ до земята? Братята му, недоволни отъ него, си казали: „Ние ще из-

пратимъ този пророкъ въ Египетъ, тамъ да се учи. Ние искаме да видимъ, дали неговото пророчество ще се сбъдне.“ Всѣки пророкъ е поставенъ на изпити. Ако не издържи изпититѣ си, той се излага на страдания. Страданията сж резултатъ на неиздържани вътрѣшни изпити. Понеже пророкътъ често има съобщения съ невидимия свѣтъ, той е поставенъ прѣдъ голѣми съблазни. Въ него се развива скрита вътрѣшна гордостъ, и той започва да си мисли, че е великъ адептъ, който има възможностъ да се разговаря съ велики Учители. Нѣкои пророци иматъ голѣмо мнение за себе си, а други—сж много смирени. Христосъ казва за себе си: „Азъ съмъ кроткъ и смиренъ по сърце. Бждете и вие като мене!“ Такъвъ трѣбва да бжде пророкътъ!

Сега ние живѣемъ въ епоха, когато сж се появили много пророци въ свѣта. Свѣтътъ е пъленъ съ пророци. Има учени пророци, свършили нѣколко факултета, които прѣдсказватъ състоянието на слънцето слѣдъ нѣколко милиони години; тѣ прѣдсказватъ и бждещето на земята и на хората по нея и казватъ: „Който бжде живъ, ще провѣри истинността на нашитѣ думи.“ Тѣзи учени пророци не прѣдсказватъ нѣща, които ще станатъ слѣдъ 5—10 години, но прѣдсказватъ нѣща, които ще станатъ слѣдъ хиляди и милиони години. Освѣнъ тия учени пророци, има и религиозни пророци, които прѣдсказватъ нѣщата чрѣзъ съновидения и т. н. Споредъ едно правило, само този човѣкъ е пророкъ, който, каквото прѣдскаже, става. Всички прѣдсказани нѣща, които ставатъ, сж вѣрни; всички прѣдсказани нѣща, които не ставатъ, не сж вѣрни. Днесъ по цѣлия свѣтъ — въ Индия, въ Англия, въ Германия, въ Китай, въ Япония — навсѣкждѣ има пророци, които прѣдсказватъ, че слѣдъ 5—10 години най-много въ свѣта щѣло да стане нѣщо особено. Тѣ отворили книги, четатъ, пишатъ, прѣдсказватъ на хората. Какво ще стане въ свѣта? Ако четете тѣхнитѣ пророчес-

тва, мнозина отъ васъ не ще могатъ да спятъ нѣколко вечери наредъ отъ страхъ. Нѣкои казватъ: „Е, това ще стане слѣдъ 5—10 години. Има врѣме до тѣгава!“ Питамъ: дали ще стане това нѣщо? — Може да стане, може и да не стане. Ние считаме тия велики учени, тия велики пророци пжтеводни звѣзди, голѣми светещи фарове. Пророкътъ трѣбва да седи на високо мѣсто, да показва пжтя на хората.

„Никой пророкъ“ Защо съврѣменнитѣ хора нѣматъ почести? Затова има двѣ причини: или пророкътъ има малко любовъ къмъ Бога и не знае, какъ да изпълни волята Божия; или окржжаващата срѣда, въ която пророкътъ работи, е груба и не може да го разбере. И едното може да бжде вѣрно, и другото може да бжде вѣрно. Ако нѣкой пророкъ нѣма любовъ къмъ Бога и въ своитѣ пророчества се ржководи отъ лични стремежи — къмъ почитъ, богатство, сила и знания — той ще срѣщне голѣми противорѣчия въ живота си. Ако второто положение е вѣрно, че окржжаващитѣ не го разбиратъ, той трѣбва да се въоржжи съ търпѣние, да чака врѣмето, когато тѣ ще го разбератъ. Кое е отличителното качество на търпѣливия човѣкъ? — Разумността.

Ще ви приведа единъ примѣръ, да видите, какъ Провидѣнието учи хората на търпѣние. Двама англичани, добри приятели, Кизманъ и Бляксманъ, отиватъ въ Индия, дѣто единъ день взаимно си нанесли обида, за което рѣшили да се дуелиратъ. Задъ дуела почти всѣкога се крие нѣкая жена. Единъ отъ индийскитѣ адепти, който познавалъ хубавото и красивото въ душитѣ на тия англичани, рѣшилъ да имъ даде единъ хубавъ урокъ, но сжщеврѣменно да ги прѣдпази отъ лошия край на дуела. Затова той направилъ съ тѣхъ слѣдното нѣщо: въ деня, когато трѣбвало да се дуелиратъ, той пуца срѣщу тѣхъ два хубави, добрѣ опитомени тигра, които веднага ги хващатъ и занасятъ въ гората. Така ги подържали извѣстно врѣме между

лапитъ си, като ги понатискали по малко. Дватама англичани, повалени на земята, се поглеждали отъ време на време и се запитвали мислено: „Какъ, ще се дуелираме ли?“ Тѣ си мислили, че смъртната имъ присжда е подписана вече, и всѣки моментъ очаквали тигритъ да забиятъ ноктитъ и зжбитъ си въ тѣлата имъ и да ги разкъсатъ. Обаче, тия тигри били опитомени, тѣ нищо не вършѣли безъ заповѣдта на господаря си. Слѣдъ извѣстно време адепта идва при тѣхъ и повелява на тигритъ да станатъ. Послѣ се обръща къмъ двамата англичани и имъ казва: „Вие произлизате отъ християнска нация. Вашиятъ Учителъ ви е далъ правилото да любите враговетъ си и да не убивате никого. Защо трѣбва да се дуелирате?“ Тѣ взели поука отъ този урокъ и се помирили. Всѣки човѣкъ, който се дуелира, ще попадне въ лапитъ на тигритъ, които слушатъ и изпълняватъ повече, отколкото съврѣменнитъ хора сж способни за това.

Питамъ: какъвъ смисълъ има пророчеството на нѣкой пророкъ, който тръгне да прѣдсказва между хората, че еди-кой си градъ ще потъне? Така прѣдсказваше и пророкъ Йсна на жителитъ отъ Ниневия, че градътъ имъ ще потъне. Има смисълъ да бждешъ пророкъ, ако можешъ да покажешъ на хората правия пътъ. Нѣма сжщество въ свѣта, което да не търси вътрѣшния смисълъ на живота. Младото зайче попитало майка си: „Мамо, до кога ще бѣгаме и ще се криемъ изъ горитъ?“ Майката отговорила: „Докато хората ни гонятъ, всѣкога ще бѣгаме.“ — Ами защо ни гонятъ? — За кожата ни, които тѣ харесватъ и за месото ни, което не е много вкусно, но тѣ сж намѣрили начинъ да го подправятъ и така го ядатъ. — Ами до кога ще ни гонятъ хората? — Докато станатъ по-добри.

Важенъ въпросъ, който хората си задаватъ, е слѣдниятъ: кога ще дойде почитъта въ свѣта? — Почитъта ще дойде, когато между хората се възстановятъ разумни отношения и правилни разби-

рания за живота. Човѣкъ може да почита нѣкоя душа, когато я разбира и познава. Човѣкъ може да цѣни една книга, когато знае нейното вътрѣшно съдържание. Слѣдователно, всѣки човѣкъ, който иска да бжде почитанъ, трѣбва да има възвишенъ умъ, благородно и чисто сърце, любвеобилна душа и самоотверженъ духъ, готовъ да работи за благого на своитѣ ближни. Всѣки трѣбва да знае, че положението, до което сж достигнали хората и пжтьтъ, по който тѣ вървятъ е най-естественъ и най-правилень въ тѣхното сегашно развитие. Нѣкждѣ хората сж слѣзли по своя воля, а нѣкждѣ е имало хлѣзгане, пързалане надолу, споредъ условията, както това става при глетчеритѣ въ природата. По този начинъ сж слизали редъ поколения, и съврѣменната наука се сили да покаже мощната сила на Словото, на внушението, чрѣзъ които хората ще могатъ да се върнатъ въ своя първоначалень пжть — пжтьтъ или мѣстото, отдѣто сж излѣзли отъ Бога.

Една отъ причинитѣ за слизането на човѣчеството по този хлѣзгавъ пжть се дължи на паритѣ, които сж въздигнали въ култъ. Днесъ вие ще чуετε всѣки да казва: „Безъ пари не може да се живѣе.“ Той не казва, че безъ хлѣбъ не може, безъ сънь не може, безъ знание не може, но все за пари говори. Подъ „пари“ се разбиратъ силата, външнитѣ условия и блага на живота. Съврѣменнитѣ хора чувствуватъ, че е настаналъ края на вѣка, края на съврѣменната култура и затова бързатъ, тичатъ да събератъ повече пари, да прѣкаратъ тия послѣдни години по-леко и въ повече удоволствия. Обаче, тѣ не се спиратъ да помислятъ, че въ тия врѣменни удоволствия ще изгубятъ живота си. За да се удовлетвори човѣкъ, най-първо той трѣбва да разбира условията на живота, послѣ — своитѣ приятели, а слѣдъ това и обществото, на което служи.

Казвамъ: запитайте българитѣ, какъвъ е тѣхниятъ идеалъ и какъ могатъ да го реализиратъ?

Тѣ иматъ свой идеалъ, който могатъ да реализиратъ. — Какъ? — Ако бждатъ разумни въ всички свои дѣйствия и благородни—въ своитѣ желанія. Прѣди всичко, българинътъ не трѣбва да служи на себе си. Това се отнася не само до българитѣ, но и до всѣка друга нация. Всѣки народъ трѣбва да служи на една велика идея, или казано въ духовенъ смисълъ: всѣки народъ трѣбва да обича Бога и Нему да служи. Той трѣбва да има за Бога ясна прѣдстава, да Го чувствува въ дуцата си, и да не мисли, че Богъ живѣе нѣкждѣ на небето. Днесъ, при изучаване на разни религиозни учения, на разни философски системи, срѣщаме странни схващания и разбиранія за Бога. Това сж човѣшки измислици. Всички говорятъ, че Богъ тѣй казалъ, иначе казалъ. Азъ знаа три нѣща, които Богъ е казалъ: „Обичайте се безъ умраза! Учете се безъ лъжа! Стремете се къмъ Истината безъ насилие!“ Питамъ: кой отъ съврѣменнитѣ хора изпълнява тия три положения абсолютно?

Единъ отъ древнитѣ царе, нареченъ Самсунъ, видѣлъ нѣкждѣ изъ царството си една красива циганка, която взелъ въ своя дворецъ и назначилъ на служба, да посрѣща и да отправя гоститѣ, които идвали при него. Трѣбвало да спазва реда, по който тѣ идвали и така да ги изпраща при царя. Като циганка, научена да проси, тя имала една торба, въ която туряла това, което нѣкои отъ гоститѣ ѝ давали. Всѣки, който ѝ давалъ нѣщо, тя прѣвъ го пушчала да влѣзе при царя и поскоро да си свърши работата; онзи, който нищо не ѝ давалъ, трѣбвало дълго време да чака реда си, докато влѣзе при царя. Царътъ забѣлѣзалъ, че работата не върви, както трѣбва. По сжщия начинъ, като дадете нѣщо на съврѣменнитѣ хора, и тѣ лесно ви прашатъ при Бога. Днесъ, като турите нѣщо въ джоба и на религиозния, и на учения, и на простия човѣкъ, той веднага промѣня разположението си къмъ васъ. Това не е само въ България, но и по цѣлия културенъ свѣтъ. Виж-

те, какво става между съврѣменнитѣ служители на Бога! Като имъ турятъ нѣщо въ джоба, тѣ веднага прочитатъ нѣкоя хубава молитва и казватъ: „Богъ ви прощава.“ Ако пъкъ завѣщате имота си на църквата, тѣ сж въ състояние да ви провъзгласятъ за светия. Не, истинската Христова църква не се нуждае отъ завѣщания. Нека богатиятъ завѣщае имането си на бѣдния! такъвъ е Божествениятъ законъ.

Казвамъ: всѣки благороденъ човѣкъ трѣбва да се ръководи въ живота си отъ слѣднитѣ правила. На първо мѣсто той трѣбва да служи на Бога, послѣ — на своята душа, която е Божествено начало въ него, и най-послѣ — на своя ближенъ. Той трѣбва да прилага едноврѣменно тия три правила и въ физическия, и въ умствения и въ духовния свѣтъ. Ще ви прѣдставя единъ случай отъ живота, който трѣбва да разрѣши нѣкой мъжъ или нѣкоя жена, като се ръководятъ отъ горнитѣ правила въ живота си. Да допуснемъ, че нѣкой човѣкъ е жененъ, има жена и дѣца, кжщи и ниви — голѣмъ богаташъ е той. По едно врѣме у него се явява силно желание да се уедини нѣкждѣ, да заработи за Бога. Какъ трѣбва да разрѣши този въпросъ? Освѣнъ недвижими имоти, тсй има и пари, около 10—15 милиона лева, вложени въ банки. Може ли този богатъ човѣкъ да служи на Бога? — Не може. Богатството е голѣма спънка за него. Ще кажете: „Да напусне жена си, дѣцата си и да се уедини нѣкждѣ самъ.“ — И това не е разрѣшение на въпроса. Ако този човѣкъ има искрено желание да служи на Бога, да се подигне, той трѣбва да разрѣши въпроса по слѣдния начинъ. Ще извика жена си и дѣцата си и ще имъ каже: „Слушайте, досега азъ живѣхъ за себе си и за васъ. Отсега нататкъ искамъ да поживѣя за Бога и за своята душа. Вие знаете, че съмъ богатъ човѣкъ, имамъ кжщи, ниви, пари, 10—15 милиона въ различни банки. Всичко това оставамъ на васъ. Ползвайте се отъ него, рабо-

тете, учете, но азъ искамъ да бжда свободенъ.“ Мислите ли че близкитѣ му ще страдатъ за него? Ще имъ потекатъ нѣколко сълзи и съ това всичко ще се свърши. Тѣ ще бждатъ доволни, че той ги осигурява. Това е най-важно за тѣхъ. Постжпката на този човѣкъ е Божествена. Днесъ колко мъже или жени биха постжпили по този начинъ? Толстой се опига да направи сжщото, но не можа. Той раздаде имането си и се помжчи да убеди и жена си да направи сжщото, но тя не се съгласи. Най-послѣ той избѣга отъ дома си. Защо? — Защото никой не го почиташе. Рускиятъ народъ считаше Толстой за неуравновѣсенъ човѣкъ.

Другъ важенъ въпросъ, който интересува съврѣменнитѣ хора е за женитбата. Мнозина питатъ: „Какъ може да се разрѣши този въпросъ принципно?“ Наистина, той е важенъ въпросъ, защото играе голѣма роля въ развитието на цѣлото човѣчество. Съврѣменнитѣ майки и бащи основно трѣбва да проучатъ този въпросъ, както и законитѣ, на които той се подчинява. Не го ли проучатъ, тѣ ще иматъ сжщитѣ резултати, каквито сж имали до сега. Въ най-широкъ смисълъ подъ „женитба“ се разбира свързване на човѣка съ нѣкаква възвишена идея, съ високъ идеалъ. Въ това отношение женитбата може да има външенъ изразъ, да прѣдставя външни отношения между двама души, а може да има и вжтрѣшенъ изразъ — свързване на човѣшката душа съ нейния високъ идеалъ.

За изяснение на мисълта си ще ви дамъ слѣдния примѣръ: момъкъ се влюбва въ една мома, но скоро се убѣждава, че въ нея не ще може да намѣри реализирането на своя високъ идеалъ — безкористно служене на Бога — и рѣшава да се раздѣли съ тази мома. Той ѝ казва: „Както знаешъ, азъ имамъ високъ идеалъ, и нему искамъ да служа, за което жертвувамъ цѣлия си животъ и своего лично щастие. Баща ми е оставилъ едно наследство отъ петъ милиона лева, което подаря-

вамъ на тебе. Разполагай съ него, както намѣришъ за добрѣ. Бжди свободна въ своя изборъ и за мене лошо не мисли.“ Така трѣбва да постѣпи всѣки човѣкъ, който има високъ идеалъ. Не постѣпи ли така, той е човѣкъ безъ високъ идеалъ и не може да бжде пророкъ. Ако пъкъ стане пророкъ той нѣма да бжде почитанъ.

Христосъ се огнесе съ еврейския народъ така, както младиятъ момъкъ съ момата, която го обичаше. Евреитѣ казаха на Христа: „Слушай, съ твоето учение ти искашъ да ни заблуждавашъ, но знай, че ние сме материалисти, не искаме никому да се подчиняваме, не искаме да търпимъ чуждо иго.“ Христосъ имъ отговори: „Азъ мога да видамъ всичко, каквото имамъ, но убийството не подържамъ. Моето учение абсолютно изключва убийството. Тѣй щото вие можете да бждете богати, но щастие нѣма да имате.“ Действително, днесъ еврейтѣ сж много богати, но щастие нѣматъ. Тѣ живѣятъ огъ подаянията на Христа. Христосъ дойде между тѣхъ и се пожертвува, както за тѣхното спасение, така и затова на цѣлото човѣчество. Обаче, еврейтѣ не разбраха тази жертва и казаха: „Този човѣкъ дойде между насъ да ни погуби.“ Христосъ имъ казваше: „Азъ не искамъ слава огъ васъ, нито богатството ви, но ако това, което имамъ, може да ви направи щастливи, ще ви го оставя слѣдъ моята смъртъ.“ Питамъ: еврейтѣ придобиха ли това щастие? — Не го придобиха. Като четете съчиненията на Йосифъ Флавий, ще видите, каква била участъта на еврейтѣ слѣдъ прѣдаването на Христа. Въ това врѣме имало около два и половина милиона евреи, които, като не могли да търпятъ жестокостъта и користолюбието на римскитѣ управници, въ 65 г. имъ обявили възстание. Еврейтѣ се борили отчаено, но при обсадата на крѣпостъта Йотапата, въ която за началникъ билъ Йосифъ Флавий, тѣ указали голѣмо съпротивление, докато най-послѣ крѣпостъта била прѣвзета чрѣзъ прѣдателство. Въ този случай били

убити около 40,000 души евреи, За степенята на ожесточението между воюващите страни свидетелствува следния факт: „Следъ прѣвзимането на крѣпостта Йотапата, Йосифъ Флавий съ 40 души евреи се скрилъ въ една пещера. Той прѣдложилъ на евреите да се прѣдадатъ на римляните, но за това прѣдложение безъ малко щѣли да го убиятъ, защото никой отъ тѣхъ не мислилъ за прѣдаване. Рѣшено било всички да умратъ, затова тѣ започнали сами да се избиватъ единъ другъ. Йосифъ Флавий наредилъ така, че той и другъ единъ евреинъ да останатъ послѣдни; слѣдователно само тѣ останали живи. Самитѣ римляни се чудили на ожесточението отъ страна на евреите.

Какъ мислите, какъвъ е евреинътъ?—Смѣлъ. Какво е постигналъ съ тази смѣлостъ? И съврѣменнитѣ хора казватъ: „Човѣкъ трѣбва да бжде смѣлъ!“ — Да, но споредъ единъ законъ всѣки човѣкъ трѣбва да знае, че той не служи само на себе си. Всѣки човѣкъ, всѣки народъ, както и цѣлото човѣчество прѣдставляватъ удове на Божествения организъмъ. Всѣки човѣкъ, всѣки домъ, всѣки народъ, па и цѣлото човѣчество, ако искатъ да се подигнатъ, трѣбва да иматъ високъ идеалъ, на който да служатъ непрѣкъснато день и нощъ. Само така тѣ могатъ да бждатъ всесилни. Силенъ може да бжде само този, който служи на Бога. Ако съврѣменнитѣ хора възприематъ Божиата Любовь, Божиата Мъдростъ и Божиата Истина, тѣхния характеръ ще се смекчи, тѣ ще придобиятъ истински положителни знания, които ще ги освободятъ отъ редъ страдания и нещастия въ живота. Тогава, какво се изисква отъ съврѣменнитѣ хора? — Да извикатъ всички пророци отъ цѣлия свѣтъ, да чуютъ направо отъ тѣхъ, какво трѣбва да правятъ. Какво се разбира подъ думата „пророци?“ — Това сж всички учени, велики и мощни хора по свѣта.

— Ние не говоримъ за онѣзи хора отъ староврѣме, които бѣха облѣчени въ камилски дрехи,

ато Иоанъ Кръстителъ. Христосъ не приличаше на Иоана. Той посѣщаваше различни общества, акъвто примѣръ имаме за присѣтствието Му на сватбата въ Кана Галилейска, дѣто прѣвърна водата въ вино. Прѣврѣщането на водата въ вино отъ Христа и до днесъ прѣдставлява съблазънь за много хора, особено за въздържателитѣ. Тѣ казватъ: „Докато ние търсимъ различни методи да въздѣйствуваме на хората противъ употребата на спиртни питиета, Христосъ ли се намѣри да прѣвърне водата въ вино?“ — Това вино, обаче, нѣмаше алкохолъ. То прѣдставлява символъ, чрѣзъ който се изразява силата на проявения животъ. На сватбата въ Кана Галилейска черпѣха гоститѣ първо съ обикновено вино, а послѣ имъ прѣдложиха отъ сладкото вино, което Христосъ приготви. Съ това Той искаше да каже на хората, че въ живота се даватъ първо горчивитѣ хапове, а послѣ сладкитѣ. Това вино бѣше едно отъ най-хубавитѣ, каквито свѣтътъ е познавалъ нѣкога. То прояснява ума на човѣка, дава му здраве, сила и животъ, прави го мощенъ и великъ. Всички хора, които присѣтствуваха тогава на сватбата, бѣха пияни отъ първото вино, но щомъ вкусиха отъ Христовото вино, т. е. отъ Неговото учение, веднага отрезнѣха, събудиха се и казаха: „Защо не ни дадохте отъ това вино още отъ начало, ами сега ни давате?“

Сега ще ви приведа този символъ. Виното, което Христосъ направи, е новото учение, което прави хората трезви. Дотова врѣме хората бѣха само яли, пили и спали, но щомъ дойде Христосъ и донесе новото учение—новото вино—тѣ се събудиха, замислиха и отрезнѣха. Това учение не е ново по форма, но то е ново само за момента, въ който се изявява отвѣтрѣ, т. е. отъ дълбочината на човѣшката душа. Подъ влиянието на това учение всѣки човѣкъ е готовъ доброволно да направи нѣкаква жертва, безъ да съжалева нѣкога за това.

Казвате: „Кога ще се оправи свѣта?“ — Всичкитѣ съврѣменни християни сж въ състояние да оправятъ свѣта. Христосъ имъ е далъ сила и властъ, и тѣ могатъ да сторятъ това. Защо, обаче, досега тѣ не сж оправили свѣта? Ако младиятъ момъкъ не е въ състояние да даде всичкото си богатство на момата, която го обича и съ това да я осигури, а той да се прѣдаде въ служене на Бога, той нѣма любовъ. Може ли да стори това, той има любовъ. Любовта жертвува всичко. Единъ отъ великитѣ закони на Битието гласи: жертва безъ любовъ не сжществува. Днесъ много хора не успѣватъ въ живота си, само защото се занимаватъ съ критика. Какво виждате въ училищата, на примѣръ? Много ученици, и то не способни но срѣдни по успѣхъ, корегиратъ, критикуватъ своитѣ учители, че не прѣподавали добрѣ, че се отнасяли грубо и т. н. Питамъ: какво придобиватъ тѣ съ тази критика? Оставете учителятъ самъ да се критикува и корегира! Когато критикувате другитѣ хора, запитайте се: „Има ли въ васъ тия качества, които отричате въ другитѣ?“ Лесно се критикува, но мжчно се прилага. Ако мжжътъ и младиятъ момъкъ, които искатъ да служатъ на Бога, могатъ да се откажатъ отъ богатството си въ полза на другитѣ, въ замѣна на това тѣ ще получатъ туй, което никой не може да имъ даде.

Съврѣменнитѣ хора сж сити, уморени отъ тревоги. На една страна жена бѣга отъ мжжа си, на друга — мжжъ отъ жена си. Жената върви по дирѣ него отъ градъ въ градъ, прѣслѣдва го, счита, че има законно основание да прави това. Да, тя има законно основание, но всѣка жена, която по този начинъ прѣслѣдва мжжа си, не е благородна жена. И всѣки мжжъ, който по този начинъ прѣслѣдва жена си, не е благороденъ човѣкъ. Всѣка жена, или всѣки мжжъ, които иматъ благородни стремежи, красиви желания и идеали, трѣбва да се оставятъ свободни, да постигнатъ тия свои копнежи. Тѣ сж копнежи на душата.

Това се отнася за души, които иматъ в и с о к ъ и д е а л ъ.

Христосъ казва: „Нѣма пророкъ безъ почести, освѣнъ въ дома си, между роднинитѣ и между народа си.“ Почитѣта между хората се изгубва, вслѣдствие крайния материализъмъ, който съществува навсѣкждѣ въ свѣта. Съврѣменното човѣчество е дошло до дѣното на този материализъмъ. Днесъ всичко се свежда къмъ материалното. Ако нѣкой човѣкъ има силна паметъ, казватъ за него: „Отличенъ човѣкъ е той!“ Сега има фонографи, които произвеждатъ абсолютно точно всичко, което се е изпѣло или изговорило прѣдъ тѣхната хуня. Всичко е отбѣлѣзано върху плочата имъ безпогрѣшно. Обаче, какво прѣдставлява фонографа днесъ? — Единъ механизъмъ — нищо повече. Не, има друга паметъ, която заслужава очудване. Човѣкъ — съ такава п а м е т ъ справедливо може да се нарѣче ученъ. Въ какво сѣди тази паметъ? — Такъвъ човѣкъ помни нѣща, които сж станали най-малко прѣди 5—6000 годони. Той може да разкаже, дѣ е билъ прѣди нѣколко хиляди години, каква е била тогавашната култура и т. н. Сегашнитѣ учени сж забравили тия нѣща. Тукъ-тамъ само се срѣщатъ хора, които започватъ да си припомнятъ, какво сж били прѣди хиляди години. Въ Англия се срѣщатъ доста такива хора, които казватъ за себе си, че прѣди 2,000 години, напри-мѣръ, сж живѣли еди-кждѣ си, били сж такива и такива и т. н. Ако се яси такъвъ човѣкъ между българитѣ и разкаже всичко, което знае за себе си, ще му повѣрватъ ли? — Никой нѣма да му вѣрва. Не е достатъчно човѣкъ да знае своето минало, но трѣбва да знае условията на своето настояще и бждеще. Това значи ученъ човѣкъ! Съврѣменнитѣ елементарни познания сж умаловажили знанията на пророцитѣ, поради което Христосъ казва: „Нѣма пророкъ . . . “ Това значи: ако пророкътъ мине въ други условия на живота, той ще има почести. Ако даровитиятъ музикантъ влѣ-

зе между хора, които разбиратъ отъ музика, тѣ още разбератъ и него; ако отиде при нѣкой говедаръ, който по цѣли дни свири съ кавала си, той нѣма да го разбере.

Ние, съврѣменнитѣ хора, които проповѣдваме Словото Божие, мязаме на онзи американски проповѣдникъ, когото една разбойническа банда хванала, съ цѣль да обере, а послѣ убие. Като се намѣрилъ на тѣсно, той започналъ да имъ проповѣдва за Бога, за закона на възмездieto, за Божията Любовь, но слѣдъ тази краснорѣчива проповѣдь, главатарътъ на бандата, албанецъ, му казва: „Пари, море, пари! Всичко това е хубаво, но пари ни трѣбватъ насъ. Вмѣсто да ни проповѣдавашъ, дай ни пари, и ние ще те освободимъ. Насъ интересува въпроса, колко пари имашъ въ банката.“ — Дѣ, и азъ съмъ съгласенъ, че безъ пари не може. Дѣ щѣхте да се събирате, ако нѣмахте пари да направите този салонъ? За всичко трѣбватъ пари: за храна, за облѣкло, за жилище — за всичко. Пари трѣбватъ, но и добри касиери се изискватъ. Честни и любещи касиери сж нужни, които да пазятъ богатата и редовно и правилно да ги раздаватъ. Днесъ касиеритѣ не изплащатъ редовно. Защо? — Заключение сж сърцата на хората.

Пророцитѣ казватъ, че земята ще прѣтърпи голѣми пертурбации, вслѣдствие на което напълно ще се прѣобрази. Сега хората се стремятъ къмъ бързо забогатѣване, но питамъ: ако на земята прѣдстоятъ голѣми пертурбации и промѣни, честно ли е отъ страна на хората да ламтятъ къмъ забогатѣване? Тѣ ще кажатъ: „Въ такъвъ случай, нека се простимъ помежду си и да се готвимъ за отиването си къмъ Бога.“ Казвамъ: хората могатъ да живѣятъ добрѣ, да се разбиратъ взаимно, безъ да се стремятъ къмъ забогатяване, безъ да треперятъ и да се плашатъ отъ живота. Казвате: „Економическитѣ условия на живота сж тежки; тѣ заставятъ човѣка да мисли за утрѣшния день.“ — Така е, но органическиятъ свѣтъ се

промѣня вече, новъ свѣтъ иде сега! И въ новия свѣтъ трѣбва да се приложатъ слѣднитѣ три нѣща: Божията Любовь, Божията Мъдрость и Божията Истина.

Мнозина запитватъ: „Какво трѣбва да се прави, когато дойде въпросъ за гласуване?“ Ако азъ бихъ отишълъ да гласувамъ, бихъ гласувалъ за справедливостта и бихъ казалъ: „Нахранете всички хора добрѣ, съ топла храна, че да нѣма гладни и сити, да нѣма бѣдни и богати. Дайте на всички хора топла, здрава храна; да се нахранятъ и да благодарятъ на Бога! Ще кажете: „Лесно е да се нахранятъ хората единъ пжтъ.“ — Не, хората трѣбва да се хранятъ редовно, по три пжти на день. Обаче, това може да стане само по закона на Любовта. Само любещитѣ хора могатъ да постъпвати така. Приложи ли се законътъ на Любовта, тогава ще дойде и знанието, тогава ще дойде и изобилието въ свѣта. Когато човѣкъ се храни, той трѣбва да бжде въ връзка съ живата природа и да благодари на Бога. И до днесъ се подига въпросътъ, по колко пжти на день трѣбва да яде човѣкъ. Нѣкои подържатъ, че човѣкъ трѣбва да яде по четири пжти на день, други—по три пжти на день, трети—по два пжти на день и т. н. Добрѣ е да се храни човѣкъ по три пжти на день, но най-важно при яденето е винаги да се яде съ доволство. Най-добра храна е тази, отъ която човѣкъ остава доволенъ.

Другъ важенъ въпросъ слѣдъ яденето е четенето на книги. Добрѣ е да има човѣкъ хубава библиотека, съ сериозни класически книги, че като чете да остане доволенъ и да благодари на Бога, че съществуватъ гениални хора въ свѣта, които сж написали такива хубави произведения. И най-послѣ, когато човѣкъ придобие извѣстни знания, трѣбва да излѣзе въ свѣта, между окръжаващитѣ и да имъ прѣдаде частъ отъ своето знание. Той трѣбва да прави това отъ любовь, а не по принуждение. Какъ мислите, свѣтътъ не се

ли нуждае отъ помощъ? — Нуждае се. Свѣтътъ е пълень съ страдащи души. Ако ушитѣ ви бѣха отворени, щѣхте отвсѣкждѣ да чуете зовъ, викъ за помощъ. Който може да влѣзе въ страданията на хората, ще види, че София е пълна съ нещасници, съ страдащи. Днесъ четеге вѣстниците и навредъ срѣщате, че еди-кой си се самоубилъ, самообѣсилъ и т. н. Това не е само въ София, но по цѣлия свѣтъ. И слѣдъ всичко това се говори за култура, за напрѣдъкъ въ свѣта. Отъ кого страдатъ хората? — Едни други си причиняватъ пакости и страдания. И това сж все братя, все християни!

Съврѣменнитѣ хора спорятъ, кое учение е по-право, кое вѣрую е по-право, кой е кривъ, кой правъ и т. н. Казвамъ: най-кривото сжщество въ свѣта е слънцето, защото, като праща свѣтлина и топлина по цѣлия свѣтъ, дава енергия на хората, която нѣкои използватъ за прѣстжпления и грѣхове. Ако слънцето прѣстане да изпраща своята свѣтлина и топлина на земята, цѣлиятъ животъ би изчезналъ. Значи, вината е у Бога, че дава животъ на хората. Ако се отнеме животътъ, какво ще остане? — Само мъртви и кости. Да владѣе смъртъ навсѣкждѣ, това не е смисълътъ на живота. Богъ иска хората да живѣятъ братски помежду си, при условията, които сжществуватъ на земята. Какво по-добро отъ това да се обичате? Срѣщате единъ човѣкъ на улицата, и веднага обиквате душата му. Защо? — Въ неговото лице вие срѣщате свой братъ. Днесъ хората гледатъ подозрително помежду си, и въ лицето на единъ, на другъ човѣкъ тѣ виждатъ само свои врагове. — Не, нѣма врагове въ свѣта. Лошитѣ хора, враговетѣ, отпослѣ дойдоха. Първоначално Богъ създаде души, а душата прѣдставлява отъ себе си нѣщо възвишено и благородно.

„Познай себе си!“ — Това е великата задача въ живота на всѣки човѣкъ. Да познаешъ себе си, значи да познаешъ Бога, т. е. да познаешъ

Божественото въ себе си. Понеже ние искаме да **познаемъ** Бога, Той ни поставя на **редъ** изпитания и страдания въ живота, чрезъ които да ни **изпита**. Като ни поставя на тия изпитания, съ това **Богъ** ни **провѣрява**, за какво Го обичаме; дали за **благата**, които ни дава, или за самия Него. Ако **слѣдъ** всички страдания и изпитания въ живота **си**, ние не се съблазнимъ, не се усъмнимъ въ **Бога** и кажемъ, че всичко, което сме минали е споредъ волята Божия, това показва, че ние имаме **възвишенъ** и благороденъ характеръ. Азъ нѣмамъ право да **сжда**, за що и за какво идатъ страданията въ живота ми. Само съвършенитѣ и разумни същества иматъ право да **сждятъ**. Съвършенъ е само единъ **Богъ** въ свѣта. **Слѣдователно**, само Той има право да **сжди** и да се произнася за всичко, което става въ свѣта. Когато видишъ, че нѣкой човѣкъ **грѣши**, не го **сжди**, но **разгледай** условията, при които той се намира и при които е **направилъ** грѣха. Когато видишъ, че нѣкой човѣкъ **прави** добро, не го **възхвалявай**. но **разгледай** условията, при които той **прави** доброто. И въ единия и въ другия случай **благодари** на Бога, че ти се дава възможность да се **поучишъ** отъ другитѣ хора. **Остави** **сждбата** да **сжди** хората за доброто и за злото, което тѣ **вършатъ**.

Питамъ: ако единъ пророкъ дойде въ свѣта и каже на богатитѣ да **раздадатъ** имането си на **бѣднитѣ**, ще **бжде** ли **почитанъ** отъ свѣта? **Бѣднитѣ** ще го **почитатъ** и ще го **посрѣщнатъ**, както **трѣбва**, но **богатитѣ** ще **кажатъ**: „Този човѣкъ не е съ **всичкия** си **умъ**.“ Ако пророкътъ **вземе** **страната** на **богатитѣ**, тогава **бѣднитѣ** ще **кажатъ** за него: „**Оставете** го, не му **обрѣщайте** **внимание**; той е **цѣлъ** **изедникъ**!“ Пророкътъ не **трѣбва** да **служи** нито на **бѣднитѣ**, нито на **богатитѣ**, тѣ **сж** **братя** помежду си. Когато пророкътъ **служи** на **Бога**, тогава и **бѣднитѣ**, и **богатитѣ** ще го **признаятъ**. Въ **Бога** **всички** хора се **примиряватъ**. Кога ще **стане** това **примирение**?—Когато **сиромаситѣ** се

откажатъ отъ своята сиромашия, а богатитѣ—отъ своето богатство. Тогава всички хора ще се разбератъ. Сега бѣдниятъ казва на богатия: „Слушай, азъ съмъ сиромасъ, ти трѣбва да ми помагашъ!“ Богатиятъ казва на бѣдния: „Слушай, азъ съмъ богатъ човѣкъ, ти трѣбва да ме почиташъ!“ Не, богатиятъ трѣбва да се откаже отъ своето богатство, и сиромасътъ — отъ своята сиромашия, ако искатъ да живѣятъ възвишенъ и благороденъ животъ. Ако азъ съмъ бѣденъ човѣкъ, нѣма да казвамъ на богатия да ми даде отъ своето богатство, но ще му кажа: „Братко, азъ свършихъ по музика, знаая да свиря добръ на цигулка. Искате ли да ви посвиря? Пъкъ ако имате приятели и роднини, повикайте ги и на тѣхъ да посвиря.“ Взимамъ цигулката си и започвамъ да свиря хубави, класически парчета. Тѣ слушатъ, радватъ се на моето свирене. Като свърша работата си, тѣ ме нахранватъ добръ, поканятъ ме да имъ гостувамъ нѣколко дни и слѣдъ това си отивамъ. Въ това врѣме тѣхнитѣ синове и дѣщери ме взиматъ за учителъ по музика, искатъ да учатъ. Питамъ: сиромасъ ли съмъ азъ?

Хората казватъ: трѣбва да дойде нѣкой пророкъ да ни проповѣдва Словото Божие, че да изправимъ живота си. Питамъ: може ли пророкътъ самъ да изправи вашия животъ? Какво се иска отъ самитѣ васъ? — Силно желание. Колко мъже и жени, колко синове и дѣщери, колко слуги и господари сж готови отъ днесъ нататкъ, каквото се случи въ живота имъ да го посрѣщнатъ съ радостъ и да кажатъ: „Такава е волята Божия! Азъ се подчинявамъ на Бога и ще понеса всичко съ търпѣние.“ Това е една отъ задачитѣ на новото учение. Като говоря за новото учение, азъ не подразбирамъ, че хората трѣбва изведнажъ да се простятъ съ стария си животъ, защото сега всички ние минаваме прѣзъ океана и само слѣдъ като стѣпимъ на брѣга, тогава ще можемъ да смѣнимъ старото съ новото. Засега ние ще се стремимъ да

закърпимъ оттукъ-оттамъ стария корабъ, дано ни изкара благополучно на брѣга. Излѣземъ ли на брѣга, тамъ вече ни чака новиятъ животъ, новитѣ условия. Нѣкои мислятъ, че ние разрушаваме съврѣмения строй. Не, ние закърпваме, тласкаме по малко стария нашъ корабъ, да ни изкара до брѣга. И като излѣземъ на брѣга, ще се заемемъ съ направата на новъ, здравъ корабъ, който ще ни потрѣбва за второ пътешествие.

Казвате: Какво е говорилъ Христосъ на ученицитѣ си прѣди 2000 години?—Той имъ говорилъ много нѣща, но казвалъ: „Много още има да ви говоря, но то ще стане, когато дойда втори пътъ на земята.“ — Ами защо Христосъ говорѣше съ притчи, та мнозина отъ тия, които Го слушаха нищо не разбираха? Питамъ: кой отъ съврѣменнитѣ хора е разбралъ притчата, напимѣръ, за петѣтъ таланта, или тази за петѣтъ разумни и петѣтъ неразумни дѣви? — Съ тѣзи притчи Христосъ искаше да застави хората да мислятъ. Всѣка притча е символъ, азбука, съ която си служи цѣлата жива, разумна природа. Христосъ си е служилъ съ сж-щия езикъ, съ който си служи и природата. Днесъ много проповѣдници и учени хора правятъ прѣводи на притчитѣ, тълкуватъ ги, но тѣ сж далечъ още отъ вжтрѣшния смисълъ, който Христосъ е вложилъ въ тѣхъ. Не е лесно да си служишъ съ този езикъ! Човѣкъ трѣбва да знае, дѣ да постави всѣка буква отъ азбуката. Ако нѣкой човѣкъ напише едно писмо само отъ съгласни букви, какво ще излѣзе отъ него? Въ живота не могатъ да се употрѣбаватъ нито само г л а с н и, нито само съгласни букви.

Нѣкой пита: „Що е моралъ?“ — Моралътъ сж гласнитѣ букви. Тогава, какво означава буквата А? — Буквата А означава даване. Ние знаемъ, че Божественото въ човѣка дава. Какво означава буквата М? — Тя означава стѣгане, затваряне на крана. И наистина, щомъ човѣкъ дойде до буквата М, нѣщо го стегне, той затваря крана си, и

нилому нищо не дава. Ние не умаловажаваме нито гласнитѣ, нито съгласнитѣ букви, но казваме, че има законъ, по който се редятъ нашитѣ мисли и чувства, тъй както има законъ, по който се редятъ буквитѣ, за да образуватъ думи, а послѣ и цѣли изречения.

Питамъ съврѣменнитѣ хора: знаятъ ли тѣ деня, въ който трѣбва да започнатъ да любятъ? Или, помнятъ ли деня, когато за прѣвъ пжтъ сж почувствували проява на Божията Любовь въ себе си? Колко отъ съврѣменнитѣ хора помнятъ, кога сж се родили, при какви условия; дали при благоприятни или не, дали въ врѣме на война или въ мирно врѣме. Знаятъ ли, какво е било разположението на майка имъ и на баща имъ, когато сж се родили? Майка ви и баща ви могатъ да знаятъ това, но вие, като учени хора, помните ли тия нѣща? Ще кажете: „Съ такива работи ли трѣбва да се занимаваме? На съврѣменното човѣчество прѣдстоятъ по-важни въпроси за разрѣшение отъ тия“. Въпрѣки всичко това, нѣкой човѣкъ казва: „Запали се сърцето ми! Какво трѣбва да правя?“ Казвамъ: Твоето сърце не е запалено сега. То е запалено отъ Бога, отъ памти вѣка, но ти едва сега съзнавашъ това и се плашишъ. Днесъ твоето съзнание е пробудено и ти дигашъ капака на твоето сърце и забѣлѣзвашъ, че отъ него излиза една малка, нѣжна топлинка, която те сгрѣва.“ Тази нѣжна топлинка ние наричаме Божественъ огънь. Нѣма по-свещено нѣщо отъ този огънь, и когато той се прояви въ човѣка, въ него настава истински животъ. Нѣкой се плаши отъ този огънь и бърза да захлупи съ капакъ своето сърце, да не се разгаря тази топлинка. Казвамъ: „Дигни капака, нека тази топлинка се увеличава!“ Слѣдъ това ще чуешъ тихъ гласъ, който ще ти каже: „Събуй обущата си, защото мѣстото, на което седишъ е свещено! Свещенъ е този огънь!“ Пламъкътъ, който Мойсей видѣ всрѣдъ планината, бѣше топлината и свѣтлината, която излизаше:

отъ сърцето на единъ великъ ангелъ, отъ сърцето на единъ великъ адептъ. И азъ казвамъ: мѣстото, дѣто седимъ е свето, затова всички трѣбва да събуемъ обущата си. Нѣкой казва: „Изгубихъ любовта си, свърши се моята любовъ.“ Питамъ: какъ е възможно да се изгуби Любовта? Каква е тази любовъ, която трае само нѣколко мѣсеци или най-много една година? Любовта въ свѣта постоянно се усилюва. Тя е свещениятъ огънь, който носи всичко въ себе си. — Мжже и жени, дѣца и родители, учители и ученици, слуги и господари, всички отворете капацитъ на своитѣ сърца! Всички трѣбва да се проникнатъ отъ една обща идея за Бога, да съзнаятъ, че топлината и свѣтлината на тѣхнитѣ сърца иде отъ Бога. Тя прѣдставлява свещения огънь на живота, прѣдъ който всѣки трѣбва да събуе своитѣ обуща. Какво прѣдставляватъ нашитѣ сърца? — Олтаръ на възвишени сжщества, на възвишени ангели, които принасятъ тамъ своята света жертва прѣдъ Бога. Днесъ ученитѣ, които боравятъ съ висшата математика, могатъ да изчислятъ силата на огъня, който излиза отъ нашитѣ сърца. Знаете ли, колко енергия се праща на нашата земя? Въ едно френско списание е изчислено количеството и теглото на слънчевата свѣтлина, която се изпраща на земята. Значи и свѣтлината има тежестъ. Математицитѣ сж изчислили, че свѣтлината, която слиза на земята е около 160 тона. По сжщия начинъ може да се изчисли количеството и теглото на свѣтлината, която се изпраща на Юпитеръ и на други планети. Освѣнъ свѣтлинната енергия извѣстни сж още и по-тънки, съ по-деликатни форми енергии. Ангелитѣ, които изпращатъ свѣтлината отъ слънцето, сж разумни сжщества; тѣ постоянно ни говорятъ, и ние трѣбва да привикнемъ на тѣхния езикъ, да ги разбираме. Когато човѣкъ се обезсърдчи или се отчая, единъ отъ тия ангели дохожда близо до него и му проговаря: „Не се отчайвай, не се обезсърдчавай, Богъ е вложилъ доста дарби въ тебе,

ти ще ги разработишъ и ще свършишъ учението си съ успѣхъ.“ — Наистина ли азъ имамъ дарби? — Да, ти имашъ дарби и способности, работи само за тѣхното развитие! Не се минава много време и гледашъ този човѣкъ се усмихналъ, зарадвалъ се, има на какво да се надѣва.

Такива трѣбва да бждатъ пророцитѣ. Герои трѣбва да бждемъ и ние. Мжже и жени, учители и ученици, проповѣдници и свещеници, слуги и господари, всички трѣбва да бждемъ герои, да носимъ еднакво и страданията, и радоститѣ въ свѣта; да носимъ съ съзнание противорѣчията—всичко да считаме като задачи за разрѣшение въ своя животъ. Това е Христовиятъ кръстъ, за който днесъ говорятъ всички съврѣмenni хора. Павелъ казва: „Ще се похваля съ своя кръстъ.“ Обаче, говорилъ ли е Христосъ нѣщо за този кръстъ? Кръстилъ ли се е нѣкждѣ Христосъ? Той казва на едно мѣсто въ писанието: „Скрѣбна е душата ми до смъртъ.“ Това подразбира Неговия кръстъ. Съврѣмennитѣ християни се кланятъ на кръста, въздигнали сж го въ култъ. Чудни сж съврѣмennитѣ християни, които се кланятъ на кръста. Питамъ: „Какво щѣхте да правите, ако бащата на нѣкой отъ васъ бжде разпнатъ на кръстъ, или ако бащата на нѣкой отъ васъ бжде убитъ съ ножъ? Трѣбваше ли, на сжщото основание, и вие да се кланяте на този кръстъ, на който разпнаха баща ви, или да цѣлувате ножа, съ който заклаха баща ви? При все това, горко на този човѣкъ, който се осмѣли днесъ да не цѣлуне и да не се прѣкрѣсти прѣдъ кръста! Кръстътъ, кръстенето е вжтрѣшенъ процесъ, който става въ всѣки човѣкъ. Разгледайте мрѣжата на куба. Какво прѣдставлява тя? — Кръстъ. Да почиташъ кръста, подразбира да раздадешъ всичкитѣ си материални блага. Не можешъ ли да ги раздадешъ, никакво почитание нѣмашъ къмъ кръста. Разтворенъ кубъ подразбира изтичане на блага. Да почиташъ кръста въ този смисълъ, подразбира, да имашъ све-

иена идея за живота. Когато поетътъ пише, когато сжидията сжди, когато професоръръ държи своя лекция, всички трѣбва да иматъ въ себе си вещения огънь на Любовта и Мждростъта, та когато погледнатъ, да му изпратятъ своето благословение за повдигане и растене въ живота.

Христосъ казва: „Свѣтътъ ще се оправи, когато хората започнатъ да почитатъ пророцитѣ.“ Тогава тѣ ще възприематъ Христозото учение или учението на Сина Божий. За това врѣме Христосъ казва: „Когато вие приемете Словото Божие и То прѣбждва въ васъ, Азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и ще направимъ жилище въ васъ. Тогава азъ ще ви се изявя.“

Казвамъ: хората ще се разбератъ помежду си и ще възстановятъ братски отношения, когато възприематъ въ себе си живата Любовъ, живата Мждростъ и живата Истина и ги приложатъ въ всѣкидневния си животъ. Тогава ще дойде и Царството Божие на земята. Отъ очитѣ на хората ще излиза Божественъ блѣсъкъ, а отъ лицата имъ Божествена свѣтлина. И всички ще се познаваме, както сме и познати.

Бесѣда отъ Учителя, държана на 14 Ноември, 1926 г. въ гр. София.

Какъ ти се отвори́ха очитѣ?

И говорѣ́ха му: „Какъ ти се отвори́ха очитѣ?“ *)

Животътъ започва съ малъкъ вжтрѣшенъ импулсъ. Азъ не разглеждамъ живота като механическо, но като съзнателно движение въ природата. Азъ разглеждамъ живота въ широкъ смисълъ, безъ да влизамъ въ неговитѣ философски подразделения. Който иска да философствува върху живота, той може да чете разни философски книги. Много философи сж писали по този въпросъ. Мислитѣ, които ние искаме да внесемъ въ живота, сж нови, а вие знаете, че новото не иде всѣкога. То се явява периодически. Когато новото закъсняява съ идването си, животътъ става еднообразенъ, скученъ, безсмисленъ. Такъвъ е, напримѣръ, сегашниятъ животъ. Отъ врѣмето на старитѣ философи и досега животътъ е почти сжщиятъ, нѣма нѣщо особено ново въ него. Вземете, напримѣръ, въпросътъ за храненето, за приготвянето на разнитѣ храни. Както се е готвило въ старо врѣме, по сжщия начинъ почти се готви и днесъ. Какъвъ прогресъ сж направили хората въ готвенето? Какъвъ прогресъ, изобщо, е направило човѣчеството отъ врѣмето на Христа досега? Нѣкои ще кажатъ, че кухнитѣ на съврѣменнитѣ хора сж много усъвършенствуванни. Не, идеитѣ на съврѣменнитѣ хора за готвенето не сж отишли много подалечъ отъ тия на вълка. Слѣдъ като е прѣминалъ прѣзъ разни философски учения по отношение приготвянето на храната си, най-послѣ вълкътъ се е установилъ върху слѣдното положение: готвене съ най-малко разноски. Казвате: „Новото въ яденето се свежда къмъ пърженето и къмъ печенето. Най-хубави ястия сж пърженигѣ и печенитѣ:

*) Иоана 9 : 10

пържена риба, печено месо и т. н. При това, и лукътъ всѣкога трѣбва да се запържва.“ Питамъ: какво хубаво има въ пърженето на лука и на месото? При пърженето на лука и на месото всички лѣтливи масла отъ тѣхъ се изгубватъ. Изобщо, при пържене на хранитѣ, частъ отъ хранителнитѣ материали изчезватъ. Мнозина казватъ: „Знаете ли, каква приятностъ изпитва човѣкъ, ако слѣдъ пържено или печено месо пийне една-две чашки шестгодишно вино? Въ този случай сърцето на човѣка се намѣства.“ Казвамъ: за всѣко нѣщо се изискватъ знания. И въ готвенето има голѣмо изкуство. Човѣкъ трѣбва да знае, кои елементи да употреби при готвенето и какъ да ги съчетае.

И тъй, при всѣко придобито знание, се задава въпроса: „Какъ ти се отвориха очитѣ?“ Да вижда човѣкъ, това е вжтрѣленъ импулсъ на съзнанието. Много отъ съврѣменнитѣ хора гледатъ, но не виждатъ. Тѣ гледатъ звѣздитѣ на небето и казватъ, че звѣздитѣ сж голѣми, свѣтещи тѣла, но повече отъ това не виждатъ и не знаятъ. Отъ редъ години хората наблюдаватъ една звѣзда на небето, която наричатъ ту вечерница, ту зорница, но ако ги попитате, какво отношение сжествува между вечерницата и зорницата, тѣ ще ви кажатъ, че вечерницата изгрѣва вечеръ, а зорницата—сутринь, повече не знаятъ. Нѣкои мислятъ, че това сж две различни звѣзди, а въ сжщностъ тя е една и сжща звѣзда. Като дойдемъ до вѣрванията и до науката, ние виждаме, че както хората отъ най-старитѣ врѣмена, така и тия отъ новитѣ врѣмена иматъ своя наука и свои вѣрвания. Ще кажете: „Коя наука седи по-високо—старата или новата? Каква разлика има между старата и новата наука?“ — Разликата между старата и новата наука не седи въ врѣмето, но въ съзнанието на хората. Съзнанието на хората прѣди две, три, петъ или повече хиляди години не е било такова, каквото е днесъ. Съзнанието регулира науката, а не обратното. Нѣкой казва: „Знаете ли, какво е на-

правила науката до днесъ?“ — Нищо не е направила науката. Това, което науката е допринесла, е резултатъ на човѣшкото съзнание, значи науката е резултатъ на човѣшкото съзнание; човѣшкото съзнание е резултатъ на човѣшкия духъ: човѣшкиятъ духъ пъкъ е проява на Божията Мъдростъ.

„Какъ ти се отвориха очитѣ?“ Ако запитате нѣкой съврѣмененъ човѣкъ, какъ му се отворили очитѣ, той ще ви каже, че самъ е научилъ всичко, самъ е разбралъ живота. — Да, както Адамъ разбра живота, така и съврѣменнитѣ хора го разбиратъ, но въпрѣки това има неразбрани нѣща въ живота. Казвамъ: истинскиятъ животъ се крие въ неразбранитѣ, въ ненаученитѣ нѣща, въ това, което ще се учи въ бъдеще. Нѣкои казватъ, че хлѣбътъ подържалъ живота. Не, хлѣбътъ и житото служатъ само като проводници, прѣзъ които животътъ минава, а самиятъ животъ се поддържа отъ импулса на човѣка къмъ ядене, т. е. отъ чувството му къмъ хранене. Този импулсъ, това чувство привлича извѣстни сили отъ природата, които именно, подържатъ живота. По въпроса за храненето, за подържане живота на човѣка има много научни мнения и теории.

— На всички е извѣстно, че като се прѣкара слънчевъ лъчъ прѣзъ стъклена призма, тя го прѣчупва и разлага на седемъ цвѣта, при което се получава слънчевия спектъръ. Питамъ: призмата ли създаде тѣзи седемъ цвѣта? — Не, призмата послужи само като срѣда, като посрѣдникъ, прѣзъ който слънчевиятъ лъчъ трѣбваше да миѣ, за да се разложи. Просиятъ човѣкъ, като наблюдава това разлагане на свѣтлината, ще каже, че призмата е създала тия цвѣтове. Значи, колкото призмата е причина за създаване на тия седемъ цвѣта отъ слънчевия лъчъ, толкова и хлѣбътъ е причина за подържане на живота. Ако запитате нѣкой съврѣмененъ химикъ за съставнитѣ елементи на житото, той ще го подложи на щателна анализа и слѣдъ това ще се произнесе, че житото се със-

той отъ еди-какви си съставни елементи. Върно е, че житото съдържа всички тия елементи, които химикътъ е открилъ при своята анализа, но същината на житото се крие въ този елементъ, който химикътъ не може да открие при анализата. Тази анализа е толкова точна, колкото и анализата, направена на дрехитъ на нѣкой съврѣмененъ ученъ. Мислигъ ли, че учениятъ човѣкъ, както и неговата наука се криятъ въ дрехитъ му? Човѣкътъ не седи нито въ външнитъ, нито въ вътрѣшнитъ си дрехи. Главниятъ елементъ, който опредѣля човѣка, се крие другаде. Ще кажете: „Тогава, дѣ остава нашата наука? Дѣ оставатъ нашитъ логически заключения?“ Ние не отричаме науката, нито нейнитъ придобивки, но казваме, че истинската, положителната наука тепърва ще дойде. Щомъ дойде тази наука, хората вече нѣма да ходятъ съ пипане, но съ виждане; тѣ нѣма да ходятъ въ мракъ, но въ свѣтлина. Истинска, положителна наука е тази, която носи свѣтлина на хората въ всѣко отношение.

Съврѣменната наука разглежда подробно въпроса за храносмилането, но въпрѣки това знание ние събщаваме днесъ хиляди случаи отъ заболяване вслѣдствие неправилни процеси въ храносмилането. Какво показва това? — Туй знание нѣма още практическо приложение. Ученитъ хора още не сж направили анализа на стомашния сокъ и на кръвта на човѣка, когато той се храни при добро разположение на духа и когато се храни неразположенъ, гнѣвенъ. Има разлика въ състава на кръвта и на стомашния сокъ при първия и при втория случай. Гнѣвътъ, неразположението на духа внасятъ въ храната отрова, която чрѣзъ кръвта се разнася по цѣлия организъмъ. Съврѣменната наука не се спира върху този въпросъ, обаче новата наука, която иде сега, казва: „Когато разумниятъ човѣкъ е гнѣвенъ или неразположенъ духомъ, да не яде, докато не трансформира своето състояние, докато не възстанови своето равновѣ-

сие. За неразумния човѣкъ тя прѣпорѣчва точно обратното: когато неразумния човѣкъ е гнѣвенъ и неразположенъ духомъ, нека се нахрани добрѣ. По този начинъ той ще възстанови своето равновѣсие отъ енергиитѣ, които ще получи отъ храната. Значи, тукъ имаме два различни метода за трансформиране на състоянията у човѣка: ако разумниятъ се разгнѣви, да не яде; ако неразумниятъ се разгнѣви, да яде. И при единия, и при другия случай, казвамъ: който иска да бѣде здравъ, той винаги трѣбва да бѣде въ връзка съ законитѣ на живата природа

Когато говоримъ за разумната, за живата природа, ние разбираме едно отъ най-великитѣ сѣщества слѣдъ Бога. Съ своята аура природата обхваща всичко въ свѣта. Тя е свѣтла и разумна, блага и чиста и съдържа въ себе си Любовта. Въ това отношение съврѣменнитѣ учени хора се намиратъ на кривъ пѣтъ, като мислятъ, че могатъ да завладатъ природата. Ако хората биха успѣли да завладагъ природата, свѣтътъ непрѣмѣнно би се разрушилъ и по лицето на земята не би останало нито едно живо сѣщество. Природата не позволява да я владатъ. Най-много, до което съврѣменната наука и техника сѣ достигнали, то е да впрѣгатъ нейнитѣ сили на работа. Това нѣщо съврѣменнитѣ учени наричатъ владане на природата. Само разумниятъ човѣкъ може да впрѣга силитѣ на природата, защото той се съобразява съ нейнитѣ закони. Всѣки, който не се е съобразилъ съ нейнитѣ закони, е билъ разрушенъ отъ нея. Всѣки човѣкъ, който си е въобразилъ, че може да владѣе надъ природата, се е намѣрилъ прѣдъ праха на своитѣ илюзии и въображения. Тѣкмо когато е достигналъ върха на своето прѣдприятие и се е готвилъ да вкуси отъ неговия плодъ, природата дохождала, взимала плода му, а него оставала на земята отново да работи, за да коригира всички свои погрѣшни схващания и разбира-ния. Питамъ: колко щастливи хора, колко щастли-

ви сѣмейства е имало отъ врѣмето на Христа досега? Коя е причината за смъртта?—Тя се дължи на това, че човѣкъ се намира въ постоянна борба съ разумната природа, иска да я подчини на себе си. — Никой не може да подчини природата, но трѣбва да се учи отъ нея. Тя учи хората на закона на Любовта.

Казвате: „Ние имаме особено мнѣние за Любовта.“ Младиятъ момѣкъ сѣщо така казва: „И азъ имамъ особено мнѣние за Любовта.“ Обаче, това, което съврѣменнитѣ хора наричатъ любовъ, не е това, на което разумната природа ни учи. Младиятъ момѣкъ казва: „Азъ искамъ да се оженя, да намѣря добра жена, да имамъ нѣколко добри, разумни дѣца.“ — Отлично е това, което този момѣкъ иска, но какъ ще намѣри тия нѣща? Да желаете тия нѣща, то е равносилно на желанието ви да станете богати. Питамъ: могатъ ли всички хора да бждатъ богати? На сънь всички хора могатъ да бждатъ богати и щастливи, но въ дѣйствителностъ малка е вѣроятността за това. Първата и най-важна задача на съврѣменния човѣкъ не седи въ придобиване на богатство и щастие. Тази задача е послѣдна. Той ще я постигне само слѣдъ като завърши своето развитие на земята. Завърши ли човѣкъ развитието си на земята, живата природа, която владѣе всички слънца и системи, ще го вдигне на крилата си и ще го занесе въ друга система, на друго нѣкое слънце, дѣто ще може да постигне всички блага и богатства, каквито душата му желае. Той ще се храни тамъ само съ плодове. Осмѣли ли се да убие най-малката мушица, отново ще се намѣри на земята. Много отъ съврѣменнитѣ хора подържатъ, че човѣкъ трѣбва да се кали въ живота си, да стане смѣлъ и рѣшителенъ, да не се плаши отъ нищо, даже и ако стане нужда да коли и убива. Казвамъ: такива разсжядения не водятъ къмъ добъръ край. Само грънчарьтъ има право да разрушава своитѣ грънци, понеже той е майсторъ и

може отъ ново да ги създаде. Който не знае да прави грънци, нѣма право да разрушава грънци-тъ, които грънчарьтъ е създалъ. Вѣки, Който се опита да руши грънци-тъ на грънчаря, той се вика подъ отговорность.

„Какъ ти се отвори-ха очитѣ?“ Ако зададатъ този въпросъ на нѣкой теософъ, или евангелистъ, или православенъ, всѣки ще даде свои обяснения, но като зададохъ този въпросъ на Христа, Той отговори: „Този слѣпъ отъ рождението си човѣкъ трѣбваше да прогледа, за да се прояви славата Божия.“ Много нѣщо е говорилъ Христосъ и по този, и по редъ други въпроси, но всичко, което Христосъ е говорилъ на врѣмето си, не е написано. За насъ сж останали само извадки отъ това, което Христосъ е говорилъ нѣкога, но мждриягъ, разумниятъ човѣкъ отъ малкото може да извади много нѣщо; глупавиятъ — обратно: отъ многото извади малко и то изкривено и изопачено.

За обяснение на тази мисль ще ви приведа слѣдния примѣръ. Единъ ревнивъ мжжъ отива съ жена си на гости при свой приятель, дѣто били събрани много хора. По едно врѣме той забѣлѣзва, че единъ красивъ господинъ отъ гоститѣ се прозява и веднага слѣдъ това и неговата жена се прозява. Като ревнивъ, той си помислилъ, че този господинъ и жена му се наговарятъ нѣщо и си даватъ нѣкакъвъ знакъ. Той се много разгнѣвилъ и започналъ да мисли, по какъвъ начинъ да отмъсти на жена си. Отиватъ си въ къщи, но цѣла нощъ той не могълъ да заспи, мислилъ, по какъвъ по-жестокъ начинъ да накаже жена си. Най-послѣ му дохожда мисльта да я обѣси. Като ставатъ сутриньта, той казва на жена си: „Хайде, да отидемъ днесъ въ гората да насѣчемъ дърва.“ Тя се съгласила. Тръгватъ двамата заедно. Като стигнали въ гората, той започналъ да ходи отъ дърво на дърво, да търси по здраво и яко дърво. Жената наблюдавала, какво прави мжжътъ ѝ, и го запитала: „Какво ходишъ отъ дърво на дърво,

както прозявката отъ човѣкъ на човѣкъ?“ — Така ли е, жена? Нима прозявката така ходи отъ човѣкъ на човѣкъ? Азъ не знаехъ това и бѣхъ тръгналъ да те бѣся, търсихъ подходяще дърво за тази цѣль.

Христосъ казва на ученицитѣ си, че слѣпиятъ трѣбваше да прогледа, за да се прославятъ дѣлата Божии и да се прояви Неговата слава. Други подържатъ, че слѣпиятъ е прогледалъ, понеже е ликвидиралъ вече съ своята карма. Питамъ: кое е началото и кое края на кармата? Какъ е произлѣзла тя? — На тия въпроси никой не може да отговори съ положителностъ. Никой не може да обясни причината на кармата. Ако е вѣрно, че човѣкъ е произлѣзалъ отъ Бога, питамъ: какъ е възможно отъ такова съвършено сжщество, каквото е Богъ, да излѣзе човѣкътъ, който е изложенъ всѣки моментъ на грѣхове и падения? Когато запитали единъ великъ адептъ отъ Египетъ за произхода на грѣха, той стисналъ само устата си и нищо не отговорилъ. Има нѣща, за които ние не можемъ да говоримъ. Ако човѣкъ рече да обясни произхода на злото, той ще поквари цѣлото човѣчество. Затова, именно, този въпросъ не трѣбва и не може да се повдига. Защо? — Ако се заеме съ обясняване произхода на злото, той ще възобнови всички изопачени форми и дѣяния на миналото. Какво ще се придобие отъ това? — Нищо полезно, а само разрушения. Българинътъ, като се ползува отъ опитността на миналото, казва: „Да спи зло подъ камъкъ!“ Днесъ всички държавници разискватъ върху произхода на злото, търсятъ виновницитѣ за неуспѣхитѣ на държавата, но можаха ли да постигнатъ нѣщо добро отъ това? Намѣриха ли виновницитѣ? Оправили ли работитѣ на държавата си? Българитѣ, на примѣръ, казватъ: „Великъ царъ бѣше Симеонъ велики! Великъ царъ бѣше Самуилъ!“ Питамъ: какво остана отъ великата България на Симеона велики и на царъ Самуила? Смѣшно е човѣкъ да

се хвали съ нѣща, които вече не съществуватъ. Смѣшни сж българитѣ, като се хвалятъ съ величието на нѣкогашна България. Да се хвали и гордѣе човѣкъ съ нѣкакво минало величие, това е лъжлива философия. По този начинъ съврѣменното човѣчество не може да се възпита. Обаче, днесъ всички съврѣменни народи се възпитаватъ именно по този начинъ, което показва, че тѣ вървятъ въ кривъ пѣтъ на своето развитие. Има нѣщо велико въ свѣта, но то не е нито великата България, нито великата Франция, нито великата Германия, нито великата Америка, нито великата Русия, нито великата Япония, нито великия Китай, нито кой и да е народъ. Единственото велико нѣщо въ свѣта е Любовта. И всѣки, който иска да има нѣщо велико въ свѣта, той трѣбва да се стреми да постигне Любовта. Всѣки ученъ човѣкъ, билъ той философъ, поетъ, музикантъ или художникъ, който иска да бѣде великъ, трѣбва да започне съ Любовта.

Ще кажете: „Какъ да започнемъ съ Любовта?“ — Всички хора иматъ опитности отъ Любовта. Днесъ всички проповѣдници, всички свещеници говорятъ все за Христа, за Любовта; всички иматъ желание да започнатъ съ Любовта. Защо се обличатъ, напрімѣръ, красивитѣ моми и момци? — За Любовта. Защо учи човѣкъ? — За Любовта. Нѣкой казва, че иска да стане ученъ за народа си, да го повдигне. Не, всѣки човѣкъ има единъ вжтрѣшенъ обектъ въ себе си, за който иска да стане ученъ и великъ. Всѣки ученъ, всѣки поетъ, всѣки музикантъ, всѣки художникъ, всѣки философъ иска да стане великъ само за одного! Всички хора се трудятъ, работятъ, учатъ, пишатъ и пѣятъ само за одного, а не за много. Кой е този единиятъ? — Той не може да се опрѣдѣли. За него не може да се говори. Както не може да се говори за злото, така сжщо не може да се говори и за доброто. Не искайте да ви обясняватъ, какво нѣщо е доброто и какъ е произлѣзло. Мис-

лете за доброто, желайте го, но не го обяснявайте. Ако искате да си обясните, какво прѣдставлява доброто въ широкъ смисълъ на думата, ще спънете своето развитие, ще се разрушите и ще се прѣситите. Прѣсищането подразбира обяснение на нѣщата. Когато нѣкой човѣкъ иска да му се сипе повече отколкото трѣбва, той се прѣсища. Любовта не обича лакоми хора. Колкото ти сипе въ паничката, бжди доволенъ, не искай повече. Ако човѣкъ може разумно да използва малкото, което сж му сипали, то ще му държи сито за хиляди години. Храната, която съврѣменнитѣ хора употребяватъ, е мъртва, вслѣдствие на което въ нея се развиватъ миризливи отровни газове. Въ тази храна е започналъ вече процесъ на разлагане. Никой ангелъ не би се задоволилъ съ такава храна.

И говорѣха му: „Какъ ти се отвориха очитѣ?“ Той имъ отговори: „Единъ човѣкъ ми намаза очитѣ съ калъ и азъ прогледахъ.“ Защо Христосъ отвори очитѣ на този слѣпецъ, именно? Малко ли слѣпи хора имаше по това врѣме въ Израиль? Това сж въпроси, които мнозина съврѣменни хора си задаватъ. Азъ бихъ запиталъ тия хора слѣдно: за кого грѣе слънцето? Всѣки човѣкъ, който съзнава, че слънцето грѣе за него, дѣйствително грѣе за него. Не съзнава ли това нѣщо, и слънцето не грѣе за него. Всѣки човѣкъ, който съзнава, че слънцето грѣе за него, той ще има специална връзка съ слънчевитѣ лъчи, които ще дѣйствуватъ върху него по особенъ начинъ. Не съзнава ли човѣкъ това нѣщо, тогава и слънцето не ще може да му въздѣйствува. И наистина, много хора се грѣятъ на слънцето, но то не имъ въздѣйствува, не може да ги лѣкува. Съврѣменнитѣ хора сж нещастни по причина на това, че допускатъ отрицателни мисли въ себе си. Всички хора живѣятъ съ съмнѣния. Тѣ се съмнѣватъ, дали има бждещъ животъ, дали Богъ сжществува, дали хората съ които се срѣщатъ и разговарятъ, сж честни, дали нѣма да ги излъжатъ и т. н. Има редъ

правила, както и цѣла азбука, по която вие може да познаете честния, добрия човѣкъ. Това е наука, това е знание, съ което не трѣбва да ловите хората, като детективи, но то трѣбва да се употребява за вашето самовъзпитание, за облагородяване на вашата душа. Само смирениятъ човѣкъ може да се ползува отъ това знание. Който придобие това знание, той ще стане великъ, ученъ човѣкъ. Този ученъ човѣкъ ще бѣде посрѣщанъ навсѣкждѣ съ почести и слава, но отиде ли всрѣдъ живата природа, той остава своята торбичка отвънъ, сѣда смиренно прѣдъ нея и започва да слуша, като малко дѣте нейнитѣ уроци. Запжтите ли се къмъ живата природа съ съзнание на великъ, ученъ човѣкъ, тя нѣма да ви допусне даже до вратата си. Смирение се изисква отъ всѣки човѣкъ! Живата природа е вложила всичко въ васъ, и всѣки моментъ тя ви съдѣйствува за разработване на вашитѣ мисли и чувства. Тя, като грижлива майка, всѣки часъ ви обръща внимание на всичко, което става около васъ. Запримѣръ, вие отъ толкова години страдате, не знаете, защо страдате; радвате се, не знаете, защо се радвате; мразите нѣкого, не знаете, защо го мразите; обичате нѣкого, не знаете, защо го обичате. Кой е основниятъ мотивъ да обичате нѣкого? Казвате: „Този човѣкъ има душа, затова го обичамъ.“—Това още не е мотивъ, за да обичашъ нѣкого. Всѣки човѣкъ, който вѣрва въ Любовта, се ръководи отъ нея и знае, че този законъ никога не се измѣня. Когато нѣкой казва, че любилъ нѣкого и послѣ го разлюбилъ, това сж само състояния на неговото сърце и на неговия умъ. Това още не е законътъ на Любовта. Да те обичатъ хората, това значи да те качатъ на сцената да прѣдставишъ нѣкаква роль. Днесъ играешъ роля, на примѣръ, на нѣкой царъ, но като слѣзешъ отъ сцената, ти си вече обикновенъ човѣкъ. На другия день не те обичатъ. Другъ човѣкъ излѣзе на сцената, играе роля на нѣкой поетъ, декламира, възпѣва нѣщо,

но щомъ слѣзе отъ сцената, става пакъ обикновенъ човѣкъ. Значи, човѣкътъ когото обичатъ, играе роля на царъ, а не е царъ; играе роля на поетъ, а не е поетъ.

Питамъ: какъвъ трѣбва да бжде поетътъ?— Поетътъ трѣбва да бжде човѣкъ съ възвишенъ идеалъ! Въ едно прѣдание се разправя, че когато Господъ рѣшилъ да раздаде дарбитѣ и способноститѣ между хората, за тази цѣль изпратилъ единъ отъ своитѣ ангели на земята, той да извърши тази работа. Ангелътъ взелъ една голѣма торба, въ която турилъ всички дарби и способности, метналъ я на гърба си и тръгналъ къмъ земята да изпълни точно зададената му отъ Бога задача. Като слѣзалъ на земята, той срѣщналъ една много красива мома, царска дъщеря, и се спрѣлъ да я разгледа, искалъ да види, какво нѣщо е това, което Богъ е създалъ. Обаче, отъ красотата на царската дъщеря този ангелъ се захласналъ и не забѣлѣзалъ, какъ торбата съ дарбитѣ и способноститѣ се отворила и всичко, което било въ нея се разпръснало по земята. Когато се сѣтилъ за своята задача, вече било късно. Той не могълъ да я изпълни, защото отъ неговото захласване се възползували хората. Той видѣлъ, какъ всѣки човѣкъ си взелъ, каквато дарба и способностъ искалъ. Всички били разграбени. Замисленъ и тжженъ станалъ ангелътъ, когато изведнажъ чува гласъ, който казва: „Ами за мене нищо ли не остана?“— Кой си ти? — Азъ съмъ поетътъ. — Има нѣщо и за тебе, но то не е за този свѣтъ. Това, което можешъ да вземешъ, то е отъ онзи свѣтъ, затова ти трѣбва да държишъ главата си постоянно нагорѣ. И така всѣки човѣкъ, който иска да стане поетъ, погледътъ му всѣкога трѣбва да бжде обърнатъ нагорѣ. Не гледа ли нагорѣ, поетъ не може да стане. Освѣнъ това, поетътъ не трѣбва да бжде дебелъ, съ благоутробие; той трѣбва да бжде сухичъкъ, нѣженъ човѣкъ. Поетътъ трѣбва да има отзивчиво сърце и чувствителна душа, да вли-

за въ положението на всички страдащи. Не е поетъ този, който описва страданията на хората, безъ той самъ да ги разбира. Истинскиятъ поетъ описва страданията на хората, но като благо за човѣшката душа. Поетътъ трѣбва да описва и мъчностиитѣ на живота, но като благо за човѣшкия духъ. Обаче, самиятъ поетъ трѣбва да има опитности, да е страдалъ и да се е мъчилъ. Той може да се смущава отъ страданията, безъ самъ да е смутенъ.

Ще ви приведа два примѣра отъ английския животъ, които илюстриратъ резултатитѣ на Любовта и на безлюбието. Въ първия примѣръ се говори за единъ англичанинъ, на име Самуилъ Скитъ, който се влюбилъ въ една англичанка, Фили Бжтъ. Самуилъ Скитъ билъ ученъ човѣкъ, но по убѣждения голѣмъ материалистъ. Прѣди да се ожени за своята любима, той си мислилъ: „Смисълътъ на живота не седи въ любовта къмъ науката, нито въ усилената работа, но въ яденето, въ пиенето и въ удоволствията. Така ще възпитама и своята любима, за да се разберемъ добръ.“ И наистина, той се оженва и успѣва да повлияе и на своята любима жена въ този духъ. Тѣ яли, пили, но скоро разрушили своя животъ. Жена му станала нѣкждѣ танцьорка и много скоро загубила силитѣ на своя животъ. Още на 40 годишната си възраст тя заболѣва и умира въ една отъ английскитѣ болници самотна, като послѣдна сиромашкиня въ свѣта. Мжжътъ ѝ сжщо се опропастилъ.

Въ втория примѣръ се говори за единъ англичанинъ Хауптманъ и неговата любима Елизабетъ. И двамата били любознателни. Започнали да посѣщаватъ научни дружества и институти, записали се въ университетъ да слѣдватъ висша наука и въ продължение на нѣколко годишенъ усиленъ умственъ трудъ, той се прочулъ като извѣстенъ ученъ човѣкъ, а тя—като добра и знаменита поетеса. Казвамъ: който иска да се ползува отъ врѣменнитѣ блага на живота, ще има резултата на

първитѣ двама—на Самуилѣ Скитѣ и Фили Бжтѣ. Тѣзи блага носятѣ разрушение на живота. Всѣко благо, което лишава човѣка огъ Любовта, то не е истинско. Всѣко благо, което внася въ човѣка Любовта и му служи като проводникъ въ живота, то е истинско. Такова благо е, напримѣръ, нашата права мисль. Всѣки, който иска да се ползува отъ вѣчнитѣ блага на живота, трѣбва да слѣдва примѣра на англичанина Хауптманъ и неговата любима Елизабетъ. Такива трѣбва да бждатъ вашитѣ приятели и приятелки въ живота! Приятель може да се нарече само онзи човѣкъ, който дава импулсъ на човѣшката душа. Искрени и честни трѣбва да бждатъ съврѣменнитѣ хора! Тѣ трѣбва да иматъ импулсъ къмъ науката. Каква наука трѣбва да изучаватъ тѣ? — Науката на Любовта. То значи: всѣки човѣкъ, който иска да учи, или който иска да работи нѣщо, трѣбва да върши всичко това по любовь а не по принуждение. Нѣкои хора ставатъ учени по принуждение, а не отъ любовь. Други пъкъ заематъ извѣстни служби, не по влѣчение, но по принуждение, понеже тѣзи служби имъ даватъ по-голѣми облаги. Днесъ ситомашията прави хората учени, тя ги кара да работятъ това, което не искатъ. Ние нѣмаме нищо противъ материалнитѣ облаги на човѣка, но казвамъ: ако паритѣ сж въ състояние да заставятъ човѣка да работи 10—12 часа на день отъ любовь, разбирамъ. Обаче, ние виждаме, че тамъ, дѣто Любовьта отсъствува, хората работятъ насила; тамъ, дѣто насилието дѣйствува, резултатитѣ не сж добри. Вижете, какво прави учениятъ, който обича своя прѣдметъ. Той посвѣщава цѣли 30—40 години отъ своя животъ върху единъ наученъ въпросъ. Той работи денонощно, безъ принуждение отъ страна на кого и да е, защото обича работата си. И неговитѣ усилия винаги даватъ добъръ плодъ. Само Любовьта е въ състояние да застави човѣка да работи денонощно, съ радость и бодрость на духа. Нѣкои казватъ: „Който рабо-

ти отъ любовъ, той гладенъ умира.“ Питамъ: който работи за пари, не умира ли гладенъ? — И той умира гладенъ. Изобщо всички хора умиратъ гладни. Най-важното положение въ свѣта е да не умираме гладни. Когато човѣчеството дойде до това състояние, хората да не умиратъ гладни, то е разрѣшило най-важния въпросъ на живота. Човѣчеството би построило великъ паметникъ въ знакъ на благодарностъ на онзи човѣкъ, който би могълъ да разрѣши този въпросъ.

И говорѣха му: „Какъ ти се отвориха очитѣ?“ Учениятъ човѣкъ не трѣбва да бжде слѣпъ. Явява се нѣкой ученъ човѣкъ между хората и започва да имъ говори за природата, за Бога, а самитѣ негови понятия по тѣзи въпроси не сж оформени. Явява се нѣкой поетъ и започва да говори за душата, а той самъ не я разбира. Явява се единъ философъ и започва да говори за създаването на свѣта, а той самъ не разбира причинитѣ и послѣдствията на нѣщата. Явява се единъ математикъ и започва да прави изчисления за разстоянието на небеснитѣ свѣтила едно отъ друго, а той самъ не знае, защо му сж тия изчисления. Всѣки ученъ, който прави тия изчисления, трѣбва да знае, че небеснитѣ тѣла иматъ извѣстни съотношения помежду си. Всѣки ученъ трѣбва да знае дълбокиятъ причини, поради които врѣмето е раздѣлено на години; годината отъ своя страна, е раздѣлена на 365 дни; денътъ е раздѣленъ на 24 часа; часътъ е раздѣленъ на 60 минути, а минутата — на 60 секунди. Това дѣление произволно ли е или има нѣкаква дълбока причина? Защо, именно, мѣсечината прави нѣкакви си лѣкатушения, ту въ лѣво, ту въ дѣсно? Не можеше ли тя да се върти около слънцето, както земята се върти около него? Всѣки ученъ трѣбва да знае, че между небеснитѣ тѣла и човѣка сжщо така има извѣстни съотношения. Всѣки човѣкъ има въ себе си по едно слънце, по една мѣсечина и сжщо по толкова звѣзди, колкото има и въ цѣлата слънчева систе-

ма. Въ това отношение той прѣдставлява малка, микроскопическа вселена. Между външното физическо слънце и слънцето, което се намира въ центъра на човѣшката душа има извѣстно съотношение. И когато между външното слънце и слънцето, което е въ душата на човѣка има извѣстно съотношение, въ човѣка настана приятна вътрѣшна хармония. Понѣкога, обаче, вънъ е топло, а вътрѣ въ човѣка е студено. Случва се и обратното. Нѣкой казва: „Хладно ми е на душата.“ Това показва, че човѣкъ отъ памти-вѣка е разбиралъ, какво топлината на човѣшката душа се произвежда отъ Любовта. Когато човѣкъ обикне нѣкого, въ него наставатъ вече нѣкакви промѣни. Истинската любовъ прѣдизвиква извѣстно разширение въ човѣка. По това той може да познае дали любовта му е силна. Всѣки самъ трѣбва да изучава тия размѣри на разширение. Духовната любовъ прѣдизвиква по-малко разширение, отколкото физическата, но затова пѣкъ кржгътъ, който се образува при нея, е по-равномѣренъ. За въ бждеще, по размѣритѣ на разширението, хората ще могатъ да познаватъ качеството и силата, както на своята любовъ, така и на любовта у другитѣ хора. Тогава младитѣ моми и момци нѣма да се разочароватъ въ любовта си, но прѣдварително ще знаятъ, кой какво прѣдставлява въ своята любовъ. Всичко е написано въ човѣка — нѣма нищо скрито-покрито. Който иска да знае, какъвъ ще бжде неговиятъ животъ, нека отиде при нѣкой знаменитъ хиромантикъ, или френологъ, или физиогномистъ и му заплати извѣстно възнаграждение, и той ще му каже всичко до най-малки подробности. Когато нѣкой момъкъ иска да се жени, нека отиде при нѣкой астрологъ, той ще му каже всичко, което го интересува. Най-напрѣдъ ще вземе отъ него слѣднитѣ данни: датата на рождението му, годината, деньтъ, часътъ, минутитѣ и секундитѣ. Слѣдъ това ще го запита за името на баща му и на майка му, на дѣдо му и на баба му

и т. н. Като събере всички нужни данни, този астрологъ ще му опрѣдѣли, за каква мома ще се ожени, какъ ще живѣятъ, колко дѣца ще иматъ, здрави ли ще бждатъ, или не; ако болѣдуватъ, той ще може да опрѣдѣли, кой лѣкаръ ще ги лѣкува и т. н. По този начинъ той ще направи подробень хороскопъ на този младъ човѣкъ, ще му го вржчи, като опрѣдѣли и нужната за себе си такса. Слѣдъ врѣме този младъ човѣкъ ще провѣри, че всичко, което му е било прѣдсказано, се сбждва точъ въ точъ. Ще кажете: „Това е едно съвпадение.“ — Добрѣ, може да имаме единъ, два, три и повече пжти съвпадения, но ако тия съвпадения се случватъ много пжти, това вече говори, че прѣдъ насъ стои наука, а не нѣкакви произволни гадания. Въпрѣки тия точни данни, все пакъ съврѣменнитѣ астролози и хиромантици още не сж достигнали до онази абсолютна, положителна наука, къмъ която се стремятъ всички хора.

Казвамъ: днесъ всички хора се нуждаятъ отъ тази велика положителна наука. Българитѣ казватъ за нѣкого: „Този човѣкъ се ожени въ слѣпата сжбота.“ — Всѣка женитба, която става въ слѣпата сжбота, не е истинска женитба. За да започне човѣкъ своята работа, очитѣ на слѣпата сжбота, както и неговитѣ очи трѣбва да се отворятъ. Който иска да се жени, трѣбва да отиде при нѣкой човѣкъ, като Исуса, и да го запита, трѣбва ли да се жени. Когато прѣдъ човѣка се изпрѣчи въпроса за женитбата, той трѣбва да се вдълбочи въ себе си, да се обърне къмъ Господа и да Го запита, трѣбва ли да се жени. Слѣдъ това трѣбва да се обърне къмъ своята майка и къмъ своя баща и най-послѣ да запита и себе си. И ако отъ тритѣ мѣста получи положителень отговоръ, тогава нека пристжпи къмъ рѣшението на този въпросъ. Само по този начинъ той ще получи благословението на Господа, на баща си, на майка си и ще бжде щастливъ въ своя животъ. Днесъ, когато двама млади се обичатъ, тѣ криятъ отъ баща си и

отъ майка си, че се обичатъ, че мислятъ да се женятъ. Тия млади често не си отговарятъ, но мислятъ, че като се оженятъ, ще се разбератъ. Тя е идеалистка, а той материалистъ, но тя си казва: „Нищо, като се оженимъ, той ще се обърне, ще приеме моитѣ убѣждения; нищо отъ това, че сега ми се присмива. Не, човѣкъ не може тъй лесно да се обръща, както младата мома си мисли. Черното не може лесно да се прѣвърне въ бѣло.

Ето защо, при прѣсъздаване на обществото се изисква голѣма разумность. Днесъ цѣлото човѣчество носи неджзитѣ на своитѣ дѣди и прадѣди, отъ които трѣбва напълно да се освободи, за да дойде новото въ него. Понѣкога човѣкъ вѣрва, а понѣкога не вѣрва. Това се дължи на редъ съмнѣния, които възникватъ дълбоко въ неговата душа. Коя е причината за това съмнѣние? — То се дължи на вътрѣшното съотвѣтствие между даденъ човѣкъ и неговитѣ дѣди и прадѣди, вслѣдствие на което той прѣживява нѣкои тѣхни състояния.

Казвамъ: истинската наука, която иде въ свѣта, ще обясни всички тия състояния, и тогава човѣкъ ще може да води съзнателенъ и разуменъ животъ. Казвате: „Ние трѣбва да бждемъ религиозни!“ — Вѣрно е, че човѣкъ трѣбва да бжде религиозенъ, но на какво трѣбва да почива неговата религия? — Религията трѣбва да включва въ себе си три неизмѣнни закона: закона на Любовта, закона на Мъдростта и закона на Истината. Любовта съдържа въ себе си живота. Мъдростта дава свѣтлина и знание на хората, както и методи, чрезъ които тѣ могатъ да работятъ. Истината носи свобода и просторъ. Въ всѣка религия човѣкъ индивидуално, както и всички хора колективно, могатъ да бждатъ щастливи. Щастието е резултатъ на човѣшката любовъ, т. е. на Любовта между хората.

Единъ адептъ повиква магазето да се разговаря съ него и го запитва: „Какъ дойде нещастieto върху тебе?“ То отговорило: „Когато Господъ ме

създаде, извика ме единъ день да видя една красива жена. Като я видѣхъ, азъ се произнесохъ за нея. Отъ тозъ моментъ станахъ магаре и започнахъ да рева. Не трѣбваше да се произнасямъ, а само да гледамъ. Като ученикъ, моята задача не бѣше тази, да изказвамъ своето мнѣние прѣдъ Господа. Въпрѣки това, азъ намѣрихъ една философия въ живота си, която като прилагамъ, ще мога да изправа погрѣшката си.“ — Въ какво седи твоята философия? — Моята философия седи въ слѣдното: когато господарьтъ ми ме товари, азъ се радвамъ, защото той е доволенъ, че ще си свърши работата. Когато пъкъ ме разтоваря, той скърби, но азъ се радвамъ, че ще мога да си почина и да се почувствувамъ малко свободенъ. Когато ме товарятъ, казвамъ: „Да е живъ господарьтъ ми!“ Когато ме разтоварватъ, казвамъ: „Да е живо магарето!“ Значи, магарето е намѣрило една максима, която, като прилага въ живота си, се чувствува щастливо и доволно при всички условия. Питамъ: вие намѣрили ли сте нѣкоя максима, съ която да бждете доволни поне като магарето?

Отива единъ волъ при другъ, който оре на нивата и го пита: „Какъ се подчинявашъ на тази неволя? Гледамъ те цѣль день орешъ, прѣдъ никого не протестирашъ, доброволно носишъ тази тежка сждба. Не правишъ ли опитъ да се освободишъ?“ — Какво да правя? — отговорилъ първиятъ волъ. „Единъ день бѣхъ много гладенъ, съѣща ме този мой господарь и ми даде една торба съ плѣва. Азъ пѣхнахъ главата си въ торбата, но въ това врѣме той метна отгорѣ ми единъ хомотъ и до день днешенъ останахъ при тѣзи условия. Сега ще не ще отивамъ да ора. Още повече, винаги задъ мене има остень, тѣй че не мога никакъ да се противя. Какво да правя сега? По цѣли дни мисля върху лошото си положение, не намирамъ начинъ какъ да се освободя отъ своята тежка сждба.“ Казвамъ: както виждате, магарето е разрѣшило вече своя въпросъ, но волътъ тепърва

го разрѣшава. Единъ день, когато волътъ разрѣши своя въпросъ, ще ви кажа, какъ го е разрѣшилъ, но до това врѣме нѣма да ви казвамъ нищо. Магарето разрѣши въпроса си много правилно.

Казвате: „За да разрѣши човѣкъ нѣкой въпросъ правилно, той трѣбва да даде нѣкаква жертва.“ — Жертва трѣбва да се даде, но за кого? Нѣкой човѣкъ жертвува своя животъ за отечеството си, и всички казватъ: „Този човѣкъ даде много нѣщо за своето отечество.“ Питамъ: какъ мислите, какво би било, ако този човѣкъ бѣше пожертвувалъ своя животъ за Бога? Голѣма разлика има въ положението на човѣка, който жертвува своя животъ за отечеството си и въ положението на този, който жертвува живота си за Бога. Отечеството скоро забравя човѣка, който се е жертвувалъ за него. Докато България съществува, докато е велика, както и да е, но какво ще стане съ този човѣкъ, когато България прѣстане да съществува? Каква е гаранцията, че българскиятъ народъ ще съществува, напримѣръ, слѣдъ 2,000 години? Какво стана съ евреитѣ? Дѣ е еврейскиятъ народъ днесъ? Ако българитѣ сж умни, тѣ ще останатъ да съществуватъ като народъ, но ако не сж умни, тѣхната сждба нѣма да се различава отъ тази на всички изчезнали досега народи. Може да съществува само този народъ, който служи на Бога. Може да съществува само този народъ, който има разумни държавници, свещеници, бащи и майки. Всѣки народъ, който работи за Бога, ще има бждеще, ще има Божието благословение.

Всѣки човѣкъ трѣбва да бжде проникнатъ отъ една мисль, отъ едно чувство въ своята душа — Любовь къмъ Бога! Не се свързвай съ никой човѣкъ, прѣди да си се свързалъ съ Бога! Не отивай при никой човѣкъ, докато не си отишълъ при Бога, при Любовьта, при Мъдростъта, при Истината. Прѣди да имашъ славата на хората, стреми се къмъ славата Божия. Работи за сла-

вата Божия, ако искашъ да получишъ слава отъ хората. Такова е положението на Тагоре, когото българитѣ посрѣщнаха така добрѣ. Тѣ го посрѣщнаха съ цвѣтя и почести и съ думитѣ: „Добрѣ дошълъ, Учителю!“ Ако Тагоре бѣше държалъ друго поведение спрѣмо българитѣ, тѣ щѣха да му обърнатъ грѣбъ, както евреитѣ обърнаха грѣбъ къмъ Христа. Нима Христосъ първоначално не бѣше добрѣ приетъ отъ евреитѣ? — Тѣ Го приеха добрѣ, съ думитѣ: „Осанна вишнихъ!“ Не се мина, обаче, много врѣме, и тѣ обърнаха друга страница къмъ Него. И тогава, както и сега, хората се дѣлятъ на двѣ категории. И въ врѣмето на Христа имаше хора, които бѣха противъ Него; имаше и такива, които бѣха съ Христа. По сжщия начинъ и днесъ едни хора мислятъ, че свѣтътъ може да се изправи съ любовь; други мислятъ, че свѣтътъ може да се изправи чрѣзъ насилия, чрѣзъ бѣсене, колене и т. н. Така мислятъ само неразумнитѣ, само ненормалнитѣ хора. — Не, свѣтътъ не може да се поправи съ бѣсене, съ колене, съ насилие. Всички хора които мислятъ, че свѣтътъ може да се поправи чрѣзъ убийства, тѣ сж на кривъ пжтъ. За такива хора Христосъ казва: „Тѣ сж отъ създание мира челоуѣкоубийци.“ Убийството е резултатъ на неразуменъ животъ. Казвате: „Разбойницитѣ, крадцитѣ, прѣстѣпницитѣ трѣбва да се убиватъ, да се прѣслѣдватъ.“ Добрѣ, съгласенъ съмъ съ васъ, но питамъ: „Какъ оправдавате убийствата на праведни, на религиозни хора и на хора съ убѣждения? Позволено ли е да се прѣслѣдватъ такива хора?“ Казвамъ: ако става въпросъ за примѣрна държава въ свѣта, съ разумни и добри закони, съ красивъ общественъ строй, съ дълбоки религиозни възгледи и принципи, съ чисти и възвишени отношения, това можеше да се види въ нѣкогашния Египетъ. Затова, именно еврейскитѣ народъ бѣше изпратенъ между египтянитѣ да се учи отъ тѣхъ на правилни и

разумни разбирания за живота, за природата и за проявата на човѣшкия духъ.

Питамъ: има ли нѣщо, по което българитѣ приличатъ, или се различаватъ отъ египтянитѣ? Ще кажете, че тѣ се различаватъ отъ тѣхъ по това, че сж християни. Въ какво седи тѣхното християнство? Истинскиятъ християнинъ изключва всѣкакво насилие отъ своя животъ. Така ли е въ сжщность между християнитѣ? Който не е християнинъ и си служи съ насилие, то е другъ въпросъ. Христосъ е проповѣдвалъ: „Не противи се злomu! Не убий!“ Въ този смисълъ, християнинътъ трѣбва да върши нѣщата по свобода на своето съзнание, а не отъ страхъ. Нѣкои хора не прилагатъ убийството въ живота си, понеже сж страхливи, но душата на човѣка трѣбва да се разшири толкова много, че да обхване въ себе си всички живи сжщества; и когато човѣкъ казва, че не трѣбва да се убива, той трѣбва да върши това отъ любовъ къмъ всичко живо въ свѣта, а не отъ страхъ. Днесъ всѣки царъ се движи изъ своята държава придруженъ отъ стражари, войници, които го пазятъ на всѣка крачка. Това говори, какво е положението на народитѣ днесъ. Всѣки царъ на земята има свои приятели, но сжщеврѣменно той има и свои неприятели. Така ли ще бжде, обаче, ако той живѣе въ държава, чийто поданици сж хора на Любовта? На какво щастие може да се надѣва една държава, чийто държавенъ глава, чиито министри сж всѣки моментъ на щрекъ за своя животъ.

Съврѣменнитѣ хора вѣрватъ въ късметъ, въ лотария, въ щастие, дошло неочаквано, отвѣнъ нѣкждѣ. И затова много хора казватъ: „Врѣмето ще оправи работитѣ.“ — Не, врѣмето не може да оправи работитѣ, то само ги хроникира. Когато нѣкой човѣкъ отиде при врѣмето, той ще получи слѣдния отговоръ отъ него: „Ти трѣбва да отидешъ при живата природа, да те научи на своитѣ закони, да ти покаже, какъ трѣбва да се живѣе.“

Слѣдъ това трѣбва да отидешъ при Бога, да ти покаже, че въ цѣлата вселена сжществува само единъ великъ законъ, който включва въ себе си Любовта, Мждростъта и Истината, а тѣ отъ своя страна свързватъ всички сжщества по цѣлата вселена.“ Казвате: „Щомъ сжществува само единъ законъ въ цѣлата вселена, значи навредъ въ свѣта има еднообразие. — Не, въ великия Божи законъ се крие разнообразието на цѣлата вселена. Има вече системи, които сж извънъ лошитѣ условия на живота, и сжществата тамъ водятъ ангелски животъ. Нашата система, обаче, още не е минала изкуплението си. Скоро и тя ще мине прѣзъ границитѣ на 13-та сфера и ще придобие своето изкупление. Когато тя придобие това изкупление, за земята ще настане такова посрѣщане, каквото свѣтътъ никога не е виждалъ: ангелитѣ ще развѣватъ своитѣ знамена, ще слизатъ и ще възлизатъ нагорѣ, пѣсни ще пѣятъ, музики ще свирятъ — навредъ радость ще цари. Единъ день, когато стане това нѣщо, всички ще повѣрватъ и ще кажатъ: „Казано е било нѣкога това.“ Велико ще бжде посрѣщането на земята! Тя е красива мома, която носи въ обятията си хиляди и милиарди дѣца. Когато се яви при Господа, тя ще каже: „Господи, Ти ми даде тия дѣца да ги отгледамъ. Ето, азъ Ти ги връщамъ вече отрасли и разумни!“ Земята е велика кърмилница все на красиви моми и момци. Съврѣменнитѣ хора сж сирачета, които земята се е наела да отглежда. Като ги отгледа, тя ще ги занесе при Господа. Мнозина казватъ: „Голѣмъ философъ е съврѣменниятъ човѣкъ!“ Какъвъ философъ е той?—Сираче е съврѣменниятъ човѣкъ, изпратенъ на земята да се отгледа и възпита.

„Какъ ти се отвориха очитѣ?“ Азъ желая днесъ очитѣ ви да се отворятъ, като на слѣпия човѣкъ, да прозрѣте, че по хубаво нѣщо отъ природата нѣма; и по-голѣма свобода отъ тази, която природата е създала за човѣка, нѣма; по-велико

И по-благо сѣщество отъ Бога, нѣма. И най-послѣ, всѣки трѣбва да съзнае, че по-добъръ ученикъ и сѣщеврѣмено по-добъръ Учителъ отъ Бога, нѣма. Всички ние трѣбва да бждемъ ученици на великото Божествено учение и да Го носимъ навредъ въ свѣта смѣло и рѣшително. Единъ день, когато сърцата на хората се разширятъ, умътъ имъ се просвети и духътъ имъ се укрѣпи, тѣ ще бждатъ въ велико общение съ всички съвършени сѣщества, както и съ всички сѣщества, които сѣ завършили вече своето развитие на земята. Тогава хората ще заживѣятъ щастливъ животъ помежду си и нѣма да считатъ, че това или онова вѣрую е сектанство. — Не, всѣко вѣрую, което носи за човѣка щастливъ животъ, то е вѣрую, което включва въ себе си Любовта, Мѣдростъта и Истината. За този животъ се говори въ 8 глава на Притчитѣ: „И веселѣхъ се всѣкога прѣдъ Него. Веселѣхъ се на обитаемата Негова земя; и наслаждението ми бѣше съ чловѣческитѣ синове.“ Значи, има една обитаема земя, дѣто всички хора ще се събератъ. Нашата земя ще ни доведе до пристанището на тази обитаема земя и тамъ ще спре. Колко врѣме ще прѣседи нашата земя на това пристанище?

Това, което ще стане и за което сега ви говоря е славно и велико, но то се отнася за далечното бждеще. Сега отъ всички се изисква стабилна вѣра въ доброто, да знаете, че никой не може да ви излъже. Защо? — Понеже Богъ прониква цѣлия свѣтъ. Всѣки, който се опита да излъже кого и да е, той засѣга Божественния Духъ. Никой не може да ви отнеме отъ Божиитѣ ржцѣ и да ви направи нѣкаква пакостъ, понеже той самъ ще се натъкне въ ржцѣтъ Му. Страданията, прѣзъ които човѣчеството минава, сѣ врѣменни; тѣ сѣ илюзии на земния животъ. Нѣма страдания, които да засѣгатъ и зцѣло човѣка. Външно човѣкъ може да бжде ограниченъ, но въ душата си той е абсолютно свободенъ. Когато блудния синъ се върна при баща си, заклаха за

него едно теле. Защо? — Защото той се освободи вече отъ ограничителнитѣ условия на своя животъ. Сжщото нѣщо виждаме и при Сократа. Прѣди смъртта си той казваше на своитѣ приятели: „Когато излѣза отъ тѣлото си, т. е. отъ ограничителнитѣ условия на своя животъ, заколете едно пиле за мене!“ Сократъ не искаше за себе си теле, но само едно пиле, което говори за това, че той не е билъ човѣкъ съ голѣми изисквания и претенции. Сжщеврѣменно това показва и широтата на гръцката душа. Кое прави Гърция велика? — Нейнитѣ велики хора. Съ тѣхъ се слави и до днесъ Гърция. Въ какво седи величието на всички народи? — Въ тѣхния духъ. Величието на всички народи седи въ душитѣ и духоветѣ на тѣхнитѣ велики хора. Величието на единъ народъ седи въ сплотяването на всички хора въ този народъ. Тѣй трѣбва да се възпитаваатъ всички народи. Така трѣбва да се възпитаваатъ и българитѣ. Тѣ сж свързани съ цѣлото славянство, съ всички народи, съ всички разумни и възвишени сжщества, и всички заедно работятъ за една обща идея—идване Царството Божие на земята. Мнозина мислятъ, че България може да стане велика, като се изолира отъ другитѣ народи. — Това е немислимо! Между всички удове на човѣшкия организъмъ има извѣстна зависимостъ, която показва, че функциитѣ на единъ органъ зависятъ отъ правилното функциониране на другитѣ органи. Въ това отношение всѣки органъ има своя опрѣдѣлена служба, своя опрѣдѣлена голѣмина и извѣстно съотношение къмъ другитѣ органи на общия организъмъ. Ако измѣните голѣмината на нѣкой органъ и го направите, на-примѣръ, два пѣти по-голѣмъ, отколкото трѣбва, съ това ще създадете нещастieto на цѣлия организъмъ. Такова е отношението и на всѣки народъ къмъ великия Божественъ организъмъ. Българитѣ, както и всички други народи иматъ желание да станатъ голѣмъ, великъ народъ. Това желание е естествено, но въпросътъ е, въ какво трѣбва да

се заключава величието на единъ народъ? Не е въпросътъ малкиятъ пръстъ на ржката да стане два пѣти по-голѣмъ, отколкото е сега. Значението и важността на малкия пръстъ се заключава въ това, да се използватъ въ добра смисълъ неговитѣ енергии. Казватъ за нѣкой човѣкъ: „Очитѣ на този човѣкъ трѣбва да бждатъ по-голѣми.“ — Колко по-голѣми, като на бухала ли? За другъ нѣкой казватъ: „Очитѣ на този човѣкъ трѣбва да бждатъ по-малки.“ — Като на къртицата ли? Очитѣ на човѣка не трѣбва да бждатъ нито голѣми, като на бухала, нито малки, като на къртицата. Очитѣ на човѣка трѣбва да бждатъ като очитѣ на този човѣкъ, който може да възприема топлината на Любовта, свѣтлината на Мждростъта и красотата на Истината. Човѣкъ е само онзи, който може да възприема топлината на Любовта, свѣтлината на Мждростъта и красотата на Истината. Само този човѣкъ може да каже: „Слѣпъ бѣхъ едно врѣме, но сега прогледахъ!“

„Кой ти отвори очитѣ?“ — Човѣкътъ, който се казва Исусъ. Какво означава буквата И въ името на Исуса? — На египетски езикъ буквата И означава начало на нѣщата. Исусъ е първиятъ човѣкъ, който излѣзе отъ началото на нѣщата т. е. отъ Любовта, отъ Бога. Тази буква означава още и Истината. Всѣки човѣкъ трѣбва да съдържа тази буква въ себе си. Съ буквата Л се пише думата Любовь, но сжщеврѣменно се пише и думата лъжа. Това опорочава донѣкждѣ значението на буквата Л. Обаче, поради Любовта, буквата Л става свята, затова тя разкрива всѣкаква лъжа.

И тъй, разумниятъ животъ е необходимъ за всички хора, понеже той носи здраве въ себе си. Това учение, което ние проповѣдваме, изисква най-първо хората да бждатъ здрави. Физическото здраве опрѣдѣля качествата на човѣшката душа. Здравето не подразбира пълнота, но то носи радостъ и веселие въ живота на човѣка. Ако човѣкъ има добръ развита стомашна система, той

има благородни чувства и правилна мисълъ. Такъвъ човѣкъ е доволенъ отъ условията, въ които разумната природа го е поставила. Сънътъ на здравия човѣяъ е тихъ, спокоенъ, безъ никакво хъркане и шумъ. Това говори за хармония между неговитѣ чувства и мисли. Този човѣкъ се отличава съ вътрѣшно равновѣсие. Когато видите нѣкой човѣкъ да спи правилно, безъ хъркане и шумъ, той прѣдставлява нѣщо красиво и приятно за наблюдение.

Днесъ почти всички хора хъркатъ. Какво подразбира хъркането?—Осжждане, одумване, мърморене. Какво правятъ съврѣменнитѣ хора?—Събератъ се нѣколко души помежду си, били тѣ учени или прости и започватъ: „Защо този човѣкъ постъпилъ така, а не иначе? Защо този философъ се произнесълъ по еди-кой си въпросъ така, а не иначе?“ Това не е ли хъркане? Оставете всички тия нѣща настрана и спете тихо и спокойно! Сънътъ има голѣмо значение за правилното развитие на човѣка. Човѣкъ се учи само когато спи. Въ врѣме на тихъ и спокоенъ сънъ, човѣкъ може да разрѣши всички най-трудни философски въпроси или всички най-трудни въпроси, които сж го смущавали прѣзъ деня. Който не може да спи спокойно, нека се упражнява въ това направление день, два, мѣсеци, година, докато най-послѣ придобие искуството да спи тихо и спокойно, безъ хъркане. Като ученици, правете разни опити. Напримѣръ, провѣрявайте разширението, което става у васъ при всички случаи на добро разположение. Послѣ измѣрвайте, какво намаление става въ широчината на врата ви при не добро разположение на духа. Всички тия опити прѣдставляватъ малки придобивки къмъ новата положителна наука.

„Кой ти отвори очитѣ?“ — Човѣкътъ, Когото наричатъ Исусъ, взе малко калъ, намаза очитѣ ми и азъ прогледахъ.

И тъй, невидимиятъ свѣтъ, Богъ желае да се отворятъ очитѣ на всички слѣпи хора и да ка-

жата: „Слѣпи бѣхме досега, но отвориха се очитѣ ни и сега сж пълни съ Божията Любовь; умоветѣ ни сж пълни съ Божията Мждрость; душитѣ ни сж пълни съ Божията Истина. Сърцето на всѣки човѣкъ е пълно съ Божията Любовь, съ Божията Мждрость и съ Божията Истина дотолкова, доколкото то може да побере въ себе си.

Бесѣда съ Учителя, държана на 21 Ноември, 1926 г. въ гр. София.

Не Го приеха.

„Свѣтътъ Го не позна.“ *)

Въ външната, т. е. въ видимата, въ материалната, въ официалната страна на живота съществува едно психологическо противорѣчие. Външно хората сж модно, официално облѣчени и затова, като дошла Истината между тѣхъ, тѣ не могли да я познаятъ и не я приели. Истината дошла облѣчена много просто, като послѣденъ бѣднякъ, но понеже хората обръщатъ внимание повече на външната, отколкото на вътрѣшната страна на човѣка, тѣ не могли да я познаятъ, и тя минала и заминала покрай тѣхъ, безъ да разбератъ великото, което тя носи за цѣлото човѣчество.

„Свѣтътъ Го не прие.“ Това значи: Истината дойде между своитѣ, но тѣ не я приеха. Защо?—Понеже бѣха заети съ ядене и пиене, съ угощения, съ печелене пари и т. н. Въ човѣка едновременно дѣйствуватъ четири вида стремежи: въ неговия умъ, въ неговото сърце, въ неговата душа и въ неговия духъ. Много отъ съвременнитѣ хора не вѣрватъ въ душата и въ духа, но вѣрватъ само въ ума и въ сърцето. Подъ думата „душа“ тѣ разбиратъ извѣстни функции, които сж резултатъ на вътрѣшната дѣятелностъ въ човѣка. Обаче, какво нѣщо въ сжщностъ е душата, нѣма да се спираме върху този въпросъ. Нѣкои смѣсватъ проявитѣ на сърцето съ тѣзи на душата и проявитѣ на ума съ тѣзи на духа, но трѣбва да се прави точно разграничение между сърце и душа, както между умъ и духъ.

Христосъ казва: „Глава на Словото е Истината.“ Значи Истината е начало на нѣщата. Тя опрѣдѣля посоката, къмъ която ние се движимъ.

*) Иоана 1 : 10, 11.

За да добие вътрѣшенъ смисълъ, животътъ трѣбва да има опрѣдѣлена насока. Съ други думи казано: за да се осмисли животътъ, всѣки човѣкъ трѣбва да има извѣстна идея въ себе си. Тази идея не трѣбва да бжде близка. Днесъ всички хора говорятъ, че идеитѣ трѣбва да бждатъ близки и леснопостижими. Ние знаемъ обратното: идеитѣ, които движатъ човѣка напредъ, не трѣбва да бждатъ нито материални, нито близки, нито леснопостижими. Далечнитѣ, мъчнопостижимитѣ идеи сж красиви. Защо? — Колкото е по-далечъ идеалътъ на човѣка и колкото е по-мъчнопостижимъ, толкова и неговитѣ усилия и неговиятъ стремежъ ще бждатъ по-големъ. Този човѣкъ знае, че има да постига нѣщо. Каква красота има въ постигането на нѣща, които седятъ на разстояние само десетъ крачки отъ човѣка? Материалиститѣ казватъ: „Ние искаме да постигнемъ близкитѣ идеали.“

Едно отъ отличителнитѣ качества на съвременната култура е бързането. Съвременнитѣ хора искатъ бързо да станатъ учени, бързо да забогатѣятъ, бързо да научатъ живота и затова се впусчатъ безогледно къмъ всички удоволствия, като мислятъ, че чрезъ тѣхъ ще научатъ много нѣща. Ако отидете въ Америка, ще видите, че тамъ всѣки бърза да забогатѣе, да придобие знания, да се удоволствува и т. н. Затова днесъ всички хора се възхищаватъ отъ англичанитѣ и отъ американцитѣ. Добро нѣщо е бързината, но да се бърза въ всичко, това не е похвално, нито е за прѣпоръчване. У българитѣ пъкъ сжествува друга характеристна чѣрта: българинътъ бърза само лѣтно врѣме, а зимно врѣме не бърза. Тогава той почива, широко му е около врата. Той работи прѣзъ лѣтото усилено, бърза да събере храната си, да напълни хамбара съ жито, а прѣзъ зимата е спокоенъ, че се е осигурилъ. Сжщата чѣрта сжествува и между ученитѣ хора. Тѣ гледатъ да напълнятъ библиотекитѣ си съ много книги, които да четатъ и учатъ. Като прочетатъ много отъ тия

книги главитѣ имъ се напълватъ съ знания, и тѣ се считатъ осигурени. За такъвъ човѣкъ казватъ: „Ученъ човѣкъ е този.“ — По какво познаватъ, че е ученъ? — Хамбарътъ му, т. е. неговата глава е пълна съ знания. Главата на учения човѣкъ увисва надолу, като узрѣлъ класъ. Като погледнете къмъ такъвъ класъ, вие казвате: „Отличенъ е този класъ!“ Защо? — Защото главата му е увиснала надолу. Такова нѣщо прѣдставляватъ много отъ съврѣменнитѣ учени хора. За простия човѣкъ казватъ: „Този човѣкъ е простъ.“ Питамъ: какъ познахте, че този човѣкъ е простъ? — Главата му стърчи нагорѣ. — Какво лошо има въ това? Кои класове стърчатъ нагорѣ? — Празнитѣ класове. Питамъ: какво бѣше положението на узрѣлитѣ класове прѣди да цѣвнатъ и да завържатъ? И тѣ не стърчаха ли нагорѣ, както стърчатъ сега празнитѣ класове? — Стърчаха, разбира се. Ето защо, като знаемъ това, ние трѣбва да гледаме съ уважение на всѣки празенъ класъ, който днесъ стърчи нагорѣ. Утрѣ и той ще увисне къмъ земята. Когато единъ класъ стърчи нагорѣ, това показва, че въ него има нѣщо велико, което чака своето врѣме, за да се прояви. Когато единъ класъ се разпръсне, той ни учи на закона на самопожертвуването. Той казва: „Всичко, което азъ имахъ, дадохъ на свѣта. Сега вече съмъ готовъ отново да започна работата си.“ Какво може да направи узрѣлиятъ, увисналиятъ класъ надолу? Ако азъ нося на гърба си тежъкъ чувалъ и срѣщна на пътя единъ узрѣлъ класъ, той ще може ли да ми подигне чувала? — Нѣма да може, защото и той самъ носи пъленъ чувалъ.

И тѣй, празнитѣ чували въ свѣта могатъ да работятъ, а пълнитѣ не могатъ. Какво ще кажете отгорѣ на това? Мнозина казватъ: „Ученитѣ хора, т. е. пълнитѣ глави, пълнитѣ хамбари ще оправятъ свѣта.“ — Нѣмамъ нищо противъ тази философия, но казвамъ: ако, наистина, пълнитѣ глави, т. е. пълнитѣ хамбари, пълнитѣ класове, пълнитѣ

чували ще оправятъ свѣта, тѣ трѣбваше досега да го оправятъ. Оправенъ ли е свѣтътъ?—Не е оправенъ. Значи, въ този смисълъ, главата на човѣка всѣкога трѣбва да бжде празна. Какво се разбира подъ тия думи? Това подразбира: главата на човѣка трѣбва да бжде празна отъ всички онѣзи материални работи, които заематъ мѣсто и пространство. Кой животъ наричаме празенъ?—Животътъ на всички прѣходни, врѣменни нѣща е празенъ. Съврѣменнитѣ хора казватъ: „Главата на човѣка трѣбва да бжде пълна.“ Съ какво? Главата на човѣка да бжде пълна съ нѣщо, това е материалистическо схващане. Нѣма защо да се казва, че главата на човѣка трѣбва да е пълна. Тя и безъ това е пълна съ мозъкъ. Съ какво още може да бжде пълна главата на човѣка?—Съ умъ. Още? — Съ душа. Още? — съ животъ. — Не, главата на човѣка не може да се пълни нито съ умъ, нито съ мисли, нито съ душа, нито съ животъ. Тѣзи нѣща не могатъ да пълнятъ празнини. Всѣки човѣкъ, който мисли, има празна глава. Защо? — Защото мисълта е непрѣкъснатъ процесъ на втичане и изтичане. Мислитѣ не могатъ да се задържатъ на едно мѣсто и да пълнятъ празни пространства. Тѣ не сж нѣщо материално. Да се говори за пълнене на главата, това показва неразбиране на нѣщата. Всѣко неразбиране ражда двусмисленостъ, както и редъ безсмислици.

Много отъ съврѣменнитѣ писатели си служатъ съ думи, които едновременно съдържатъ въ себе си двѣ различни понятия. И затова, като разглеждате граматикитѣ и христоматиитѣ въ съврѣменнитѣ училища, въ четивата виждате употребени такива думи, които прѣдизвикватъ въ ума на дѣцата най-двусмислени образи, понятия и мисли. Всѣка дума трѣбва да включва въ себе си само едно точно опрѣдѣлено понятие. Когато кажете „гладенъ съмъ, жаденъ съмъ, боленъ съмъ, здравъ съмъ,“ всички тия изрази трѣбва да изказватъ само едно точно опрѣдѣлено понятие. И

всѣки, който чуе тѣзи изрази, трѣбва да разбира, какво искате да му кажете. Когато се каже мораленъ, религиозенъ човѣкъ, тия думи сжщо така трѣбва да произведатъ въ човѣка само едно точно опрѣдѣлено понятие. Днесъ, като се каже, че нѣкой човѣкъ е религиозенъ, разбиратъ, че той е малко смахнатъ. Въпрѣки това, чувате нѣкоя майка да казва на сина си: „Синко, добръ е да станешъ владика.“ Значи той ще стане владика на смахнатитѣ хора. Какво показва това?—Че думата „религиозенъ човѣкъ“ днесъ се е обезсмислила, опорочила, обезсолила. Какво подразбиратъ подъ думата „вѣрующъ човѣкъ?“ — Подъ вѣрующъ човѣкъ разбиратъ такъвъ, който вѣрва въ невидими нѣща. По нататкъ тѣ разсжждаватъ: „Въ невидими нѣща може да вѣрва само този човѣкъ, който живѣе въ свѣта на халюцинациитѣ.“ Казвамъ: истинскиятъ животъ седи въ невидимото. Нѣкой казва: „Азъ виждамъ, азъ чувствавамъ.“ — Какво виждашъ и какво чувствувашъ? Това, което чувствувашъ съ прѣститѣ си, то не е виждане, то е другъ процесъ. Кое е реалното въ свѣта? Реалността седи дълбоко нѣкъждѣ вложена въ нашето битие, въ нашия съзнателенъ животъ. Съ това ние не искаме да се прѣмахнатъ вѣрванията на хората, но казваме, че нѣщата днесъ сж размѣстени.

Ще ви дамъ единъ примѣръ, да видите, какъ се размѣстватъ нѣщата въ живота. Въ единъ отъ американскитѣ университети студентитѣ по естественитѣ науки рѣшили да направятъ една шега съ своя професоръ по зоология и сжщеврѣменно да го подложатъ на изпитъ, да видятъ, доколко той владѣе материала си. За тази цѣль тѣ му устройватъ слѣдния изпитъ: взиматъ нѣколко брѣмбари отъ най-различни видове и ги разкжсватъ на нѣколко части, като отдѣлятъ на една страна главитѣ имъ, на друга страна — краката, а на трета — тѣлата имъ и отъ разнитѣ части на тия видове брѣмбари, тѣ сглобили отдѣленъ прѣдставителъ, който прѣдложили на професора си, да се произнесе, къмъ

кой видъ отъ брѣмбаритѣ се отнася дадения. Професорътъ го взелъ, разглеждалъ го у дома си най-внимателно цѣли три дни и най-послѣ имъ казалъ: „Този брѣмбаръ е отъ рода „хѣмбѣкъ.“ Това значи: такъвъ брѣмбаръ въ природата не сѣществува; той е нѣщо измислено, сглобено отъ васъ. По сѣщия начинъ и сѣврѣменнитѣ хора сѣ направили редъ прѣобразования въ обществения животъ, въ сѣмейния животъ, въ религията и най-послѣ казватъ: „Какъ ще се разрѣши този хѣмбѣкъ?“ И въ науката има такъвъ хѣмбѣкъ. Навсѣкждѣ въ живота има по единъ хѣмбѣкъ, който хората сами сѣ сглобили и като не знаятъ, че това не е естествено явление, не могатъ да намѣрятъ начинъ, какъ да го разрѣшатъ, вслѣдствие на което се мжчатъ. Нѣма какво да го разрѣшавате, това е единъ хѣмбѣкъ — нищо повече. Днесъ сѣврѣменнитѣ хора се мжчатъ да разрѣшатъ въпроса за наслѣдствеността, но тѣй, както го разрѣшаватъ, тѣ се натъкватъ на единъ хѣмбѣкъ. Срѣщаме нѣкой човѣкъ, който пие, и всички го оправдаватъ, казватъ: „Този порокъ се проявява у него по наслѣдство, той го е наслѣдилъ отъ баща си и отъ майка си.“ Съ това въпросътъ се изчерпва. Вѣрно е, че не само баща му и майка му, но и неговитѣ дѣди и прадѣди отъ четири поколѣния насамъ сѣ яли и пили, и тѣхнитѣ внукъ днесъ се явява съ сѣщия порокъ. Обаче, на този човѣкъ трѣбва да се каже, че неговитѣ порокъ е единъ хѣмбѣкъ; той не е естественъ процесъ въ природата. Щомъ е така, той може да работи върху този свой недостатъкъ и да се освободи отъ него. Вѣрно е, че човѣкъ наслѣдява добри и лоши чѣрти отъ своитѣ дѣди и прадѣди, но той носи и свои собствени добри и лоши чѣрти отъ своето минало. Обаче, съ усилената дѣятелностъ на своя духъ, той ще може да развие добритѣ чѣрти и да се освободи отъ лошитѣ. Това, което човѣкъ проявява въ живота си, безъ да го е опиталъ, той го е наслѣдилъ; това, което е опи-

талъ въ своя животъ, то е негово вече и за него той има опитностъ. Мъдриятъ човѣкъ е опиталъ и провѣрилъ всичко това, което той знае. Напримѣръ, той знае, какво е положението на неговия умъ, на неговото сърце и на неговата воля. Когато човѣкъ се подава на своитѣ наслѣдени чѣрти, той се води отъ настроения, отъ моменти разположения. Такъвъ човѣкъ се гнѣви, сърди, и той всѣкога иска нѣщата да ставатъ тъй, както той ги желае.

Прѣди създаването на свѣта земята бѣше неустроена и пуста: Всичко по нея бѣше въ замръзнало състояние — навсѣкждѣ само ледове и снѣгове. Всички живи същества, както и човѣка, прѣкарали въ дълбокъ сънъ. Денътъ, въ който Богъ рѣшилъ да създаде свѣта, слънцето на живота изгрѣло въ своето великолѣпие и блѣсъкъ. Въ тозъ моментъ снѣговетѣ и ледоветѣ се стопили, водитѣ потекли, трѣвитѣ израсли, и цвѣтята цвѣнали. Първи рибитѣ почувствували тази промѣна въ свѣта. Тѣ започнали да се движатъ свободно въ водата, изваждали главитѣ си на повърхността на водата и си казвали: „Какво стана въ свѣта, та ние сега можемъ да се движимъ по-свободно, да виждаме по-отблизо слънцето? Трѣбва нѣкаква външна причина да е прѣдизвикала тази промѣна. Втори насѣкомитѣ почувствували промѣната, и всички започнали да излизатъ отъ своитѣ тъмни и студени скривалища и весело да бръмчатъ. Тѣ си казвали: „Какво стана въ свѣта, та цвѣтята цвѣнаха, за да могатъ да подържатъ и нашия животъ? Нѣкаква външна причина е създала тази промѣна.“ Най-послѣ и млѣкопитаещитѣ се пробудили отъ своя дълбокъ зименъ сънъ и се запитвали: „Каква е тази промѣна? Какъ изникна тази трѣва, съ която ние ще можемъ да подържаме живота си?“ Слѣдъ това рибитѣ изпратили една делегация до своя господаръ — човѣкътъ — и започнали да му казватъ: „Хайде, господарю, стани вече! Врѣме е и ти да продължишъ своя

животъ. Слънцето вече изгрѣ и стопи ледоветѣ и снѣговетѣ.“ — Тѣй ли, че азъ още не съмъ се наспалъ! Не минава много врѣме, идва втора делегация — отъ насѣкомитѣ — и казва на човѣка: „Хайде, господарю, цвѣтята вече цѣвнаха! Слънцето грѣе силно, врѣме е да станешъ и да започнешъ работата си.“ — Не съмъ се още наспалъ. Идва при него най-послѣ и третата делегация — отъ млѣкопитаещитѣ — и му казва: „Хайде, господарю, стани вече! Трѣвитѣ изникнаха, новъ животъ дойде!“ — Нѣма какво да се прави, ще се става. Работа ме чака, трѣбва да ора! Питамъ ви: „Дойде ли делегация при васъ отъ рибитѣ? Дойде ли делегация отъ насѣкомитѣ? И най-послѣ, дойде ли делегация отъ млѣкопитаещитѣ?“ Прѣведете тия символи и вижте, какъвъ смисълъ се крие въ тѣхъ!

Мнозина ще кажатъ: „Тия нѣща сж отвлѣчени, далечни за постигане. Ние искаме нѣща близки до нашия животъ. Ние искаме да си поживѣемъ.“ Казвамъ: тия хора, които искатъ да живѣятъ ще изгубятъ живота си. Христосъ е казалъ: „Всѣки, който иска да запази своя животъ, той ще го изгуби.“ Дѣйствително, тѣй както живѣятъ съврѣменнитѣ хора, тѣ ще изгубятъ живота си. Въ ума на всѣки човѣкъ трѣбва да има положителна идея, да се стреми къмъ цѣлокупния животъ. Когато човѣкъ се стреми къмъ цѣлокупния животъ, всички противорѣчия сж изключени за него. Щомъ нѣма противорѣчия въ живота си, той е въ пълна хармония и вжтрѣ, и вънъ отъ себе си. Кога може човѣкъ да прогресира: когато живѣе въ хармония, или въ дисхармония? Когато е здравъ или когато е боленъ? — Хармонията и здравето сж условия за прогресирането на човѣка.

„Свѣтътъ Го не позна.“ Ние разглеждаме свѣта, въ който е дошла Истината, въ широкъ смисълъ, съ всички външни и вжтрѣшни условия, при които човѣкъ може да се развива правилно. Казва се въ Писанието, че образътъ на този свѣтъ

прѣхожда. Това не трѣбва да смущава човѣка. То не подразбира, че свѣтътъ, въ своята сжщина, ще изчезне. Прѣди всичко, свѣтътъ е великъ стимулъ въ живота на всѣки човѣкъ. Въ него той развива всички свои дарби и способности. Подъ „свѣтъ“ въ широкъ смисълъ на думата се разбиратъ не само хората, но всичко живо, въ своята цѣлокупность.

„Въ своитѣ си дойде, и своитѣ Му Го не приеха.“ Подъ „своитѣ си“ разбираме вжтрѣшния, интимния, индивидуалния животъ на човѣка. Значи, човѣкъ се движи между двѣ положения: той постоянно излиза въ външния свѣтъ, който наричаме обективенъ, и послѣ влиза въ своя вжтрѣшенъ свѣтъ, между своитѣ си, който наричаме субективенъ свѣтъ. Значи, ние живѣемъ между два свѣта: между субективния — малкия свѣтъ, и между обективния — голѣмия, великия Божественъ свѣтъ.

Слѣдователно, когато Истината дошла въ свѣта, той не е билъ готовъ да я познае. Какво лошо, какво грѣшно има въ това, че свѣтътъ не могълъ да познае Истината? Това говори само за степенъта на неговото развитие, за будността на неговото съзнание. Ако дѣтето не може да познае майка си, какво показва това? — Че неговото съзнание още не е пробудено. Ако нѣкое дѣте е отдѣлено отъ майка си още отъ шестия мѣсецъ и прѣдадено на друга жена да го гледа, то ще познае ли нѣкога майка си? — Нѣма да я познае. Будно дѣте е това, което познава образа на майка си веднага слѣдъ раждането си. Нѣкои отъ сегашнитѣ дѣца започватъ вжтрѣшно да познаватъ образа на майка си още отъ първия мѣсецъ слѣдъ раждането си; други — на втория мѣсецъ; нѣкои — на шестия мѣсецъ, на годишнината слѣдъ раждането си, а най-закжснелитѣ — едва на третата година. Когато казваме, че нѣкои хора не познаватъ Бога, това показва, че тѣ сж малки дѣца, съзнанието на които още не е пробудено. Такива дѣца, който и да

ги вземе на ржцѣ, тѣ мислятъ, че това е тѣхната майка. Така ли трѣбва да бжде? Майка може да се счита само онази жена, която е могла да вложи нѣщо въ дѣцата си, за което тѣ я познаватъ веднага слѣдъ раждането си.

Сега ние говоримъ за Истината. Обаче, какво е вложила Истината въ човѣшката душа? — Тя е вложила въ душата на човѣка стремежъ къмъ свобода. Този стремежъ се изразява въ купнежъ къмъ просторъ на човѣшкия умъ и човѣшкото сърце. Безъ Истината човѣкъ не може да има опрѣдѣлена посока на движение. Да допуснемъ, че нѣкой човѣкъ иска да обича. Всички хора обичатъ и сж обичани. Какво прѣдставлява обичьта? — Любовьта, обичьта е пробуждане на съзнанието, проява на животъ въ човѣка. Л ю б о в ъ т а не е чувствуване, както я наричатъ нѣкои хора, но тя подразбира п р о б у ж д а н е на съзнанието. При пробуждане на съзнанието, у човѣка се явяватъ условия за ума да мисли и за сърцето да чувствува. Не може да се пробуди съзнанието на човѣка, ако въ него нѣма поне малко любовь. Любовьта внася живота. Пробуждането на съзнанието е процесъ. Нѣкои мислятъ, че като възприематъ любовьта, споредъ своитѣ разбирания, и всички нѣща въ живота ще имъ се изяснятъ. Не е така. Ако човѣкъ има ограничени разбирания за живота, когато Любовьта дойде у него, тя ще го направи нещастенъ. Когато Любовьта дойде между хора, които не сж подготвени за нея, тѣ изгубватъ своето прѣдишно щастие; тѣ изгубватъ и своята любовь. Дѣ отива любовьта на двама млади, които сж се обичали? Ще обясня тази мисль съ единъ примѣръ. Какво става съ великия цигуларь, ако на примѣръ, се скжса струната ~~на~~ на неговата цигулка? — Той изгубва четвъртъ отъ своята сила. Като великъ цигуларь той може да си послужи и съ струната ла, да употреби нейнитѣ високи позиции, но все-таки той е лишенъ вече отъ високитѣ позиции на струната ми. Ако се скж-

са струната ла, той може да свири и на двѣ струни. Най-послѣ, той може да свири и на една струна, но този цигуларь изгубва вече достатъчно отъ своята сила. На една струна може ли да се свири? Казватъ за Паганини, че той свирилъ и на една струна. Вие свирали ли сте на една струна, да знаете, какъ се свири? Нѣкои хора казватъ, че и съ едно око може да се гледа. — Може. Вие гледали ли сте съ едно око да знаете, какъ се гледа? Други казватъ, че и съ едно ухо може да се слуша. — Така е, но вие слушали ли сте съ едно ухо, да знаете, какъ се слуша? Трети твърдятъ, че може и съ една дупка на носа да се мирише. Питамъ: защо природата е поставила двѣ очи, двѣ уши, двѣ дупки на носа, двѣ отвѣрстия на устата — едното, което води за стомаха, а другото за бѣлитѣ дробове? Всѣки човѣкъ, който не разбира дълбокия смисълъ на живота, казва: „Една уста ми трѣбва само.“ — Да, една уста, но съ двѣ отвѣрстия. Такъвъ е законътъ въ природата, Всѣко нѣщо, което има начало, има и край. И обратно: всѣко нѣщо, което има край, има и начало. Като се събератъ двѣ нѣща, които иматъ начало и край, тѣ образуватъ вѣчността въ себе си.

Слѣдователно, като съберете главата и опашката на змията, вие ще образувате вѣчността. Вѣчността подразбира нѣща, които нѣматъ нито начало, нито край. Когато човѣкъ се намѣри въ едно начало и въ единъ край, състоянието му се измѣня. Когато нѣкой човѣкъ залюби нѣщо, той има начало. Той е въ началото на своята любовъ. Когато изгуби любовта си, той е на края на своята любовъ. Това не показва, че любовта е изчезнала, но неговата любовъ е изтекла. И сега, за да дойде новъ притокъ отъ любовта, главата и опашката на змията трѣбва да се съединятъ. Това подразбира, че умразата и Любовта трѣбва да се съединятъ — нищо повече. Защо? — Умразата къмъ нѣкого е Любовъ къмъ друго. Умразата сама не съществува. За да се прояви умраза въ сърцето

на нѣкой човѣкъ, или въ цѣло общество, затова трѣбва да има два обекта. И тогава любовта къмъ едного, ражда умраза къмъ другиго. Следователно, когато любовта къмъ два обекта не е еднакво насочена, непрѣмѣнно къмъ единия отъ тѣхъ тя ще се прояви въ видъ на умраза. Значи, умразата прѣдставлява най-малката степенъ любовъ, която има извѣстно отражение. Ние наричаме тази любовъ материална. Тя ражда всички нещастия въ свѣта. Всѣки човѣкъ, който има любовъ къмъ своя животъ, той е въ състояние да убие нѣкого. Питамъ: ако човѣкъ отъ любовъ къмъ своя животъ убие нѣкого, съ това той спасява ли своя животъ? Казано е: „Който иска да запази своя животъ, той ще го изгуби.“ Какво правятъ съврѣменнитѣ лѣкари, като се зарази ржката на нѣкой болѣнъ? — За да не се зарази и другата, тѣ отрѣзватъ заразената. Това правилно ли е? — Не е правилно, но то се практикува отъ лѣкаритѣ само като врѣменно, прѣходно срѣдство. Ами ако се зарази и другата ржка, какво ще направятъ? — И нея ще отрѣжатъ. Ако се зарази дѣсниа кракъ, и него ще отрѣжатъ. Ако се зарази лѣвия кракъ, сжщото ще направятъ и съ него. И какво ще остане най-послѣ отъ човѣка? — Само единъ трупъ. Не, човѣкъ трѣбва да знае, че нѣговиятъ организъмъ е удъ отъ Божествения организъмъ, и ако за запазването на своя животъ, погубва живота на брата си, съ това той внася дисхармония въ цѣлия Божественъ организъмъ, като покваря и своя животъ. Какъвъ смисълъ има да се отрѣзватъ удоветѣ на организма единъ слѣдъ другъ и да остане само трупъ отъ него? Казвате: „Нали трѣбва да се направи операция, за да се спаси живота на човѣка?“ — Вѣрно е, че трѣбва да се правятъ операции, но не физически. Съврѣменната наука трѣбва да върви отъ психическото къмъ физическото. Методътъ, съ който си служи съврѣменната медицина и хирургия, не е правиленъ. Прѣди да се отрѣже кракъ или рж-

ка отъ човѣшкото тѣло, първо трѣбва да се намѣри причината, която е прѣдизвикала болката, и тя да се отстрани. Трѣбва да дойде такъвъ ученъ, който да знае, отъ колко години се е появила причината за нѣкаква болка, и послѣ да се заеме съ отстраняването ѝ. Слѣдъ като намѣри причината за болката, нея да отрѣже, а тѣлото да остави непожтнато. Не трѣбва да се рѣжатъ удоветѣ на човѣшкото тѣло!

Единъ виденъ американски лѣкаръ проучавалъ болеститѣ, отъ които страдали съврѣменнитѣ хора и намѣрилъ, че сж толкова разнообразни, съ разни вариации за всѣки боленъ, че се принудилъ най-послѣ да ги класифицира съ името „своеобразнитѣ болести на съврѣмения вѣкъ.“ Дохожда при него единъ богатъ търговецъ отъ Ню-Йоркъ, който страдалъ силно отъ кракъ. Той се показвалъ на много лѣкари, но никой не могълъ да му помогне. Прѣглеждали го съ рентгеновъ апаратъ, обаче нищо не намѣрили въ крака му. Външно кракътъ билъ съвършено здравъ, но болката била нетърпима. Когато се явява при този виденъ американски лѣкаръ, който лѣкувалъ повече по природенъ начинъ, той го запиталъ: „Спомняшъ ли си прѣди 5 — 10 години най-много да си виждалъ нѣкой човѣкъ съ счупенъ кракъ? Можешъ ли да си спомнишъ подобна картина отъ своя животъ? Търговецътъ, като си помислилъ малко, спомнилъ си слѣдния случай. Веднажъ отивалъ къмъ главната гара на Ню-Йоркъ, и тамъ видѣлъ единъ човѣкъ, на когото кракътъ току-що билъ счупенъ, и силна струя кръвъ текла отъ него. Това му направило силно впечатление, но той скоро забравилъ този случай. Струвало му се, че образътъ на този човѣкъ съвършено се изгладилъ отъ паметта му. Тогава лѣкарътъ обяснилъ болката въ крака му, именно, съ този споменъ, който по закона на самовнушението е дѣйствувалъ въ неговото подсъзнание, и сега изпъквалъ въ съзнанието му като дѣйствителенъ фактъ: той

усѣщаль болка, като на счупенъ кракъ. Сега, по обратенъ пжтъ той ще трѣбва пакъ чрѣзъ самовнушение да изхвърли този образъ отъ подсъзнанието си. И дѣйствително, този боленъ успѣлъ да се излѣкува по начина, който американскиятъ лѣкаръ му прѣпоръчалъ. Ако болката на крака му се бѣше продължила дълго врѣме, лѣкаритѣ биха прибѣгнали до отрѣзване на крака.

По сжщия начинъ и много отъ тежкитѣ и мрачни мисли, чувства и настроения на съврѣменнитѣ хора се дължатъ, именно, на такива причини. Отивате, на примѣръ, въ болницата, или въ лудницата да посѣтите нѣкой вашъ познатъ боленъ, и тамъ единъ отъ болнитѣ или отъ лудитѣ прави такива движения, които оставатъ силни впечатления въ вашето подсъзнание. Не се минава много врѣме, и вие започвате да изживѣвате неговитѣ мисли и чувства. Вие се мислите вече боленъ; страдате, викате лѣкари, и никой не може да намѣри причината на вашето състояние. Това сж външни впечатления, натрапени на вашето подсъзнание. Вие сте се свързали съ този боленъ, и сега прѣживѣвате неговото състояние. Духовниятъ човѣкъ трѣбва да се пази отъ груби, отъ грозни образи, да не остава тѣ да му въздѣйствуватъ, понеже слѣдъ врѣме тѣ ще произведатъ лоши послѣдствия върху цѣлата му психика. Затова, всѣки човѣкъ трѣбва да има будно съзнание, съ което да отблъсква отъ себе си тѣзи груби, лоши образи. Грознитѣ, изопаченитѣ, кривитѣ образи сж причина за голѣма частъ отъ страданията на човѣчеството, отъ които то и досега не може да се освободи. Човѣкъ трѣбва да живѣе съ красивитѣ образи на живата природа, да се съобразява съ нейнитѣ закони и да ги прилага въ живота си. Нѣма по-голѣмо щастие за човѣка отъ това да живѣе съобразно законитѣ на живата природа. Всички хора, всички общества и народи, които сж живѣли по този начинъ, сж имали отлични резултати. Историята ни дава много образци отъ та-

къвъ животъ. Отъ хиляди години насамъ ние живѣемъ при най-щастливи условия за чистъ природосъобразенъ животъ. Ние сме точно въ пжтя, който ни води къмъ хармониченъ животъ. Какво се изисква за това?—Да приемемъ Истината. Приемемъ ли Истината, тя ще изпълни своята задача.

Когато Истината дойде между хората, тя всички ще изпита. За обяснение на тази мисль ще ви приведа слѣдния примѣръ. Единъ богатъ французинъ прѣкаралъ много врѣме въ странство, дѣто забогатѣлъ. Като се почувствувалъ вече старъ, рѣшилъ да се върне въ родното си мѣсто. при своитѣ близки. Обаче, най-близкитѣ му роднини били двама негови братовчеди, на които рѣшилъ да остави всичкото си богатство. Връща се той въ родния си край, отива при единъ отъ братовчедитѣ си и му казва: „Азъ ходихъ въ странство, дѣто прѣкарахъ дълго врѣме. Тамъ спечелихъ много пари, но ето, голѣмо нещастие ме сполетѣ и изгубихъ всичкото си богатство. Вие знаете, че освѣнъ васъ нѣмамъ други близки. Ще ви помоля да ме приемете между васъ да прѣкарамъ старинитѣ си.“ — Ще видимъ, ще си поговоримъ съ жена си. Като прѣкаралъ при този си братовчедъ 5—6 недѣли, единъ день той му казва: „Много съжалявамъ, драги ми, че не ще можешъ да останешъ у дома за постоянно. Ние нѣмаме свободно мѣсто. Опитай се да останешъ при братовчедата ми, може-би той да има мѣсто за тебе.“ Тогава богаташътъ отива при втория си братовчедъ и нему разправя сжщото, каквото на първия: че е останалъ бѣденъ човѣкъ, безъ всѣкакви срѣдства въ живота си и се надѣва да го приеме между домашнитѣ си, да прѣкара нѣкакъ старинитѣ си. Братовчедътъ казалъ: „Добрѣ, на драго сърце остани между насъ! И азъ не съмъ богатъ човѣкъ, но между всички ще минешъ и ти.“ По този начинъ той изпиталъ доброто сърце на втория си братовчедъ, и като награда за това, оставя нему всичкото си богатство. Първиятъ братовчедъ, като

се научилъ за това нѣщо, започналъ да се докарва на богатия си роднина, но вече било късно. По сѣщия начинъ Истината постѣпва съ всѣки едного отъ насъ.

Като говоримъ за Истината, за Бога, ние не разбираме този Господъ, Който живѣе нѣйде въ небето, но ние разбираме онзи Господъ, умътъ на Когото е толкова мощенъ, свѣтлината тѣй силна и сърцето толкова велико, че въ единъ моментъ може да извади съ кука всички сѣщества, останали и досега въ ада. Това е само въпросъ на врѣмето. Богъ нѣма да остави нито едно сѣщество въ ада. Всичко живо оттамъ ще излѣзе вънъ. Тогава Богъ ще внесе редъ и порядкъ навсѣкждѣ въ свѣта. Всички хора, които днесъ страдатъ и се мжчатъ, ще забравятъ своитѣ страдания и мжчения. Когато Богъ отиде нѣкждѣ между хората, тѣ не Го приематъ, а при това казватъ, че вършатъ всичко за Господа. Дойде нѣкой човѣкъ между васъ, вие му давате нѣщо и казвате: „За Господа давамъ.“ Не, вие давате за себе си, а не за Господа. Отива единъ религиозенъ човѣкъ при нѣкои хора и започва да ги учи, какъ да се жертвуватъ за Господа. — Това не е право. Всѣки човѣкъ самъ трѣбва да се учи. Съврѣменнитѣ хора трѣбва да служатъ на другъ моралъ. Ако искаме да науча хората, какъ трѣбва да живѣятъ за Господа и какъ трѣбва да се жертвуватъ, първо трѣбва да науча себе си на това нѣщо. Другъ нѣкой пъкъ иска да учи хората на логическо мислене. Никой не може да учи хората на логическо мислене. Прѣди всичко въ свѣта не сѣществуватъ никаква логика. Чрѣзъ логиката едни хора доказватъ Истината, а други я отричатъ. Питамъ: каква е тази логика, която едновременно отказва и доказва Истината? — Това не е никаква логика. Другъ нѣкой казва: „Ние трѣбва да се научимъ да разсжждаваме!“ Какъ ще се учите да разсжждавате, когато разсжждението е свободенъ процесъ на душата? Да разсжждавашъ, значи да виждашъ

нѣщата. Прѣдъ мене седи една картина, която прѣдставлява човѣшки образъ. Първо азъ разглеждамъ, какви сж очитѣ на този образъ, послѣ, какви сж ушитѣ му, устата, носа, вѣждитѣ, краката ржцѣтѣ и т. н. Отъ всичко това сжда, доколко художникътъ е могълъ да схване външнитѣ чѣрти на този образъ. Слѣдъ това отъ цѣлата картина сжда и за самия художникъ. Колкото картината е по-жива, толкова и художникътъ е по-живъ; колкото картината е по-мъртва, толкова и художникътъ е по-мъртавъ. Колкото картината е по-разхвърляна, толкова и художникътъ е по-разхвърлянъ. Обаче, природата не обича разхвърлянитѣ нѣща.

И тъй, като се говори за сегашния животъ, трѣбва да се знае, че въ природата и въ живота всичко е въ движение. Затова, именно, това, което е било днесъ, утрѣ нѣма да бжде — друго нѣщо ще имаме. Нѣщата всѣки моментъ се мѣнятъ по причина на това, че мѣстата и обстановката имъ се мѣсти. Движението е изразъ на съзнанието. Съзнанието само се движи. Значи спираването винаги носи нещастия, а природата не търпи никакви нещастия. Когато нѣкой запита, на каквo се дължатъ страданията и нещастията въ свѣта, той трѣбва да знае, че причината за страданията и нещастията сж малкитѣ спирки, които хората правятъ. Животътъ не търпи спирки; той изисква въ всичко движение и то такова, каквото се прѣдвижда за всѣки даденъ случай и моментъ. На сжщото основание и влаковетѣ иматъ свои прѣдписания, които тѣ трѣбва да спазватъ, защото, ако увеличатъ или намалятъ бързината на своето движение, ще станатъ катастрофи. Всѣки трѣбва да се движи споредъ бързината, която му е опрѣдѣлена. Като всѣки човѣкъ има свой начинъ на мислене, на чувствуване и на дѣйствие, така и всѣко движение трѣбва да има своя опрѣдѣлена посока.

Питамъ: въ какво седи положителната философия на живота? Ако имаме три сжщества, едно отъ които живѣе на мѣсечината, другото на слънцето и третото на сатурна, какви впечатления ще иматъ тѣ отъ нашата земя? Могатъ ли тѣ отъ свѣтлината, която се отдѣля отъ нашата земя, да познаятъ, какво е нашето състояние, или пъкъ да познаятъ, какви мисли ни интересуватъ, или съ какви въпроси се занимаваме?—Донѣкждѣ тѣ могатъ да опрѣдѣлятъ нашето състояние и уровена на нашата мисълъ. Какво показва, наприкладъ червения, синия, жълтия или бѣлия цвѣтъ на свѣтлината, която се отдѣля отъ разнитѣ планети? Ако свѣтлината, която се отдѣля отъ нѣкоя планета е червена, това показва, че сжществата, които живѣятъ на нея сж крайни материалисти; тѣ мислятъ само за ядене и пиене, и между тѣхъ господствува юмручното право. Когато свѣтлината на нѣкоя планета е зеленикава, това показва, че сжществата, които живѣятъ тамъ сж материалисти, но материализмътъ въ тѣхъ е взелъ повече умственъ характеръ. Частната собственостъ въ тия сжщества се е усилила значително, и всѣки отъ тѣхъ иска да владѣе грамадни пространства. Изобщо, материализмътъ тамъ е въ своя разцвѣтъ. Жълтия цвѣтъ на нѣкоя планета показва, че тамъ живѣятъ сжщества повече мислеци, философи. Тия сжщества сж горделиви. Всѣки цвѣтъ има свои добри страни, както и свои дефекти. Когато всички цвѣтове се съединятъ въ едно, тѣ образуватъ бѣлия цвѣтъ—цвѣтътъ на хармонията. Всѣки цвѣтъ трѣбва да хармонира съ другитѣ, за да се изгладятъ неговитѣ дефекти. Червениятъ цвѣтъ показва чрѣзмѣрна дѣятелностъ. Човѣкъ трѣбва да знае, какъ да регулира червения цвѣтъ на лицето си, защото, ако лицето придобие силно червенъ цвѣтъ, това показва извѣстна болезненостъ на организма. Червениятъ цвѣтъ може да бжде здравословенъ, а може да бжде и нездравословенъ. Често казватъ за нѣкого: Този човѣкъ силно пожълтъ, или силно по-

зеленѣ. Значи, разнитѣ цвѣтове изразяватъ различни мисли, чувства и състояния на човѣка. Тѣ служатъ като символи.

Въ Писанието се казва, че Истината дошла въ свѣта, и свѣтътъ не я приелъ. Това е ясно за всички. Сжщеврѣменно се казва, че Истината дошла между своитѣ си, и тѣ не я приели, Това вече се отнася до индивидуалния животъ на човѣка. Питамъ: какви жертви се изискватъ отъ по-напрѣдналитѣ хора, за да възприематъ Истината и да я приложатъ въ живота си, както трѣбва? Нѣма по-красиво нѣщо отъ това, като дойде Истината у насъ да знаемъ какъ да се справяме съ всички мжчнотии, които животътъ ни носи. Човѣкътъ на Истината не може да бжде нито боленъ, нито бѣденъ — той се справя съ всички трудности и мжчения. Човѣкътъ на Истината може да се справи и съ смъртъта; той е свободенъ гражда-нинъ. Разуменъ човѣкъ е този, който обича Истината. Най-високото състояние, къмъ което човѣкъ трѣбва да се стреми е да обикне Истината. Ще кажете: „Кой е достигналъ до това състояние?“ Ако хората още не сж достигнали това състояние, не значи, че не трѣбва да се стремятъ къмъ него. Коя мравка е станала човѣкъ? — Никоя. Кой човѣкъ е станалъ Богъ? — Никой. Нѣкои казватъ, че понеже човѣкъ е билъ създаденъ по образъ и подобие Божие, той нѣмало къмъ какво повече да се стреми. Не, стремежътъ, който човѣкъ има въ душата си, е постояненъ, понеже прѣдъ него седи единъ свѣтълъ и мощенъ образъ, къмъ който винаги трѣбва да се стреми. Когато любимъ, ние имаме въ душата си нѣщо велико. Когато говоримъ за Истината, за Мждростъта, за знанието, ние имаме нѣщо велико въ душата си. Когато говоримъ за обществения животъ, какво трѣбва да подразбираме? — Обществениятъ животъ подразбира единъ идеалъ къмъ хармонични, правилни отношения, къмъ възвишенъ редъ и порядъкъ, който трѣбва да сжществува въ живота на инди-

вида, въ живота на народитѣ и въ цѣлото човѣчество. Дойде ли се до такъвъ животъ, всѣки човѣкъ ще седи спокойно подъ смоковницата си, не смущаванъ отъ никакви изкушения и борби, на каквито сега се натъква. Такъвъ човѣкъ отъ нищо нѣма да се плаши. Войни тогава нѣма да има. Ако има войни, тѣ нѣма да бждатъ като сегашнитѣ, въ които хората се убиватъ едни други. Тогава хората ще воюватъ, безъ да убиватъ; ще се заробватъ, безъ да се лишаватъ отъ свобода; ще се затварятъ, безъ да се измжчватъ. Такава трѣбва да бжде истинската философия на живота.

Днесъ културниятъ свѣтъ се намира въ голѣми противорѣчия, които произтичатъ отъ неговитѣ схващания за живота и за Бога. Какъ схващатъ, напримѣръ, съврѣменнитѣ религиозни хора, били тѣ православни, протестанти, католици или тия отъ новитѣ течения, въпроса за Бога? Или, какъ разбиратъ тѣ Божественото начало въ човѣка? Когато разправяли на единъ български свещеникъ, колко хубаво билъ посрѣшнатъ Тагоре въ България, той се уплашилъ и казалъ: „Господи, прости имъ, тѣ не знаятъ, какво правятъ!“ Тагоре е великъ поетъ, той има нѣщо красиво и велико въ душата си. Той минава и заминава прѣзъ България, ще занесе съ себе си нѣщо хубаво за българитѣ и ще го опише. Какво лошо има въ това? Но българскиятъ свещеникъ се плаши, да не би българитѣ да изпаднатъ подъ влиянието на Тагоре. Нека не се плаши този свещеникъ. Българинътъ винаги българинъ ще си остане. Ако единъ човѣкъ днесъ се обърне къмъ едного, а утрѣ къмъ друго, какво прѣдставлява той отъ себе си? Българинътъ е една постоянна форма; англичанинътъ сжщо така е една постоянна форма. Сжщото може да се каже и за всѣки човѣкъ, отъ каквата народностъ и да е той. Дѣто и да туришъ българина, той пакъ при българина ще се върне. Онѣзи, които не познаватъ този законъ, каватъ: „Жалко, ще се опропасти народа ни!“ — Не, ни-

кой народъ не може да се опропасти. Има само единъ начинъ, по който народитѣ могатъ да се опропасть и да се спратъ въ своето развитие. Този начинъ се крие въ неизпълнението Божия Законъ. Такъвъ примѣръ имаме съ еврейския народъ. Ето, отъ толкова години насамъ, сждбата тласка еврейския народъ отъ едно мѣсто на друго по лицето на земята за неизпълнение Божия законъ, но пакъ не изчезна. Защо? — Богъ не е допусналъ това. Както виждате този народъ го биятъ, гонятъ, но има нѣщо, което го държи. Значи, нѣма сила въ свѣта, която е въ състояние да заличи единъ народъ отъ лицето на земята, ако това не е допуснато отъ Бога. Не само това, но евреитѣ и до днесъ заповѣдватъ на цѣлия свѣтъ. Освѣнъ това, между тѣхъ се срѣщатъ и много умни хора. Това е доказателство, че безъ волята на Бога народитѣ не могатъ да изчезватъ, нито да се измѣнятъ. Кой пази евреитѣ и кой ги е пазилъ досега? — Пази ги великия принципъ въ живота, който пази и всички останали народи. Евреитѣ подържатъ учението на Мойсея, но много отъ тѣхъ сж кабалисти. Обаче, има едно учение, което всѣки народъ държи скрито въ себе си, пази го като зеницата на очитѣ си, изпълнява го точно, безъ да знае нѣкой. За това нѣщо християнскиятъ свѣтъ нищо не подозира. Евреитѣ, на примѣръ, особено точно спазватъ закона за десетъка. Каквото спечелятъ, отдѣлятъ една десета отъ него за Бога. Отъ хиляди години насамъ тѣ спазватъ този законъ най-внимателно. Освѣнъ този законъ, тѣ иматъ и друго нѣщо хубаво, което грижливо пазятъ въ себе си, защото то ги държи здраво, като народъ.

Казвамъ: и българитѣ, както и всѣки народъ лесно се настройватъ срѣщу писатели, поети, държавници и др. Когато слушатъ нѣкой отъ тѣхъ да имъ говори нѣща, които не имъ понасятъ, тѣ казватъ: „Този човѣкъ ще съсипе народа ни.“ И на това основание днесъ българитѣ сж раздѣлени

на партии, всѣка отъ които иска да покаже прѣдъ народа, че милѣе за него повече отъ другитѣ партии. Ако всички партии приложатъ Божественото учение, тѣ ще станатъ народъ и половина. Ние не говоримъ отъ само себе си, но показваме на хората пътя, по който тѣ трѣбва да вървятъ. Всѣка партия обича народа си. Добрѣ е това, но нека тѣхната любовъ почива на здрава основа. Нека всички партии се сплотятъ помежду си и да не внасятъ умраза едни къмъ други, да не възставатъ братъ срѣщу брата си, както това става днесъ между всички народи. Има единъ разуменъ начинъ, чрѣзъ който всѣка партия може да подигне своя народъ. Щомъ става въпросъ за любовъ между хората, всички казватъ: „Нека духовенството има грижата за това. — Добрѣ, нека духовенството приложи любовта между народа си. Духовенството пъкъ ще каже: „Всички хора трѣбва да признаятъ нашата света църква!“ — Нищо, нека хората подкрѣпятъ и църквата. Всички, които създадоха църквата, бѣха добри и умни хора. Светиитѣ създадоха църквата. Азъ говоря за тѣзи светии, които и днесъ си оставатъ святи, чисти, непорочни, които обичаха и човѣчеството, и Бога и бѣха готови да се жертвуватъ за Него. Обаче, има и такива светии днесъ, които не вървятъ въ съгласие съ Божиитѣ закони.

„И въ своитѣ си дойде, и своитѣ му Го не приеха.“ Кого не приеха? — Това не подразбира да приематъ нѣкой човѣкъ, но да приематъ Истината. Нѣма по-хубаво отъ това да се приематъ колкото може повече вдовици, които никой не приема; или, колкото може повече сирачета, които никой не приема; или да се приематъ колкото може повече страдащи, нещастни хора, които постоянно викатъ: „Нѣма ли Господъ въ свѣта? Нѣма ли правда? Нѣма ли добри държавници въ този свѣтъ?“ Тѣ викатъ, надѣватъ се, докато най-послъ дойдатъ до положение на отчаяние, на безразличие въ живота и казватъ: „Нѣма редъ и по-

рядъкъ въ свѣта, но яжъ, пий, живѣй и нищо повече!“ Мнозина питатъ: „Кое е сжщественото въ живота?“—Това, което наричаме свѣтъ, то е външната страна на живота, но човѣкъ трѣбва да има обширни възгледи, въ които да прониква разумността и така да се добере до дълбоката вътрѣшна страна на живота. Дълбоко въ душата си човѣкъ трѣбва да отдава правото на всѣки едного, да го изслушва съ внимание, да му каже нѣколко разумни думи, та и той отъ своя страна да разбере, че насрѣща му седи близъкъ нему човѣкъ, съ когото въ всички случаи на живота може да сподѣли поне двѣ благи думи. Този човѣкъ може да прави много грѣшки, но това още не дава право на другитѣ да го прѣнебрѣгватъ. Всѣки грѣнчаръ, ще развали десятки, стотици грѣнци, докато се научи да прави хубави грѣнци. Той не може да се роди безпогрѣшенъ и великъ въ своитѣ издѣлия. Много ще грѣши той, докато изкара хубави грѣнци за проданъ. Когато грѣнчарътъ прави грѣнци за себе си, колко ще му трѣбватъ? — Най-много 5—6 грѣнци. Ако той прави грѣнци за проданъ, ще трѣбва да изкарва съ хиляди. Това показва, че той има вече отношения съ хората. Заключение, което може да извадимъ отъ това е слѣдното: когато имаме много идеи, ние имаме отношения съ много хора; когато имаме една идея, ние имаме само единъ приятель; когато имаме двѣ идеи, ние имаме отношения само къмъ баща си и майка си, или къмъ брата си и къмъ сестра си. Когато имаме отношения къмъ държавата, ние трѣбва да имаме едни идеи къмъ министритѣ, други идеи къмъ гражданитѣ и т. н. Когато имаме отношения къмъ човѣчеството, трѣбва да имаме хиляди идеи. Казвате: „Идеята за българския народъ е много обширна.“ — Колко души жители има България? — Около 4—5 милиона. Значи, всѣки ученъ въ България трѣбва да има около 4—5 милиона идеи.

Едно врѣме, когато Богъ създахъ свѣта, Той поставилъ Адама въ рая — въ Божественото училище — да се учи. Богъ изкаралъ прѣдъ Адама всички животни, самъ той да имъ даде имена. Слѣдъ като далъ имена на всичкитѣ животни, Богъ извикалъ Адама да повтори прѣдъ Него имената на животнитѣ, споредъ както той ги нарекълъ. Като започнали животнитѣ да се изреждатъ двѣ по двѣ прѣдъ него, Адамъ си казалъ: „Всички животни сж по двѣ, иматъ си другарь, азъ съмъ самичъкъ. Адамъ не разбиралъ нищо отъ имената, които далъ на животнитѣ, но знаелъ имената имъ; своето име, обаче, той не знаелъ, понеже нѣмалъ другарь, който да го извика по име. Въ този митъ се разправя, че Адамъ научилъ името си слѣдъ като Богъ му далъ другарка, която го назовала съ името Адамъ. И той я нарекълъ Ева, което значи красива жена. Питамъ: какъ постъпи Адамъ съ своята другарка? Той направи една грѣшка, като я остави да скита сама изъ рая. Адамъ не трѣбваше да оставя Ева сама да се разхожда изъ рая и да се върти около дървото за познаване доброто и злото, а винаги трѣбваше да бжде съ нея. Този законъ дѣйствува и въ човѣка по слѣдния начинъ: когато сърцето е само, непрѣмѣнно ще станатъ нѣкакви погрѣшки. Слѣдователно, при всѣка работа, при всѣко испытание, умътъ и сърцето на човѣка трѣбва да бждатъ заедно, на едно мѣсто. Този е единъ отъ великитѣ закони въ свѣта. Никакви убеждения не могатъ да съществуватъ безъ присѣтствието на ума, на сърцето, на душата и на духа. Както мъжътъ не трѣбва да оставя жената сама, така и жената не трѣбва да оставя мъжа самъ да се разхожда изъ рая. Дѣто е той, тамъ трѣбва да бжде и тя; дѣто е тя, тамъ трѣбва да бжде и той. Ходятъ ли всѣки по отдѣлно, работата се разваля. Заедно трѣбва да ходятъ! При първия изпитъ въ рая Ева направи погрѣшката. Сега иде вторъ изпитъ за Адама. Той ще се постави днесъ прѣдъ

дървото на живота, но Ева трѣбва да бжде при него. Ева трѣбва да бжде при Адама, да му даде единъ добъръ съветъ. Иначе, и Адамъ ще направи погрѣшка, както Ева, и тогава ще отидатъ още 8,000 години на изпитания и страдания. При първия изпитъ змията дойде при Ева и много лесно я изкуси. Сега къмъ сжщото дърво се приближава Адамъ, и неговата възлюбена трѣбва да бжде при него, двамата заедно да разрѣшатъ въпроса.

И тъй, всѣки човѣкъ трѣбва да разрѣшава въпроситѣ въ своя животъ съ ума и съ сърцето си едноврѣменно. За да разрѣши въпроситѣ си, той непрѣменно трѣбва да обича нѣкого. Това значи: неговото сърце непрѣменно трѣбва да се е събудило. Съврѣменнитѣ хора трѣбва да се подложатъ на голѣми страдания, които да разтърсятъ сърцата имъ, да започнатъ да любятъ, да обичатъ, но не отъ страхъ, а доброволно. Ако страданието може да събуди сърцето на човѣка да люби, това показва, че той е дошълъ вече до своето спасение. Ако страданието не може да раздвижи сърцето на човѣка, да го накара да люби, това показва, че то не може и да го спаси. Нѣкои питатъ: „До кога ще страдатъ хората?“ — Докато се спасятъ. Казвамъ: иде страшниятъ день! Въ какво отношение този день е страшенъ? — Въ това, именно, че Богъ ще се прояви. При това знаемъ, че Богъ е Любовь. То значи, когато Богъ, т. е. Любовта дойде въ свѣта, тя ще произведе такива страшни сътресения, такива силни страдания, че които я познаятъ, ще застанатъ прѣдъ дървото на живота и още тукъ, на земята, ще разрѣшатъ великия въпросъ. Този въпросъ не се разрѣшава на небето, но на земята. И който го разрѣши, ще бжде дигнатъ на небето. Казвате: „Страшно нѣщо е човѣкъ да се дигне въ въздуха!“ Питамъ: по какво се познава, че пиленцето, което е прѣкарало дълго врѣме въ своето гнѣздо, е заякнало? — Силата му се познава по това, че щомъ заякнатъ неговитѣ крилца, то изхвърква вече отъ гнѣздото

си. Щомъ дойде този день, то хвърква съ крилцата си нагорѣ въздуха. И на съврѣменнитѣ хора казваме, че е врѣме вече да хвъркнатъ нагорѣ въ въздуха. Тѣ казватъ: „Страшно нѣщо е да хвърчи човѣкъ въ въздуха!“ Не, врѣме е вече хората да се повдигнатъ, да литнатъ съ крилата си въ въздуха. Въздухътъ, това е възвишениятъ свѣтъ на Любовта, въ който хората трѣбва да живѣятъ. Сърцето и умътъ на човѣка сж неговитѣ крилца, съ които той дълго врѣме ще се упражнява въ гнѣздото си, докато дойде единъ день Господъ и го накара да излѣзе вѣнъ отъ гнѣздото си, да хвъркне съ крилцата си въ широкия и просторенъ свѣтъ.

„Въ свѣта дойде, и свѣтътъ Го не позна. Въ своитѣ си дойде и своитѣ му Го не приеха.“ Настава фаза, когато свѣтътъ трѣбва да Го познае, и своитѣ Му трѣбва да Го приематъ. Въ това се ди разрѣшението на великия въпросъ. Всѣки народъ, който може да прѣдстави на свѣта идеално управление и съ това да потикне и другитѣ народи въ тѣхното развитие показва, че Богъ е дошълъ въ този народъ, и хората на този народъ сж Го познали и приели. Дойде ли Господъ между единъ народъ, всички ще познаятъ това нѣщо. По какво се познава? — Въ всичко има **из**обилие, и Божието благословение се носи навредъ. Въ този народъ нѣма насилие и безпорядкъ, всички хора сж бодри и весели. Нова наука, нови учители, нови професори, нови майки и бащи се явяватъ въ този народъ — всичко се измѣня и прѣобразява. Дойде ли Богъ между хората, всички се измѣнятъ, и всичко се забравя. Че нѣкой обидилъ нѣкого, че му направилъ голѣми пакости — всичко това се заличава отъ съзнанието на хората. Нова култура, нова наука иде въ свѣта! Петата раса, която сега живѣе, това е расата на животнитѣ. За въ бждеще ще дойде шестата раса, расата на Любовта. Въ Битието се казва, че въ петия день Богъ създалъ всички животни, затова, именно, хо-

рата отъ петата раса живѣятъ животински животъ: биятъ се, каратъ се, убиватъ се, мразятъ се—вършатъ всичко това, което и животнитѣ вършатъ.

Ще ви приведа слѣдната аналогия, отъ която вие сами можете да си правите заключения. Когато кучето минало покрай Адама, той го запиталъ: „Ти запомни ли Божия законъ?“ — Запомнихъ го, написахъ го на зѣбитѣ си. Волътъ миналъ покрай Адама, и той го запиталъ: „Ти запомни ли Божия законъ?“ — Да, запомнихъ го, написахъ го на рогата си. Миналъ коня. Адамъ го запиталъ: „Ти запомни ли Божия законъ?“ — Да, запомнихъ го, написахъ го на копитото си. Най-послѣ минала и Ева покрай Адама. Той запиталъ и нея: „Ти запомни ли Божия законъ?“ — Да, запомнихъ го, написахъ го на езика си.“ Затова днесъ жената много говори. Слѣдъ всичко това кучето хапе, волътъ бодее, конътъ рита. Нека и съврѣменнитѣ хора си дадатъ отчетъ, какво е останало отъ Божия законъ у тѣхъ! Едно трѣбва да знаятъ всички хора: Божиятъ законъ не се пише нито на езикъ, нито на зѣби, нито на рога, нито на копито. Всички сѣ го написали тамъ, дѣто не трѣбва.

Казвамъ: сега идатъ важни врѣмена за човѣчеството, когато хората не трѣбва да се обезсърдчаватъ. По-важни врѣмена отъ сегашнитѣ никога не сѣ наставали на земята. Врѣмената, които сега прѣживѣвате, сѣ велики по своитѣ идеи. Много сжщества отъ невидимия свѣтъ биха дали милиони, за да присжтствуватъ въ тия врѣмена на земята, но не ги пущатъ. Всички билети за прѣдставлението, което ще се даде на земята, сѣ вече продадени. Много ангели хлопатъ, искатъ да дойдатъ за това прѣдставление, което ще се разиграе, но нѣма мѣста повече. Затова тия отъ хората, които сѣ недоволни отъ своя животъ, нека продадатъ билетитѣ си на нѣкой отъ споменатитѣ ангели, тѣ да дойдатъ на земята, а недоволнитѣ хора да отидатъ горѣ. Това, което ви говоря е велика Истина. Сега е врѣме всѣки да покаже, че

е човѣкъ. Дали сте българинъ, англичанинъ, американецъ, германецъ или какъвъ и да е, това не е важно, врѣмената сж едни и сжщи за всички. Важното за васъ е да използвате добритѣ условия на живота. Азъ вѣрвамъ, че ще ги използвате, защото всичко това, което ви се говори не е ново, нито е старо. Азъ ви говоря за реалното, което всѣкога е ново. Ние не искаме да посаждаме нови нѣща въ васъ. Всичко това Богъ е посадилъ въ васъ още въ далечното минало, а сега то само ще прорасте, ще цъвне и ще даде своя плодъ. Азъ вѣрвамъ и знаая, че всичко е посѣто отъ Бога, а сега трѣбва само да се събуди. Азъ не вѣрвамъ въ закона на новото присаждане. Това, което отпослѣ се присажда, лесно се чупи. Има нѣщо посѣто въ човѣка още отъ хиляди години. То е Божественото, което чака врѣмето си само, за да се пробуди. Това нѣщо единъ младъ поетъ е изразилъ съ слѣднитѣ думи:

„Кажи ми твоитѣ свещени думи, които нѣко-
га си ми пѣлъ!

Тогазъ Божествената топлина се разлѣ въ
менъ и стопи снѣга и леда.

И изобилно потекоха водитѣ, които напоиха
и оросиха всичко въ менъ.

И отъ тогава почна всичко да расте и цъвти,
да върже и да зрѣе.“

Божиятъ духъ е вложилъ всичко това въ човѣка. И когато дойде Божествената топлина, тя ще стопи снѣга и леда, ще потекатъ водитѣ и всичко ще започне да расте и да цъвти, да вързва и да зрѣе.

Бесѣда отъ Учителя, държана на 28 ноември, 1926 год. въ
гр. София.

Умоветъ имъ

„И отвори умоветъ имъ да
разбиратъ писанията “ *)

Животътъ има врѣменни и крайни цѣли. Това, което сега прѣживяваме, е врѣменно. То е обикновениятъ животъ, обикновенитѣ всѣкидневни дрехи. То е обикновената служба, която изпълняваме день слѣдъ день, както конътъ се впрѣга въ колата. Както днесъ впрѣгатъ коня въ колата, по сжщия начинъ го впрѣгатъ и останалитѣ дни прѣзъ седмицата.

Крайнитѣ или необикновенитѣ цѣли на живота прѣдставляватъ празнични дни празнични дрехи. Първиятъ день на седмицата е празникъ на човѣка. Много хора празнуватъ тържествено 50 годишната си възраст. Този день е свѣтълъ празникъ въ тѣхния животъ. Слѣдъ този день тѣ започватъ новъ животъ. Въ всѣки вѣкъ, въ всѣко хилядолѣтие има по една такава празнична година, наречена юбилейна година. Сега на земята наставка епоха, въ която ще имаме единъ такъвъ празниченъ день. Днесъ хората намаляватъ празниците, защото въ тѣхъ нѣма никаква идея. Тѣ сж празни, бездѣлни дни. Истинскитѣ празнични дни сж идейнитѣ дни, въ които човѣкъ се научава, какъ да живѣе. Когато извършимъ една добра постѣпка, или възприемемъ въ себе си Божествено чувство, или Божествена мисль, ние сме въ единъ отъ истинскитѣ празнични дни. Обаче, когато грѣшимъ и прѣстѣпваме Божиитѣ закони, ние сме въ обикновения животъ, въ неговитѣ врѣменни цѣли. Мислите ли, че е привилегия за коня или за вола да оратъ по цѣли дни на нивата? Кой волъ или конь отива да оре на нивата доброволно? Казвате: „Добъръ е този конь!“ — Опитвали ли сте копито-

*) Лука 24 : 43

то му? „Добъръ е този волъ!“ — Приближавали ли сте се до него, да опитате рогата му? Следователно, всѣка работа, която извършваме, като коня и вола, тя не е естествена, не е доброволна, не се върши отъ любовъ. Защо? — Защото турятъ ли ти юларя, бодатъ ли те съ остень, щешъ не щешъ ще се впрѣгнешъ и ще кажешъ: „Такава е волята Божия, такива сж условията, такъвъ е животътъ, ще се оре.“ Обаче, и воловетъ, и конетъ иматъ своя култура, написана на самитъ тѣхъ.

Днесъ ние живѣемъ въ XX вѣкъ, който наричаме опашка, край на съврѣменната епоха. Тази епоха може да се уподоби на епохата на Исава. Следъ нея иде епохата на Якова. Исавъ прѣдставлява животинското въ човѣка. Подъ думата „животинско“ се разбира човѣшкото честолюбие, човѣшкия егоизъмъ. Нѣкой казва: „Азъ имамъ човѣшко достоинство.“ Да, и пуякътъ който се надува, и той има свое достоинство; и лъвътъ, който се разхожда свободно изъ гората, и той има свое достоинство; и слонътъ, който се движи изъ гората, сжщо така има свое достоинство; и кобрата, която, като дигне главата си нагорѣ и внася страхъ и трепетъ у хората, и тя има свое достоинство. Този страхъ, който кобрата внася у хората, човѣкъ не може да го внесе. Между всички животни, обаче, сжществува вѣчна борба за надмощие. Питамъ: какво внесоха животнитъ съ своя егоизъмъ въ свѣта? Съврѣменнитъ естественици сж описали подробно живота и културата на рибитъ. Тѣхната култура е забѣлѣжителна съ това, че рибитъ се гълтатъ едни други. Тамъ нѣма дѣвкане, а глтане. Животътъ въ водата е животъ на прѣстѣпления. Единъ отъ старитъ пророци опита културата на рибитъ. Богъ го изпрати въ Ниневия да проповѣдва, но той се отказа. Богъ му каза: „Стани, иди въ Ниневия, голѣмия градъ, та проповѣдай противъ него.“ И отказа се той и побѣгна отъ лицето на Господа въ Тарсисъ; и слезе въ Иопия и намѣри корабъ, който отиваше въ Тарсисъ. Но

Господъ подигна голѣмъ вѣтръ върху морето, и корабътъ бѣдствуваше да се съкруши. Пѣтницитъ взеха Йона, хвърлиха го въ морето, и морето се спрѣ отъ яростта си. Господъ бѣ опрѣдѣлилъ една голѣма риба да погълне Йона. И прѣкара Йона въ корема на рибата три дни и три нощи въ усърдна молитва къмъ Господа. И заповѣдва Господъ на рибата да избѣлва Йона на сушата. Слово Господне бѣ къмъ Йона втори пѣтъ: „Стани иди въ Ниневия и проповѣдвай Словото, което азъ ти говоря.“ И стана Йона, и отиде въ Ниневия. Така той разбра живота на рибитѣ.

Днесъ всички хора товарятъ багажа си и бѣгатъ. Дѣ отиватъ? — На западъ. Всички говорятъ за западната култура, която ние наричаме култура на Йона. Всѣки поглежда въ кесията си, да види, колко пари има, за да си купи билетъ за странство. Казвамъ: всички съврѣменни хора ще се намѣрятъ въ утробата на кита, дѣто ще прѣкаратъ цѣли три дни и три нощи въ молитва, да ги пусне Богъ на свобода. И слѣдъ всичко това тия хора ще говорятъ за християнската култура, за мило-сърдието, за Правдата и за редъ още добродѣтели. Кажете, въ какво седятъ всички тия добродѣтели?

Ще ви приведа единъ примѣръ, за да изтъкна разликата между човѣшката и Божествената Любовь. Прѣдставете си, че сте дали нѣкому 10,000 лева на заемъ, и сега тѣзи пари ви трѣбватъ. Вашиятъ длѣжникъ е билъ заможенъ човѣкъ, вие сте разчитали на него, надѣвали сте се, че той ще върне паритѣ ви. Обаче, като отивате при него да си искате паритѣ, той не може да ги даде, понеже е изпадналъ вече. Тогава вие го давате подъ сѣдъ, продавате всичко, което има този човѣкъ и насила вземате паритѣ си. Казвамъ: така постѣлва човѣкътъ; това е проявление на човѣшката любовь.

Прѣдставете си сега, че вие сте дали 10,000 лева на нѣкой човѣкъ и когато дойде врѣме за

плащане, той не ги връща. Защо? — Понеже той е изпадналъ, нѣма възможност да ги плати. Вие отивате при своя длъжникъ и му казвате: „Слушайте братко, вие ми дължите 10,000 лева, но понеже нѣмате възможност да ги платите, азъ ви прощавамъ този дългъ. Отсега нататкъ бждете съвършено свободни отъ задълженията си къмъ мене, и ако се затрудните въ нѣщо, елате при мене пакъ, азъ ще ви помогна.“ Това е проявление на Божията Любовь въ човѣка.

И тъй, когато вашиятъ длъжникъ е бѣденъ човѣкъ, изпадналъ материално и ви моли искрено да му простите, простете дълга му; ако вашиятъ длъжникъ е богатъ човѣкъ, не му прощавайте, оставете го да си плати. Ако простите дълга на богатия, това не е благодѣяние. Такъвъ е Божественния законъ. Ако имашъ пари, ще изплатишъ дълга си: ако нѣмашъ пари, ще опиташъ хората, съ които имашъ отношения, дали между тѣхъ съществува Божията Любовь. Това е единствената философия, която може да се приложи въ живота. Никаква друга философия не може да произведе тия резултати, каквито съврѣменитѣ хора очакватъ.

Казвате: „Свѣтътъ се управлява отъ закони“. — Отъ какви закони? Писани ли сж тия закони? Едно трѣбва да знаете: писани закони въ природата не съществуватъ! Истичскитѣ Божии закони сж написани само въ сърцата и въ душитѣ на разумнитѣ същества. Слѣдователно, колкото по-великъ е законътъ, толкова по-велико е съществото, което го прилага. Най-великиятъ законъ въ свѣта е Любовта. Тя е само въ ржцѣтъ на Бога. Любовьта е единствениятъ законъ, който само Богъ може да прилага въ свѣта. Любовьта изключва всѣкакви закони, всѣкакви правила. Оттукъ изваждаме слѣдното заключение: ако глупецътъ живѣе безъ законъ, той е нещастенъ; ако мъдрецътъ живѣе съ законъ, и той е нещастенъ. Слѣдователно глупецътъ трѣбва да живѣе съ законъ, а мъдрецътъ — безъ законъ. Ще кажете: „Щомъ е

така, всичко трѣбва да става по законъ.“ — Не, има нѣщо по-високо отъ закона. То е вътрѣшниятъ законъ, написанъ въ душата на човѣка. Той е по-високо отъ всѣкакъвъ писанъ законъ на земята. Мъдрецътъ се намира извънъ условията на съвременния животъ. Да познавашъ и прилагашъ Великия законъ, който Богъ е написалъ въ твоята душа, това е идеалътъ, къмъ който всѣки съвремененъ човѣкъ трѣбва да се стреми. За да дойдемъ до този идеалъ, ние трѣбва да разбираме основитѣ, върху които е поставенъ цѣлокупниятъ животъ, за да можемъ по сѣщия начинъ да съградимъ и нашия животъ. Дѣйствително, днесъ всѣки човѣкъ гради.

Ще ви приведа аналогията, която съществува между живота на отдѣлния човѣкъ и отношението му къмъ обществото, народитѣ, цѣлото човѣчество, а дори и къмъ цѣлата вселена. Въ естествената наука се говори за клѣтки, органи и системи и за отношението, което съществува между тѣхъ. Клѣткитѣ образуватъ органитѣ, а органитѣ — системитѣ. Това отношение съществува и въ обществения животъ. Човѣкъ прѣдставлява клѣтката. Нѣколко души заедно съставляватъ семейството — органа. Нѣколко семейства заедно образуватъ племето, народътъ — системата. Всички системи заедно образуватъ човѣчеството — вселената. Мнозина казватъ: „Да се жертвуваме за своя народъ!“ Каква е вашата идея за жертвата? Говори се за жертва, а като дойде нѣкой селянинъ въ града, който е частъ отъ народа, подлагатъ го на редъ изтезания. И той, отъ своя страна, изнудва гражданитѣ. Въ сжщностъ, когато се говори за български, или за английски, или за германски, или за еврейски народъ, подъ понятието „народъ“ се крие идеята за „племето“. Никждѣ въ свѣта не съществуватъ нито български, нито английски, нито какъвъ и да е другъ народъ, но съществуватъ само племена. Въ свѣта съществува само единъ народъ — Божиятъ народъ, чийто граждани сж

разумнитѣ сжщества, които живѣятъ споредъ Божиитѣ закони. Тѣзи разумни сжщества живѣятъ, откакъ свѣтътъ е създаденъ, и тѣ го управляватъ. По-нататѣкъ можемъ да прѣнесемъ отношението между клѣтката, органа и системата и къмъ цѣлата слънчева система. Слънцето е клѣтка отъ Божествения организъмъ; слънчевата система е органъ отъ този организъмъ; цѣлата слънчева система пъкъ се стреми къмъ друго слънце, което прѣдставлява система въ Божествения организъмъ. За това слънце астрономитѣ разправятъ, че е 75 милиона пѣти по-голѣмо и по-силно отъ нашето слънце. Около това слънце, като система отъ Божествения организъмъ, се движатъ около 100 милиона по-малки слънца съ своитѣ спжтници. Това слънце, именно, съставлява система, племе, като българското, като руското, като английското и т. н.

„И отвори умоветѣ имъ да разбиратъ Писанията.“ Споредъ разбиранията си, хората се дѣлятъ на три категории: първата категория хора разбира само физическитѣ прояви; втората категория разбира чувствата; третата категория разбира мислитѣ, тѣзи хора мислятъ правилно. Усѣщанията прѣдставляватъ физическата страна въ човѣка. Стомахътъ, напримѣръ, усѣща, че човѣкъ е гладенъ или ситъ. Ако е гладенъ, ще вземе малко храна, ще я сдѣвче и ще го задоволи. Тогава и стомахътъ прѣстава да иска. Чувствата се отнасятъ до единъ свѣтъ, по-високъ отъ физическия. Нѣкой казва, че обича еди-кого си. Да обичате нѣкого, това още не е любовъ, то е чувствуване. Да се говори за любовъ, това подразбира съпоставяне на нѣщата. Единъ Философъ-писателъ казалъ: „Ние трѣбва да насадимъ Духа въ своя народъ.“ Думата „насаждане“ въ дадения случай не е на мѣсто употребена. Духътъ не е нито жито, нито царица да се насажда. Духътъ не може да се насажда; идеитѣ сжщо така не се насаждатъ. Духътъ е разумното начало въ свѣта, което обгръща всички сжщества въ себе си. Ние

живѣемъ и се движимъ въ Духа. Тогава, какъ идѣ ще Го насаждаме? Ние трѣбва да се подчинимъ на Духа и да възприемемъ хубавото и красивото, което се крие въ Него. Слѣдователно, когато се говори за Бога, подразбираме разумното начало, къмъ което всички сжщества трѣбва да се стремятъ. Какъ ще познаемъ Бога? — Бога ще познаемъ и въ доброто, и въ злото. И Любовта ще познаемъ и въ доброто, и въ злото. Въ доброто ще познаемъ Божията Любовъ, а въ злото — човѣшката любовъ. Когато човѣкъ даде нѣкому пари на заемъ, а той не му ги връща доброволно, кредиторътъ му го дава подъ сждъ, осжжда го и го турятъ въ затворъ. Да туришъ човѣка въ затворъ, това е прѣстжпление, което не е съгласно съ Божията Любовъ, но е съгласно съ човѣшката любовъ.

Оттукъ мнозина вадятъ редъ заключения и казватъ: „Защо сжществува злото?“ — Докато човѣкъ дава ходъ на отрицателнитѣ сили въ себе си, датогава и злото ще сжществува вънъ и вътрѣ въ него. Дава ли ходъ само на положителнитѣ сили въ себе си, той ще вижда само прояви на доброто. Възприемемъ ли Божията Любовъ, ще възприемемъ и доброто. Когато Божията и човѣшката любовъ се съединятъ въ едно цѣло, човѣкъ ще придобие свободата си. Човѣкъ не може да сжществува безъ свобода. Семействата, племената сжщо не могатъ да сжществува безъ свобода. Свободата е първата равнодѣйствующа сила, която трѣбва да сжществува въ свѣта. Безъ свобода нѣма растене, не може да има и развитие. Нѣкой пита: „Въ какво трѣбва да вѣрвамъ?“ — Най-важното нѣщо за човѣка не седи въ вѣрването му въ едно или въ друго нѣщо, но въ придобиване на свобода. Придобие ли свободата си, той ще може да се прояви. Ще кажете: „Когато човѣкъ е свободенъ, той ще прави пакости, злини.“ Питамъ: кой обикновенъ човѣкъ не прави пакости? Кое дѣте не грѣши? Само Богъ може да използва

разумно свободата. Само Той не грѣши. Днесъ всички разумни същества се стремятъ къмъ свобода. Защо? — Защото свободата ще имъ покаже Истината. Истината пъкъ ще ги научи на Великия законъ, който ще опрѣдѣли правата насока на нашето движение. И затова е казано въ Писанието: „Истината ще ни направи свободни.“ Свободата не може да се прояви безъ Истината. Свободата изисква време и пространство, необходими условия за проявлението на човѣка въ физическия свѣтъ. Нѣкой казва: „Нѣмамъ условия да се проявя.“ Това е лъжливо схващане. Когато нѣкой казва, че нѣма условия да се прояви, това подразбира, че той не е свободенъ човѣкъ, защото върва въ своята, т. е. въ човѣшката любовъ. Кажете ли нѣкой, че е свободенъ, това подразбира, че той върва въ Божията Любовъ. Законитѣ на Божественото и на човѣшкото сж точно обратни.

Казвамъ: Божественото прощава, а човѣшкото дири своето си. На основание на първия законъ, казвамъ нѣкому: „Прости на човѣка, който ти дължи! Ти виждашъ, че той е изпадналъ, осиромашалъ е сега.“ — Защо да му простя? Ако река да прощавамъ на този, на онзи, на всѣки вагабонтъ, дѣ ще му излѣзе края? Какъвъ редъ ще настане въ свѣта? Нека тия хора се научатъ, че има закони, отъ които тѣ не могатъ да избѣгнатъ. — Ако вие сте послѣдователни въ вашитѣ разсуждения и наказвате всѣки разбойникъ, всѣки прѣстѣпникъ, разбирамъ; защо, обаче, наказвате невиннитѣ животни? Защо рѣжете главитѣ имъ? Защо одирате кожата имъ? Отъ хиляди години насамъ всички пострадали животни — кокошки, патици, овци, крави, волове и редъ други—сж подали своето оплакване до Господа, като казватъ: „Отъ толкова години насамъ ние сме съ одрани кожи и досега продължаватъ да ни ги дератъ. Главитѣ ни рѣжатъ. Докога ще се продължаватъ нашитѣ страдания?“ Наистина, кожата на вашитѣ по-малки братя сж одрани, и хората се обличатъ и докар-

ватъ съ тѣхъ. Днесъ всички очакватъ Христа, приготвяватъ се за Неговото посрѣщане. Какъ ще посрѣщнете Христа? Ще бждете ли и тогава накичени съ кожата и перата на по-малкитѣ си братя, както сега? Ще кажете: „Ами какви дрехи и обуца трѣбва да носимъ?“ — Ще носите само това, което сами ще можете да си предете, тъчете и приготвявате. Въ бждещата култура ще си приготвяватъ всичко сами, безъ да одиратъ кожата на животнитѣ. Нѣкой казва: „Днесъ лесно се убиватъ животнитѣ, безъ да страдатъ много. Теглишъ имъ единъ куршумъ, и всичко се свършва.“ Да, но Писанието казва: „Съ каквато мѣрка мѣришъ, съ такава ще ти се възмѣри.“ Кой човѣкъ не е теглилъ куршумъ? Минавашъ покрай нѣкой богатъ човѣкъ, и той веднага пипа джоба си, бои се да не го обератъ. Той е готовъ да стрѣля. Всички съврѣменни хора говорятъ за пари. Защо? Казвате: „Не може безъ пари, трѣбва да се живѣе. Хлѣбъ трѣбва, дрехи трѣбватъ, жилища трѣбватъ.“ Казвамъ: всичко това Богъ е далъ прѣизобилно, но хората не живѣятъ, както трѣбва. И хлѣбъ, и пари, и дрехи и вода ще имате, колкото ви е нужно, но трѣбва да живѣете разумно, съгласно Божиитѣ закони. Мислите ли, че съ човѣшката любовъ може да устроите едно устойчиво сѣмейство? Ако мжжътъ вѣрва въ своята любовъ, и ако жената вѣрва въ своята любовъ, и двамата сж роби на себе си. Това не е животъ. Въ такова сѣмейство не може да има свобода. Домъ, въ който нѣма свобода, тамъ смъртта царува. И наистина, ще видите, че въ този домъ и мжжътъ умира, и жената умира, и дѣцата умиратъ. Отсъствието на свобода въ сѣмействата е причина за тѣхното изтрѣбление. Нѣкой ще каже: „Така не се говори.“ Питамъ: какво ще стане съ васъ, ако ви затворятъ за 5 — 6 дни въ единъ салонъ, херметически запушенъ, отъ нийдѣ да не влиза въздухъ? Ще можете ли да живѣете при тѣзи условия? — Всички ще измрете, ще се задушите. Безъ

въздухъ на физическия свѣтъ не може да се живѣе. За да може да живѣете въ този салонъ, трѣбва да пробиеете една голѣма дупка или на прозорцитѣ, или на тавана нѣкъдѣ, да влиза чистъ въздухъ. И слѣдъ всичко това съврѣменнитѣ хора проповѣдватъ: „Вѣрвайте!“ — Въ какво да вѣрваме? — Въ това, че мсжемъ да живѣемъ безъ въздухъ? Въ това, което причинява смъртъ? — Не. Въ херметически затворенитѣ мѣста ще пробиваме дупки! Това е една отъ задачитѣ на всички съврѣменни хора. Не само ние, но и отвънъ идватъ хора да пробиватъ дупки. Спасението на човѣчеството седи въ пробиване на дупки. Когато Христосъ дойде на земята, Той направи една голѣма дупка, отвори единъ голѣмъ прозорецъ. Свещени сж тия прозорци. Тѣ трѣбва да се направятъ въ ума на човѣка, за да влѣзатъ въ него свещени мисли; тѣ трѣбва да се направятъ въ сърцето на човѣка, за да влѣзатъ въ него свещени чувства; и най-послѣ тѣзи отвори трѣбва да се направятъ и въ стомаха на човѣка, да влѣзатъ въ него свещени усѣти. Нѣкой ще каже: „Какви сж тѣзи усѣти въ стомаха?“ Направете едно такова отворстие въ стомаха на богатия човѣкъ и дайте му слѣдъ това малко припеченъ хлѣбъ, натопенъ въ гореща вода, той самъ ще ви каже, какви сж тѣзи свещени усѣти. Достатъчно е само единъ пжтъ да хапне отъ този припеченъ хлѣбъ, за да се откаже веднажъ за винаги отъ всѣкакви баници, пражоли и други подобни ястия. — Ами какъ ще се живѣе само съ припеченъ хлѣбъ? — Богатиятъ ще ви каже. Щомъ направятъ едно отворстие въ стомаха му, той ще започне да разбира смисъла на припечения хлѣбъ. Тогава въ умътъ му ще дойдатъ свещени мисли, а въ сърцето му — свещени чувства. Нѣкой казва: „Опитайте се да накарате богатия да не яде месо!“ Казвамъ: накарайте богатия да яде припеченъ хлѣбъ, натопенъ въ гореща вода, и вие ще видите, че той светия ще стане. — Кой може да го накара? — Лѣкарьтъ. Това е задача на лѣкаритѣ. Тѣ

трѣбва да кажатъ на богатитѣ слѣдното: „Вашиятъ стомахъ, вслѣдствие на много ядене и прѣяждане, е доста уморенъ. Врѣмъ е вече да дадете малко почивка на вашата стомашна система. Сега бѣдниятъ трѣбва да яде.“ И слѣдъ това лѣкаритѣ трѣбва да опрѣдѣлятъ извѣсна диета на богатитѣ, а именно: варено жито, всѣкакви плодове и чиста изворна вода.

Мнозина ще кажатъ: „Възможно ли е всичко това? — При сегашния редъ на нѣщата много нѣща сж невъзможни, но въ бѣдещата епоха всичко е възможно. Тази епоха вече залѣзва. Съврѣменната култура, съврѣменнитѣ разбирания и вѣрвания на хората ще се стопятъ, ще изчезнатъ, както изчезва сѣмето, което се зирава въ почвата. — То прораста тамъ и отъ него излиза нѣщо ново. — Божественото въ човѣка, т. е. културата на Якова, който, като се раждалъ, държалъ петата на брата си Исава. Съ това Яковъ искаше да каже на Исава, че слѣдъ него ще дойде той. И наистина, Яковъ успѣ да наложи на Исава своята култура. По какъвъ начинъ я наложи той? — Единъ денъ Исавъ се върна отъ ловъ гладенъ и уморенъ и завари брата си да вари леща. Той поиска една чиния леща, и Яковъ обѣща да му даде само при условие, ако Исавъ продаде първородството си. Понеже бѣше много гладенъ, Исавъ се съгласи и продаде първородството си на Якова за една чиния леща. По сжщия начинъ съврѣменнитѣ хора сж продали всичко. Казвамъ: дайте мѣсто на Якова да дойде! Той е отличенъ човѣкъ. Казвате: „Яковъ измами Исава.“ — Не, той не го измами, но го научи на умъ. Слѣдъ това, за да не навлѣче гнѣва на брата си върху себе си, Яковъ избѣга при вуйча си Лавана, тамъ да изучи новата култура. Яковъ работи на Лавана цѣли седемъ години, за да му даде дъщеря си Рахила, която той обичаше, но Лаванъ Го измами, даде му по-голямата си дъщеря, Лия, която прѣлставляваше старата култура. Яковъ трѣбваше да работи още се-

емъ години, за да му дадатъ Рахила, прѣдстави-
елката на новата култура.

Казвамъ: съврѣменнитѣ хора, които сж женени
а Лия, за старата култура, трѣбва да работятъ
възнателно върху себе си, за да се оженятъ за
Рахила—за новата култура. Ще кажете: „Ние има-
ме особено мнѣние за брака. Какво е вашето мнѣ-
ние по този въпросъ, не ме интересува, но каз-
вамъ: моео мнѣние за брака, за дома, за сѣмей-
ството, за отношенията между мъже и жени сж
въсѣмъ различни отъ тия, които вие имате. Въ
Писанието се казва, че когато Господъ видѣлъ
жръбъта на Адама за другарка, Той извадилъ ед-
но ребро отъ него и му направилъ другарка, на-
речена Ева. Азъ казвамъ, че Ева била направена
отъ сърцето, а не отъ реброто на Адама. И зато-
ва, когато нѣкой мъжъ изгуби любовта си, той
казва: „Отиде сърцето ми!“ Това е истинскиятъ
прѣводъ. Азъ чета свещената книга и правя прѣ-
води отъ нея. Значи, Ева бѣше направена отъ све-
щеното сърце на Адама. Подъ думата „свещено
сърце“ се разбира Божиятъ Духъ. И затова се
казва въ Писанието, че Богъ вдъхналъ въ ноздри-
тъ на първия човѣкъ, и той станалъ жива душа.

Днесъ много жени сж недоволни отъ поло-
жението си и казватъ: „Защо се родихъ жена?“
Знаете ли, какво нѣщо е сърцето? — Сърцето е
равнодѣйствиващата сила, която управлява свѣта.
Въ това отношение днесъ женитѣ управляватъ
свѣта, а не мъжетѣ. Женитѣ ще кажатъ сега:
„Виждате ли, какво сме ние? Ние управляваме
свѣта.“ — Азъ не говоря за жената по форма, но
подъ „жена“ разбирамъ Божественото, разумното
сърце въ човѣка. Божественото сърце въ човѣка
направлява неговитѣ дѣйствия, а не умътъ. Умътъ
е слуга на човѣка. Човѣкъ прави това, което сър-
цето му диктува. Ние не разбираме обикновенитѣ
чувства и мисли на човѣка, но разбираме великия
стремежъ въ душата му, който се проявява чрѣзъ
Божественото сърце. На този стремежъ, именно,

се подчинява нашиятъ умъ; на този стремежъ, именно, се подчинява и цѣлата съвременна наука. Като говоримъ за съвременната наука, ние я разглеждаме като система, или като органъ, или като клетка. Обаче, има една положителна, Божествена наука, която е съществувала още прѣди създаването на свѣта. Има учени хора, които сж завършили своето развитие на земята, и тѣ знаятъ много нѣща отъ тази Божествена наука. Много отъ тия учени хора живѣятъ съ хиляди години. Ще кажете: „Докажи това!“ — Нѣма какво да се доказва. Нужно ли е да се доказва на хората, че слънцето утрѣ ще изгрѣе? Че слънцето всѣка сутринь изгрѣва, това не се нуждае отъ доказателства. Ставай всѣка сутринь рано, излизай вѣнъ на открито и наблюдавай небето! Ще видишъ, какъ слънцето изгрѣва. Слѣдъ изгрѣването иде залѣзване на слънцето. Трѣбва ли да се доказва залѣзването на слънцето? — И то не се нуждае отъ доказателства. Ако слънцето не изгрѣва и не залѣзва, азъ не казвамъ Истината. Казвате: „Защо нѣкои хора не виждатъ изгрѣва на слънцето?“ — Защото тѣ още спятъ. Слѣдователно, за едни хора изгрѣването на слънцето е залѣзъ, а за други залѣзването на слънцето е изгрѣвъ. Въ това отношение изгрѣването на слънцето е раждане за човѣка, а залѣзването на слънцето е заминаване за другия свѣтъ.

Нѣкой казва: „Азъ съмъ голѣмъ грѣшникъ.“ Направете прѣводъ на думитѣ „голѣмъ грѣшникъ.“ Да бждешъ голѣмъ грѣшникъ, значи да си служишъ на своята любовъ, да си мислишъ, че си Божество. Много отъ съвременнитѣ хора минаватъ за божества. Когато нѣкоя мома се ожени и влѣзе въ къщата на мъжа си, тя започва да издава заповѣди, да диктува: „Ти трѣбва да се подчинявашъ на моя законъ, азъ имамъ свой редъ и порядкъ въ къщата си, искамъ да се обличаме добръ, всичко да е на мѣсто и по най-последна мода. Ние казваме на тази жена: „Когато бждешъ

достойна сама да изпредешъ и изтъчешъ вълната за воитѣ дрехи, както и за дрехитѣ на мъжа ти и когато можешъ да ги скроишъ и ушиешъ по всичкитѣ правила на новото изкуство, тогава ще те признаемъ за добра домакиня и жена.“ Нѣкой казватъ: „Тази жена умѣе да върти кжца.“ Или: „Този мъжъ е голѣмъ въртокжщникъ.“ Казвамъ: „Воденица може да се върти, но кжца—никога!“ Една майка казва на сина си: „Синко, не знаая, когато ще въртишъ и ти кжца!“ Отива една вечеръ този момъкъ въ кръчмата, напива се хубаво и се връща дома си. Лѣга на пода и гледа, кжщата на околю му се върти. Той вика майка си и казва: „Мамо, ела да видешъ, какъ въртя кжщата!“ — Не, синко, ти не въртишъ кжщата, но главата ти се върти. Нѣкой казва: „Азъ гледамъ жена, дѣца, цѣла кжца гледамъ.“ — Това не е вѣрно. Кой не гледа жена си и дѣцата си? Въ сжщность кой не гледа? Ето, сега вие ме гледате, и азъ ви гледамъ. Всинки хора се гледатъ. Изобщо, ние трѣбва да освободимъ езика си отъ двусмислени думи, ума си отъ двусмисленостъ и сърцето си отъ двусмислени чувства.

Нѣкой казва: „Азъ обичамъ еди-кой си човѣкъ.“ Питамъ: задавали ли сте си въпроса, какво означава думата „обичъ?“ Трѣбва да знаете, че когато произнасяте думата обичъ, вие се намирате прѣдъ лицето на Бога. Когато човѣкъ обича, той трѣбва да каже Истината прѣдъ Бога. Може ли да каже Истината, той е вече свободенъ човѣкъ. Само свободниятъ може да люби. Който не е свободенъ, той е робъ на изработени навици. Безъ свобода не може да сжществува нито наука, нито религия. Прѣди всичко човѣкъ трѣбва да бжде свободенъ, за да върва въ науката, въ религията, въ държавата, въ сѣмейството и най-послѣ и въ себе си. Върва ли въ тия нѣща, той ще може да ги подкрѣпва. Значи, човѣкъ трѣбва да бжде свободенъ въ всички направления. Нѣкои хора казватъ, че човѣкъ трѣбва да се ограничава. Каз-

вамъ: човѣкъ досега, именно, е билъ ограниченъ а отсега нататѣкъ трѣбва да се освобождава. При това, свободенъ човѣкъ въ пълния смисълъ на думата се нарича този, който е положилъ като основа на своя животъ великитѣ Божии закони и отъ тѣхъ се ръководи и направлява въ живота си.

„И отвори умоветѣ имъ да разбиратѣ Писанията.“

Ще ви приведа единъ малъкъ разказъ отъ историята на древния Египетъ за единъ отъ тогавашнитѣ фараони, на име Тодъ. Този фараонъ билъ посветенъ въ тайнитѣ на древния Египетъ, или въ мистериитѣ на „изгрѣващето слънце“ — тѣй наричали храма на бога Озириса. Въ този разказъ се говори за десетъ души, но азъ ще спомена само трима отъ тѣхъ. Прѣдъ фараона изправятъ трима души, обвинени въ различни прѣстѣпления. Първиятъ се обвинявалъ въ това, че като миналъ покрай храма на Озириса, позволилъ си да плюе върху аписа, черенъ бикъ, въ когото вѣрвали че прѣбивава душата на Озириса. Обаче, споредъ египетскитѣ закони, всѣки, който се осмѣлявалъ да плюе върху аписа, се наказвалъ или съ смъртно наказание, или на вѣченъ затворъ. Вториятъ човѣкъ се обвинявалъ въ това, че наранилъ една котка, а споредъ тогавашнитѣ египетски вѣрвания котката се считала за свещено животно. Третиятъ се обвинявалъ въ това, че като минавалъ покрай храма на бога „Озириса“, обърналъ си гърба. Фараонътъ запиталъ първия: „Коя е причината, дѣто заплю аписа? Ти не знаешъ ли законитѣ? Не знаешъ ли, какво наказание се налага при такива случаи? — Защо съмъ постѣпилъ така, това е моя свещена тайна, която никому нѣма да откривамъ. — Добрѣ, тогава азъ ще те поставя на единъ строгъ изпитъ. — Готовъ съмъ. Фараонътъ запиталъ вториятъ обвиняемъ за причината на неговото прѣстѣпление. И той му отговорилъ по сѣщия начинъ, както първиятъ. Най-послѣ запиталъ и третия за причината на неговото

прѣстѣпление. Той му отговорилъ: „Тури ме десетъ години въ затворъ и слѣдъ като излѣза оттамъ, ще ти кажа, защо направихъ това прѣстѣпление. Слѣдъ разпита фараонътъ пристѣпилъ къмъ присѣдата. Той извикалъ първия обвиняемъ, заповѣдалъ да го поставятъ на високо мѣсто и да му прѣдложатъ като наказание двѣ нѣща, и той самъ да си избере наказанието. Едното било една голѣма пропастъ, въ която трѣбвало да се хвърли, а другото било единъ голѣмъ ножъ, на който да се набоде. И двѣтѣ наказания били книжни. Първиятъ прѣстѣпникъ избралъ първото наказание и се хвърлилъ въ пропастъта, но веднага се задържалъ на платното, понеже пропастъта била нарисувана върху платно. По този начинъ хванали прѣстѣпника и го турили въ затворъ. Така постѣпили и съ втория прѣстѣпникъ. Той избралъ за себе си второто наказание, да се хвърли на ножа и да се набоде. Като се хвърлилъ върху ножа, веднага се търкулилъ на земята, но не се наранилъ, понеже ножътъ билъ книженъ. И него хванали и турили въ затворъ. Третиятъ прѣстѣпникъ самъ избралъ наказанието си, — да лежи десетъ години въ затворъ. За какво билъ осѣденъ той? — Че като миналъ покрай храма на бога Озириса, обърналъ гърба си. Коя била причината да постѣпи така? Като излѣзалъ отъ затвора, той казалъ: „Когато минавахъ покрай храма, видѣхъ оттамъ да излиза богиня Изида и да разправя, че всички жреци, които служатъ въ него, не изпълняватъ волята Божия. Тогава азъ трѣгнахъ подиръ нея и обърнахъ гърба си къмъ храма, защото искахъ да разбера, коя е причината, дѣто тия хора не изпълняватъ волята Божия.

Питамъ: и днесъ не е ли сѣщото? Дѣ сѣ истинскитѣ служители? Дѣ е Божественото? Кой служи днесъ на Бога, както трѣбва? Какви сѣ съврѣменнитѣ държавници? Какъвъ е съврѣменниятъ мораль? Редътъ и порядъкътъ, който държавитѣ налагатъ днесъ не може да се запази за

дълго време. М о р а л ъ т ъ, който се проповѣдва днесъ, не може да трае много. Въ този моралъ хората ще се задушатъ. Съврѣменнитѣ майки и бащи проповѣдватъ на дѣцата си: „Дѣца, гледайте да осигурите живота си!“ — Какво ще се осигуряватъ? Днесъ свѣтътъ се е обърналъ на болница. Нѣма здрави мѣста въ организма на съврѣменния човѣкъ: и дробове, и стомахъ, и чърва, и уши, и очи — всичко е болно. И слѣдъ всичко това, казвате: „Ние имаме култура, ние сме учени, културни хора. — Да, имате култура на болнитѣ хора. Сега, обаче, трѣбва да дойде култура на Любовта—Божията култура. На всички ония, които иматъ Божията Любовъ, казвамъ: „Напуснете болницата, направете крачка напредъ, идете при Бога!“ Ще кажете: „Ние сме тръгнали къмъ Бога.“ — Да, едни сж тръгнали къмъ върха, но се спрѣли, обезсърдчили се, поглеждатъ къмъ върха и казватъ: „Кога ще стигнемъ до този връхъ?“ Други вървятъ, но се разколебаватъ всѣки моментъ и си казватъ: „Защо ни трѣбваше този връхъ? Я да седнемъ тукъ да хапнемъ и да си пийнемъ!“ Трети пъкъ се страхуватъ и казватъ: „Тази работа е опасна, ще изгубимъ живота си. Какво ни трѣбва да гонимъ Михалѣ?“ Питамъ: ако останете въ свѣта не гоните ли Михалѣ? Кой не гони Михалѣ?

Какво означава да гоните Михалѣ? Когато нѣкоя жена иска да омотае сърцето на единъ мъжъ, тя не гони ли Михалѣ? Когато нѣкой банкеръ иска да има много пари и да ги заключи въ своята каса, той не гони ли Михалѣ? Когато нѣкой лихваръ взима голѣми проценти, за да спечели много, не гони ли Михалѣ? Всички съврѣменни хора се стремятъ къмъ невъзможни нѣща за сегашнитѣ условия. Казвамъ: никой не може да влада нѣщата. Чудно е, когато жената иска да завладѣе сърцето на мъжа. Какво ще влада? Прѣди всичко този човѣкъ нѣма сърце. Жената трѣбва да потупа мъжа си по рамото и да му каже: „Слу-

шай, приятелю, ти си нещастенъ, защото нѣмашъ сърце. Отвори мѣсто въ себе си, да влѣза азъ, тъй както Богъ е опрѣдѣлилъ едно врѣме и тогава ти съ своята любовъ, и азъ съ Божията Любовъ ще работимъ заедно за създаване на новата култура въ насъ. Тъй като живѣемъ и работимъ заедно, ние ще се разбираме.

Мнозина отъ васъ, като ме слушате, ще кажете: „Какво ли иска да каже този човѣкъ? Като се обръщамъ къмъ нѣкоя сестра или къмъ нѣкой братъ, азъ искамъ да имъ кажа слѣдното: „Въ новата култура пише, че ти си сърцето на едико-го си, затова трѣбва да влѣзешъ въ него.“ Срѣщамъ другъ нѣкой и му казвамъ: „Братко, прѣди нѣколко хиляди години ти изгуби сърцето си. Сега трѣгни по свѣта да го търсишъ и като го намѣришъ, тури го на мѣстото му съ свещенъ трепетъ на душата си. Слѣдъ това иди да принесешъ жертва прѣдъ олтаря на Бога, за благодарностъ на това, че си го намѣрилъ. Казвате: „Какъ можемъ да търсимъ сърцата си? Нима ние нѣмаме сърца?“ Ако не можете да любите, или ако любовта ви всѣки моментъ се измѣня, вие нѣмате сърца. Ако можете да любите, сърцето ви е близо до васъ, скоро ще се намѣсти. Колкото топлината е по-близо до васъ, толкова и сърцето ви е по-близо; колкото топлината е по-голѣма, толкова повече и огънятъ на сърцето се разгорява. Първиятъ лжчъ е признакъ на това, че енергията на сърцето започва да прѣлива. Слѣдователно, първиятъ лжчъ, първиятъ усѣтъ на човѣка показва, че Любовта приближава. Когато лѣкарьтъ дойде при нѣкой човѣкъ и му прѣпоръча да яде само припеченъ хлѣбъ и гореща вода, това показва, че Царството Божие е близо до този човѣкъ.

„И отвори умоветъ имъ да разбиратъ Писанията.“

Днесъ хората се стремятъ къмъ философия, която да имъ донесе щастие и богатство въ живота. Казвамъ: стремете се къмъ Любовта, защо-

то тя осмисля живота. Ако нѣкой човѣкъ има да ви дава 10,000 лв., но по нѣкаква причина е изпадналъ и не може да ви ги плати, вие, който имате Любовта въ себе си, ще му ги простите, като кажете: „За Любовта, за Бога азъ ти прощавамъ всичко. Отсега нататѣкъ нищо не ми дължишъ.“ Всичко правете за Бога! Вие сте богатъ човѣкъ, имате нѣколко нови костюми, но срѣщате на пѣтя си бѣденъ човѣкъ съ скъсани дрехи. Щомъ Любовта е у васъ, вие ще дадете единъ отъ костюмитѣ си на този бѣденъ човѣкъ. Ако Любовта не е у васъ, вие ще кажете: „Азъ купихъ тия дрехи за себе си.“ — Нищо отъ това. Бѣдниятъ човѣкъ, това си ти, той е твой братъ. Божественото въ човѣка го заставя да върши всичко самъ и то отъ любовъ. Когато човѣкъ даде нѣщо, трѣбва да се запита, дали е доволенъ отъ своята постѣпка. Вижте, какво прави онзи момѣкъ, който иска да даде нѣщо на своята възлюбена. Ако иска да ѝ подари единъ хубавъ карамфилъ, той ще обиколи всички цвѣтарници и ще купи саксийка съ най-хубавъ карамфилъ. Когато говоря за влюбения момѣкъ, азъ не подразбирамъ този, който ще занесе на своята възлюбена откъснато цвѣте. Получите ли откъснато цвѣте отъ своя възлюбенъ, ще знаете, че той ще ви одере кожата. Когато възлюбениятъ ви донесе карамфилъ въ саксийка, съ това той ви казва: „Доволни ли сте отъ живота? Влѣзте въ моето сърце, заедно да растемъ и да се развиваме, заедно да благуваме, и всѣки, който дойде при насъ, и той да се радва.“ Нѣкой казва: „Тази любовъ на момѣка духовна ли е или свѣтска?“ — Всичко въ свѣта е духовно, нищо не е свѣтско. Когато говоримъ за свѣтски и духовни нѣща, това сж човѣшки подраздѣления. Въ Божествената Любовъ всичко е Божествено. И въ страданията всичко е Божествено, но резултатитѣ сж различни. Въ човѣшката любовъ има страдания и скърби, а въ Божествената Любовъ има само радости и блаженства. Слѣдователно, тия два вида

„Прояви на Любовта трѣбва да се съединятъ въ едно. Когато Божествената Любовъ дойде въ човѣка, той трѣбва да я съедини съ своята и да каже: „Азъ ще живѣя заради Любовта.“

„И отвори умоветѣ имъ да рѣзбиратъ Писанията.“

Какво прѣдставляватъ Писанията?—Написана книга. Тази написана книга сте вие, и върху нея могатъ да се четатъ много работи. По сжщия законъ, отъ клѣткитѣ можемъ да изучаваме организмитѣ, а отъ организмитѣ можемъ да изучаваме системитѣ. Отъ системитѣ пъкъ можемъ да изучаваме, какво прѣдставлява цѣлото човѣчество, или какво прѣдставлява цѣлата вселена. Значи, всичко зависи отъ единицата. Първото нѣщо, което Богъ е създалъ, е клѣтката, проявлението на Бога, безсмъртния човѣкъ, който никога не е слизалъ на земята. Защо този човѣкъ не е слизалъ никога на земята? — Понеже тя не може да го одържи. Ако той слѣзе на земята, тя ще се мръдне отъ своята орбита. Нѣкой казва: „Какъ да не може да слѣзе този човѣкъ на земята?“ Питамъ: може ли слънцето да слѣзе на земята и да ви посѣти? Вие мислите, че можете да поканите този великъ идеаленъ човѣкъ при васъ на земята. Не, не може. Първо ние ще отидемъ при Бога, а Божиятъ Духъ ще слѣзе и ще се всели въ насъ. Той ще внесе Божественото у насъ, а нашиятъ умъ и сърце така ще се развиятъ, че ще почнемъ да изучаваме въ себе си нашия животъ, живота на нашитѣ братя и сестри, живота на обществата, на народитѣ, на цѣлото човѣчество и най-послѣ проявитѣ и на цѣлата вселена. По този начинъ само ние ще виждаме навсѣкждѣ проявитѣ на Бога. Това е животъ! Да живѣешъ, подразбира да знаешъ, че обичашъ. Какъ се обичатъ днесъ хората? Нѣкоя млада мома се запознава съ единъ младъ момъкъ, който започва да я посѣщава. Облича се хубаво, носи подаръци, а тя го черпи съ това-онова. Едва изслѣзе момъкътъ отъ дома на момата, ето иде

другъ нѣкой, когото тя посрѣща по сжщия начинъ. Момата залъгала първия момъкъ съ нѣщо, но едва излѣзалъ той отъ дома ѝ, и тя си казва: „Добрѣ, че си отиде този бѣбрица.“ Този младъ човѣкъ върви изъ пѣтя и се чуди, защо нѣщо го стѣснява—не е свободенъ, измжчва го нѣщо. Всички хора днесъ се оплакватъ, че нѣщо ги стѣга. Стѣга ги нѣщо, наистина, но и тѣ стѣгатъ другитѣ хора. Прѣстанете да се стѣгате едни други! Всѣка мома трѣбва да намѣри този момъкъ, на когото тя прѣдставлява сърцето. Всички хора трѣбва да намѣрятъ своитѣ изгубени сърца, а това на Божественъ езикъ означава да намѣрятъ Божествения Духъ, Който да дойде и да се всели въ тѣхъ. Простолюдието казва: „Да дойде доброто да царува въ свѣта!“ Онеправданитѣ казватъ: „Да дойде Правдата да царува въ свѣта!“ Дали доброто ще дойде, дали Правдата ще дойде, всичко това е Божественото сърце, отъ което е направена жената, и което кръщаватъ съ различни имена. Сега всички мъже и жени трѣбва да работятъ върху този принципъ, да се разбератъ. Разбератъ ли се тѣ помежду си, като дойде Христосъ, тѣ ще Го познаятъ. Христосъ бѣше сърцето на Бога, и затова, слѣдъ разпятieto на Христа, Богъ Го възкреси. Божието сърце не може да умре, то трѣбва да се върне тамъ, отдѣто е излѣзло. Сжщото нѣщо се отнася и за насъ. Отъ Отца излѣзохме, при Отца трѣбва да се върнемъ и да се намѣстимъ тамъ, дѣто сме били. Всѣки, който иска да бжде свободенъ, трѣбва да отиде на своето мѣсто и тамъ да се настани. Затова днесъ хората не трѣбва да търсятъ спасението, но свободата, защото спасението, растенето и всички останали блага ще дойдатъ само тогава, когато хората станатъ свободни. Азъ не говоря за политическата свобода, нито за гражданската, нито за религиозната свобода, но за онази вжтрѣшна свобода въ човѣка, която го поставя прѣдъ всички хора, и прѣдъ държавата, като честенъ и разуменъ човѣкъ, на когото може да се

разчита напълно. Всѣка свобода вънъ отъ човѣка е сѣнка на свободата. При вътрѣшната свобода човѣкъ самъ себе си сѣди, никой другъ не може да го сѣди. Такъвъ е Божествениятъ законъ. Въ него нѣма нищо скрито-покрито. Въ тази свобода човѣкъ самъ се опрѣдѣля и познава. Не се ограничавайте въ никакви стари вѣрвания, но се приготвявайте за новото! Старото е изиграло вече своята роля, сега иде новото, което е законъ за небето. Старото е законъ за земята. Всички, у които съзнанието е пробудено, сѣ изживѣли вече стария законъ и отсега нататкъ ще живѣятъ по новия законъ, споредъ закона на Бога, по Божиитѣ закони. И тогава свѣтътъ ще бѣде съвсѣмъ другъ, тъй както и едно врѣме е билъ другъ. Могли ли сѣ едно врѣме хората да хвърчатъ въ въздуха, както днесъ? Обаче, по-щастливи ли сѣ днесъ хората? Какво допринасятъ днесъ аеропланитѣ? Прѣзъ военно врѣме всички аероплани започватъ да бумтятъ изъ въздуха, и космитѣ на главитѣ ви настрѣхватъ. Каква култура е тази? Днесъ вие се разхождате свободно съ автомобилитѣ, но отвори ли се война, тѣ се употребяватъ въ нейна услуга. И телефонитѣ сѣщо така сѣ опасни въ врѣме на война. Всички съврѣменни открития въ областта на техниката и на науката ставатъ опасни въ врѣме на война. Аеропланитѣ, автомобилитѣ сѣ само за светии, но не и за глупавитѣ. Днесъ постоянно четете въ вѣстницитѣ, че еди-кой си авиаторъ падналъ отъ аеропланъ, че еди-кой си пжтникъ пострадалъ въ автомобилъ и т. н. Защо? — Все иматъ нѣкакъвъ дефектъ. Автомобилитѣ не трѣбва да се сблъскватъ; аеропланитѣ не трѣбва да падатъ; домоветѣ не трѣбва да се разрушаватъ; държавата не трѣбва да изчезва. Всичко това, което пада, което се разрушава и изчезва, не е Божествено. Въ свѣта сѣществува само една държава, която никога нѣма да изчезне. Тя е Божествената държава. Всѣки човѣкъ, всѣки народъ, който иска да има добра държава, трѣбва да за-

чита Божественото, както въ себе си, така и въ всички останали хора. На какво може да се надѣва една държава ако тя не зачита Божественото въ своитѣ поданици? Който не зачита Божественото, той не може да зачита и човѣшкото. Който търси Божественото въ свѣта, той трѣбва да се стреми къмъ разумното, къмъ новото, къмъ положителното въ науката, което ще осмисли живота. Всички факти, съ които разполага съврѣменната наука, трѣбва да се изяснятъ отъ Божествено гледище, отъ гледището на новата свѣтлина. Какъ ще обясните, напримѣръ, произхода на всички животни? Казвате: „Богъ създаде всички животни, всички птици, всички риби, всички растения и най-послѣ създаде човѣка.“ Да, но казано е, че Богъ създаде човѣка по свой образъ и подобие. Питамъ: дѣ сж животнитѣ, които Богъ нѣкога създаде? Дѣ е първиятъ човѣкъ, който Той създаде по свой образъ и подобие и на когото даде власть надъ всѣко животно? Значи, Богъ създаде два човѣка: единиятъ бѣ направенъ отъ прѣсъ, а другиятъ — по образъ и подобие Божие. Човѣкътъ, който бѣ направенъ по образъ и подобие Божие, при днешнитѣ условия не може да живѣе между хората на земята. Смѣшно е да чувате една мравя да казва, че еди-кой си философъ може да живѣе между мравитѣ. Прѣди всичко тия мрави нѣматъ съотвѣтно жилище за човѣка. Смѣшно е, когато и хората казватъ, че Богъ може да живѣе между тѣхъ. Това не може да бжде! Съврѣменнитѣ хора нѣматъ жилище, въ което Богъ може да живѣе. Когато Соломонъ направи Божия храмъ каза: „Богъ не може да живѣе въ този храмъ, но Неговиятъ Духъ може да прѣбивава тукъ.“ Хората, които слушаха Соломона, си казваха: „Чуйте, какво говори този човѣкъ за Бога!“ Хората трѣбва да разбератъ, че Богъ може да живѣе само въ тѣхнитѣ свѣтли умове и добри и благородни сърца. Това е Истината. Богъ прѣбждва въ сърцето и въ ума на всѣки човѣкъ, който мисли, чувствува и дѣйствува.

правилно не само по отношение на своите братя, но и по отношение най-малките растения и животни. Онзи човекъ, който може да спаси мравката и който полага грижи и за най-малкото растение, той може да помага и на братя си. Въ този духъ трѣбва да се възпитава новото поколение!

„И отвори умоветъ имъ да разбиратъ Писанията.“

И тъй, новата култура е вече прѣдъ вратата ви. Яковъ иде вече! Той се връща въ дома си съ много богатства, придобити при Лавана: съ женитѣ си, съ синоветѣ си, съ робитѣ и съ робинитѣ си, съ камилитѣ си и съ овцитѣ си. Яковъ се връща въ Ханаанската земя при братя си, съ когото иска да се примири. Новата култура ще примири хората помежду имъ. Старото трѣбва да се подчини на новото. Въ Писанието се казва: „Иде културата на Христа!“ Казвамъ: иде културата на Якова, когото прѣкръстиха съ името Израилъ. Значи, Божиитѣ избраници, които трѣбваше да живѣятъ на земята, ще иматъ съобщения съ невидимия свѣтъ, който е реаленъ свѣтъ. Сжществата отъ невидимия свѣтъ, съ който вие ще се съобщавате, нѣма да бждатъ въздухъ и вѣтръ, но ще бждатъ облѣчени съ такива хубави облѣкла, каквито вие не сте виждали въ живота си. Когато пъкъ вие огидете при тѣхъ, тѣ ще ви приематъ въ своитѣ жилища съ такава братска любовъ, за каквато вие нѣмате прѣдстава.

Казвате: „Възможно ли е всичко това?“ — Всички вие ще бждете свидетели на събитията, които ще ставатъ на земята. Бждещето, което иде сега въ свѣта, е прѣдсказано прѣди хиляди години. То не е афектация. Отъ съврѣмения човекъ се изисква само положителна, установена мисълъ, и той ще провѣри нѣщата. Ние не сме като онѣзи войници, които, като атакуватъ нѣкаква позиция и срѣщнатъ голѣми съпротивления, удрятъ назадъ. Когато ние атакуваме една позиция, проучаваме всички възможности, които могатъ да ни изнена-

дaтъ, и не отстъпваме. Обаче, ние не си служимъ съ оржжията на съврѣмения свѣтъ. Щомъ неприятельтъ излѣзе срѣщу насъ, ние издухваме всичкигѣ му позиции. Какво нѣщо е 'духането? — Силната мисль. Тя може да произведе много нѣщо. Ако е въпросъ за сила, Бѣлото Братство разполага съ такава. Бѣлитѣ Братя сж разумни същества. Тѣ сж завършили своето развитие на земята, знаятъ законитѣ на човѣшката мисль и въ единъ день могатъ да прѣспятъ цѣлото човѣчество. Какво прѣдставляватъ съврѣменнитѣ оржжия прѣдъ силата на Бѣлитѣ Братя? Обаче, тия Братя не искатъ да си служатъ съ тѣзи срѣдства, понеже тѣ сж крута мѣрка. За хората е необходимо страданието. Само то е въ сила да ги облагороди и изправи. Има нѣщо по-велико отъ всички оржжия въ свѣта. Това сж Божиитѣ мисли и чувства. Когато човѣкъ побѣди своя неприятель съ Божията сила, този неприятель става вече най-добъръ приятель и казва: „Приятелю, защо не дойде по-рано? Съжалявамъ, че толкова години наредъ носихъ своитѣ кобури; съжалявамъ, че толкова години живѣхъ въ заблуждения и мракъ, че се женихъ и страдахъ и т. н.“

„И отвори умоветѣ имъ да разбиратъ Писанията.“

Казвате: „Какъ ще се женятъ хората отъ новата култура?“ Когато нѣкоя мома ще се жени, тя ще покаже ржката си на своя възлюбенъ и ще му каже: „Чети!“ Когато нѣкой момъкъ иска да се жени, и той по сжщия начинъ ще покаже ржката си на своята възлюбена и ще ѝ каже: „Чети!“ По-добро прѣпоръчително писмо отъ ржката нѣма. Всичко е написано на човѣшката ржка, нѣма нищо скрито-покрито. Богъ е написалъ на човѣшката ржка цѣлия пжтъ, прѣзъ който човѣкътъ е минавалъ. Когато нѣкой чете по ржката на своя братъ, Господъ му казва: „Бжди снисходителенъ къмъ този човѣкъ! Той е служилъ дълго врѣме при мене, но бѣше малко неспособенъ, не научи

много нѣщо, обаче, за въ бждеще той има добри условия да се развие и да излѣзе нѣщо добро отъ него.“ Богъ изнася само фактитѣ, безъ да сжди. Въ това седи величието на Бога. И най-послѣ Богъ ще посочи, на каква работа да турите човѣка, когото Той е изпратилъ при васъ.

Казвамъ: като се срѣщнете въ новата култура, ще дигнете ржката си единъ къмъ другъ и така ще се поздравите. Този поздравъ означава „миръ вамъ.“ Христосъ дигна ржцѣтъ си къмъ ученицитѣ си и имъ каза: „Миръ вамъ!“ Като дигнете едната си ржка, това означава: „Азъ съмъ тукъ.“ Като дигнете и двѣтъ си ржцѣ, това означава, че и жена ви е съ васъ. Значи, при това благословение участвуватъ и двата принципа. Когато нѣкой апашъ ви срѣщне и каже „горѣ ржцѣтъ“, какво означава това? Той иска да ви каже: „Ти намѣри ли жена си?“ — Не. Намѣри жена си и тогава работи. На онзи, който е намѣрилъ жена си, апаштъ сваля шапка и казва: „Добъръ день, господине!“

„И отвори умоветѣ имъ да разбиратъ Писанията.“

И азъ ви желая сега, Господъ на свѣтлината, който е въ васъ, да отвори умоветѣ ви. Азъ зная, че Той ще отвори умоветѣ и сърцата ви, затова казвамъ: „Слушайте Неговия гласъ и приемерте Неговата Любовъ! Съединете вашата любовъ съ Неговата, за да дойде новиятъ день, който ще бжде новъ день въ историята на вашето съзнание.



Бесѣда отъ Учителя, държана на 5 декемврий, 1926 год. въ гр. София.

Гласъ въ пустинята

Азъ съмъ гласъ на Едного,
който вика въ пустинята: „Оправете
пътя Господень!“ *)

Ако се зададе въпросътъ, какво нѣщо е човѣкъ по естество, кое е сжщественото му качество, какво може да се отговори? Лесно се задаватъ въпроси, мжчно се отговаря. Кѣи сж сжщественитѣ качества на свѣтлината, топлината? Кое е сжщественото въ природата? Съ разширение на знанието, съврѣменниятъ човѣкъ губи отъ своята дълбочина, т. е. той е дошълъ до извѣстни насипи, вслѣдствие на което дъното на неговата душа се повдига, тъй както сега се повдига дъното на Атлантическия океанъ.

„Гласъ въ пустинята.“ Гласътъ е външната страна въ човѣка, чрѣзъ която той изразява своята рѣчь, т. е. своето разумно слово. Освѣнъ съ гласа, човѣкъ си служи още и съ движенията, като сжществени символи за изразяване на онова, което е дълбоко скрито въ него. Въ това отношение гласътъ, както и движенията въ човѣка, трѣбва да станатъ разумни, защото тѣ не сж всѣкога изразъ на разумното. Всѣки неразуменъ гласъ ние наричаме шумъ. И всѣко движение, което не съдържа вжтрѣшна пластичность и хармония, ражда изопачени образи, изопачени форми въ въображението. Ако бихте се върнали съ хиляди години назадъ, когато се е създавала човѣшката рѣчь, бихте видѣли, какъ човѣкътъ се е училъ да говори, като малко дѣте. Кой го е училъ? Мнозина отъ съврѣменнитѣ хора ще кажатъ, че човѣкъ е роденъ съ способността да говори. Тѣ взиматъ това нѣщо като аксиома и по-нататъкъ не разсжждаватъ. За тѣхъ това, че човѣкъ е роденъ съ спо-

*) Матей 3 : 3

собността да говори, е такава аксиома, каквато аксиома е равенството $2 \times 2 = 4$. Казвамъ: не е достатъчно само да се знае, че $2 \times 2 = 4$, но това трѣбва да се докаже. Какво отношение има това равенство въ човѣшкия животъ? Вънъ отъ човѣшкия животъ то нѣма смисълъ. Единицата е положително число, а двойката — отрицателно. Следователно, като умножите двѣ отрицателни числа, 2×2 , ще получите едно положително—четворката.

(„Гласъ въ пустинята.“ Значи, за да има резултатъ, гласътъ трѣбва да се прѣвърне въ разуменъ вътрѣшенъ изразъ. Затова хората казватъ: „Понеже човѣкъ е мислеще същество, животътъ трѣбва да бѣде разуменъ.“ Вѣрно е, че човѣкъ е мислеще същество, но първоначално той не е почналъ съ мисълта. Мнозина ще възразятъ на това по слѣдния начинъ: „Щомъ човѣкъ издава гласъ, това показва, че той мисли.“ Питамъ: какъ мислите, коя е причината, дѣто малкото дѣте издава гласъ? Дали то е нѣкакъвъ голѣмъ философъ или ораторъ? — Не, дѣтето издава гласъ или затова, че има нѣкаква нужда, или защото му е причинена нѣкаква болка. Неговиятъ гласъ е гласъ въ пустиня. Мислите ли, че пророкътъ, който иде въ свѣта да говори на хората, прави това отъ нѣкакво голѣмо удоволствие? Той иска да се изкаже и затова иде между хората да имъ поговори малко. Мислите ли, че изворътъ, който излиза на повърхността на земята, прави това отъ нѣкакво голѣмо удоволствие? — Не, вътрѣшенъ напоръ, голѣмо вътрѣшно напрѣжение го заставя да извира. Мислите ли, че рѣката, която тече надолу по низината и вдига шумъ, прави това съзнателно, отъ нѣкакво удоволствие? — Тя има нужда да отиде къмъ морето, нѣкаква вътрѣшна сила я кара да прави това.

По сѣщия начинъ всички хора, които не размишляватъ дълбоко, често се спиратъ върху една и сѣща мисълъ, обикалятъ около нея, чоплятъ я, докато попаднатъ въ нейния капанъ и за дълго

врѣме оставатъ подъ влиянието ѝ. Въ това отношение тѣ мязатъ на мишката, която се привлича отъ месцето въ капана, обикаля около него, разсждава, докато най-послѣ попадне въ него и оттамъ се спасява по нѣкаква щастлива случайность, или, както бива въ повечето случаи, отива въ ноктитѣ на котката. Защо тя страда така? — Защото е влѣзла безъ позволение. Когато нѣкоя мишка влѣзе въ една кжща безъ позволение на господаритѣ и си направи тамъ жилище, господаритѣ поставятъ за нея единъ модеренъ капанъ. А тя, току излиза и влиза въ дупката си, обикаля около капана и разсждава: „Какво е това нѣщо? Другъ пътъ не съмъ го виждала, необикновено нѣщо е то. За какво ли ще е то? Дали не е нѣкакъвъ подарѣкъ за мене?“ Обикаля мишката около капана, но още не се рѣшава да влѣзе вътрѣ. Тя сега е свободна, ходи изъ цѣлата кжща, похапва си ту хлѣбецъ, ту сиренце, ту маслице и казва: „Такава е волята Божия. Богъ е създалъ всички тия блага въ свѣта, и Той иска азъ да ги опитамъ.“ Продължава мишката да влиза и излиза отъ своята дупка, но отъ врѣме на врѣме вниманието ѝ се спира прѣдъ капана. Поглежда прѣзъ вратата на капана и си казва: „Има нѣщо особено тамъ! Великиятъ промисълъ се е погрижилъ и за мене. Какъ ли ще мога да влѣза вътрѣ?“ Прави си тя своитѣ изчисления и слѣдъ като се увѣри въ точността имъ, влиза въ капана, докосва внимателно примамливото парченце месо и веднага чува задъ себе си: „Щракъ!“ — и тя остава затворена. Този, който е направилъ капана, е по-уменъ отъ нея. Достатъчно е да се докосне до месцето, и капанътъ се затваря. Сега вече тя оставя настрана месцето и започва да мисли: „Каква излѣзе тази работа? Нѣщо непрѣдвидено се яви. Какво ще се прави сега?“ Питамъ: мислите ли, че и вие не сте затворени въ вашитѣ тѣла по сжщия начинъ, както и мишката въ капана? Казватъ, че човѣкъ билъ свободенъ. Както е устроенъ днесъ

човѣкътъ неговото тѣло не е нищо друго, освѣнъ капанъ, робство, и понѣкога той, като мишката, се мжчи да прѣгризе прѣчкитѣ на капана, да излѣзе вънъ, на свобода. Обаче, прѣчкитѣ на този капанъ сж желѣзни. Голѣма сила се изисква; за да може самъ човѣкъ да се освободи. За слабия ще се намѣри нѣкой благороденъ човѣкъ, който, като го види въ капана, ще отвори вратичката и ще каже: „Хайде, излѣзъ на свобода!“ Но ако този човѣкъ е послѣдователъ на Мойсеевия законъ, ще каже: „Пись-пись-пись,“ ще отвори вратичката на капана и ще те остави въ ноктитѣ на котката—твоята лоша сждба. Котката ще те хване, като стражарь, като бирникъ и ще ти каже: „Втори пжтъ да не влизашъ въ такъвъ модеренъ капанъ.“

Казвате: „Животътъ е устроенъ така.“ — Не, първичниятъ животъ не е билъ така устроенъ, но въ нашия животъ, въ нашитѣ разбирания има една вжтрѣшна развала. Проявитѣ и явленията въ разумната природа не сж съгласни съ проявитѣ и разбиранията на хората. Едни философи и учени схващатъ живата природа по единъ начинъ; други философи и учени я схващатъ по другъ начинъ. Вслѣдствие на това, сжществуватъ различни обяснения за явленията въ природата. Обаче, всички обяснения иматъ извѣстна правдоподобностъ. Всѣка научна теория има значение само за извѣстно врѣме. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ казва за другъ: „Голѣмъ пияница е нашъ Станчо.“ Другъ нѣкой казва за сжщия човѣкъ: „Не е вѣрно това. Азъ пжкъ съмъ го виждалъ всѣкога трѣзвъ.“ Кой отъ двамата е правъ? — И двамата сж прави. Първиятъ човѣкъ е виждалъ Станча въ будно състояние и то всѣкога пиянъ. Вториятъ го е виждалъ, когато спи, прѣзъ което врѣме той е изтрезнѣвалъ. Слѣдователно, всички твърдения, които съврѣменнитѣ хора подържатъ, сж вѣрни само при извѣстни условия.

Казвамъ: вжтрѣшния гласъ у хората не се дължи на тѣхната мисль, но на тѣхнитѣ чувства.

Първоначално човѣкъ е започналъ съ сърдечния си животъ. Въ това отношение животътъ на сърцето прѣдшествова живота на ума, т. е. първо човѣкъ е започналъ да чувствува, а послѣ да мисли. Нѣкой казва: „Азъ мисля.“ — Да, но прѣди да си започналъ да мислишъ, ти си чувствувалъ. Ако чувствата на човѣка сж прави, и мисълта му ще бжде права; ако чувствата му сж изопачени, и мисълта му ще бжде изопачена. Слѣдователно, всѣки човѣкъ, който има благородни чувства и желания, както и правилни схващания за нѣщата, както тѣ сж били първоначално въ Божествения свѣтъ, той ще има и правилни, хармонични мисли. Когато говоря за първичния, за Божествения свѣтъ, азъ го разбирамъ тѣй, както е билъ създаденъ въ неговата абсолютна чистота и хармония. Когато говоримъ за Божествения свѣтъ, ние Го разбираме като първоизточникъ на всички други свѣтове. Както рѣката ни кара да мислимъ за океана, така и физическиятъ свѣтъ ни кара да мислимъ за Божествения свѣтъ. Всички рѣки сжществуватъ благодарение на океана. Трѣбва ли, обаче, да мислимъ, че когато една рѣка се размѣтва, и океанътъ се размѣтва? Смѣшно е да се вади такова заключение. Рѣките на океана могатъ да се размѣтятъ, но въ своя първиченъ произходъ океанътъ е абсолютно чистъ. Ако хората мислятъ така, това показва, че тѣ разбиратъ Бога, както себе си. Мнозина казватъ: „И Господъ е като насъ.“ — Не, както океанътъ никога не се размѣтва, така и Господъ не може да бжде като насъ. Първичниятъ животъ, отъ който е произлѣзалъ човѣшкиятъ, никога не може да се размѣти. Божественитѣ чувства, отъ които сж произлѣзли човѣшките, никога не могатъ да се опетнятъ, никога не могатъ да се изопачатъ. Тѣ сж абсолютно чисти. Обаче, тѣй както се извяватъ чувствата и мислитѣ на хората при сегашнитѣ условия на тѣхния животъ, тѣ се опетняватъ и то, не отъ неразбиране на нѣщата, но по единствената причина, че чо-

вѣкъ желае повече, отколкото може да употреби и приложи въ живота си. Това показва, че съвременниятъ човѣкъ се намира подъ влиянието на „лакомството.“

„Гласъ на Едного.“ Подъ думата „гласъ“ се разбира разумното начало. Като се каже гласъ на Едного, това подразбира разумния гласъ на Единия, Който живѣе въ всѣки човѣкъ.

„Гласъ въ Пустинята.“ Пустинята е символъ, който прѣдставлява чистъ, възвишенъ животъ. Въ пустинята нѣма птички, нѣма животни, нѣма разлагащи, гниеши вещества. Слѣдователно, въ духовно отношение пустинята се взима като символъ на чистота. По тази причина, именно, всички велики хора, всички пророци и адепти сж ходили въ пустинята да се научатъ на този великъ животъ. За да се изчисти човѣкъ, той трѣбва да се прѣвърне въ пустиня. Слѣдъ това той трѣбва да прѣкара въ нея нѣколко рѣкички, съ които да я напоява, за да започнатъ да се развиватъ тамъ растения, които той да обработва и култивира. Да се очисти човѣкъ това подразбира да се освободи отъ всички ненужни мисли и желания въ него, които се отдѣлятъ въ видъ на утайки въ организма му. Тѣзи утайки сж причина за гниенето, за смъртта. Днесъ всички хора сж недоволни: и когато иматъ, и когато нѣматъ. Всички хора живѣятъ въ страхъ и казватъ: „Какво ще се прави?“ Питамъ: отъ какво се плашатъ хората? Ако има нѣщо, отъ което да се страхуватъ, това е смъртта. Кой човѣкъ е свободенъ отъ смъртта? Тя е най-голѣмиятъ неприятель на всички живи същества. Тя иде при човѣка като бирникъ и го обира — постоянно го дебне. Нѣкога, докато спи още човѣкъ, тя се приближава до него тихо, и отъ никого не забѣлѣзвана, хваща го за гушата и го прѣрѣзва. Като се събудятъ неговитѣ близки, казватъ: „Богъ да го прости, замина си този човѣкъ!“ Казвамъ: какво ще го прощава Господъ? Този човѣкъ е обранъ — нищо повече. Нѣкой казва: „Какъ

во прѣдставлява човѣкътъ?“ — Нищо особено. Като му кажешъ „ху“ и той свършва. Човѣкътъ е символъ, който подразбира движение, а движението е мисълъ. Ние означаваме човѣшкия принципъ съ плюсъ, което означава движение. Какво означава отрицателниятъ принципъ? Какво означава минусътъ? — Минусътъ показва, че въ свѣта има една величина, която никога не се движи. Коя е тази величина? — Тя е точката. Точката нѣма никакво измѣрение, но ако се подвижи, тогава тя образува права линия. Правата линия има вече движение, има и измѣрение. Въ това отношение жената казва на мъжа си: „Животътъ не е само въ движението, въ лутането, въ въртенето. Има моменти въ живота на човѣка, когато той трѣбва да спре, т. е. да почива.“ Дѣйствително, всѣки човѣкъ, който работи, трѣбва и да почива. Що е почивката? — Минаване отъ физическия въ духовния свѣтъ. Мнозина мислятъ, че духовниятъ свѣтъ не е същественъ. — Духовниятъ свѣтъ е мѣсто на почивка, отдѣто човѣкъ черпи необходимия запасъ енергия за бѣдещия си животъ. И затова, когато човѣкъ свърши запаса отъ енергия на своето тѣло, на своитѣ чувства и мисли, той трѣбва да отиде въ духовния свѣтъ, да почерпи енергия, колкото му е необходима и отново да се върне въ физическия свѣтъ на работа.

„Гласъ въ пустинята.“ Гласътъ прѣдставлява разумната рѣчь, която говори всѣкому отвѣтрѣ; обаче, тя е нѣщо неопрѣдѣлено за самия човѣкъ. Напримѣръ, нѣкой човѣкъ иска да извърши една работа, но въ сжщото врѣме забѣлѣзва въ себе си борба, вслѣдствие на двѣ различни мнѣния, на два различни гласа, които говорятъ въ него. Когато човѣкъ иска да разрѣши нѣкоя важна проблема въ своя животъ, той се бори день и нощъ, не може да заспи, чува единъ гласъ, който му говори въ полза на тази проблема, другъ гласъ му говори противъ, докато най-послѣ той се присъедини къмъ единъ отъ тия гласове и разрѣши въп-

роса. Ако този човѣкъ не е благороденъ, не е високо просвѣтенъ, той ще рѣши да служи на своята любовъ и ще избере лѣвия пѣтъ: ако е благороденъ, той ще рѣши да служи на Бога и ще избере дѣсния пѣтъ. Опасността отъ лѣвия пѣтъ седи въ това, че въ този пѣтъ човѣкъ изразходва всичката си енергия, безъ да има нѣкаква придобивка. Каквото придобива животното, което се затваря съ години въ нѣкоя дупка и тамъ гризе своя кокалъ, това придобива и човѣкъ, който се движи въ лѣвия пѣтъ. Отъ хиляди години насамъ човѣчеството се стреми къмъ богатство, къмъ щастие, къмъ знания. Казвамъ: покажете ми поне една фирма, която отъ 2000 години насамъ да не е изгубила своето име, да не е фалирала. Покажете ми единъ човѣкъ, който отъ 2000 години насамъ да е започналъ една работа и да е успѣлъ въ нея, да е придобилъ нѣщо. — Нѣма такива случаи. При всичко това ние още вѣрваме, че човѣкъ може да бжде богатъ, може да бжде ученъ и щастливъ. Тази вѣра се обосновава на съвсѣмъ другъ законъ. Обаче, има хора, които отъ 2000 — 3000 и повече хиляди години насамъ сж запазили своето богатство, както и своето знание и щастие, но тия хора спадатъ къмъ съвсѣмъ друга категория. Измежду съврѣменното човѣчество има хора, които се отличаватъ съ съвършено пластични тѣла, защото тѣ водятъ абсолютно чистъ и святъ животъ. Затова, именно, тия хора се явяватъ като помагачи въ развитието на човѣчеството. Такива хора се срѣщатъ навсѣкжде по свѣта; такива хора се срѣщатъ и въ България. Българитѣ иматъ единъ такъвъ бѣлобрадъ старецъ, който ходи съ бѣла тога, спусната до земята. Краката му сж обути съ царвули. Той обикаля цѣла България, посѣщава този—онзи, но всѣки си мълчи, никому не смѣе да каже за това посѣщение. Ако този дѣдо посѣти нѣкой учителъ, нѣкой свещеникъ или нѣкой земледѣлецъ, достатъчно е тѣ само да кажатъ нѣкому за това посѣщение, и всич-

ки да ги нарекатъ захласнати. Питамъ: отдѣ дойде този дѣдо? Измислиха ли го българитѣ? — Не, този дѣдо е благороденъ, свѣтъ човѣкъ. Погледътъ му е дълбокъ, приятенъ; гласътъ му е тихъ, кротъкъ, но мощенъ. Достатъчно е веднѣжъ да те погледне той, за да остави въ тебе нѣкоя възвишена и чиста мисль. Този дѣдо лѣкува болни, възскърсва мъртви. Докато го види нѣкой, моментално изчезва прѣдъ очитѣ му. Дѣ ходи, какво прави, дѣ се крие той никой нищо не знае. Всички току се запитватъ за него, и всѣки дига раменѣ, нищо не може да каже съ положителностъ. Ученитѣ хора казватъ, че това сж легенди. — Може да сж прави тѣ, но и легендитѣ иматъ свой произходъ, и тѣ иматъ свой битъ и свое начало. Други ще кажатъ, че това сж заблуждения. Какво показватъ заблужденията? — Че се я в я в а нѣкакво нововъведение.

Казвамъ: първоначално човѣкъ е билъ чистъ въ своитѣ мисли и чувства. Питамъ: кои сж причинитѣ, дѣто днесъ човѣкъ се е опетнилъ? — Нѣкаква сила отъ външната природа се е намѣсила въ живота на човѣка и го е отклонила отъ правия пѣтъ. Веднажъ той се е отклонилъ, нѣма нищо лошо въ това. Лошото е, ако той не учи и не се ползува отъ опитноститѣ, които придобива. Само така човѣкъ ще може да черпи знания. Само чрѣзъ страдания той ще придобие мъдростъ и знания. Любовта е пѣтъ къмъ вѣчно тържество, но за да не злоупотреби човѣкъ съ нея, прѣди всичко той трѣбва да мине по пѣтя на скърбитѣ и страданията. Нѣкой казва: „Азъ търся Истината“. За да се добере човѣкъ до Истината, той трѣбва да научи закона на самоотричането, и така ще разбере законитѣ на великата Любовь. Въ това отношение човѣкъ трѣбва да чувствува, че животътъ на всички хора е неговъ животъ; знанията на всички хора сж негови знания. Казвате: „Мъчно е да се постигне това нѣщо.“ Христосъ казва: „Обичайте врага си!“ Съврѣменнитѣ хора, обаче,

намиратъ това нѣщо за невъзможно. Когато Христотъ е изказалъ тази велика идея, Той нѣмалъ прѣдъ видъ сегашнитѣ ограничени разбирания на хората, нито пъкъ разбиранията на хората отъ тогавашнитѣ врѣмена. Съврѣменниятъ човѣкъ казва: „Какъ е възможно да обичамъ онзи, който ме е обралъ, който ме е онещастливилъ? Или, какъ е възможно да обичамъ онзи, който е убилъ всичкитѣ ми дѣца? На такъвъ човѣкъ ще тегля единъ куршумъ и нищо повече. Идеята, която вложилъ Христосъ въ мисълта „обичай врага си,“ има съвсѣмъ другъ смисълъ. Съ това Христосъ подразбиралъ слѣдното: само добриятъ човѣкъ може да обича своя врагъ, защото той е безсмъртенъ. Кой каквото му направи, той остава незасегнатъ. Слѣдователно, зло, което нѣкой иска да причини на праведния човѣкъ, се отнася пакъ до самия него. Ако единъ грѣшенъ човѣкъ се опита да убие нѣкой праведникъ, по никой начинъ той не може да го убие, но причинява врѣда самъ на себе си. Този човѣкъ самъ опетнява своя животъ. Грѣхътъ, който лежи на съвестта на съврѣменното човѣчество, се дължи на това, че ржцѣтъ му сж оцапани съ кръвъ. Анатомически и физиологически съврѣменниятъ прѣстѣпникъ е деформиранъ: прѣститѣ на ржцѣтъ му сж окжсени, главата му отзадъ е сплѣскана, а при ушитѣ човѣкъмѣрно широка, челюститѣ му сж издадени напредъ, ушитѣ му се деформиратъ — съ една дума такъвъ човѣкъ прилича на звѣрь. Нѣкой казва: „Азъ ще убия еди-кого си, ще му отмжстя, и никой нѣма да знае за това мое прѣстѣпление.“ — Така си мисли той. Всѣко убийство, извършено отъ кого и да е, остава своитѣ бѣлѣзи. Другъ казва: „Азъ и да убия нѣкой човѣкъ, ще отида въ църква при свещеника, ще се изповѣдамъ, и грѣховетѣ ми ще се простятъ.“ — Никой човѣкъ не може да прощава грѣховетѣ на прѣстѣпника за убийство. Само Богъ е въ сила да заличи грѣховетѣ на кого и да е. Не заличи ли Богъ грѣховетѣ му, той ще носи за

вѣчни врѣмена епитимия. Ще кажете: „Кой може да ни налага епитимия?“ — Разумната природа върши това. Когато види, че нѣкой човѣкъ върши прѣстѣпления, тя го поставя въ затворъ, и едва слѣдъ четири поколения той може да изкупи своитѣ грѣхове и да излѣзе отъ този затворъ. Въпросътъ сега седи въ това, какъ да се изкупятъ прѣстѣпленията и греховетѣ на съврѣменното човѣчество. — Всѣки за себе си ще търси съотвѣтенъ начинъ за изкупление, обаче никой не може да се освободи отъ плащане.

Нѣкои казватъ: „Ние сме наслѣдили грѣха отъ нашитѣ дѣди и прадѣди.“ Питамъ: какъ обясняватъ съврѣменнитѣ учени наслѣдствеността? Прѣдставете си, че прѣди четири поколения нѣкой отъ вашитѣ прадѣди е водилъ нередовенъ животъ и отъ една черна жена му се родилъ синъ, който, обаче, приличалъ повече на баща си и билъ бѣлъ. Като умрѣлъ баща му, майката го изпждила и по този начинъ той забравилъ и майка си, и баща си. Този синъ се скиталъ по свѣта, женилъ се, раждалъ синове и дъщери, умиралъ, отново се раждалъ, докато най-послѣ, въ четвъртото поколение му се родило черно дѣте, негърче, съ гжста черна коса, което между бѣлитѣ дѣца изглѣждало като юрдече между пиленца. Питамъ: какъ се яви това черно дѣте слѣдъ цѣли четири поколения? — Въ това дѣте се е прѣродилъ вашиятъ прадѣдо; черната дреха, съ която сега е облѣченъ, показва, че прѣди четири поколения той е направилъ нѣкакъвъ грѣхъ. Ако този фактъ се обясни съ наслѣдствеността, питамъ: какъ се яви тази връзка между бѣлитѣ родители и това черно дѣте? Както виждате, връзката между вашия дѣдо и черната жена е била прѣди четири поколения. Защо до день днешенъ не се проявиха у никое отъ дѣцата качества на черната жена, а трѣбваше да се изминатъ толкова много години, за да се яви на свѣта това черно дѣте? Това показва, че нѣкъдѣ въ душата на човѣка се скла-

диратъ отпечатъци отъ неговитѣ добри и лоши мисли и желания. И слѣдъ това, когато душата се прѣвъплѣтява на земята, нейнитѣ силни качества взиматъ надмощие надъ слабитѣ, вслѣдствие на което тѣ оформяватъ тѣлото.

Ние не проповѣдваме нѣкаква нова философия, но възразяваме на мнѣнието, което съврѣменнитѣ хора подържатъ относно живото. Тѣ казватъ, че слѣдъ смъртта на човѣка, нищо вече не съществува, всичко се свършва. Ако тѣхното мнѣние е вѣрно, защо не се свърши всичко съ вашия прадѣдо? Защо това негърче, това юрдече излѣзе на лице слѣдъ четири поколения? Това показва, че между всички явления на живота, били тѣ въ настоящето или въ миналото, съществува известна връзка. Значи, животътъ продължава и слѣдъ смъртта. Между всички души, между всички хора по лицето на земята има тѣсна връзка, отъ която никой не може да се избави. Това не трѣбва да плаши хората, но тѣ трѣбва да се стремятъ да разбератъ вътрѣшната връзка на живота. Ние нѣмаме нищо противъ съврѣменнитѣ учени, но тѣ трѣбва да се проникнатъ отъ идеята, че между всички явления има тѣсна връзка и да се стремятъ да ги обясняватъ съобразно законитѣ на живата природа. Нѣкой казва: „Да се помолимъ на Бога, Той ще ни открие всичко.“ Да се молишъ на Бога, това, именно, е най-голѣмото изкуство. Да се молишъ на Бога и молитвата ти да бжде приета, това подразбира да знаешъ езика на небето. Ако отидешъ въ Англия и се обърнешъ къмъ нѣкой англичанинъ за известна услуга, но му говоришъ на български езикъ, той ще те погледне и ще ти каже: „Махни се оттукъ! Защо ми отнимашъ врѣмето? Нищо не разбирамъ.“ Ти ще останешъ самъ срѣдъ пѣтя и ще се огорчишъ, че те отблъсватъ. Ако знаешъ английски езикъ, ти веднага ще му заговоришъ на този езикъ, ще му кажешъ, че си чужденецъ въ тази страна, и той веднага ще ти се притече на помощъ. Това значи да зна-

ешъ езика на англичанитѣ. Англичанитѣ сж доблестни хора. Тѣ сж благородна нация, готова на жертви.

Ще ви приведа една случка, станала съ единъ англичанинъ, при потъването на парахода Титаникъ. Когато параходътъ вече потъналъ и повечето отъ пжтницитѣ се издавили, нѣколко пжтници, съ двама-трима матрози успѣли да се качатъ на една лодка. Обаче, числото на пжтницитѣ въ лодката било повече, отколкото тя могла да издържи, затова единъ отъ матрозитѣ се обърналъ къмъ пжтницитѣ и казалъ: „Господа, ние сме повече, отколкото лодката може да издържи въ това развълнувано море; при това положение всички сме въ опасностъ, смъртъ ни чака. Прѣдъ видъ на това, трима отъ насъ трѣбва да се пожертвуватъ, за да се облекчи положението на останалитѣ.“ Настъпило голѣмо мълчание. Матросътъ повторилъ още единъ пжтъ поканата, но и този пжтъ никой не се обадилъ. И наистина, кой ще е този, който ще се обади? Въ това врѣме единъ отъ англичанитѣ, който билъ въ лодката, запиталъ: „Колко души трѣбва да се хвърлятъ въ водата?“, — Трима души. — Добрѣ, азъ ще се хвърля въ водата. И като казалъ тѣзи думи, чуло се падане на нѣщо тежко въ водата. Слѣдъ кратъкъ моментъ двама матроси послѣдвали примѣра на англичанина. Нѣкога вие казвате: „Азъ трѣбва да се жертвувамъ.“ — Кога трѣбва да се жертвувате? Човѣкъ трѣбва да се жертвува за благо на другитѣ, когато се намира въ положението на този англичанинъ. Питамъ: вие, които днесъ сте поставени въ тази лодка, не сте ли готови да излѣзете отъ нея и да се хвърлите въ морето, за да се жертвувате за отечеството си, илл за цѣлото човѣчество? Ако Христосъ не бѣше излѣзалъ отъ лодката и не бѣше се хвърлилъ въ морето, какво щѣше да стане съ съврѣменното човѣчество? Ако Христосъ не бѣше се жетрвувалъ за човѣеството, ако не бѣше се подложилъ на ударитѣ на римскитѣ войници и не

бѣше понесалъ кръста, каква култура щѣхте да имате днесъ? Отъ ударитѣ, които римскитѣ войници нанесоха на Христа, излѣзе сила, която се прѣдаде най-първо на самитѣ войници, а чрѣзъ тѣхъ и на цѣлото човѣчество. Тази сила се прѣдаде по негативенъ начинъ. По сѣщия начинъ днесъ българитѣ приематъ сила отъ Бѣлото Братство, къмъ което отправиха и продължаватъ да отправятъ хиляди хули. Обаче, всички хора ще провѣрятъ Истината. Римскитѣ войници изчезнаха, Римската империя изчезна, обаче, Истината и до денъ днешенъ сѣществува и се прѣдава отъ човѣкъ на човѣкъ, отъ народъ на народъ. Ударитѣ, които римскитѣ войници нанесоха на Христа, се прѣдадоха и на цѣлото човѣчество, поради което днесъ хората страдатъ много повече, отколкото по-рано. Днесъ хората сѣ по-нещастни, носятъ повече страдания, отколкото въ врѣмето на Христа. Съврѣменнитѣ хора иматъ скръбъ въ сърцата си, а радостъ отвънъ. По-добрѣ е, обаче, човѣкъ да има радостъ въ сърцето си, а скръбъ отвънъ. Какво струватъ милиардитѣ на нѣкой човѣкъ, чийто стомахъ, дробове сѣ развалени? Какво ще го ползува храната, която той дава на стомаха си? Най-послѣ, какво ще му коштува знанието, което той има, ако мозъкътъ му е боленъ? Или, какво ще го ползува знанието, което има за живота и разбирането, кой животъ е добъръ и кой лошъ, ако не може да го приложи въ своя личенъ животъ? Подъ добъръ, Божественъ животъ — разбирамъ този, при който всѣка дума, всѣко чувство и всѣка мисль е на мѣстото си, и отъ тѣхъ мога да се ползувамъ не само азъ, но и всички около мене. Смисълътъ на този животъ не седи въ многото, но не и въ малкото; смисълътъ на този животъ не седи въ силата, нито въ безсилието. Въ какво седи тогава смисълътъ на Божественния животъ? — Въ благородството на човѣшкото сърце. Ако всѣки човѣкъ се заеме да изработи въ себе си благородно и възвишено сърце, той ще познае

истинското си положение като човѣкъ. Кое сърце е благородно? — Кое и при най-големитѣ бури въ живота не отпада. Всѣки човѣкъ трѣбва да бжде като този англичанинъ, който стана въ лодката и каза: „Господа, азъ ще се хвърля въ морето.“ Този англичанинъ имаше идея. Кой бѣше той? — Той бѣше българскиятъ дѣдо. Кои бѣха матроситѣ? — Тѣ бѣха помощниците на този дѣдо.

Казва се, че отъ врѣме на врѣме Господъ слизалъ на земята да наблюдава, какъ живѣятъ хората. Често Богъ слиза чрѣзъ този дѣдо. И наистина забѣлѣзали, че въ който домъ влизалъ този дѣдо, тамъ се внасяло миръ, разумностъ и съгласие: дѣцата въ този домъ били здрави, родителитѣ разумни и любещи. Въ която държава влизалъ този дѣдо, всичко трѣгвало напредъ. И слѣдъ всичко това хората ще разправятъ, че Господъ живѣлъ нѣкъдѣ далечъ на небето, че веднажъ написалъ нѣкакви закони, и оттамъ налетѣ не се интересувалъ отъ нищо; оставилъ хората да се управляватъ сами, както тѣ разбиратъ и знаятъ. Този Господъ, за когото се говори така, той може да бжде само идолъ, но не и разумно същество. Богъ, въ Когото ние живѣемъ, и Който живѣе въ насъ, има извѣстни съотношения къмъ насъ, както и къмъ всичко живо. Той се интересува отъ живота на всичко, което е създалъ. Кое е отличителното качество на Бога? — Той е готовъ да задоволи всички нужди не само на хората, но и на най-малкитѣ същества, които Той е създалъ, били тѣ насѣкоми, бубулечици, трѣвици и т. н. Кое кара Бога да бжде толкова отзивчивъ къмъ нуждитѣ на всички същества? — Великата Любовь, която пулсира въ Неговото сърце. Богъ никога не е билъ и нѣма да бжде глухъ за нашитѣ страдания и желания. Кога не е глухъ? — Ако тия желания сж на мѣсто. Искан ли нѣкой да стане царъ, за да измжчва по този начинъ своитѣ братя, на такова желание Богъ не дава ухо. Обаче, ако нѣкой гладенъ се обърне къмъ Господа съ молба да му

помогне, Той веднага ще чуе молбата му и ще се притече на помощ. Който отправя къмъ Бога молба за хлѣбъ, молбата му се чува. Единъ български студентъ разправяше една своя опитностъ за помощта, която Богъ му пратилъ. Това се случило въ Пловдивъ. По нѣкакво стечение на обстоятелствата, той прѣкаралъ цѣли три дни гладенъ, хапка хлѣбъ не могълъ да намѣри. Въ това вѣме минавалъ покрай една турска гостилница, дѣто готвили въ 25 тенжери, и така хубаво му замирисало на ядене, че апетитътъ му се изострилъ още повече, гладътъ започналъ да го мжчи усилено и съ дълбока въздишка той си рекълъ: „На мене ли падна тази участъ да гладувамъ цѣли три дни?“ Ва този моментъ ясно чува единъ гласъ да му говори отвжтрѣ: „Наведи се и вижъ, какво има прѣдъ тебе.“ Той се навежда и вижда прѣдъ себе си сребъренъ половинъ левъ.—Хайде сега вземи този половинъ левъ, иди въ гостилницата да се нахранишъ и повече не пѣшкай,“ добавилъ гласътъ.

Питамъ: можемъ ли ние, съврѣменнитѣ хора, да се оплачемъ отъ недоимѣкъ? Господъ на Любовта ни е далъ голѣмо изобилие. Той чака само да се обърнемъ къмъ Него и да изправимъ живота си. Всѣки моментъ Богъ ни се притича на помощъ, като ни дава и радости, и страдания, за да можемъ по обратенъ пѣтъ да се върнемъ къмъ Любовта, да изправимъ погрѣшкитѣ си и да заживѣемъ, както Той живѣе. Ако Богъ, Великиятъ въ свѣта, ни обръща внимание, помага ни и се грижи за насъ, не можемъ ли и ние, малкитѣ хора, да обърнемъ вниманието си поне къмъ десетина души и да имъ помогнемъ, както на насъ се помага?

„Гласъ въ Пустинята.“ Божиятъ гласъ казва сега въ пустинята на всѣки едного: „Оправете вашитѣ вжтрѣшни пѣтища!“ (Има една наука, която опрѣдѣля, както сегашния, така и бждещия животъ на хората. Тази наука е написана на лицето

на човѣка. Ще кажете: „По портретитѣ може ли да се чете?“ — Ако фотографътъ е добросъвѣстенъ човѣкъ, може да се чете и по фотографии-тѣ, но повечето фотографи днесъ гледатъ да изкарватъ хората по-хубави, съ по-гладки лица, отколкото сж въ дѣйствителностъ. Тѣ ретуширатъ лицата имъ, като се стремятъ да загладятъ всички бръчки по тѣхъ. Истинскиятъ фотографъ трѣбва да фотографира човѣка така, че да схваща правилно характернитѣ му чѣрти, за да може единъ денъ бждещето поколение да учи, да чете по неговото лице. И това ретуширане, което днесъ фотографитѣ правятъ, още не е съвършено. Тѣ могатъ да загладятъ само бръчкитѣ на лицето, а всички други чѣрти оставатъ сжщи. Напримѣръ, формата на очитѣ, на устата, на носа, на ушитѣ не могатъ да се закриятъ и измѣнятъ по никой начинъ. И като видимъ голѣми и изпжкнали очи, какво показватъ тѣ? — Тѣ показватъ голѣмо лакомство. Това не се отнася до сегашнитѣ хора, но тѣ сж наслѣдили тѣзи чѣрти отъ своитѣ дѣди и прадѣди още прѣди четири поколения. Очитѣ на нѣкои хора пѣкъ сж вдлѣбнати на вжтрѣ и малки, като на къртица. На тия хора казвамъ: „Вашитѣ дѣди и прадѣди още прѣди четири поколения сж живѣли само за себе си, тѣ сж били хора егоисти, които сж ровили подъ земята, като къртици.“ У други хора носътъ е завитъ надолу, като на орелъ. Това показва, че прѣди четири поколения дѣдото и бабата на тѣзи хора обичаха да обиратъ. Нѣкой казва: „Кривичѣкъ е малко носътъ ми. Какъ да го изправа?“ Казвамъ: „За да се изправи твоя носъ, трѣбва да минатъ сжщо така още четири поколения, докато се наддѣлѣятъ тия вжтрѣшни прѣдразположения, които имашъ въ себе си.“

Сжщото нѣщо се отнася и за болеститѣ. Нѣкой казва: „Не знаая, какво ми стана, че заболѣхъ отъ вчера. — Не, не си заболѣлъ отъ вчера, но болестъта ти се прояви отъ вчера. Когато човѣкъ

иска да излѣкува нѣкоя болестъ, той трѣбва да започне да я лѣкува още прѣди да се прояви тя, а не да чака да се яви и тогава да вика лѣкари. Лѣкуването трѣбва да започва 20 години прѣди да се е появила болестъта. Бждещитѣ лѣкари ще лѣкуватъ болнитѣ си още прѣди да сж заболѣли. Напримѣръ, лѣкарътъ ще лѣкува циреитѣ прѣдитѣ да сж се явили. Какво правятъ съврѣменнитѣ хора? Яви се нѣкой лошъ цирей у даденъ човѣкъ, и той веднага прибѣгва до лѣкарь. По цѣли нощи не спи, страда, измжчва се, докато най-послѣ ножътъ на лѣкаря разрѣшава въпроса. Какъ се разрѣшава въпроса съ ножъ? — Или се подобрява положението, или се усложнява? Вижте, напримѣръ, колко много хора днесъ заболѣватъ отъ ракъ. Каква болестъ е ракътъ и на какво се дължи? — Причинитѣ за рака се криятъ въ противоположностъ на чувствата. Когато нѣкой човѣкъ започне да живѣе пороченъ животъ, той непрѣменно ще заболѣе отъ ракъ. Когато човѣкъ се откаже отъ възвишената идея, която го е вдъхновявала въ живота му, непрѣменно той ще заболѣе отъ грѣдна болестъ и ще стане песимистъ. Така се явява и туберкулозата. Ще кажете: „Възможно ли е това?“ — Много естествено. Прѣдставете си, че този човѣкъ, който е работилъ съ години върху тази идея, която го е вдъхновявала и крѣпила въ живота, въ единъ моментъ я разрушава! Какъ мислите, нѣма ли да стане цѣла пертурбация въ този човѣкъ? Такова разрушение не може да остане безнаказано. Да разрушавашъ, това не е философия.

Гласъ на Едного въ пустинята казва: „Прави правете пѣтищата Господи!“ Днесъ всички хора искатъ да живѣятъ добъръ животъ. — Право е това тѣхно желание. Не само сегашнитѣ хора, но и бждещето поколѣние трѣбва да се стреми къмъ добъръ, чистъ и святъ животъ. И хилядитѣ поколѣния слѣдъ насъ трѣбва да живѣятъ добъръ животъ, за да се изправятъ Господнитѣ пѣтища. За-

това, днесъ всѣки човѣкъ се стреми да постави правилна основа на своя животъ. И сегашнитѣ хора, както и тия на бждещето, трѣбва да взематъ поука отъ миналото и да поставятъ своя животъ на здрава основа. Съвременнитѣ хора се само страхуватъ. Страхътъ показва невежеството на хората. Нѣма защо да се страхуватъ, но трѣбва да се заематъ съ изправяне на своитѣ погрѣшки. Когато нѣкой човѣкъ направи едно прѣстѣпление, той трѣбва да има доблестта да го изправи, а не само да го изповѣда. Всѣки може да се изповѣда, но изкуството е да се изправи. Слѣдователно, всѣки човѣкъ трѣбва да се заеме съ изправяне на своето сърце, съ изправяне на своя животъ. Нѣкой казва: „Какъ ще се изправи животътъ?“ Питамъ: какъ се е образувалъ той? Ученитѣ хора обясняватъ, какъ се е образувалъ животътъ, какъ сж създадени всичкитѣ планети, какъ е създадено слънцето, но тѣзи обяснения сж външни, тѣ засѣгатъ само външната страна на въпроса за създаването на живота. Ученитѣ не взиматъ прѣдъ видъ разумната жива природа, която е турила всѣко нѣщо на своето мѣсто, която е дала условия за развиване на всички живи организми, която е въздигнала човѣшката душа и човѣшкия духъ, и затова не виждатъ възможноститѣ, които тя е прѣдвидила за всичко. Каквото и да философствуватъ ученитѣ днесъ, има една наука въ свѣта, чрѣзъ която можемъ да изправимъ живота си. Всѣки трѣбва да изправи живота си още сега, за да бжде изправенъ и въ бждеще. За тази цѣль ние трѣбва да върваме въ разумното начало въ свѣта, както и въ всички разумни движения. Въ живота на човѣка има редъ разумни и редъ неразумни движения. Неразумно движение е, наприкладъ, когато дойде при тебе нѣкой човѣкъ за услуга, а ти махнешъ съ ржка къмъ него, съ което му казвашъ: „Махни се оттукъ!“ Разумнитѣ движения сж езикъ, съ който всички хора могатъ да се разбиратъ.

Ще ви приведа единъ примѣръ за разумно движение. Въ време на Севастополската война единъ французки войникъ изпадналъ въ едно варненско село. Отишълъ при едни селяни и започналъ да имъ говори на френски езикъ, че иска да му дадатъ малко млѣко. Тѣ го поглеждатъ, не го разбиратъ и му казватъ: „Нищо не разбираме, какво искашъ. Кажи на български, да те разберемъ.“ Но и той не знае български. По едно време му дошло на умъ да направи нѣкои движения, съ които да прѣдаде искането си. Навелъ се на земята, направилъ една дупка и слѣдъ това започналъ да прави такива движения съ ржцѣтъ си, като че дои нѣщо. Дупката на земята прѣдставлявала сжда, въ който събиралъ млѣкото при доенето. Селянитѣ, като видѣли това, изведнажъ го разбрали и му казали: „Така, братко, кажи, че искашъ млѣко. Кажи си на български, да те разберемъ!“ Значи, тѣ го разбрали по движенията. Това показва, че има единъ езикъ, чрѣзъ който всички хора могатъ да се разбиратъ и познаватъ. И страданията, и радоститѣ иматъ свой изразъ. Когато човѣкъ страда, лицето му носи отпечатъкъ на това страдание. И животнитѣ страдатъ. Всѣко страдание, всѣка скръбъ хвърля свой отпечатъкъ върху съществуването, което страда или скърби. Както болеститѣ оставатъ своитѣ отпечатъци върху лицето на хората, така и скърбитѣ оставятъ свои бѣлѣзи. Една красива мома искала да опита любовта на своя възлюбенъ, и по този начинъ, или да се освободи отъ него, или да му отговори на любовта. За тази цѣль тя турила на лицето си маска, която била много надупчена и почернѣла, както това се случва съ хора, които сж пострадали отъ черната сипаница. Като дошълъ нейниятъ възлюбенъ, тя му казала: „Вижъ сега лицето ми, колко е погрознѣло отъ болестъта, която прѣкарахъ!“ Той я погледналъ и останалъ недоволенъ отъ нея. Тя го попитала: „Сега обичашъ ли ме?“ — Не, съ такова лице азъ не мога да те обичамъ. Така тя разбра-

ла, каква била неговата любовъ. Такава е, наистина, човѣшката любовъ. Тя се отнася само до кожата. Развали ли се кожата, и любовта изчезва. Днесъ повечето хора търсятъ външностъ, богатства и слава. Затова и много съврѣменни моми казватъ: „Старъ да е, глупавичъкъ да е, но мазничъкъ да е, кесията му да е пълна.“ Така казватъ и момцитѣ за момитѣ. Това обаче, не е моралъ. На такива основи не може да се гради животътъ. Казватъ: „Въ какво и да е, но човѣкъ трѣбва да върва въ нѣщо.“ Казвамъ: човѣкъ не трѣбва да върва въ какво и да е, той трѣбва да върва въ абсолютното начало на живота, което дава благородство на сърцето, миръ на душата, сила на ума и здраве на тѣлото. Мнозина търсятъ спокойствие и здраве въ хората, въ лѣкаритѣ. Не, човѣкъ трѣбва да върва въ Бога и като се хване веднажъ за Него, болестъта му ще изчезне, спокойствието му ще се възстанови. Когато Христосъ бѣше на кръста, казваше: „Господи, въ Твоитѣ ржцѣ прѣдавамъ духа си.“ Съврѣменнитѣ хора, като умиратъ, казватъ: „Господи, приеми душата ми!“ Значи, и когато умиратъ, тѣ не знаятъ да се молятъ; и тогава заповѣдватъ на Господа. Кога каза Христосъ тия думи на Бога? — Само слѣдъ като не Го искаха хората. Той се обърна къмъ Господа и каза: „Господи, тѣзи хора ме биха, ругаха, изпждиха ме при Тебе, затова, моля Те, приеми духа ми!“ До това врѣме той работи между хората. Сжщото се отнася и до васъ. Докато хората искатъ да работите между тѣхъ, нѣма защо да напущате свѣта. Каква философия има въ това да си отивате прѣди да ви пждятъ хората? Дойде ли врѣме, когато не ви искатъ, тогава кажете като Христа: „Господи, въ Твоитѣ ржцѣ прѣдавамъ духа си.“ Жената казва на мъжа си: „Не искамъ да живѣя вече при тебе!“ Синътъ казва на баща си: „Не искамъ вече да живѣя при тебе!“ Казвамъ на жената: „Ако мъжътъ ти е човѣкъ на Любовта, ти ще живѣешъ при него и ще се учишъ.“ Казвамъ на сина:

„Ако баща ти е човѣкъ на Любовта, ти ще живѣешъ при него, и той ще ти бжде учителъ.“

Днесъ всички хора се стремятъ къмъ свобода, но вмѣсто да придобиятъ свобода, тѣ изпадатъ въ робство. Защо? — Защото не знаятъ, какъ да я придобиятъ. Тѣ се обиждатъ за нищо и никакво. Говорятъ за Любовь, а се разправятъ по Мойсеевия законъ. Като видятъ, че нѣкой проповѣдва Истината, започватъ веднага да се съмнѣватъ въ него и казватъ: „Защо ли проповѣдва този човѣкъ? Колко ли му плащатъ за тия проповѣди?“ Нѣкой казва: „Може би му плащатъ хиляди левове, а може и милионъ лева.“ И затова мнозина казватъ: „Ако е за милионъ, и ние можемъ да станемъ добри проповѣдници.“ — Не, проповѣдникъ съ пари не става. Кречетало може да стане, но не и проповѣдникъ. Проповѣдникътъ трѣбва послѣденъ да задоволява своитѣ желанія. Когато всички хора се нахранятъ, той трѣбва да остане послѣденъ и да запита Господа: „Господи, мога ли и азъ да се нахраня?“ Проповѣдникътъ трѣбва да бжде идеалистъ, да проповѣдва и да служи на Бога доброволно, а не на сила. Такива трѣбва да бждатъ хората на новия идеалъ; такива трѣбва да бждатъ хората на новата наука! Такъвъ трѣбва да бжде моралътъ на всички музиканти, поети, художници, философи и учени! Въ бждеще, когато се дава угощение, ще се тури съвсѣмъ новъ редъ на трапезата, а не такъвъ, какъвто е сѣществувалъ досега. Когато се сложи трапезата по новия начинъ, майкитѣ ще наредятъ на първитѣ мѣста дѣцата, на второ мѣсто ще поставятъ хората отъ срѣдна ржка и на трето мѣсто ще поставятъ най-виднитѣ хора—музиканти, поети, писатели, художници, учени и философи, които ще кажатъ: „Господи, досега ние свирихме, пѣхме, рисувахме, учихме дѣцата — всичко правихме заради тѣхъ, а сега и ние ще похапнемъ заедно съ тѣхъ и ще си починемъ.“ Така трѣбва да бжде! Музикантътъ свири за дѣцата, писателятъ пише за дѣцата, философътъ ра-

боти за дѣцата, учениятъ работи също за дѣцата. Съврѣменнитѣ хора, които воюватъ, които се биятъ, които си дърпатъ коситѣ, сж дѣца. Мнозина казвагъ: „Култура имаме ние!“ — Да, култура на малкитѣ дѣца. Споредъ послѣднитѣ изчисления, съврѣменното човѣчество е на 12 години, а въ новата епоха ще бжде на 14 години. Числото 12 показва, че човѣчеството е завършило развитието си за старата епоха и влиза въ нова епоха, при нови условия и новъ животъ.

Азъ бихъ желалъ всички хора да бждатъ на 14 годишна възраст, да поставятъ здрава вътрѣшна основа на своя животъ. Ние не говоримъ за съврѣменната философия и наука. Днесъ всички учени, философи, поети и музиканти не сж самобитни. Всички сж черпили и черпятъ своитѣ знания едни отъ други. Ще дойде единъ съврѣмененъ проповѣдникъ, ще отвори Евангелието и ще каже: „Вие трѣбва да живѣете съобразно тази свещенна книга!“ Питамъ: пророкъ Исая отъ тази книга ли черпѣше материалъ? Мойсей отъ тази книга ли черпѣше материалъ? Ами петокнижието какъ е написано? Нито пророкъ Исая, нито Мойсей се ползуваха отъ тази книга, нито пъкъ се съветваха съ Христа, както правятъ днесъ всички проповѣдници. Споредъ вашитѣ разбирания ще излѣзе, че всички стари пророци сж били еретици. Защо? — Защото не се съветвали съ Христа. Обаче, ако сега дойдатъ пророкъ Иеремия, или пророкъ Исая, или Мойсей, всички ще отворятъ тази книга, ще се поусмихнатъ малко и ще кажатъ: „И ние вѣрваме въ тази книга, и ние вѣрваме въ Евангелието.“ Защо? — Защото, когато тази книга се създаваше, и ние работихме за нея. Възможно ли е да не вѣрвашъ въ нѣщо, за което си работилъ? Когато Богъ работѣше въ свѣта, и ние бѣхме при Него.“ Наистина, всички стари пророци взеха участие въ Божиата работа. Днесъ призоваватъ и насъ въ Божието дѣло. Казва се въ Писанието: „И веселиха се въ Неговата обитаема земя,

и наслаждението имъ бѣше съ чловѣческитѣ синове.“ — Кой сж тѣзи синове? — Това сж разумнитѣ синове на Бѣлото братство, съ които Мждростъта се е веселила.

„Гласъ на Едного.“ Това е Божиятъ гласъ, Който вика въ пустинята: „Оправете пжтя Гпсподень!“ Всѣки трѣбва да промѣни начина, по който досега е живѣлъ. По-голѣмата сестричка, която до 14 годишната си възраст е побивала своитѣ по-малки братчета и сестричета и е дърпала коситѣ имъ, като стане на 14 години, започва да омеква, да става по-внимателна въ отношенията си, защото знае, че всички я наблюдаватъ. Тя вече се обръща къмъ своитѣ по-малки братчета и сестричета нѣжно, потупва ги по гърба леко и казва: „Какинитѣ!“ Значи, тя е станала вече по-голѣма, така е станала.

Азъ бихъ желалъ всички млади сестри да станатъ каки, а всички млади братя да станатъ батювци, да ги защищаватъ. Нека има въ свѣта и каки, и батювци! Какво означаватъ думитѣ „кака и батьо“? Тия думи днесъ сж изгубили много отъ своето първично значение. Думата „кака,“ съставена отъ ка-ак, частицата „ак“ означава бѣлъ. Думата братъ, батьо, аба, това е първичното, Божественото начало, което живѣе въ батьо. Когато това начало влѣзе въ човѣка, той става истински братъ или истинска сестра. Когато влѣзе въ братъ, той става батьо, когато влѣзе въ сестрата, тя става кака. Тѣзи думи иматъ санскритски произходъ, но сжществуватъ и въ китайски, и въ гръцки езици. Когато човѣкъ се заеме да изучи произхода на езицитѣ, ще види, какъ сж произлѣзли тѣ.

Гласъ на Едного, Който вика въ пустинята: „Прави правете пжтищата Господни!“ Когато казваме, че сме въ края на тази епоха, ние подразбираме, че сме въ началото на друга епоха, на великата епоха, подобна на която досега не е сжществувала. Никога човѣчеството не е имало по-

добри условия отъ сегашнитѣ. Мнозина казватъ, че свѣтътъ ще се свърши. — Не, свѣтътъ нѣма да се свърши, но ще се свършатъ прѣстѣпленията, т. е. ще се тури край на прѣстѣпленията въ свѣта. Сега иде нова култура — култура на идеитѣ. За тази култура се изискватъ идейни хора. Когато нѣкой се усъмни въ мене, ще дигна ржката си и ще му кажа: „Чети на моята ржка!“ Когато нѣкой се усъмни въ мене, ще открия лицето си и ще му кажа: „Чети на моето лице!“ Когато нѣкой се усъмни въ мене, ще му кажа: „Чети по моето тѣло!“ Прѣди 30 години срѣщамъ единъ български воевода, който бѣше около 70 годишенъ старецъ, поглеждамъ ржката му и казвамъ: „Братко, ти си направилъ голѣми прѣстѣпления. Много хора си избилъ.“ Външно лицето на този старецъ изглеждаше миловидно. Той отговори: „Да, синко, голѣми прѣстѣпления тежатъ на съвестъта ми. Искяхъ да направя добро на своя народъ, но нищо не постигнахъ, само душата си опетнихъ.“ — Лоша е ржката ти, и за всичкитѣ си дѣла ще давашъ отчетъ прѣдъ Бога. — „Така е, синко, не бихъ желалъ да срѣщна човѣкъ съ ржка, като моята. Разбрахъ, че така, както дѣйствувахъ азъ, народъ не се освобождава.“ — Така е, народъ се освобождава съ разумно слово, безъ убийства и кръвопролития, безъ изтезания и измъчвания едни други. Само съ любовъ може да се освобождаватъ народитѣ; само съ Любовь може да се освобождаватъ хората отъ тѣхното робство. Всѣки човѣкъ, всѣки народъ, па и цѣлото човѣчество разрѣшаватъ днесъ една велика задача въ свѣта. Когато човѣкъ разрѣши тази задача единично за себе си, когато приеме Божественото начало въ себе си и му даде първо мѣсто, тогава и народитѣ, па и цѣлото човѣчество ще разрѣшатъ своята задача. Свѣтътъ ще се изправи, когато се изправи единицата. Невъзможно е да се повдигне единъ народъ колективно. Народитѣ сами по себе си не сѣществуватъ. Тѣ прѣдставляватъ възможности за индивидитѣ, за душитѣ.

Както сѣмкитѣ и листата сѣ възможности за развитието на растенията, на дърветата, така и всички външни форми сѣ възможности за развитието на всички разумни, възвишени животы, който се проявява въ свѣта. Слѣдователно, всѣки човѣкъ трѣбва да каже: „Когато азъ изправа живота си, и свѣтътъ ще се изправи.“ Всѣки човѣкъ има възможность самъ да изправи себе си. Този моментъ е великъ и важенъ въ живота на индивида. Днесъ България се нужлае отъ такива хора. Нека бждатъ тѣ 5—10—100—1000 души — колкото повече, толкова по-добрѣ! Такъвъ трѣбва да бжде великиятъ идеалъ на всѣки човѣкъ, на всѣки народъ. Ако българитѣ искатъ да сжществуваатъ като народъ, трѣбва да си дадатъ потикъ къмъ идейното, защото само въ идейното има истински животъ. Личността може да сжществува само въ идейното; сѣмейството може да сжществува само въ идейното; племето може да сжществува само въ идейното. Съ какво е велика днешна Гърция? — Тя е велика съ своитѣ учени хора. Тя е велика съ своята минала култура. Нейната велика култура е изразена въ лицето на Орфея, Сократа, Пифагора, Платона и др. Съ какво е великъ Римъ? — Съ своитѣ велики хора, но не и съ своитѣ пълководци. Само великитѣ хора оставятъ нѣщо на свѣта. Съ какво е великъ еврейскиятъ народъ? — Съ своята свещенна книга. Извадете тази книга отъ него, и той прѣстава да сжществува като народъ. Съ какво сж велики египтянитѣ? — Съ своитѣ пирамиди, които оставиха на човѣчеството. Съ какво се отличава християнската култура? — Съ закона на вътрѣшната жертва. Християнската култура, именно, повдигна жената, тя повдигна сърцето, като принципъ. Тя е култура на жената, и затова жената трѣбва най-добрѣ да я разбира. Християнската култура не е на мъжетѣ. Сега ще дойде културата на мъжетѣ. Слѣдователно, християнската култура на женитѣ и новата култура на мъжетѣ ще образуватъ двата противоположни полюса на

живота. Тѣ трѣбва да се съединятъ въ едно и да дадатъ ново направление, нова насока на цѣлата земя. Между мъжетѣ и женитѣ трѣбва да дойде идейно, вътрѣшно разбиране. Само по този начинъ животътъ може да се осмисли и да дойде нова религия между хората.

Днесъ хората се плашатъ, като чуятъ думата „нова религия.“ Какво страшно има въ новата религия? Тя е религия на Любовта. Тогава, какво страшно има въ Любовта? Нали всички съвременни хора плачатъ, че сж изгубили Любовта си и все нея търсятъ? (Дойде ли новата религия, хората нѣма вече да мислятъ за държави, нѣма да мислятъ за царства. Цѣлата земя ще бжде една държава, едно царство. Пъкъ ако искатъ да правятъ църкви, нека правятъ, колкото искатъ. Ако искатъ да си правятъ казарми, нека правятъ. Тѣ ще служатъ за възпитание на младежъта. Тогава всичко, каквото се замисли и направи, ще бжде за благо на цѣлото човѣчество. Дойде ли това врѣме, всички хора ще се разбиратъ. Какъ ще разбиратъ светиитѣ? — Като хора на вътрѣшната велика наука. Какъ ще разбиратъ философитѣ? — Като хора, които иматъ разумно и правилно разбиране за живота. Какъ ще разбиратъ музиката и поезията? — Въ онѣзи възвишени пѣсни, които будятъ чистъ и красивъ трепетъ въ сърцата на хората. Днесъ навредъ чувашъ пѣсенъта: „Заплакала ми е гората, гората още и планината.“ — Това не е пѣсенъ. Отъ кого плачатъ горитѣ? Наистина, всички български гори плачатъ днесъ, и азъ имъ казвамъ: „Плачете, и азъ плача заедно съ васъ!“ Нека българинътъ запѣе сега друга пѣсенъ: „Заплакало ми е сърцето, но за да не плаче, отсега нататкъ азъ ще се заема да измия всичкитѣ си прѣгрѣшения. Отсега нататкъ и гората нѣма да кастря, но ще ѝ дамъ потикъ къмъ новъ животъ, както ще дамъ погикъ и на своето сърце къмъ добро“. Гората е символъ на особенъ животъ. Всѣки човѣкъ който не може да почита гората, той не може да почита и хората. Всѣки човѣкъ, кой-

то не може да почита изворитѣ и ги разрушава той не може да почита и живота. Навсѣкждѣ и въ всичко има животъ.

Гласъ на Едного, Който вика въ Пустинята: „Прави правете пѣтищата Господни!“ Защо? — Защото иде новата култура. Казвате: „Какво ще стане съ старото?“ — Старото нѣма изведнѣжъ да се разруши. Всичко старо което може да се употреби въ строежа на новото, ще се използва, а онова което е негодно за този строежъ, ще се изхвърли навънъ, като непотрѣбно. Не само старото ще се измѣни, но и човѣкъ трѣбва да се измѣни. Тѣй както е днесъ човѣкътъ, съ своето старо вѣрую, съ своитѣ стари разбирания, той не може да припари до новата култура. Тѣй както днесъ е устроенъ човѣкътъ съ своя черепъ, съ своето лице, съ своитѣ крака и рѣце, съ своитѣ мускули и кости, не може да направи крачка къмъ новата култура. Той трѣбва корено да се преобрази, ако иска да влѣзе въ живота на новата култура. Какво е вѣруето на съвременитѣ хора? Виждате ли днесъ, че сж готови да се жертвуватъ за благото на другитѣ хора, а на другия день казватъ: „Защо трѣбва да се жертвуваме за другитѣ хора? Тѣ не заслужаватъ тия жертви“. — И веднага се отказватъ. — Не, всѣки човѣкъ трѣбва да постѣпва така, както Богъ постѣпва. Всѣка сутринъ Богъ изпраца своето благословение, храна, дрехи, радостъ и веселие на всички сжщества. Така трѣбва и всѣки човѣкъ да извърши безъ колебание работата, която Богъ му е възложилъ.

Слѣдъ всичко това ще дойде нѣкой философъ да ме пита, какво понятие имамъ за Бога. Богъ е Любовь, Мждрость и Истина — три голѣми велики свѣта, за изучаването на които ми е нужна цѣлата вѣчностъ. За да науча, какво нѣщо е Любовта, Мждростта и Истината, трѣбва да имамъ на разположение цѣлата вѣчностъ и като се върна, ще ви разкажа какво прѣдставяватъ тия три свѣта. Азъ нѣма да постѣпя като онзи атеистически философъ, който живѣлъ само съ лжжи въ

живота си. Извика го единъ день султанътъ и му казва: „Кажи една лъжа!“ — Не, азъ съмъ рѣшилъ вече да не говоря никакви лъжи. Но вижъ какво ще те помоля: „Баща ми умрѣ, та имамъ нужда отъ 500 лири. Услужи ми моля ти се!“ Султанътъ му далъ 500 лири, но му казалъ да ги върне при първа възможность. Философътъ взелъ паригѣ, луталъ се натукъ-натамъ изъ свѣта, но при султана не се върналъ. Извикалъ го султанътъ и го попиталъ: „Защо не донесе досега паригѣ?“ — Това бѣше послѣдната лъжа която ти казахъ, като взехъ тия пари. Тѣй се лъжатъ днесъ всички хора: въ религиозно отношение се лъжатъ, въ научно отношение се лъжатъ, мъже и жени се лъжатъ помежду си. Всички говорятъ за свобода, но се лъжатъ, нѣматъ свобода; за побѣда говорятъ, но нѣма никаква побѣда. Нѣкоя жена говори за мъжа си: „Като моя мъжъ другъ нѣма въ свѣта, много е добъръ!“ Не се минава и година, сжщата жена казва: „Да те пази Господъ отъ такъвъ мъжъ!“ Майка говори за дѣтето си: „Като моето дѣте подобно ангелче нѣма.“ Не се минаватъ двѣтри години, сжщата майка казва: „Да те пази Господъ отъ такова дѣте!“ Всички казватъ: „Да те пази Господъ!“ Да, сега е врѣме да се пазите.

Казвамъ: ако спазвате законитѣ на Любовта, Мъдростъта и Истината, върху васъ ще се излеятъ всички благословения, обѣщани на човѣчеството отъ памти-вѣка. И ако всички българи се съединятъ съ Бога и заработятъ заедно съ него, българскиятъ дѣдо съ бѣлата брада, съ благородното сърце, съ възвишения умъ и съ бѣлата тогана тѣлото ще дойде между тѣхъ; и ако тѣ го познаятъ, Той ще тури основа на новата култура у тѣхъ и ще внесе миръ, радостъ и веселие между всички хора. И тогава всички хора ще повѣрватъ, че въ свѣта е настанало нѣщо ново, нѣщо велико.

Бесѣда отъ Учителя, държана на 12 Декември, 1926 г. въ гр. София.

Тѣ свидетелствуватъ

„Дѣлата, които азъ правя
въ името на Отца си, тѣ сви-
дѣтелствуватъ за мене“*)

Ако искаме да познаемъ вътрѣшното съдър-
жание на житното зърно, или на сѣмка отъ нѣкое
плодно дърво, трѣбва да ги поставимъ въ условия,
необходимии за тѣхното развитие и проявление.
Външниятъ, физическиятъ или проявениятъ свѣтъ
прѣдставлява форми, методи, чрѣзъ които живата
природа е работила и продължава да работи и до
днесъ. Съ тия методи трѣбва да работятъ и съврѣ-
меннитѣ хора. Всѣки човѣкъ, който иска да добие
истинското знание за живота, да намѣри начинитѣ
за засилване на своето тѣло, за облагородяване
на своето сърце и за развиване на своя умъ, той
трѣбва да разбира и прилага въ живота си зако-
нитѣ за физическото си тѣло, както и тия за чув-
ствата и мислитѣ. Не е достатъчно човѣкъ само
да знае законитѣ, но той трѣбва да ги прилага.
Когато нѣкой човѣкъ произнесе, наприкладъ, дума-
та „любовъ“, той трѣбва да я произнесе правилно,
т. е. така, че тази дума да произведе своя ефектъ.
Една дума може да произведе нуждния ефектъ
върху човѣка само тогава, когато при изговаряне-
то ѝ се взематъ предъ видъ всички елементи, ко-
ито тя включва въ себе си. Всѣка дума съдържа
свои специфични елементи. Българинътъ вмѣква
въ думата любовъ такива елементи, споредъ как-
то той я разбира. Ние виждаме въ тази дума бъл-
гарската любовъ. Всѣки, който разбира законитѣ,
ще се увѣри въ това. Човѣкъ трѣбва да разбира
законитѣ на звуковетѣ, на слоговетѣ на думитѣ и
най-послѣ той трѣбва да разбира и законитѣ, по

*) Иоана 10:25.

които се сформируватъ изреченията. Нѣкой казва: „Звукътъ, самъ по себе си е безсмисленъ“. — Да, ако изговорите само нѣкои звукове, като а, о, и, у, и други, въ тѣхъ не може да се види нѣщо смислено, но ако ги съчетаете по известни закони, отъ тия безсмислени звукове ще изкарате нѣщо смислено.

Единъ отъ древнитѣ царе извикалъ всички мждреци, всички философи въ царството си и имъ казалъ: „Искамъ нѣкой отъ васъ да ми каже едно мждро философско изречение, което да съдържа една отъ великитѣ Истини на живота“. Единъ отъ тия мждреци казалъ слѣдното изречение: „Твърдото произвежда топлина; топлината произвежда мекота; мекогата произвежда вода, а водата произвежда чистота“. Какво се разбира отъ думитѣ „твърдото произвежда топлина“? Ако съберете двѣ води на едно мѣсто, тѣ могатъ ли да произведатъ топлина? — Не могатъ. Обаче, вземете ли парче желѣзо и парче кремъкъ и ги търкайте едно въ друго, ще се произведе топлина. Казвате: „Еди—кой си човѣкъ е твърдъ“. За да произведе топлина, този човѣкъ трѣбва да бѣде твърдъ. Оттукъ ние казваме: топлината на човѣка се произвежда отъ неговитѣ кости. Защо сж коститѣ на човѣка? — Да произведатъ топлина. Защо сж мускулитѣ му? — Да произведатъ мекота. Защо му е мекотата? — Да придобива чистота. Защо му е чистотата? — Чистотата е носителка на здравето; здравето пъкъ е необходимо за живота.

Днесъ подъ думата „топлина“ се разбира горение. Не, горението не е топлина. Наистина при горението се образува и топлина, но това, което гори и изгаря, сжщеврѣменно се разлага. Истинско горение е това, при което тѣлото гори, безъ да изгаря и безъ да се разлага, а отдѣля само топлина и свѣтлина, които сж условия за живота.

Христосъ казва: „Дѣлата, които азъ правя въ името на Отца си, тѣ свидѣтелствуватъ за мене“. Само разумниятъ, само учениятъ човѣкъ може да

прави дѣла. Подъ думата „учение, знание“, ние не разбираме официалното, обикновеното знание, съ което човѣкъ може да се облече като въ нѣкоя парадна дреха, но подразбираме това знание, което влиза въ неговата кръвъ и плътъ. Кръвта е символъ на живота. Подъ „плътъ и кръвъ“ се разбира сжщественото въ живота.

Животътъ на земята е пѣленъ съ противорѣчия, които спѣватъ хората. Питамъ: по кой начинъ могатъ да се разрѣшатъ тия противорѣчия? Казвамъ: ако човѣкъ не може отъ своето желѣзо и отъ своя кремъкъ да произведе топлина, той не е ученъ, нито разуменъ. Може ли да произведе топлина отъ своето желѣзо и отъ своя кремъкъ, той е ученъ, разуменъ човѣкъ; може ли отъ придобитата топлина да произведе мекота, а отъ придобитата мекота—вода, той е ученъ разуменъ човѣкъ. И най-послѣ, ако може отъ придобитата вода да произведе чистота, той е истински и ученъ и разуменъ човѣкъ. И ако отъ чистотата може да произведе животъ, той е уменъ и добъръ човѣкъ. Както виждате, тукъ има градация въ придобиванитѣ. Умниятъ човѣкъ е всѣкога добъръ. Когато знанието се лиши отъ добродѣтелята, раждатъ се противорѣчия въ живота. Въ всѣки човѣкъ има противорѣчия. Противорѣчията се явяватъ главно между умътъ и сърцето на човѣка: умътъ иска едно, сърцето—друго. Какъ могатъ да се разрѣшатъ тѣзи противорѣчия? Както могатъ да се създадатъ противорѣчия между ума и сърцето, така могатъ да се създадатъ и между Първичната причина, която ни е създала, и насъ. Казвамъ: когато Богъ създаде свѣта, злитѣ духове се опълчиха срѣщу Него. Какъ ще обясните това противорѣчие? Богъ ли създаде тия духове, или тѣ сами се родиха? Вие не сте виждали и не виждате тия духове, но послѣдствията имъ виждате и носите. Какъ си обяснявате гнѣва? Гнѣва зло ли е? Яростта зло ли е? Въ писанието се казва, че Богъ е гнѣвенъ, яростенъ. Този гнѣвъ или тази яростъ

като зло, или като слабост се счита у Бога? Гнѣвътъ, яростта се считатъ като най-велики Негови качества. Съврѣменнитѣ хора не разбиратъ дълбокия смисълъ на тѣзи думи. Покажете единъ човѣкъ, мжжъ или жена, ангелъ или светия, който никога да не се е разгнѣвявалъ. Само този човѣкъ не се гнѣви, който постоянно е гнѣвенъ. Какъ ще разберете това нѣщо?

Що е гнѣвътъ, какъ и кога се заражда той? Когато човѣкъ иска да прѣмахне едно прѣпятствие, което го спъва въ пътя му, у него се заражда сила. Въ този случай той е огниво, кремъкъ, който, като се чука съ желѣзо, произвежда топлина. Щомъ се образува топлина, гнѣвътъ у човѣка прѣминава. Ако срещнете единъ човѣкъ съ замръзнали, вкоченясали отъ студъ ръцѣ и крака, той е осъденъ на смъртъ. Ако този човѣкъ не се разгнѣви и не произведе топлина въ себе си, ще оживѣе ли? — Не. Напротивъ, той ще вкоченяса, ще замръзне още повече и ще заприлича на змия. Питамъ: какво зло има тогава въ кремъка, въ огнивето? Като се търка кремъкъ въ нѣкое твърдо тѣло, произвежда се топлина, отъ която замръзналиятъ човѣкъ стопля ръцѣтъ и краката си и се съживява. Произлѣзло ли е нѣкакво зло отъ тази топлина? Съврѣменнитѣ хора виждатъ зло тамъ, дѣто то не съществува. Споредъ схващанията на разумнитѣ хора зло съществува само тогава, когато човѣкъ накладе по-голямъ огънь, отколкото трѣбва. Когато огъньтъ на човѣка гори въ камината му и го топли, това е добро за него. Когато, обаче, този огънь се усили много и запали къщата му, това е зло за него; то застрашава и околнитѣ къщи. Каква нужда има този човѣкъ да изгаря къщата си.

Казвамъ: споредъ разбиранията си хората се дѣлятъ на добри и лоши. Обаче трѣбва да се опрѣдѣли, какво нѣщо е добро и какво — зло. Добро е това, което служи за растенето, за цѣвтенето, за вързването и за узрѣването, както за от-

дѣлния индивидъ, така и за сѣмейството му, за народа му, за цѣлото човѣчество и за небето. Зло е това, което въ даденъ случай спъва развитието, както на отдѣлния индивидъ, така и на цѣлото човѣчество. Злото парализира волята, сърцето, ума на човѣка, както и всичката негова вжтрѣшна сила. Ще кажете: „При това положение на нѣщата, човѣкъ не знае, какво да прѣдприема и какво да не прѣдприема, да не би да изпадне въ нѣкакво зло.— Не е възможно човѣкъ да стане буквоядъ и да се страхува да се прояви. Вземете на примѣръ, съврѣменнитѣ учени хора сж натрупали много материалъ въ науката; хиляди хора отъ памтивѣка още сж работили за създаване условия за развитието на съврѣменната наука, обаче ние не гледаме само на външната, но и на вжтрѣшната ѣ страна. Това знание трѣбва да се обработи и приложи въ цѣлокупния животъ. Веднажъ разумно приложено, то ще научи човѣка, кое е добро и зло и ще го упжти въ пжтя на доброто. За кого е това знание днесъ? Нѣкои казватъ, че знанието възгордява. Когато знанието нѣма приложение, това е едно положение, но когато се прилага правилно, то носи благословение за свѣта. Като се казва, че знанието възгордява, трѣбва ли да се откажемъ отъ него? Ако човѣкъ не може да постигне своето развитие трѣбва ли да се откаже отъ него? Великитѣ идеи трѣбва да се разбиратъ правилно. Съвршенството е великъ идеалъ, къмъ постигането на което всѣки човѣкъ трѣбва да се стреми. По сжщество съвршенството е непостижимо, но разбирането му е постижимо. Богъ, като отвлечена идея, е непостижимъ, но за да Го разберемъ, ние можемъ да Го ограничимъ въ себе си.

Мнозина питатъ: „Какъ можемъ да познаемъ Бога? — Три нѣща има по които можемъ да познаемъ Бога. Тѣ сж: Божията Любовь, която носи животъ; Божията Мждрость, която носи редъ, порядкъ и хармония въ живота и Божията Истина която носи свобода и просторъ.

Всички хора искатъ да бждатъ свободни. Естествено е това желание на хорага, но тѣ трѣбва да знаятъ, че Истината носи и ограничения за човѣка. На едни хора тя носи свобода, а на други — ограничения. Истината дава свобода на сиромаситѣ, а на богатитѣ носи ограничения. Защо ограничава богатитѣ? — Да не трупатъ богатства повече, отколкото имъ трѣбватъ. Казвате: „Чорѣкъ трѣбва да бжде богатъ.“ — Колко богатъ трѣбва да бжде? Колко пари сж нужни на човѣкъ за да прѣкара единъ сносенъ животъ? — Човѣкъ трѣбва да бжде голѣмъ. — Колко голѣмъ? Трѣбва ли човѣкъ да бжде голѣмъ като нѣкоя планина, или като нѣкой слонъ, или като нѣкое прѣдпотопно животно? — Човѣкъ трѣбва да има широкъ умъ. — Докждѣ трѣбва да се простира човѣшкия умъ?

Тия разсждения прѣдизвикватъ слѣдната мисль. Казвате: „Земята е членъ отъ слънчевата система“. Отъ математическо гледище земята прѣдставлява едната страна на дадено уравнение. — Спрѣмо какво е тя страна на уравнение? — Спрѣмо слънцето. Знаемъ при това, че двѣтъ страни на уравнението разглеждаме като дѣсна и лѣва страни. Коя страна на уравнението е земята: дѣсната или лѣвата? Слънцето пѣкъ съставлява едната страна на друго нѣкое уравнение, отъ друга нѣкоя система. И тѣй, всѣки, който иска да знае, какво нѣщо е земята, ще състави даденото уравнение и ще види, какво е отношението на земята къмъ слънцето; послѣ ще намѣри отношението на слънцето спрѣмо друга по-крупна система, отъ която то съставлява членъ. Нѣкой казва: „Азъ съмъ мъжъ“. — Да, ти си едната страна на дадено уравнение. — Азъ съмъ жена. — И вие сте страна на дадено уравнение. Важно е да опрѣдѣлите, коя страна на уравнението сте, дѣсната или лѣвата. Вземете, на примѣръ, уравнението: $a = b$. Щомъ $a = b$, тогава имаме и слѣдното равенство: $a - b = b - b = 0$. Съ това измѣня ли се първото уравнение? Следователно, ако мъжътъ и жената

прѣдставляватъ страни на дадено уравнение, тогава, за да не се измѣни хармонията между тѣхъ условията, които ги създаватъ, трѣбва да бждатъ еднакви. Тѣзи уравнения, които ви дадохъ, сж прости. Съ тѣхъ могатъ да се занимаватъ ученици отъ долнитѣ класове, но съ житейскитѣ уравнения, които азъ засѣгамъ, могатъ да се занимаватъ само велики умове.

Съврѣменитѣ учени хора се занимаватъ съ рѣшения на уравнения отъ физическия свѣтъ, обаче съ това тѣ разрѣшаватъ само една трета отъ задачитѣ на своя животъ. Когато човѣкъ урежда своя физически животъ, съ това той разрѣшава само една трета отъ своитѣ задачи. Да разрѣшавашъ само третата частъ отъ своя животъ, това значи да си разрѣшилъ само въпроса, че трѣбва да пжтувашъ. Това подразбира, че си рѣшилъ само една частъ отъ уравнението, но не и цѣлото уравнение. Слѣдъ това ти трѣбва да рѣшишъ имашъ ли благоприятни условия да пжтувашъ днесъ, или нѣмашъ. Кога ще пжтувашъ? — Когато има условия за пжтуване. Да допуснемъ, че ти си рѣшилъ да заминешъ днесъ за Варна, обаче цѣлата линия до Варна е покрита съ снѣгъ, дълбокъ единъ метъръ. При това положение ще можешъ ли да пжтувашъ? Казвашъ: „Веднѣжъ съмъ рѣшилъ да пжтувамъ, азъ ще тръгна съ аеропланъ.“ — Да, но прѣдставете си, че горѣ нѣкждѣ въ пространството има голѣми бури, които отнасятъ всичко, каквото срѣщнатъ на пжтя си. — Тогава ще телеграфирамъ до Варна и пакъ ще свърша работата си. — Какъ ще телеграфирашъ, когато всички телеграфни жици сж скжсани и съобщенията сж прѣкратени? Както виждате, за всичко се изискватъ условия. Човѣкъ може да се изяви напълно само въ единъ разуменъ свѣтъ.

Нѣкой казва: „Азъ мога да направя всичко“. Какво означава това? — Това подразбира, че всѣки човѣкъ е страна на дадено уравнение, което той трѣбва да рѣши въ своя животъ. Слѣдовател-

но, цѣлиятъ животъ на човѣка е едно уравнение, а той самия прѣдставлява една частъ отъ това уравнение. Човѣчеството пѣкъ е едната страна на дадено уравнение отъ великата система уравнения въ Божественния свѣтъ. Тогава, човѣкъ и Богъ, пакъ съставляватъ уравнение; и човѣкъ, като страна на това уравнение, трѣбва да знае, каква е днешната му задача. Нѣкой казва: „Азъ съмъ българинъ“. Какви сж идеитѣ и задачитѣ на българина? Спрѣмо България всѣки българинъ е страна на дадено уравнение. България, отъ своя страна, съставлява частъ отъ друго уравнение, спрѣмо което има свои задължения. Днесъ българитѣ не сж свободни. Тѣ и до сега плащатъ данѣкъ слѣдъ войнитѣ на европейскитѣ държави; отъ години вече плащатъ и още немогатъ да се изплатятъ. „Който много яде, много плаща; който малко разбира много паща“. Българинътъ много яде, малко се учи. Питамъ: дѣ сж ученитъ хора на българитѣ? Кой сж най-виднитѣ българи въ свѣта? Дѣ е българскиятъ Сократъ? Дѣ е българскиятъ Платонъ? Дѣ е българскиятъ Аристотелъ? Дѣ е българскиятъ Хермесъ? Дѣ е българскиятъ Милтонъ? Дѣ е българскиятъ Шекспиръ? Де е българскиятъ Кантъ? Дѣ е българскиятъ Нютонъ? Ако е въпросъ за военния Атила, и между българитѣ може да се намѣри равенъ нему. Но работата не се върши само съ военщина. Огнивото и кремѣкътъ сами нищо не вършатъ. Зимно врѣме тѣ разрѣшаватъ нѣкои въпроси, но лѣтно врѣме огънятъ самъ вече сжществува. Ако азъ живѣя въ нѣкоя страна, дѣто нѣма огниво, тогава моятъ кремѣкъ и моето парче желѣзо сж на мѣсто, тѣ все ще разрѣшатъ една задача; обаче, ако азъ отида въ нѣкоя страна, дѣто хората не се нуждаятъ отъ огниво, тогава моитѣ кремѣкъ и желѣзо ще ми бждатъ товаръ.

Сега азъ засѣгамъ сжществени въпроси отъ живота. Който иска да измѣни коренно живота си, той трѣбва да придобие, дълбоко положително знание, което да даде нова насока на неговитѣ мис-

ли, чувства и дѣйствия. Нѣкой пита: „Какво прѣд-
 ставляватъ въ сжщностъ човѣшкиятъ умъ, човѣшко-
 то сърце и човѣшката воля?“ — Човѣшкиятъ умъ е
 страна на едно уравнение; човѣшкото сърце е
 страна на друго уравнение; човѣшката воля е стра-
 на на трето уравнение. Какво ще стане съ сърце-
 то ако се увеличатъ, т. е, подобрятъ условията на
 ума? Питамъ: Какво ще придобие нѣкой мъжъ
 ако слѣдъ като забогатѣе, вземе десетина жени?
 Този човѣкъ казва: „Азъ имамъ двѣ ржцѣ, два
 крака, по десетъ прѣсти на ржцѣтъ и краката, за-
 това ми трѣбватъ повече жени“. Съ тази своя фи-
 лософия той иска да се оправдае, но това не е
 право. Казвамъ: „Човѣкъ има двѣ ржцѣ, едната
 отъ които е женска, а другата е мъжка. Той има
 два крака: единиятъ кракъ е сжщо така мъжки, а
 другиятъ — женски. Освенъ това прѣститѣ на рж-
 цѣтъ и краката показватъ, че на всѣки прѣстъ отъ
 едната ржка или отъ единия кракъ отговаря сжщо
 такъвъ прѣстъ отъ другата ржка или отъ другия
 кракъ. Казано е въ Писанието: „Отначало Богъ
 двама ги създаде, мъжко и женско“. Когато хора-
 та сж допускали многоженството, ние не ги сждимъ
 съ това но казваме, какви сж разумнитѣ закони,
 които Богъ е създалъ, т. е. говоримъ за истинска-
 та положителна философия на живота. Единъ отъ
 еврейскитѣ царе, Соломонъ, най-мъдриятъ царъ въ
 свѣта, ималъ 300 жени и 900 наложници. Какво
 придоби той отъ това? — Опита себе си изпита и
 женитѣ, като наложници и като подарки. Отъ
 това многоженство той придоби голѣма опитностъ,
 която му струваше скжпо. Отъ тукъ вадимъ слѣд-
 ното заключение: всѣка жена която живѣе въ грѣ-
 ха, е наложница; всѣка жена, която живѣе въ до-
 бродетельта, е жена само на единъ мъжъ, тя е
 майка въ сѣмейството. И всѣки мъжъ, който жи-
 вѣе въ грѣха, е наложникъ; всѣки мъжъ, който
 живѣе въ добродѣтельта, той е мъжъ на една
 жена, той е баща въ сѣмейството. Ние не разглеж-
 даме думитѣ „баща и майка“ въ тѣсенъ физичес-

ки смисълъ, но ги разглеждаме въ широкъ смисълъ. Да бждешъ баща или майка, не е достатъчно само да родишъ единъ синъ или една дъщеря. Когато въ единъ човѣкъ се роди нѣкоя велика идея, или нѣкое велико чувство, тѣ сж тѣй живи, тѣй интеллигентни, както сж живи и интеллигентни дѣцата. Всѣка велика идея или мисълъ, която се вселява въ човѣка, тя прѣдставлява единъ свѣтълъ духъ отъ невидимия свѣтъ който посѣщава този човѣкъ, като му казва: „Азъ искамъ да поживѣя въ тебе, като твое дѣте, да изпитамъ любовта ти, а ти постѣпвай съ мене както искашъ“. Слѣдъ това другъ свѣтълъ духъ се вселява въ сърцето на този човѣкъ, като едно велико чувство. Значи едно свѣтло чувство се вселява въ сърцето му и една свѣтла мисълъ въ ума му, и ако този човѣкъ незнае какъ да постѣпва съ тия двѣ свѣтли сжщества, животътъ му ще бжде редица отъ страдания. Той може да философствува по различенъ начинъ, да се оправдава, да прави каквото иска, но въ края на краищата, този човѣкъ нѣма да има никакъвъ идеалъ, никаква свѣтла мисълъ, никакво свѣтло чувство. Той ще прѣдставлява отъ себе си една гола форма, едно голо съзнание. Свѣтлата мисълъ, свѣтлото чувство правятъ духа на човѣка мощенъ и крѣпкъ. Мощното не прави човѣка нито коравъ, нито мекъ. Мощното, великото въ човѣкътъ е неговиятъ непрѣодолимъ стремежъ, който го подтиква напредъ и все напредъ. То е малко, но движенията му сж силни; тия движения сж въ състояние да подтикватъ цѣлия свѣтъ да върви напредъ.

Съврѣменнитѣ хора правятъ редъ опити съ силата на мисълта, като изучаватъ резултатитѣ които тя произвежда. И вие можете да правите такива опити. Ако поставите въ тиха вода единъ салъ дълъгъ 10 м. и широкъ 5 м. и обикаляте около него безъ да мислите нѣщо за неговото движение, той нѣма да се помръдне нито единъ милиметъръ отъ мѣстото си. Обаче ако силно концен-

трирате мисълта си върху него, искате той да се подвижи и да тръгне, нѣма да се минатъ много дни, и ще видите, че салтъ започва да се движи. Съ мисълта си човѣкъ може да накара и кжщитѣ да се движатъ. Велика и мощна е силата на мисълта! Напримѣръ нѣкой човѣкъ иска да отиде въ Варна, но условията не му благоприятствуватъ. Какво може да направи за реализиране на това желание? Той може да направи слѣдния опитъ: всѣки день да изказва мисълта „азъ ще отида въ Варна“. Ако постоянствува въ това день два, три, месецъ, два, три, най-послѣ условията ще се подобрятъ, и той ще може да реализира своето желание. Нѣкой иска да стане ученъ човѣкъ; другъ иска да стане добъръ човѣкъ. Всѣки день ще изказватъ въ себе си мисълта „ще стана ученъ човѣкъ“, или „ще стана добъръ човѣкъ“, докато най-послѣ придобиятъ това което желаятъ. Всѣки човѣкъ, който не постоянствува въ своитѣ желания, нищо не може да придобие. Божествено е човѣкъ да постоянствува въ постигане на своитѣ добри мисли и желания. Желашъ ли нѣщо, ще казвашъ: „Ще бжде, ще бжде, ще бжде“, докато най-послѣ стане. Сжщеврѣменно човѣкъ трѣбва да знае значението и силата на думитѣ, съ които си служи. Вземете, напримѣръ, думата „мога“ въ български езикъ. Тази дума е фатална, но човѣкъ като не разбира значението и смисъла ѝ, употребява я, безъ да се замисля, какви сж нейнитѣ послѣдствия.

Когато нѣкой човѣкъ каже „мога“ ще стане точно противоположното. Това показва, че този човѣкъ не е разбралъ смисъла на тази дума. Думата „мога“ произвежда голѣма катастрофа въ живота на хората, ако тѣ не знаятъ, какъ да я употребяватъ. Буквата М означава смъртъ. Буквата О е индийски знакъ, който означава празнина. Арабитѣ сж турили въ тази празнина точка, която е центъръ. Точката нѣма никакво измѣрение. За всѣки човѣкъ, който употребява думата „мога“, безъ да разбира нейния смисълъ, казватъ, че той гони

вѣтъра. Такъвъ човѣкъ пише на своята възлюблена: „Азъ мога да се оженя за тебе но... Мога да ти дамъ пари, но... Мога да дойда съ тебе но..“ На това „но“ всички хора спиратъ. Този човѣкъ пѣкъ, който е получилъ такова писмо, започва да размишлява и си казва: „Какво ли иска да каже този господинъ?“ Питамъ: Колко точки има това писмо? Започвамъ да броя: 1, 2, 3, 4, 5, 6... 10 точки, т. е. 10 нули. Какво означаватъ тия десетъ нули? Тѣ подразбиратъ: азъ мога да се оженя за тебе, но ще имашъ десетъ голѣми разочарования, отъ които главата ти ще побѣлѣе. Слѣдъ това момата пише на своя възлюбленъ: „Азъ мога да се оженя за тебе, но“... То значи: азъ мога да се оженя за тебе, но трѣбва да знаешъ, че обичамъ обществото, обичамъ баловетѣ, обичамъ да се обличамъ хубаво, модерно, да бжда първа въ обществото и т. н.“ Още какво означаватъ точкигѣ слѣдъ съюза „но“? Тѣ означаватъ: ако ти се съгласишъ да изпълнишъ всички мои желання и капризи, скоро ще намѣришъ затвора; ако искашъ да бждешъ свободенъ, откажи се да желаетъ това, което азъ мога. Сжщото нѣщо, прѣведено на астрологически езикъ, подразбира: астрологическитѣ знаци на тия двѣ сжщества не се съвпадатъ, поради което тѣ не могатъ да влѣзатъ въ брачни отношения помежду си. Между тия двѣ сжщества нѣма никакво съотвѣтствие. Тѣ прѣдставляватъ странигѣ отъ разнородни уравнения, които нито се намаляватъ, нито се увеличаватъ.

Христосъ казва: „Дѣлата, които азъ правя въ името на Отца си, тѣ свидѣтелствуватъ за мене“. Подъ думата „Отецъ“ разбираме най-възвишеното, най-разумното, което Любовета **включва** въ себе си. Думата „Отецъ“, както е употребена въ стиха, подразбира: разумната Любовь, която дава условия за животъ и растене, но сжщеврѣменно причинява и смъртъ; разумната Мждрость, която дава свѣтлина и знание, но сжщевременно и лишава човѣка отъ тѣхъ; великата Истина която носи

свобода, но същевременно носи и ограничения. Въ действителност така е. Всъки, който иска да се учи трѣбва да умре. Така е било въ старитѣ школи, така е и днесъ. Въ древнитѣ врѣмена когато нѣкой отивалъ на училище да се учи, той трѣбвало да се откаже огъ много свои стари навици; той трѣбвало да се откаже огъ знанието, което придобилъ огъ своитѣ майка и баща, дѣдо и баба, за да може съвършено да се прѣобрази. Мислите ли, че като влѣзете въ Великата Школа, не трѣбва да умрете? — За всичко старо, което спѣва вашето развитие, трѣбва да умре. Мислите ли, че житното зърно, като влѣзе въ земята, не трѣбва да умре? — То трѣбва да умре за да се роди въ него новия животъ. Споредъ този законъ, ако посадите едно житно зърно десетъ пѣти въ земята то ще има различни опитности, ще придобие различни качества. Същото нѣщо се отнася и до хората: всѣки день тѣ придобиватъ нови опитности, нови качества, но понеже съзнанието имъ още не е въ състояние да схване и разбере тия малки придобивки, тѣ гледатъ на другитѣ хора, виждатъ тѣхното положение и казватъ: „Еди-кой си човѣкъ е станалъ богатъ; еди-кой си човѣкъ е станалъ ученъ“. Казвамъ: ако азъ констатирамъ, че даденъ човѣкъ е разбогатѣлъ, че другъ човѣкъ е станалъ ученъ, това трѣбва да бжде за мене стимулъ, да знаая, че и азъ мога да постигна това. Туй показва, че тия хора сж впрегнали на работа всички свои сили, всички свои възможности и затова иматъ резултатъ. Подъ богатство разбирамъ това, което внася животъ въ човѣка, а не смъртъ. Да придобиешъ знание разбирамъ да придобиешъ животъ, а не смъртъ. Нѣкой казва: „Азъ придобихъ Любовьта.“ — Придоби ли съ нея заедно и живота? Понѣкога Любовьта може да донесе и смъртъ. За кои хора тя носи смъртъ? — За неразумнитѣ. Когато двама души се влюбятъ въ една мома, тѣ се дуелиратъ, и единиятъ огъ тѣхъ непрѣменно умира. Не е лошо да се дуелиратъ, но начинътъ по който

се дуелиратъ, не е правъ. Нека се дуелиратъ съ книжни ножове, че да произвеждатъ помежду си свѣтлина и топлина. Или, нека се дуелиратъ чрѣзъ жребие; да хвърлятъ помежду си жребие, та комуто отъ двамата се падне пълно жребие да вземе момата. Положението на тази мома е както на овца, която се намира между два вълка. Тя седи между двамата и най-напрѣдъ запитва единия: „Ти обичашъ ли ме?“ Послѣ запитва другия: „Ти обичашъ ли ме?“ — Тогава, който отъ двамата излѣзе по-силенъ той ще ме спечели. Какво трѣбва да прави тя слѣдъ това? Трѣбва ли тази мома да чака резултата на тази борба, да види, кой отъ двамата ще надвие, или трѣбва да плюе на краката си и да удари на бѣгъ, колкото силитѣ ѝ държатъ? — Разбира се, че тя трѣбва да бѣга. Ако тя чака изхода на борбата, тогава онзи който надвие, ще я вземе, ще я свърже съ любовта си и тя, или ще оживѣе, или ще умре — зависи, каква ще бжде любовта на тия двама млади.

Съврѣменитѣ хора се спиратъ повече върху вънкашната страна на живота, но тѣ трѣбва да знаятъ, че всѣко явление прѣдставлява единъ символъ въ който се крие дълбока, велика идея. Тази борба която става между двамата момъка, става вжтрѣ въ човѣка. Той е въ постоянна борба въ себе си, коя идея да вземе надмощие. За да не става тази борба въ него той трѣбва да даде мѣсто само на една свещена идея въ себе си. Има ли тази идея, всички други идеи и чувства въ него ще се групиратъ около тази свещена идея по законитѣ на групирането. По този начинъ въ неговия животъ ще се образуватъ правилнитѣ уравнения, правилнитѣ процеси.

И тъй, всѣки човѣкъ трѣбва да наблюдава и изучава себе си, като продължава работата си оттамъ додѣто е достигналъ. Всички хора сж пжтници и трѣбва да знаятъ, че се намиратъ въ свѣтъ на постоянни промѣни. Всѣка година умиратъ и се раждатъ милиони хора, както и милиони животни,

което показва, че свѣтътъ, въ който живѣемъ, още не е напълно уравновѣсенъ. Мнозина казватъ: „Каквото е рѣшилъ Господъ“, или „тъй е рѣшилъ Господъ“. Значи, това подразбира, че Господъ е рѣшилъ за нѣкой да умре, за другъ — да се роди, за трети — да възкрѣсне, за четвърти — да разбогатѣе, за пети — да осиромашѣе и т. н. Питамъ: вие, които казвате така, къмъ кои се отнасяте? И ако, наистина, Господъ е рѣшилъ всичко това да бѣде така, защо вие не сте доволни отъ положението си? Защо не сте доволни отъ неговитѣ рѣшения? Казвамъ: Господъ допуска да станатъ всички тия нѣща, но същеврѣменно Той казва: „Ако вие ме слушате, има и другъ начинъ, другъ пѣтъ по който може да се излѣзе отъ затруднителнитѣ условия на живота. Азъ ще ви покажа този пѣтъ“. Слѣдователно страданията носятъ велики блага за човѣшката душа. Въ страданията човѣкъ се учи, облагородява и развива. Тѣ сж мощна сила въ природата. Всички велики, всички силни хора въ свѣта сж били подложени на голѣми страдания, вслѣдствие на което тѣ се развивали бързо и се отличавали отъ окръжаващитѣ хора на своето врѣме. Ето защо, всички велики хора сж минавали прѣдъ своитѣ съврѣменници като ексцентрични, като болни хора въ умствено отношение. Не, велики, силни хора въ свѣта сж тия, които природата е удостоила съ голѣми страдания. Какво мислите за онзи човѣкъ, който е лежалъ цѣли 38 години боленъ на своето легло? Този човѣкъ ималъ силна воля, голѣма вѣра и затова е могълъ да изкара толкова години въ своето страдание. И всѣки човѣкъ, който цѣлъ животъ прѣкарва въ сиромашия, но нито за моментъ не се подава на мисълъ за кражба или за нѣкакво друго прѣстѣпление, той е човѣкъ съ голѣми знания, съ дълбока философия за живота — богатъ човѣкъ е той. Всѣки, човѣкъ, когото природата не е удостоила съ голѣми страдания той започва да тлъстѣе, да се обогатява и казва: „Ос-

венъ паритъ, нищо друго не ме интересува въ свѣта“. Каже ли така, този човѣкъ вече е на хлъзгавъ пѣтъ. Като влѣзешъ въ къщата му, нѣма да намѣришъ нито една книга за четене, а само тевтери. Той казва: „Имамъ толкова и толкова милиони. Ще дамъ на единия си синъ толкова, на другия — толкова и слѣдъ това ще умра спокоенъ, че съмъ ги осигурилъ“. Слѣдъ смъртта му синоветъ ще раздѣлятъ наслѣдството отъ баща си, ще ходятъ тукъ-тамъ по свѣта и за нищо нѣма да мислятъ. Каквито сж майката и бащата, такива сж и дѣцата. Затова, именно, казваме: разумната сирсмашия е за прѣдпочитане прѣдъ глупавото богатство. Такива богати хора ние наричаме „богати-сиромаси.“ Може ли да се нарече сиромасъ човѣкъ този, който възкръсява мъртви? Той може да нѣма външни богатства, може да нѣма къща, дѣ глава да подслони, но той е вътрѣшно богатъ човѣкъ, съ знания, сила и мощъ. Може ли да се нарѣче невѣжа този човѣкъ, който съ едно махане на тояжката си дига болни отъ леглата и възкръсява мъртви? Може ли да наречете такъвъ човѣкъ страхливецъ или безбожникъ? За прѣдпочитане е човѣкъ да бжде сиромасъ, безъ къща, безъ шапка на глава, съ прогледали обуца на крака, но да владѣе изкуството болни да лѣкува, мъртви да възкресява. Днесъ повечето хора сж добръ облѣчени, но нека се опитатъ да махнатъ съ своята тояжка, да видятъ колко болни могатъ да излѣкуватъ, и колко мъртви да възкресятъ. Да лѣкувашъ болни и да възкръсявашъ мъртви, това сж велики задачи за човѣчеството. Днесъ повечето майки проповѣдватъ на дѣцата си: „Работете, учете, за да се осигурите, добръ да се обличате и храните, добръ да живѣете“. Това не може да бжде идеалъ нито за стари, нито за млади. Това сж остарѣли идеи, съ които съврѣменнитъ хора се раждатъ и умиратъ. Идеалъ е да дойдешъ до положението, като стигнешъ до нѣкоя рѣка, която нѣма мостъ, да махнешъ съ тояжката си и да се намѣришъ на другия край на

ржката. Идеалъ е като се намѣришъ прѣдъ политѣ на нѣкоя планина да махнешъ съ тояжката си и да се намѣришъ на върха, безъ да се изкачвашъ и уморявашъ. Това е знание! Бждащиятъ идеалъ на човѣка трѣбва да се сведе къмъ слѣдното: да прѣминава рѣка безъ мостъ; щомъ пожелае да се изкачи на върха на нѣкоя планина, моментално да се намѣри тамъ, безъ да се изкачва; да възкръсва мъртви, да парализира дѣйствиата на апашитѣ, да сваля хора отъ бѣсилкитѣ и т. н. Когато хората страдатъ, тѣ се обръщатъ къмъ Господа и казватъ: „Господи не виждашъ ли нашитѣ страдания?“ Той казва: „Азъ виждамъ всичко но вие не виждате“. Когато всички хора се стремятъ къмъ високъ идеалъ и го желаятъ, тогава ще дойде спасението на свѣта. Днесъ какво желаятъ хората? — Пари и само пари. Младитѣ моми и момци искатъ пари; бацитѣ и майкитѣ искатъ дѣца. Всичко това иматъ: и пари иматъ, и дѣца иматъ, и кжщи иматъ, но въпрѣки това пакъ страдатъ и умиратъ. Това сж стари идеи. Нека да има едно дѣте въ свѣта, но за свѣтъ да е! Една жена да е, но за свѣтъ да е! Една мома да е, но за свѣтъ да е! Единъ момъкъ да е, но за свѣтъ да е! Защо ни сж 300 жени и 900 наложници? Защо ни сж толкова идеи и чувства, ако тѣ не могатъ нищо добро да ни донесатъ? Ние засѣгаме въпроса принципално и казваме: „Единъ идеалъ има, къмъ който всички хора трѣбва да се стремятъ“.

Христосъ казва: „Дѣлата, които азъ правя въ името на Отца си, Тѣ свидѣтелствуватъ за мене“. То значи: дѣлата, които азъ правя въ името на Любовта. Всѣки който разбира закона на Любовта, като махне съ ржката си, мъртвиятъ възкръсва, болниятъ оздравява. Само онзи който разбира закона на Мъдростъта като махне съ ржката си, отваря очитѣ на слѣпия, само онзи който разбира великия законъ на Истината, като махне съ ржката си, освобождава ограничения, дава про-

сторъ и свобода на неговата душа. Срѣщашъ нѣкой човѣкъ обезсърченъ, отчаянъ въ живота, иска да бѣга нѣкъждѣ далечъ въ свѣта и казва: „Жена ми е причина за всичко това“. Другъ нѣкой казва, че обществото е причина за тѣзи нѣща. — Не, не сж виновни нито жена му, нито обществото. Трети казва, че Господъ не е създалъ свѣта, както трѣбва. Добрѣ, щомъ този човѣкъ разбира толкова, нека създаде едно общество споредъ своитѣ разбирания, да видимъ, какво ще бжде това общество. Нека този човѣкъ стане мощна сила въ свѣта, да даде образецъ за нѣщата, а не само да говори празни приказки. Богъ не обича празнитѣ думи. Когато нѣкой се гнѣви, нека се разгнѣви така, че отъ неговия гнѣвъ да излѣзе огънь. Слѣдъ това да се произведе мекота, послѣ да се яви вода, а най-послѣ — чистота. Ако този гнѣвъ може да произведе всичко това, той е на мѣстото си, не може ли да произведе нѣщо, той не е на мѣстото си. Ако се съмнѣвашъ, съмнѣвай се до край, та дано свѣтлина излѣзе отъ твоето съмнѣние. Нѣкой казва: „Господъ не сжществува.“ — Това е едно костеливо уравнение, което ти трѣбва, да рѣшишъ, а не само да съставишъ. Който казва, че Господъ не сжществува, това показва, че неговиятъ баща е умрѣлъ. Докато бащата е живъ, и дѣцата го познаватъ, и той се грижи за тѣхъ. Но какво трѣбва да правятъ дѣцата слѣдъ като баща имъ умрѣ? Това е едно уравнение, което всѣки който е останалъ безъ баща, трѣбва да го рѣши правилно. Щомъ бащата умрѣ, дѣцата трѣбва да работятъ, да заематъ неговото мѣсто. Сжщото се отнася и за онѣзи, които казватъ, че Господъ не сжществува. Който казва, че Господъ не сжществува, той трѣбва да заеме Неговото мѣсто и да работи. Той трѣбва да запретне ржавитѣ си, да отиде въ Египетъ и тамъ да работи, тухли да прави. Когато нѣкой казва, че Господъ не сжществува, казвамъ му: „Ти трѣбва да отидешъ въ Египетъ да правишъ тухли; тамъ

ще те сполетягъ болести, нещастия, страдания, смъртъ“. Когато нѣкой човѣкъ признава съществуването на Бога, той е богатъ, щастливъ, защото баща му е живъ и работи, грижи се за него. Нѣкой хора се сърдятъ, когато имъ дохождатъ страдания и изпитания въ живота. Тѣ мислятъ, че другитѣ хора около тѣхъ сж виновни за положението имъ.

Често хората казватъ: „Човѣкъ все трѣбва да има нѣкой Господъ въ свѣта“. — Да, вѣрно е, всѣки човѣкъ си има по единъ Господъ: за нѣкого Господъ е даденъ министъръ, за другъ — нѣкой депутатъ, за трети — нѣкой банкеръ и т. н. Да, но това сж обикновени разбирания, а не нѣкакви идейни разбирания, при които човѣкъ може да гледа на всички нѣща въ живота стоически, като Сократа, геройски да издържа на всички изпитания. Веднѣжъ Сократъ минава покрай единъ голѣмъ богаташъ и му поисква пари на заемъ. Богаташътъ му казалъ: „Ако бѣше просякъ, далъ ти бихъ пари на заемъ, но като на философъ, не ти давамъ никакви пари“. Единъ минувачъ чува този разговоръ между богаташа и Сократъ и послѣ запигва Сократа: „Защо този богаташъ не ти даде пари на заемъ?“ Сократъ му отговорилъ: „Причината за това се обуславя отъ слѣдния законъ: каквото човѣкъ обича, такъвъ става. Богаташътъ не дава пари на заемъ, защото той никога философъ не може да стане. Обаче, днесъ е багатъ, утрѣ може да стане бѣденъ човѣкъ, послѣденъ просякъ; затова, като дава пари на просяцитѣ, единъ день и тѣ ще му даватъ пари.“ Ако човѣкъ обича знанието, ученъ ще стане; ако обича музиката, музикантъ ще стане; ако обича изкуството, артистъ ще стане; ако обича художеството, художникъ ще стане; ако обича живота, безсмъртието ще получи; ако обича Бога, Любовта ще придобие и ще познае. Къмъ каквото се стремятъ ума и сърцето на човѣка, това ще придобиятъ. Такъвъ е законътъ

въ свѣта. Това сж велики основни принципи, съ които трѣбва да се занимаваме.

Нѣкой казва: „Ти училъ ли си биология“ — Сега я изучвамъ. — Ами геология знаешъ ли? — И съ нея сега се занимавамъ. Тѣ сж страни на дадени уравнения, които трѣбва да се рѣшатъ. — Ами астрономия училъ ли си? — И тя е страна на дадено уравнение, съ рѣшението на което се занимавамъ повече отъ десетъ години. — Анатомията разбирашъ ли? — Отъ 20 години се занимавамъ съ нея, като частъ отъ едно уравнение. — Разбирашъ ли нѣщо отъ психология? — Съ тази наука малко съмъ се занимавалъ. Всички науки ме интересуватъ, върху всички работя. Занимавамъ се и съ личнитѣ въпроси. Напримѣръ, както вървя по улицитѣ, виждамъ, че носятъ мъртвецъ, подиръ него попъ и близкитѣ му, които плачатъ — носятъ го на гробищата. Азъ веднага се интересувамъ, кой е този човѣкъ, отъ каква нарсдностъ е, кои сж причинитѣ на неговата смъртъ, какъвъ животъ е прѣкаралъ на земята и т. н. Веднага съставямъ едно уравнение и го рѣшавамъ. Намирамъ, че този човѣкъ е живѣлъ преди 2000 години на земята, като нѣкой голѣмъ фараонъ; намирамъ причинитѣ на неговата смъртъ и т. н. Това сж задачи, които днесъ нѣматъ никакво практическо приложение, но докато човѣкъ не дойде до положението да разбере вътрешния смисълъ на живота, той нѣма да разбере нито своето положение на земята, нито положението на всички хора около него. Човѣкъ трѣбва да приеме и да разбере, че той е живо същество, малка единица, която е дохождала много пѣти на земята и ще дохожда още много пѣти, докато най-послѣ завърши своето развитие. Всички съществувания на човѣка прѣдставляватъ части на дадено уравнение, което пѣкъ е частъ отъ система уравнения. Когато човѣкъ свърже всички части на уравненията въ едно цѣло, той ще разбере дълбокия смисълъ на онзи животъ, който Богъ първоначално е вложилъ въ всѣка ду-

ша. Нѣкои хора казватъ: „Ние се съмнѣваме въ сжществуването на задгробния животъ“. — Това е много естествено. Нима мравитѣ знаятъ за сжществуването на България, или на другъ нѣкой народъ? Нима тѣ знаятъ, че сжществува нѣкакво християнство и че навредъ по свѣта се държатъ разни проповѣди, бесѣди и рѣчи за християнството? Мислите ли, че маймунитѣ въ Африка или въ другъ нѣкой континентъ знаятъ нѣщо за сжществуването на християнското учение? Щомъ ние се съмнѣваме, не се ли намираме въ положението на тия мрави и маймуни? Въ този смисълъ, когато говоримъ за културата на онзи свѣтъ, ние подразбираме всички разумни сжщества, които сж завършили своето развитие прѣди милиони години още и днесъ направляватъ цѣлия козмосъ. Нѣкои отъ тия сжщества направляватъ слънчевата система, други — живота на нѣкои планети, трети направляватъ отдѣлнитѣ народи — българския, английския и др., четвърти направляватъ водитѣ, пети — растителността въ свѣта и т. н. Споредъ степенята на своето знание и развитие, всѣко сжщество изпълнява съотвѣтна служба. Всички хора сж заобиколени отъ тия разумни сжщества, които се грижатъ за тѣхъ и направляватъ живота имъ.

„Дѣлата: които азъ правя въ името на Отца си, тѣ свидѣтелствуватъ за мене.“ На какво се дължи силата на Христа? Въ чие име Той правѣше всичко? Нѣкои казватъ, че Христосъ не е училъ никждѣ. Всичко, което правѣше Христосъ, свидѣтелствува за Неговитѣ обширни знания. Той възкръсваше мъртвитѣ, очи на слѣпи отварѣше и т. н. Христосъ казва на ученицитѣ си: „Ако не разбирате земнитѣ работи, които ви казвамъ, какъ ще разберете небеснитѣ?“ Когато Христосъ говори, за небеснитѣ работи, това показва, че Той е подразбиралъ великитѣ мистерии на слънцето, Той билъ запознатъ съ еврейската кабала, съ източната философия и съ редъ други науки. Важното за човѣка е да прѣвъзмогне всич-

ки ограничителни условия на тѣлото, на ума и на сърцето си. Напримѣръ, дойде ви на гости хремата. Какво правите тогава? Вие се изплашвате и казвате: „Ще извикамъ нѣкой лѣкаръ, иначе може да се явятъ извѣстни усложнения и да умра.“ Казвамъ: „хремата ви е посѣтила, за да изпитате силата на вашитѣ мисли и чувства, да провѣрите себе си. Който иска да се лѣкува лесно отъ хрема, нека приложи слѣдното срѣдство: дойде ли зимата, нека си купи поне 1000 парчета празъ, лукъ и щомъ го хване хрема, да яде по 3 — 4 пжти на день празъ. Българинътъ по естество е практиченъ; той търси лѣкъ въ народната медицина и е дошълъ до слѣднитѣ резултати: като заболѣе отъ треска и отъ хрема, употребява празъ. Коя е причината, дѣто празътъ може да лѣкува? Какви свойства има той? Празътъ е тънъкъ, високъ като топола. Той не е топчестъ, като лука, и съ това празътъ иска да каже: „Който не иска да страда отъ треска и отъ хрема, нека стане идеалистъ, нека стане тънъкъ и високъ, като мене“. Споредъ теорията на Луй-Куне, когато човѣкъ започва да затлъстява, лесно заболѣва отъ треска и хрема. Всички излишни мазнини отъ тѣлото на човѣка трѣбва да се прѣмахнатъ и да се замѣстятъ съ здрави мускули, каквито животътъ е вложилъ първоначално въ него. И коститѣ на човѣка трѣбва да бждатъ чисти, непоковарени, за което той трѣбва да се храни съ чиста храна, която всѣкога да приема съ благодарностъ. Не яжте никога храни, които сж почнали да се разлагатъ. За прѣдпочитане е въ такъвъ случай да ядете само припеченъ хлѣбъ, отколкото да ядете месо, което е почнало да се разлага.

Ние, съврѣменнитѣ хора, имаме отношения, както къмъ настоящето, така и къмъ бждещето, за което трѣбва да мислимъ. Нашиятъ животъ не трѣбва да се заключава само въ прѣкарване на нѣкакви си 30—40—50—60 години и да мислимъ само за ядене, за пиене, за лѣгане, за ставане, за

редъ удоволствия и да се страхуваме, че може да изгубимъ богатството си, кжщитѣ си, дѣцата си, но трѣбва да се замислимъ и за бждещето, въ което неизбѣжно се поставяме. При това, всѣки трѣбва да знае, че тъкмо туй, отъ което най-много се плаши, ще дойде: и смъртъта ще дойде, и болести ще дойдатъ, и богатство, и дѣца — всичко ще изгубимъ. Какво може да ни ползува такъвъ животъ? Ако нѣкой човѣкъ е свършилъ четири факултета, и смъртъта дойде и го задигне, какво го ползува това знание и тия четири факултета? Когато смъртъта дойде при човѣка на истинското знание, който е свършилъ четири факултета, той ще ѝ каже: „Какво искашъ отъ мене? Ти си сбъркала адреса. Оизи, когото търсишъ, не е тукъ, той живѣе на еди-кая си улица и еди-кой си номеръ. Азъ не съмъ стъ тѣзи които умиратъ. Ти си дошла тукъ по погрѣшка. Дай си позволителното да видя, какво искашъ и кого търсишъ!“ Смъртъта ще свали шапка прѣдъ този човѣкъ, ще го поздрави почтително и ще си замине. Приятно е нѣкога човѣкъ да се остави въ ржцѣтъ на смъртъта, понеже тя е великъ, ученъ ангелъ. Този ангелъ иде да научи съвременнитѣ хора, какъ трѣбва да живѣятъ. Той ги обезпѣтява и съ това имъ показва, че човѣкъ може да живѣе и безъ кжща, и безъ пари, и безъ тѣло, а при това да има повече радости отколкото на земята. Казвамъ: когато човѣкъ изпълнява волята Божия, смъртъта никога не може да го вземе; не изпълнява ли волята Божия, тя ще го вземе и ще му каже: „Ти защо не учишъ? Нали Богъ те изпрати на земята да се учишъ?“

Сега всички хора трѣбва да се впрегнемъ на работа, да се учимъ, какъ да изпълняваме волята Божия. Да впрегнемъ сърцето си на работа, да впрегнемъ ума си на работа — това е задачата на съврѣменнитѣ хора. И тогава всички хора ще могатъ да гозорятъ разумно, велики нѣща помежду си и всички ще се разбиратъ. Казвамъ: бждете

гнѣвливи, но огънь да излиза отъ вашия гнѣвъ! Виждамъ нѣкой човѣкъ цѣка, цѣка, но никакъвъ огънь не излиза отъ неговия гнѣвъ. Когато вашиятъ гнѣвъ произвежда огънь, азъ ви похвалявамъ; когато вашиятъ огънь произвежда топлина, азъ ви похвалявамъ; когато тази топлина произвежда мекоота, азъ ви похвалявамъ; когато тази мекоота произвежда вода, азъ ви похвалявамъ; когато тази вода произвежда чистота, азъ ви похвалявамъ. Да разбирате смисъла на своя животъ—това е великото учение въ свѣта. Нека идеалътъ на всѣки човѣкъ се свежда къмъ разбиране смисъла на живота, та като махне съ ржката си, да възкрѣси мъртвия. Когато срещнете нѣкой мъртавъ човѣкъ, опитайте се съ силата на мисълта да го възкрѣсите. Ако не можете, нищо отъ това, не се обезсърчавайте, достатъчно е да имате вѣрна прѣцѣнка за състоянието на вашитѣ сили. Срещнете нѣкой богатъ човѣкъ, кажете: „Ще стана богатъ, като този човѣкъ.“ Може и да не станете, но кажете си това. Срещнете нѣкой ученъ човѣкъ, свършилъ четири факултета, кажете: „Ще стана ученъ, като този човѣкъ“. Може и да не станете, но кажете си поне. Виждате слънцето да изгрѣва, кажете си: „Ще стана свѣтълъ и ясенъ, като слънцето.“—Може да не станете, но кажете си. Виждате нѣкоя свѣтла звѣзда, кажете: „Ще стана, като тази звѣзда.“ И да не станете като нея, поне ще пожелаете да станете такъвъ. Ако ученитъ, религиознитѣ и духовнитѣ хора всѣки день турятъ въ душата си по единъ малъкъ импулсъ, тѣ ще придобиятъ много нѣщо.

Вчера вървя изъ града съ единъ младъ момъкъ и ни прѣсреща една бѣдна жена, иска единъ левъ да си купи дръвца, да се стопли. Азъ нѣмахъ нито петъ пари въ джоба си, и момъкътъ сжщо нѣмаше пари. Той ме запитва тогава: „Какво да направимъ! Какъ да помогнемъ на тази бѣдна жена“?—Не се смущавай, азъ дадохъ разпореждане до кантората си да ѝ се отпуснатъ малко

пари, да си купи дръвца, да се стопли добрѣ. Какво ще направи тя съ единъ левъ? Слѣдъ два — три часа тя ще получи повече пари, и вечерята ще бжде доволна. Когато дойде нѣкой бѣденъ човѣкъ при мене да иска помощъ, азъ го пращамъ въ канторага си, оттамъ да му дадатъ помощта. При това, азъ прибавямъ нѣколко нули къмъ това, което този човѣкъ иска. Нѣкой казва: „Какъ ще мога да помогна на бѣднигѣ хора, когато азъ самъ не съмъ много богатъ; при това съмъ смъртенъ човѣкъ, нѣма да живѣя хиляда години, та да мога да имъ помагамъ“. Казвамъ му: „Не говори, че не можешъ да помогнешъ на бѣднитѣ и на страдащитѣ хора. Ако не можешъ ти самъ прѣмо да имъ помогнешъ, ще можешъ поне косвено. Обърни се съ мисълта си къмъ добритѣ хора въ свѣта, и тѣ ще се пригекатъ на помощъ. Ако не можешъ самъ да помогнешъ, кажи: Нека дойде нѣкой човѣкъ въ името на Господа да помогне на тѣзи бѣдни хора.“ Нѣкой студентъ се оплаква, че нѣкой отъ професоритѣ му го скжсалъ по своя прѣдметъ. Като се явява втори пжтъ на изпитъ, той нека си каже: „Въ името на Господа моятъ професоръ нѣма да ме кжса повече.“ Нека си каже така и да не се страхува. Излѣзе ли и трети пжтъ на сжщия изпитъ, нека дойде при мене заедно ще се явимъ прѣдъ професора. Нека види професора, дали ще може повече да го кжса. И азъ ще отговарямъ, и той ще отговаря така, професоритѣ ще видятъ, какво значи отговоръ. Нѣкои ще кажатъ, че това сж зальгалки. Ако това сж зальгалки, питамъ: какво разбирате отъ Христовитѣ думи, дѣто Той казва „азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и жилище ще направимъ въ васъ“. И понататъкъ: „Ако вие държите моето слово и вѣрвате въ Него, азъ ще ви се изявя“. Значи, Духътъ, т. е. великото, мощното въ свѣта, трѣбва да се всели въ насъ, ако искаме да имаме успѣхъ навсѣкждѣ. Щомъ Той се всели, въ насъ ще дойде истинското знание, истинската Мждрость; и тогава,

всички науки—астрономия, геология, математика—всичко ще ни стане ясно и разбрано. Не дойде ли Духътъ, всѣкакво вдѣхновение отъ насъ ще изчезне. Всички учени хора, които сж опитали силата на Духа, отъ хиляди години се молятъ да ги посѣти този Божественъ Духъ и успѣватъ най-послѣ. Тия хора иматъ смирение, тѣ служатъ за примѣръ и образецъ на човѣчеството.

Казвамъ: всички трѣбва да имате тази вжтрѣшна сила въ себе си, та като махнете съ прѣста си и кажете, че нѣщо ще стане, моментално да стане. Не е достатъчно само да казвате, че Учителътъ тѣй казва, или този и онзи така казватъ, но да имате и вие нѣкакви резултати. Опасно е обаче, за всѣки едного да не се спѣне и усъмни въ вѣрата си, като онзи руски проповѣдникъ баптистъ, който, единъ день като проповѣдвалъ на своитѣ слушатели за чудесата на Христа, дошълъ до стиха, дѣто се казва, че Христосъ отворилъ очитѣ на слѣпия. Въ това врѣме една мисль му се внушила да излѣзе вѣнъ отъ събранието и да отвори очитѣ на единъ слѣпецъ, който се намиралъ нѣкжде на около стотина метра отъ събранието. Той веднага се вдѣхновилъ отъ тази мисль и пристѣпилъ къмъ нейното изпълнение. Въ това врѣме започналъ да си мисли, какъ цѣла Русия ще започне да говори, че еди-кой си руски проповѣдникъ отворилъ очитѣ на единъ слѣпецъ, както е направилъ Христосъ прѣди 2,000 години. Като се приближилъ къмъ слѣпеца, у него веднага се явява съмнѣние и си казалъ: „Ами, ако не прогледа“? Всички хора тамъ се спѣватъ: „ами, ако не прогледа?“ Не, ще прогледа — нищо повече!

Ще ви приведа единъ примѣръ за резултатитѣ на силната вѣра. Този случай е дѣйствителенъ фактъ. Единъ господинъ прѣкаралъ нѣкакви голѣми сътресения и въ резултатъ на това той ослѣпѣлъ, оглушалъ и онѣмѣлъ. Една вечеръ въ голѣмото си отчаяние, сънувалъ че му се явява свѣта Богородица и му казва да отиде на ломското

изворче и да измие очитѣ си съ водата на това изворче. Той, обаче, не повѣрвалъ и не направилъ нищо. Втората вечеръ пакъ му се явява света Богородица и повтаря сжщото нѣщо. Той пакъ не обърналъ внимание. На третата вечеръ тя пакъ се явява и му казва, че ако не отиде на изворчето, ще пострада още по-злѣ. Като става сутринята той почувствувалъ голѣма вѣра въ думитѣ на света Богородица, затова взима съ себе си жена си и тръгва за ломското изворче. Щомъ стигнали тамъ, той се измилъ съ водата отъ изворчето нѣколко пѣти, и слѣдъ два-три деня се върналъ въ София съвършено излѣкуванъ: прогледалъ, проговорилъ и започналъ да чува, както по-напрѣдъ. Казвамъ: ако водата на едно ломско кладенче може да отвори очитѣ на слѣпия, да възвърне говора му и да отвори ушитѣ му, колко повече може да направи единъ човѣкъ, въ когото се включватъ редъ сили и способности? Съврѣменитѣ хора казватъ, че това кладенче било свещено. Питамъ: ако кладенчето е свещено, защо всички хора не могатъ да се излѣкуватъ отъ водата му? Единъ свещеникъ заболѣлъ злѣ и пожелалъ да измие очитѣ си съ водата на това изворче, но се срамувалъ самъ да отиде, затова изпратилъ свои близки да му донесатъ отъ неговата вода. Обаче какво било очудването на неговитѣ близки, когато, като започнали да пълнятъ шишето то паднало и се счупило, а водата отъ него се разлѣла. Направили опитъ да напълнятъ друго шише но и то се счупило. Отъ тукъ може да се извади слѣдното заключение: трѣбвало е свещеникътъ самъ да отиде при изворчето да си измие очитѣ. Въ това отношение, когато става въпросъ за Бога, човѣкъ трѣбва да има нужното смирение, самъ да отиде при Бога. Ломското кладенче, въ дадения случай, символизира Бога. Всѣки добъръ човѣкъ е проявление на Бога въ свѣта.

И тъй, кой каквито дефекти има, кой отъ каквото е лишенъ, нека каже въ себе си: „Ще

стане това, ще го постигна, ще направя.“ Като повтаря тѣзи мисли всѣки день, най-послѣ той ще види резултатитѣ на положителната мисълъ въ себе си. Само така човѣкъ ще разбере, какви сж резултатитѣ отъ приложението на Божията Любовь, Божията Мждрость и Божията Истина въ свѣта. Ако искамъ да развия прѣдъ васъ подробно тази тема, ще трѣбва да направя редъ опити, но задачата ми не седи въ това, да ви покажа, какво азъ мога да направя. Задачата ми е да се яви въ васъ стимулъ, вие да направите нѣщо и да видите, додѣ сте достигнали въ своето развитие. Не е похвала за единъ учителъ да покаже, какво той може да направи, но похвала е за него да научи ученицитѣ си да възприематъ истинското знание, да просвѣтятъ умоветѣ си, за да могатъ да се разговарятъ съ Учителя си, да изслѣдватъ живата природа, да разбиратъ вътрѣшния смисълъ на живота и между тѣхъ да се възстановятъ взаимни отношения на любовь, мждрость, и истина.

Бесѣда отъ Учителя, държана на 19 декемврий, 1926 год. въ гр. София.

Тази притча

Отговори Петъръ и рече Му:
„Изтълкувай ни тази притча!“

Притча или иносказание е изрѣчение, въ което е скритъ смисъла на нѣкаква велика идея. За непросвѣтения това изрѣчение е притча, а за просвѣтения то е изрѣчение съ дълбокъ смисълъ и съдържание. Ние разглеждаме живота като притча. Всѣко нѣщо въ живота, което не е разбрано, е притча. И затова, за всѣко неразбрано нѣщо може да се каже: „Изтълкувай ни тази притча!“

Днесъ проститѣ хора се занимаватъ съ обикновени работи; тѣ се задоволяватъ съ малко и никога не разсжждаватъ, защо се раждатъ и защо умиратъ; тѣ никога не разсжждаватъ, защо иматъ извѣстно вѣрую и дали това вѣрую е право. Тия хора казватъ: „Като отидемъ на онзи свѣтъ, тогава ще разберемъ нѣщата“, или „Господъ ще даде“, и т. н. Тѣ лесно обясняватъ нѣщата съ думитѣ: „Господъ ще даде“. — Това е вѣрно. Господъ ще даде не само въ бъдеще, но Той е давалъ и въ миналото, а продължава да дава непрѣкъснато и до днесъ.

Сега всички съврѣменни хора сж заети съ разгатване на живота. Има редъ философи, които искатъ да разгадаятъ смисъла на човѣшкия животъ, и за тази цѣль обясняватъ, какво нѣщо е субстанция и какво — есенция. Питамъ: кой съврѣмененъ ученъ разбира, какво нѣщо е субстанцията и есенцията въ тѣхната дълбока сжщина? Нѣма такъвъ ученъ, който да разбира сжщината на понятията есенция и субстанция. Нѣма нищо обидно въ това, че никой не разбира тѣзи понятия. Всѣко понятие може да бжде разбрано въ неговия ограниченъ смисълъ, както и въ неговия дълбокъ смисълъ. Напримѣръ, за нѣкой човѣкъ казватъ: „Силенъ е този човѣкъ, планина човѣкъ!“ Питамъ:

какъ провѣрвате неговата сила? — Той може да дига голѣми тяжести. — Витоша може ли да дигне? — Витоша не може да дигне, но дига голѣми камъни отъ сто, двѣста и повече килограми тяжесть. Казвамъ: ако е въпросъ за сила, слонътъ може да дига много по-голѣми тяжести. Значи, вие трѣбва да признаете факта, че силата на този човѣкъ е ограничена, относителна. Когато се говори за учеността на хората, и тя бива въ ограничени размѣри. Напримѣръ, днесъ имаме учени хора, които се занимаватъ само съ живота на бубулечкитѣ, всичко знаятъ за тѣхъ; послѣ имаме учени зоолози, които се занимаватъ само съ живота на млѣкопитаещитѣ и всичко знаятъ за тѣхъ: всичкитѣ имъ системи и тѣхнитѣ функции, начина на живота имъ и т. н. Други учени сж се специализирали изключително върху живота на мравитѣ, знаятъ всички подробности, които се отнасятъ до тѣхния животъ. Нѣкои учени се занимаватъ съ изучаване живота и развитието на микробитѣ, които сж създали и продължаватъ да създаватъ редъ страдания и нещастия за цѣлото съврѣменно човѣчество. Тия учени размножаватъ по изкуственъ начинъ микробитѣ, като ги поставятъ въ шишета, съ разни разтвори, благоприятни за тѣхното развитие и оттамъ съ игличка взиматъ отъ тия микроби и правятъ инжекции върху разни малки, дребни животни, да видятъ, какъ дѣйствуватъ тѣ върху организма имъ. Оттукъ тѣ вадятъ своитѣ заключения и за дѣйствието имъ върху човѣшкия организъмъ. Това сж все учени хора, които работятъ върху микробитѣ на чумата, или върху микробитѣ на петнистия тифъ и т. н. Простиятъ човѣкъ, като слуша да се говори за чумата, която изтрѣбва съ стотици и хиляди хора, прѣдставя си я живо нѣщо голѣмо като човѣкъ, което ходи съ коса въ ржка и коси, дѣ какво срѣщне на пътя си. Той казва: „Каква ли ще е причината за тази болѣсть, която създава такива лоши послѣдствия?“ Учениятъ човѣкъ пъкъ казва: „Чумата не е голѣ-

ма, тя едва се вижда съ микроскопъ, но има свойството лесно и бързо да се размножава, затова става опасна“. Казвамъ: това нѣщо, именно, е притча. За простия човѣкъ, който не разбира смисъла и причинитѣ за явяването на микробитѣ, нито свойството имъ да се размножаватъ много и да причиняватъ голѣми врѣди, този въпросъ е притча. За учения човѣкъ, обаче, въпросътъ не е поставенъ така. Той си обяснява всичко.

Питамъ: коя е причината за явяването на микробитѣ въ свѣта? Първоначално, при създаване на живота, микробитѣ съществували ли? Нѣкои учени казватъ, че микробитѣ се създадоха слѣдъ отклоняване на човѣка отъ правия пѣтъ на неговия животъ. За какво бѣше създаденъ първоначално човѣка на земята? — Първоначално човѣкътъ бѣше създаденъ да служи на Бога, да изучава всичко, което е било създадено дотогава, да се занимава съ елементитѣ и тѣхнитѣ свойства, да работи и да благодари на Бога за всичко това. Ако човѣкътъ бѣше изпълнилъ всичко туй на врѣмето си, той не би изпадналъ въ положението на робъ, както днесъ го виждаме. Съврѣмениятъ човѣкъ е робъ на условията. Защо човѣкъ изпадна при тѣзи условия? — Защото той избра другия пѣтъ: да не слугува на Бога, но да слугува на себе си и на богове, подобни на него. Първата жена въ рая сама избра този пѣтъ: да служи на себе си и на чужди богове. Думата „рай“ въ окултенъ смисълъ подразбира висша култура. Значи, първиятъ човѣкъ е живѣлъ при условия на висша култура, но не е могълъ разумно да ги използва. Единъ отъ висшитѣ адепти прѣзъ това врѣме, който служилъ на себе си и на чужди богове, успѣлъ да се промъкне въ райската градина и да се приближи до първата прародителка на човѣчеството, като ѝ прѣдалъ първата лекция отъ този новъ пѣтъ. Той ѝ казалъ: „Кажми ми, жено, защо се лутате напразно съ своя другаръ изъ тази градина? Не знаете ли, че има и други сили, затворени

въ природата, които човѣкъ може да използва за своето бързо развитие? Не знаете ли, че има и другъ пѣтъ, по който човѣкъ може да се движи? Не е само пѣтътъ, който Богъ му е прѣдначерталъ. Защо не ядешъ отъ това дърво, въ което сж скрити всички тайни и всички познания, които могатъ да направятъ човѣка равенъ на Бога по сила и могъщество?“ Вие знаете по нататѣкъ, какъ е постѣпила вашата прародителка слѣдъ тази първа лекция. Азъ ви прѣвеждамъ тази лекция на български езикъ; ако бихъ я прѣвеждалъ на другъ езикъ, бихъ казалъ: Знаете ли, какви субстанции и есенции има скрити въ това дърво? Познавате ли онзи субстанциаленъ законъ, който дирижира цѣлото човѣчество?“ На такъвъ наученъ езикъ говорѣше на Ева учителятъ на чуждитѣ богове. Какво се криеше въ това дърво? — Всички тайни на живота. Тѣй говорѣше този учителъ: „Ако хапнешъ отъ плода на дървото за познаване доброто и злото“, всички тайни ще се откриятъ прѣдъ твоя погледъ: ти ще виждашъ слънцето, звѣздитѣ и луната, ще ги разбирашъ, ще четешъ по тѣхъ, и така ще се движишъ въ всички свѣтове. За да придобиешъ това изкуство, слѣдъ като хапнешъ отъ плода на това дърво, ще ти дамъ една прѣчица, та каквото пожелаешъ, да придобиешъ само съ едно махане на тази прѣчица. Всички жени, които дойдатъ слѣдъ тебе, ще се чудятъ на твоята гениалностъ и ще си казватъ: „Каква бѣше тази жена, която служи на тѣзи велики адепти?“ И тази жена слѣдъ като изслушала много внимателно първия урокъ на този неочакванъ учителъ, позамислила се малко, подигнала си главата на горѣ и си казала: „Чудно нѣщо, какъ Богъ ни е заблудилъ, като ни е поставилъ въ този кривъ пѣтъ на живота! Чудно, защо Господъ не иска нашето бързо развитие? Тогава нека направя поне единъ опитъ. Отъ много опити глава не боли!“ И откъсна тя единъ плодъ отъ

дървото на познаване доброто и злото, вкуси отъ него и даде на Адама и той да го опита.

Какво прѣдставляваше това дърво? — Дървото на познаване доброто и злото бѣше една притча, която тази жена изучаваше. Дѣ е това дърво сега? Единъ отъ американскитѣ учени професори въ Бостонския университетъ е написалъ една цѣнна книга за рая и казва, че рая не се намиралъ между рѣкитѣ Тибъръ и Ефратъ, а нѣкжде на сѣверния полюсъ. Какво може да се каже срѣщу твърденията на този ученъ професоръ, когото всички съврѣменници признаватъ за такъвъ човѣкъ? Този ученъ доказва, че въ врѣмето на Адамъ и Ева рѣкитѣ Тибъръ и Ефратъ се намирали на сѣверния полюсъ, нѣкждѣ въ Азия. Въ Библията, обаче, се казва, че на мѣстото, дѣто билъ нѣкогашния рай, се намирали още двѣ рѣки. Дѣ сж тѣзи рѣки сега? Значи, това е притча. Съврѣменнитѣ хора не знаятъ съ положителностъ, дѣ се намиралъ рая, но прѣдполагатъ да е билъ нѣкждѣ въ Азия.

1. „Изгълкувай ни тази притча!“ Както виждате, ученицитѣ сж искали отъ Христа да имъ изгълкува тази притча. Обаче, какво изяснение е далъ Христосъ на тази притча, това не е вмѣстено никждѣ изъ Евангелието. Отъ въпроситѣ и запитванията, които евреитѣ отправяли къмъ Христа, се вижда, че тѣ били любознателенъ народъ, интересували се отъ научни въпроси. Ако изучвате кабалата на евреитѣ, ще видите, че тѣ имали дълбоко разбиране за математиката, разбирали нейния вътрѣшенъ смисълъ и приложение въ живота. Понѣкога съврѣменнитѣ хора се смѣятъ на откритията на ученитѣ, но тѣзи учени хора, които разбиратъ добръ законитѣ, завъртватъ едно колело и казватъ: „Виждате ли, какво стана?“ Простиятъ работникъ кара, върти колелото и не се интересува да знае, какъ се върти, възъ основа на какви закони; обаче, учениятъ човѣкъ знае, че като завърти това колело, то произвежда енергия, коя-

то прѣврѣща водната сила въ електрическа, и по този начинъ освѣтлява цѣлъ градъ. Питамъ: какъ е дошло на ума на учения човѣкъ да използва електрическата енергия за разни цѣли? Той събира електрическата енергия въ единъ акумулаторъ и използва въ работа. По сѣщия начинъ и много хора впрѣгатъ своигѣ каруци съ биволи, качватъ се отгорѣ на каруцитѣ си, удрятъ биволитѣ си, но тѣ едва се движатъ. И слѣдъ всичко това тия хора казватъ: „Тежъкъ е животътъ!“ Учениятъ човѣкъ, обаче, не впрѣга цѣла кола, но си служи само съ едно колело отъ нея и така освѣтлява цѣлъ градъ. Той впрѣга тази енергия и въ плугове, и съ нея разорава всичката си земя, като я прави плодородна.

Сега азъ правя едно извлечение отъ това и казвамъ: попитайте съврѣменния ученъ човѣкъ или съврѣменния философъ, дѣ се намира човѣшкия умъ, човѣшкото сърце, човѣшката душа или човѣшкия духъ, и вижте, какво ще ви отговорятъ. Дѣ е жилището на човѣшкия умъ или на човѣшкия интелектъ? Тѣ ще ви кажатъ, че жилището на човѣшкия умъ е въ мозъка. Тогава дѣ е жилището на човѣшкото сърце? — Въ тѣлото. Дѣ е душата, дѣ е духътъ? — Въ тѣлото. Съврѣменнитѣ теософи, напримѣръ, даватъ нѣкакво изяснение за човѣшкия духъ, но то е много материалистично. Тѣ го уподобяватъ на лжчъ. Обаче, това обяснение е иносказание, пригча. Какъвъ лжчъ е той — Свѣтлинень лжчъ. Това е само уподобление. Трѣбва да се знае, какво въ сѣщностъ прѣдставлява този лжчъ. Подъ „лжчъ“ се разбира всѣко нѣщо, което дава извѣстна посока, извѣстно направление, извѣстно движение. Лжчътъ прѣдставлява разумния пжтъ, посоката, по която човѣкъ трѣбва да се движи. Значи, лжчътъ винаги подразбира движение, стремежъ на разумната душа да върви въ права посока. Стремeжътъ на душата, на духа не иде отвънъ. Да се мисли, че движението на душата или на духа иде отвънъ, това

е криво схващане. Духътъ, както и душата се движатъ отвътрѣ навънъ. Лжчитѣ на духа излизатъ прѣзъ човѣшкитѣ очи. Единственното мѣсто, прѣзъ което прѣминава човѣшкия духъ, това сж очитѣ. Слѣдователно, всѣки човѣкъ, който вижда посоката на своето движение чрѣзъ разумното упътване на духа, той вече може да направлява своя мозъкъ и да движи правилно своитѣ удове. Мозъкътъ е най-постоянната величина въ човѣшкия организъмъ. Ако нѣкой човѣкъ е тежалъ сто килограма и заболѣе отъ нѣкаква тежка болѣсть, той може да изгуби отъ теглото си цѣли 70 кгр. и да остане на тегло само 30 килограма; обаче, сжщиятъ човѣкъ не губи нищо отъ теглото на мозъка си. Оттукъ се вижда, че най-постоянното, най-устойчивото вещество въ организма на човѣка е мозъкътъ. Щомъ е така, отъ мозъка, именно, трѣбва да се започне възпитанието на съврѣменното младо поколѣние. Докато човѣкъ не възпита мозъка си нищо не може да излѣзе отъ него. Всичкитѣ сили въ човѣшкия организъмъ сж съсредоточени къмъ неговия мозъкъ, и за това цѣлото тѣло се направлява отъ него.

Мнозина отъ съврѣменнитѣ учени могатъ да възразятъ, напримѣръ, че има извѣстенъ родъ мекотѣли, дѣятелността на които не се направлява отъ мозъка. Главата на тѣзи мекотѣли е централизирана нѣкъде въ клѣткитѣ имъ, дѣто се намира и нервната система. Значи, главата имъ се намира въ центъра на клѣткитѣ, отдѣто се направлява и тѣхната дѣятелность. Въ човѣка пъкъ главата е въ друго направление. Тя е излѣзла отъ центъра и сега заема положение на краенъ удъ въ тѣлото. Човѣкъ, въ своето развитие, се е поляризиралъ, вслѣдствие на което той се е раздвоилъ. Въ раздвояването, обаче, винаги има разширение. Раздвояването не е лошо нѣщо. Когато житното зърно се раздвои, то започва да расте. Слѣдъ това то цвѣти, вързва плодъ и узрѣва. Когато кажатъ за нѣкой човѣкъ, че се е раздвоилъ,

опасността седи въ това, да не би въ раздвояването да спре растенето. Тогава той може да изсъхне. Но ако при това раздвояване, той започва да расте, да цъвти и да вързва, той е на спасителния бръгъ въ своя животъ. И ако най-послѣ този плодъ узрѣе, процесътъ който става въ човѣка, е правиленъ. Тогава сѣмката на плода казва на човѣка: „Излязъ месестата ми частъ, а сѣмката отново посѣй въ земята!“

Отъ научно-гледище ние изваждаме слѣдното заключение отъ този процесъ: между всички явления въ природата съществува тѣсна връзка. И всѣки човѣкъ, който може да разгадае проявата на тѣзи явления, той ще може да разгадае и пжтя на своя животъ.

Често религиознитѣ хора казватъ, че сж спасени чрѣзъ кръвта на Исуса Христа. Питамъ: какво трѣбва да правятъ тия хора слѣдъ своето спасение? Въпросъ за спасение може да става само за болнитѣ хора. И слѣдъ като даденъ човѣкъ е спасенъ, т. е. оздравѣлъ отъ своята болѣсть, какво трѣбва да прави по-нататъкъ? Трѣбва ли пакъ да му се дава отъ сжщото лѣкарство, съ което веднажъ е спасенъ? Ако запитате единъ боленъ човѣкъ, който е оздравѣлъ вече, какво трѣбва да прави слѣдъ оздравяването си, какво ще ви каже той. Той ще ви каже, че сега се нуждае отъ учители, които да го учатъ, какъ да живѣе, за да не се разболѣва вече. Въ този смисълъ, задачата на християнството не е да спасява свѣта. Ако хората мислятъ, че въ това седи задачата на християнството, тѣ сж си съставили криво понятие за него. Истинската задача на християнството е да напжти хората къмъ Бога, да имъ покаже, какъ трѣбва да живѣятъ, за да придобиятъ вѣчния животъ. И Христосъ изказва това нѣщо много ясно въ стиха: „Азъ не дойдохъ да изпълня своята воля, но волята на Отца, Който ме е проводилъ.“

Сега ще се спра върху мисълта, която подържатъ хората, че Христосъ спасилъ свѣта. Тукъ

се явява противорѣчие. Противорѣчието седи въ това, че хората отдѣлятъ Христа отъ Бога. Христосъ не може да се отдѣля отъ Бога, понеже Той е проявление на Бога. Когато Христосъ казва, че не върши своята воля, но волята на Онзи, Който го е проводилъ, това подразбира, че Богъ е по-голямъ отъ Христа. Нѣкой казва: „Богъ, Христосъ и азъ сме едно.“ — Въ какво сте едно? Единството трѣбва да се изразява чрѣзъ послушанието. Единство трѣбва да съществува въ принципитѣ. Дѣто има единство, тамъ съществува и закона на Любовта. Единството не подразбира еднообразие. Ние схващаме Любовта като законъ на разнообразие—разнообразие на малкитѣ единици, които съставляватъ голѣмата еденица въ свѣта. Щомъ хората признаватъ, че живѣятъ въ единство съ Бога и съ Христа, отдѣ произлизатъ противорѣчиата? Ако е вѣрно това, което съврѣменнитѣ християни твърдятъ, че Христосъ спасилъ свѣта, питамъ: Защо тия хора днесъ проповѣдватъ съ пари? Нали сж спасени, защо не проповѣдватъ така както и Христосъ проповѣдваше едно врѣме на еврейския народъ? Еврейската църква плащаше ли нѣщо за проповѣдитѣ на Христа? Христосъ казваше за себе си, че Синъ Человѣчески нѣма дѣ глава да подслони. Такова ли е положението на съврѣменнитѣ проповѣдници? Ние ги виждаме добръ, модерно облѣчени, съ мантии, съ корони на главитѣ си, съ жезълъ въ ржка, и така проповѣдватъ. При това, тѣхнитѣ проповѣди добръ се заплащатъ. Ние ги виждаме добръ нахранени и задоволени. Христосъ пѣкъ ходеше много скромно облѣченъ. Той носѣше една скромна тога цѣли три години, а на краката си носѣше дървени сандали. Питамъ: въ кои пунктове е приложено днесъ Христовото учение? Мнозина, обаче, казватъ: „Човѣкъ трѣбва да се новороди.“ — Съгласенъ съмъ съ това; така е казалъ и Христосъ на врѣмето си, но трѣбва да опрѣдѣлимъ, какви сж качества на новораждането. Какво означава да се новороди

човѣкъ? — Новородениятъ човѣкъ самъ свѣти. Неговата свѣтлина излиза отвжтрѣ навънъ, а на обикновеннородения човѣкъ свѣтятъ отвънъ, за да вижда, дѣ ходи, да може да се движи въ тъмнината. Пжтътъ, по който върви новородения човѣкъ е свѣтълъ; той свѣти и за себе си, и за другитѣ, които минаватъ покрай него. Пжтътъ на обикновеннородениятъ човѣкъ е тъменъ; ако нѣма кой да го освѣти, той би се движилъ като слѣпецъ въ този свѣтъ. Новородениятъ човѣкъ знае, че Богъ сжществува, тъй както дѣтето знае, че майка му сжществува; обикновеннородения човѣкъ не знае тази истина и постоянно спори и разисква върху нея—сжществува ли Богъ, или не сжществува.

Въ свѣта сжществува великъ законъ, който опрѣдѣля отношенията между всички сжщества, отъ най-малки до най-голъми. Отношенията, които сжществуватъ между всички сжщества, не сж създадени сега. Тѣ сжществуватъ въ всички сжщества откакъ тѣ сж излѣзли отъ Бога. Тия отношения, тия връзки се намиратъ въ зачатъчно състояние въ всѣка душа и когато тя дойде на земята, тѣ се проявяватъ. Тия отношения сжществуватъ въ душитѣ на всички сжщества още отъ първия день на създанието на мира. У нѣкои сжщества тѣ сж по-силни, а у нѣкои по-слаби. Какво сжздаде Богъ първия день? — Въ священата книга е казано, че въ първия день Богъ сжздаде небето и земята. И земята бѣше неустроена и пуста. И Богъ каза: „Да бжде видѣлина!“ — и стана видѣлина. Това бѣше день първи. Значи, видѣлината е едно отъ необходимитѣ условия на нашия животъ, за да можемъ правилно да го разберемъ и използваме.

Нѣкои казватъ: „Кога ще излѣземъ отъ тия неблагоприятни условия на живота?“ Когато се говори за неблагоприятнитѣ условия на живота, това подразбира края на вѣка, т. е. края на неноснитѣ, на тежкитѣ условия на живота, прѣзъ които е минало човѣчеството и продължава да

минава. Затова, именно, и тия условия сж и най-добритѣ. По-тежки, по-несносни условия отъ сегашнитѣ не може да има, понеже човѣчеството е изпаднало до дъното на ада. Съврѣменното човѣчество се намира тамъ заедно съ дѣцата си, съ говедата си. То минава сега прѣзъ царството на тъмнитѣ духове, съ които е въ постоянна борба, въ голѣмо сражение. Кой какъ излѣзе оттамъ, все ще измисли нѣкаква дяволщина. Който успѣе да излѣзе отъ дъното на ада, дълго врѣме още ще мирише, както мирише нѣкой човѣкъ, който е прѣкаралъ извѣстно врѣме въ кафене, дѣто пушатъ тютюнъ.

Днесъ хората мислятъ повече за парици, за кокошцици, за патици, за ядене и пиене. — Нѣма нищо лошо въ това, но ако всичко туй може да доведе хората при Бога, нека се стремятъ къмъ него; но ако то ги отдалечава отъ Бога и ги праща въ бездната, при тъмнитѣ сили, какво трѣбва да правятъ? Ако яденето на кокошки може да ви привлече при Бога, яжте ги! Ако яденето на патици може да ви направи гениални хора, яжте ги! Ако яденето на прасенце може да внесе въ васъ елексира на животъ, яжте ги! Ако яденето на риби може да ви направи силни, смѣли хора въ свѣта, яжте ги! Но ако слѣдъ изяждането на единъ пѣтелъ, у васъ се явятъ качества на пѣтела даровите, по-добрѣ не го бутайте. Или, ако слѣдъ изяждането на едно прасе, у васъ останатъ неговитѣ качества, цѣлъ день да грухтите и да създадете въ себе си цѣла кочина, по-добрѣ не го пипайте. Притча е това! Казвате: „Какво искате да кажете съ това? — нищо особено не ви казвамъ, но ви съвѣтвамъ да не ядете този пѣтелъ, нито това прасе, отъ които дълго врѣме ще трѣбва да се чистите. Слѣдъ всички нещастия, които сполѣтяватъ съврѣменнитѣ хора, слѣдъ всички болѣсти, които ги нападатъ, тѣ питатъ: „Какво трѣбва да ядемъ? Коя е най-здравословната храна за насъ?“ Казвамъ: за всички разумни хора е точно опрѣдѣ-

лено, какво трѣбва да ядатъ. Онова, което е необходимо като храна на човѣка въ сегашния му животъ — житото — днесъ то е въ изобилие, и никой човѣкъ нѣма право да се оплаква, че ще умрѣ гладенъ. Мнозина се оплакватъ, че животътъ билъ тежъкъ. За когото животътъ е тежъкъ, нека яде сурово жито. Когато животътъ стане тежъкъ за мене, азъ изяждамъ по 90 грама жито на день: 30 грама сутринъ, 30 грама на обѣдъ и 30 грама вечеръ. Колко струватъ сто грама жито? Ще кажете, че така на може да се живѣе. Разбира се, азъ не казвамъ, че прѣзъ цѣлия си животъ трѣбва да прѣкарате само съ по сто грама сурово жито на день. Утрѣ, като станете по-богатъ, ще ядете, каквото искате и то съ благодарностъ, че условията на живота ви се подобрили.

Казвамъ: при тѣзи притчи въ живота ние трѣбва да дойдемъ до разбиране на нѣщата въ тѣхния дълбокъ смисълъ. Казвате: „Трѣбва да бждемъ духовни хора.“ Питамъ: кое е отличителното качество на духовния човѣкъ? — Духовниятъ човѣкъ е разуменъ. Нѣкой пита: „Ти православенъ ли си?“ — По какво се отличава православния човѣкъ? Какво направи православието за хората? Като отиде на небето, вижте въ статистикитѣ, колко спасени православни има тамъ. Въ небето нѣма православни. До сега азъ не срѣщнахъ тамъ нито единъ православенъ, нито единъ евангелистъ, нито единъ баптистъ, или другъ нѣкакъвъ „истъ“. На небето между спасенитѣ азъ срѣщахъ само ангели, Синове Божии, които служатъ на Бога въ Любовь, Мждрость и Истина. Тогава запитвамъ тия служители: „Има ли тукъ нѣкой православенъ?“ — Какво е православието? Какъ и кога се роди то? Тукъ нѣма такива хора. — Ами има ли тукъ нѣкой евангелистъ? — Какво е евангелизъмътъ? Дѣ и кога се роди той? — Нѣкъде въ Германия. — И за него нищо не знамъ. — Ами поне за новитѣ течения не знаете ли нѣщо? — И за тѣхъ нищо не знаемъ. Значи, както виждате, нашата съврѣ-

менна философия, както и съвременните религи-
озни течения не сж достигнали още до небето.
Всичко наше тамъ считатъ като забавление за
земята. И слѣдъ всичко това нѣкои философи ще
говорятъ за субстанция, за есенция и за редъ още
научни въпроси. На единъ отъ тѣзи филисофи
казвамъ: „Вземи една керемида, стисни я въ ржка-
та си и ми докажи, че въ нея има нѣкаква суб-
станция. Можешъ ли да я стиснешъ така, че отъ
нея да протече огънь и вода? Нѣкой казва: Азъ
съмъ вѣрующъ човѣкъ, съ Бога се разговарямъ?
— Щомъ е така, помогни на еди-кой си твой братъ,
който страда. — Не, това не е моя работа. Сждба-
та му е такава. Казвамъ: не че това не е твоя ра-
бота, но ти не можешъ да му помогнешъ и гово-
ришъ нѣща, които не разбирашъ.

Разправяше ми единъ господинъ слѣдното свое
приключение: „Излизамъ единъ день отъ дома си,
нося въ ржка една торбичка съ пари, които трѣ-
бва да занеса на опрѣдѣлено мѣсто. Обаче за да
отида на това мѣсто, трѣбваше да мина прѣзъ
единъ мостъ. Тъкмо се готвя да мина моста, виж-
дамъ на срѣща ми иде една разбойническа банда.
Веднага се връщамъ, скривамъ се задъ единъ
жгълъ и слѣдъ отминаването имъ, продължавамъ
пжтя си. Дохождамъ отново до моста. Въ тозъ
моментъ виждамъ на срѣща една мечка, току-що
излѣзла отъ близката гора. Пакъ се скривамъ.
Отново продължавамъ пжтя си и едва доближихъ
до моста, завалѣва пороенъ дъждъ съ буря. Не
се рѣшихъ да мина моста въ такова врѣме и се
върнахъ. Това се повтори цѣли десетъ пжти: ту
разбойници, ту мечка, ту дъждове и бури, това-
онова, докато най-послѣ врѣмето се оправи, азъ
прѣминахъ моста и продължихъ пжтя си.“

Другъ господинъ ми разправяше подобна своя
опитность: „И азъ трѣбваше да прѣмина единъ
мостъ, но можахъ да го прѣмина само слѣдъ като
се връщахъ десетъ пжти. Първиятъ пжтъ срѣщ-
нахъ попъ на моста и се върнахъ. Вториятъ пжтъ

срѣгнахъ лисица и пакъ се върнахъ. Третиятъ пътъ срѣгнахъ заякъ, който, като ме видѣ, подскочи. И азъ подскочихъ, уплашихъ се и се върнахъ. Четвъртия пътъ ме върна една оса, която забръмча наоколо ми и не ми позволи да продължа пътя си. И редъ други причини ме поставиха въ положение десетъ пъти да се връщамъ отъ този мостъ, докато най-послѣ го прѣминахъ“. Питамъ: какви сж тѣзи герои, които не могатъ да прѣминатъ моста още първия пътъ? Ту оса имъ забръмчала около главата, ту заекъ подскочилъ насрѣща имъ и т. н. Съвременнитѣ хора се прѣпоръчватъ за вѣрующа, а се страхуватъ. Виждамъ много хора, които минаватъ за учени, но като срѣщнатъ попъ, бързатъ да направятъ вжзелъ на кърпата си. Особено това правятъ ученицитѣ. Защо правятъ така? Има нѣщо скрито въ тѣзи повѣрия. Това показва, че всѣки човѣкъ носи съ себе си и добро, и зло. Напримѣръ, единъ свещеникъ може да носи голѣмо благословение за човѣчеството, но той може да носи сжщевременно и хиляди нещастия за него. Срѣщамъ единъ селянинъ, който натоварилъ колата си съ дърва до горѣ, едва я теглятъ воловетѣ. Питамъ го: „Защо си натоварилъ колата си толкова много? Не виждашъ ли, че воловетѣ ти едва вървятъ?“ — Нищо отъ това. Ако тѣ не искатъ да ги товари тѣй много, трѣбва да се родятъ владици“. И това било философия! Ако били владици, щѣли да благаватъ въ живота си, а щомъ сж родени волове, ще ги товари, колкото иска. Казвамъ му: „Ами ако единъ день Господъ те постави на тѣхното мѣсто?“ — Възможно ли е това? — Да, възможно е. Ако е за твое добро, Господъ може да те постави на мѣстото на единъ волъ. — Да не дава Господъ това нѣщо! То е опасна работа! Значи лесно е да товаришъ другитѣ, а като дойде до тебе, казвашъ: „Дано не стане така!“ При това, вижте, какво понятие има българина за владиката: Той нѣма добро мнѣние за владиката и казва: „Владиката знае

само да се разхожда съ своята патерица, и да си угажда. Ще го видишъ седналъ прѣдъ трапезата наредилъ на нея печено прасенце или печена патица, турилъ прѣдъ себе си бутилка съ старо, най-хубаво винце и си яде.” Когато нѣкой владика отиде въ село, той ще иска отъ селянитѣ да сготвятъ малко бобъ или празъ, но тѣ не го вѣрватъ. Тѣ казватъ: „Този владика се прѣдставлява прѣдъ насъ смиренъ и благочестивъ, но като се върне дома си, ще иска да му приготвятъ нѣкоя печена кокошка, ще иска винце, това-онова, и то прѣзъ великитѣ пости.“ Не вѣрватъ тия хора нито на попа, нито на владиката. Питамъ: какъ ще вѣрватъ тогава на тѣхната проповѣдь? Какво казва попътъ за свое оправдание? Той казва: „Моятъ стомахъ е малко слабъ, затова трѣбва да хапна мазничко, че да го засиля. Слѣдъ това ще прочета нѣколко молитви, и грѣховетѣ ми ще се простятъ.“ Казвамъ: ако съ една-двѣ молитви могатъ да се простятъ грѣховетѣ на попа, защо да не се простятъ грѣховетѣ и на проститѣ хора?

Казвамъ: въпросътъ за поста трѣбва да се разрѣши принципиално. Това, което православната църква счита за постъ, не е този постъ, който църквата е наредила още въ първитѣ врѣмена на своето създаване. Истинскиятъ постъ е методъ за урегулиране чувствата и мислитѣ на хората. Постътъ не се заключава само въ не ядене на мазнини или месо, но прѣзъ поста човѣкъ трѣбва да се храни съ възвишени мисли и чувства, да е готовъ да се примири съ всички свои врагове и да изплати всичкитѣ си дългове. Какъ постятъ съврѣменнитѣ християни? — Месо не ядатъ, масло не ядатъ и въ църква ходятъ по-често, отколкото въ друго врѣме. И слѣдъ това нѣкои отъ тѣхъ казватъ: „Православнитѣ сж по-добри отъ евангелиститѣ“. Други пъкъ казватъ обратното: „Евангелиститѣ сж до-добри отъ православнитѣ“ — Въ едно отношение еднитѣ сж по-добри, а въ друго отношение—другитѣ сж по-добри. Християнитѣ под-

държатъ, че човѣкъ може да се спаси само чрѣзъ кръвта Христова.— Защо кръвта Христова спасява хората? — Защото Христосъ е образецъ на истинския човѣкъ.

Питамъ: кой човѣкъ може да се нарече истински? — Само този човѣкъ може да се нарече истински, който отговаря на три основни качества. Той трѣбва да съдържа въ себе си Любовта, Мъдростта и Истината и да ги прилага въ своя животъ. Този човѣкъ трѣбва да е готовъ да раздѣли залъка си, както съ своя приятелъ, така и съ всѣки гладенъ човѣкъ, когото срѣщне на пътя си. Срѣщне ли такъвъ човѣкъ, който три дни нищо не е ялъ, ходилъ немилъ—недрагъ отъ къща въ къща, той го извиква при себе си и му казва: „Слушай, братко, въ моитѣ гърди любовта царя. Азъ съмъ човѣкъ, спасенъ чрѣзъ кръвта Христова. Ела при мене да те нахраня, да ти покажа, какво значи спасенъ човѣкъ.“ Това значи християнско дѣло. Истинскиятъ човѣкъ, като срѣщне нѣкое онеправдано лице, той веднага се притича къмъ него и му помага. Не е въпросътъ да покажемъ християнски дѣла само къмъ нашитѣ приятели, които обичаме, но и къмъ външни, чужди за насъ лица. Ние обичаме приятелитѣ си поради това, че получаваме нѣщо отъ тѣхъ: даваме и получаваме. Изкуство е да обичашъ и да помагашъ на човѣкъ, отъ когото нищо не получавашъ. Всѣки гражданинъ плаща данѣкъ на държавата, защото тя го принуждава да стори това. Ако той не плаща данѣка си доброволно, утрѣ ще дойде съдебния приставъ съ червенъ листъ и ще-не-ще ще го изплати. Редовното изплащане на данѣка още не е добродѣтель.

„Изтълкувай ни тази притча!“ Върху този стихъ трѣбва да се разисква, а това, какъ мисли българинътъ за владиката, за попа, то не е наша работа. Да изтъквашъ погрѣшкитѣ на човѣка, това още не значи, че си ги изправилъ. Ние взимаме тия примѣри, като общи положения, въ които всѣ-

ки човѣкъ изпада. Човѣкъ трѣбва да търси начини, чрѣзъ които може да се повдигне. За тази цѣль той трѣбва да изучава законитѣ, на които се подчинява неговия мозѣкъ. Запримѣръ, човѣкъ трѣбва да изучи причинитѣ на страха. Често виждате нѣкой човѣкъ да се страхува отъ това, какъ ще прѣкара живота си. Той се безпокои, че дѣцата му ще останатъ прости, че нѣмалъ срѣдства да ги изучи; страхува се, че приятелитѣ му ще го изоставятъ, и той ще остане самъ безъ ничия помощъ въ живота; другъ пъкъ се ужасява отъ мисльта, че жена му ще умрѣ и т. н. Това е неестественъ страхъ, който се заражда въ човѣка и го безпокои. Кой сж причинитѣ за този страхъ? Причинитѣ за този неестественъ страхъ се дължатъ на това, че разсѣдѣкътъ и вѣрата въ този човѣкъ сж отслабнали. Страхътъ е инстинктивно чувство, което се явява въ човѣка като резултатъ на външнитѣ условия, въ които той се намира. Страхътъ води началото си отъ животинското царство, дѣто той се счита за висше чувство. Обаче, човѣкъ не трѣбва да се осланя на страха. Страхътъ може да му прѣдстави страшни картини, съ които да го извади отъ релситѣ на неговия животъ. Единственото нѣщо което може да избави човѣка отъ страха е да го направи силенъ, смѣлъ да му се противопоставя, е да възприеме въ себе си мисльта, че въ свѣта сжествува една велика разумна сила, която управлява всичко. Тази сила има свои закони, които прилага въ живота, вслѣдствие на което нищо не става произволно и случайно. Ето защо и всѣки човѣкъ, като разумно, мислеще същество, спада къмъ този разуменъ свѣтъ, къмъ тѣзи разумни сили. Щомъ е така, при каквито условия и да изпадне човѣкъ, тия сили ще го изведатъ на благополученъ край. Какъ ще разберете тия сили? Какъ ще си ги прѣдставите? Съберете всички добродѣтели на светиитѣ, на добритѣ хора въ свѣта, и вие ще си прѣдставите, какво нѣщо сж тия разумни сили. Ако пъкъ си поставите всич-

ки тия добродѣтели, като идеалъ на своя животъ, вие ще усилите вѣрата си. Къмъ тия добродѣтели прибавете и мислитѣ на гениалнитѣ, на великитѣ хора въ свѣта, и вие ще имате вече прѣдстава за Бога. По този начинъ вие ще се освободите отъ онова материалистично схващане за Бога, каквото иматъ съврѣменнитѣ материалисти. Тѣхното схващане е идолопоклонство.

Много християни и до сега разправятъ, какъ Христосъ билъ разпнатъ, какъ три деня слѣдъ това възкрѣсналъ и т. н. Между този Христосъ, който нѣкога билъ, разпнатъ на кръста, и този, който възкрѣсналъ нѣма никакво отношение. Какво отношение, каква връзка може да съществува между човѣка, който нѣкога е билъ боленъ и между този, който вече е напълно оздравѣлъ и възкрѣсналъ? Павелъ казва: „Азъ познавамъ вече Христа по другъ начинъ, а не така, както едно врѣме Го познавахъ“. Значи, тукъ става въпросъ вече за вжтрѣшно разбиране на нѣщата. Никой не може да познае Христа, ако нѣма любовъ въ себе си. Всѣки човѣкъ, който се държи здраво въ рамкитѣ на една църква, или на едно вѣрую и не вижда нѣщата по-далечъ отъ тѣзи рамки, неговата любовъ не е съвършена. Който познава Христа, той ще обича всички тия хора които Христосъ люби. Той ще бжде съгласенъ съ Христа въ всички Негови мисли, чувства и дѣйствия. Христосъ е дошълъ да спаси всички хора и затова казва: „Любете враговетѣ си!“ Нѣкой казва: „Азъ обичамъ всички хора.“ Питамъ: Враговетѣ си обичашъ ли? —До тамъ още не съмъ дошълъ.—Да, но Христосъ обича и тѣхъ. Тогава какъ може да обичате всички хора, а да не обичате враговетѣ си, които Христосъ като хора обича? Споредъ този човѣкъ могатъ да се обичатъ само тия хора, които сж въ една и сжща църква съ него. Той не обича хората, които принадлежатъ къмъ друга църква. Христосъ казва: „Иде врѣме, когато хората нѣма да се кланятъ нито въ Ерусалимъ, нито въ тази нинѣ“

то въ онази гора, но ще се покланятъ на Бога въ „Духъ и Истина“. Тогава кои хора ще обичате? Една църква, единъ Богъ има въ свѣта, и Той е навсѣкждѣ.

Мнозина казватъ: „Въ България се явиха много нови течения, много религиозни движения и секти, има опасностъ да ни опропастятъ“. Питамъ: кой е билъ причина за досегашнитѣ опропастявания на България? Нима България само единъ пжтъ е пропадала? Тя е пропадала много пжти обаче, религиознитѣ движения ни най-малко не сж били причина за нейното пропадане. Нека българскитѣ учени, възпитатели и управници се погрижатъ да всадятъ въ душитѣ на младото поколение стремежъ къмъ идѣенъ животъ. Нека всѣки българинъ се стреми да бжде честенъ, добъръ, уменъ и справедливъ! Ако всѣки българинъ развие въ себе си тѣзи четири качества, това значи той да стане добъръ гражданинъ, дълбоко проникнатъ отъ националистични идеи. Казватъ за нѣкого: „Този човѣкъ много обича народа си.“ По какво познавате, че той обича народа си? — По това, че работи много за неговото прославяне. Да изтезавашъ народа си така, че повече да не е годенъ да служи, само за да го прославишъ, това не е никаква обичъ, никаква любовъ. Много българи днесъ искатъ да бѣгатъ отъ България. Тѣ казватъ: „Дойде ни вече до гуша, не може да се живѣе повече тукъ, искаме да отидемъ нѣкждѣ въ странство. Поне ще знаемъ, че сме между чужди хора“. Питамъ: каква любовъ е тази да истезавашъ своя ближенъ, за да го прославишъ? Всѣки човѣкъ има право да използва нѣкое животно да му служи, но той нѣма право да го истезава. Всѣки трѣбва да се отнася съ животното, като съ същество, въ което сжщо така, както и въ човѣка, има вложена разумна душа. Често хората се осжждатъ единъ други, че не живѣли добръ помѣжду си, че не водили добъръ, разуменъ животъ. Казвамъ: нека тия хора, били тѣ управници, духовни

лица или учители, първи дадатъ примѣръ на добъръ, чистъ и святъ животъ, та всѣки който види това да заработи върху себе си, да постигне всичко онова, което му липсва. Азъ бихъ поздравилъ всѣки, който пръвъ покаже примѣръ, какъ се живѣе добръ. Не е достатъчно само да се разисква върху въпроситѣ, какъ билъ разпнатъ Христосъ на кръста, кой Го разпналъ и т. н. Казвамъ на тия хора: всички вие сте виновни за разпъването на Христа, едно врѣме, но и днесъ не сте прѣстанали да разпъвате Христа. Като търговци, като банкери и лихвари, вие сте разпнали повече отъ 20 души въ живота си, онещастливили сте много вдовици и за това, ако искате да изправите погрѣшкитѣ си, трѣбва да върните паритѣ на тия хора назадъ. Мисли ли нѣкой човѣкъ, че може да стане богатъ отъ паритѣ на тия вдовици, той е на кривъ пѣтъ. Мисли ли този човѣкъ, че Господъ нѣма да закачи котлитѣ на тия вдовици на неговия вратъ? — Ще ги закачи разбира се.

Казвамъ: страшно нѣщо иде сега за свѣта, не само за България, но и за цѣлия свѣтъ. То ще дойде до главата и на праведнитѣ, и на религиознитѣ, и на свѣтскитѣ хора. За това нѣщо може да се каже, че човѣкъ нито е сънувалъ, нито на умъ му е дохождало това, което ще се случи. Всички хора ще познаятъ, че има Правда въ свѣта. Нико-му не се позволява да лъже, нито да заблуждава въ Името Божие! Това нѣщо ще се провѣри най-много въ продължение на десетъ години отъ днесъ. Сждбата ще бѣде безпощадна. Да не мислите, че на земята се прави нѣкакъвъ заговоръ. Не, хиляди и милиони сжщества идватъ отъ невидимия свѣтъ, въоръжени съ своитѣ огнени пушки и мечове. Цѣлото духовенство трѣбва да знае, че никому не е позволено да лъже и заблуждава въ името Господне. Иначе, тѣ ще се намѣрятъ въ положението на пророкъ Валаама, на когото една нощъ се яви Господъ и рече: „Ако дойдатъ чловѣци да те повикатъ, стани, иди съ тѣхъ! Но какъ-

вото ти река, него да направишъ.“ (Числа 22:20—36) И стана Валаамъ на сутринъта, оседла ослицата си и отиде съ Моавовитѣ князове и разпали се гнѣвътъ Божий, защото отиде; и застана ангелъ Господенъ на пѣтя прѣдъ Валаама, за да му се съпротиви; и понеже ослицата видѣ ангела Господенъ, че стоеше на пѣтя съ голъ ножъ въ ржка, свърна ослицата отъ пѣтя и отиваше къмъ полето, а Валаамъ удари ослицата, за да я оправи въ пѣтя. Тогава Господъ отвори устата на ослицата и тя рече Валааму: „Що съмъ ти сторила, че ме биешъ сега третий пѣтъ?“ А Валаамъ рече на ослицата си: „Ти се подигра съ мене. Да имахъ ножъ въ ржката си, сега бихъ те убилъ.“ И ослицата рече Валааму: „Не съмъ ли азъ твоята ослица отъ, която си ездилъ отъ когато си до този день? Имала ли съмъ навикновение другъ пѣтъ да ти правя така?“ А той рече: „Не“. Тогазъ отвори Господъ на Валаама очитѣ, и видѣ ангела господенъ, че стоеше на пѣтя и голъ ножъ въ ржката му. И прѣклони се и падна на лицето си. И рече му ангелътъ Господенъ: „Защо би ти ослицата си досега три пѣти? Ето, азъ излѣзохъ да ти се съпротивя, понеже пѣтътъ ти не е правъ прѣдъ мене. И ослицата ме видѣ и свърна отъ мене. Ако тя не бѣ свърнала отъ мене, азъ сега щѣхъ да те убия, а нея да оставя жива“. Тогозъ рече Валаамъ на Ангела Господенъ: „Съгрѣшихъ, защото не знаѣхъ, че ти стоеше на пѣтя противъ мене; и сега, ако не ти е угодно, азъ ще се върна“. Ангелътъ Господенъ рече Валааму: „Иди съ човѣцитѣ, но каквото ти река, него да говоришъ“. И отиде Валаамъ съ Валаковитѣ князове.

Прѣдъ всѣки проповѣдникъ, прѣдъ всѣки владика седи по единъ отъ тѣзи ангели съ своитѣ мечове. Тѣ ще провѣрятъ и разбератъ това нѣщо въ продължение най-много на десетъ години. Ние не сме противъ духовенството, но казвамъ, че и тѣ, както и всички вие ще бждете свидѣтели на тия врѣмена и ще разберете, дали това което ви

говоря е истино, или не. Истински е този пророкъ, чиито думи, чиито прѣдсказания се сбждватъ.

Религиознитѣ хора казватъ: „Ние трѣбва да живѣемъ по Бога“. За мене думитѣ „да живѣемъ по Бога,“ иматъ съвсемъ другъ смисълъ и значение. Човѣкъ не е роденъ да бжде професоръ, но той може да бжде професоръ; човѣкъ не е роденъ да бжде докторъ, но той може да бжде докторъ; човѣкъ не е роденъ да бжде музикантъ, но той може да бжде музикантъ; човѣкъ не е роденъ да бжде проповѣдникъ, но той може да бжде проповѣдникъ; човѣкъ не е роденъ да бжде държавникъ, но той може да бжде държавникъ. Човѣщината не седи въ това, какво може да бжде човѣкъ и какво може да стане отъ него. Да носишъ всички тия титли, това не прѣдставлява още човѣка. Нима онзи грамаденъ слонъ, който внушава удивление на всички хора съ своето голѣмо тѣло, е постигналъ много нѣщо? Постигналъ ли е той цѣлтъ и смисъла на живота? Разрѣшилъ ли го е? Нима райската птица, съ своя богатъ костюмъ, разрѣши смисъла на живота? Нима птицитѣ, които измислиха изкуството да хвъркатъ въ въздуха, се спасиха? Нима конетѣ, които научиха изкуството да ритатъ, се спасиха? Нима воловетѣ, които владатъ изкуството да бодатъ съ роговетѣ си, се спасиха? Нима вълцитѣ, които тѣй майсторски упражняватъ изкуството да разкъсватъ своята плячка съ зжбитѣ си, се спасиха? — Никое сжщество не е могло да се спаси по единъ отъ тия начини. Христосъ донесе истинското спасение въ свѣта. Хората могатъ да се спасятъ само чрѣзъ Любовта. Когато турятъ Любовта като вжтрѣшна основа на своя животъ, тѣ ще се спасятъ. Въ тази Любовь нѣма горение, но има топлина. Всѣко чувство въ което има горение, не е любовъ. Нѣкоя мома казва: „Този момъкъ ми изгори сърцето“. — Любовъ, която изгаря сърцата на хората, не е любовъ. Любовта е състояние, при което организмътъ никога не измѣня своята температура. Въ Любовта

може да има само прѣкжсване на температурата, но никога намаляване или увеличаване. Температурата, която се образува при Любовта, произвежда живота. Обаче, прѣкжсне ли се тази температура, явяватъ се редъ болезнени състояния на организма. Индуситѣ иматъ научни теории за образуването на праната въ организма на човѣка. Тѣ обясняватъ още, че всѣки човѣкъ, който може разумно и правилно да използва тази прана, той може да се лѣкува отъ всички болѣсти: отъ стомахъ, отъ дробове, отъ очи и т. н. Обаче, за да придобие тѣзи знания, той трѣбва да плати за всичко това. Нищо не се дава даромъ. Когато се казва, че трѣбва да лѣкуваме даромъ, подразбирамъ, че хората които ще лѣкувате, ще посвѣтятъ живота си въ служене на Бога. Да излѣкувамъ човѣка даромъ и слѣдъ това той да отиде да обира и да лѣже хората това никога нѣма да направя. Когато лѣкуватъ нѣкой богатъ човѣкъ, той трѣбва да даде 50,000 или 100,000 лева, ако иска да се излѣкува, както трѣбва. Да излѣкувате единъ човѣкъ по духовенъ начинъ, то значи да се намѣрятъ причинитѣ на неговата болѣсть, да се отстранятъ тѣ, и той никога повече да не заболява. Този богатъ човѣкъ ще каже на своя лѣкаръ: „Ти знали си духовно лице, защо ти сж нужни пари“? — Паритѣ не сж за мене, но за бѣднитѣ и страждущи хора, за които богатитѣ рѣдко мислятъ. За даването има една пѣсень: „Давай, давай, всичко давай! Чисто сѣме пшеничено; да се сѣе на нивата“. Човѣкъ трѣбва да дава най-чистото отъ себе си. Сърцата на хората трѣбва да се отворятъ за това даване. Щомъ Богъ е далъ животъ на човѣка, той трѣбва да бжде чистъ, кристаленъ изворъ, топлината на който никога не трѣбва да се измѣня. Всѣки човѣкъ, когото топлината на любовта е удостоила да го посѣти поне за единъ моментъ отъ неговия животъ, той ще бжде щастливъ и прѣзъ цѣлия си животъ. Такъвъ човѣкъ ще придобие голѣма широчина въ сърцето си и голѣма

свлина въ ума си, та дѣто мине на всички ще нѣ щастие и радостъ; и всичко, каквото пожелае, щоможе да направи. Мине ли такъвъ човѣкъ покрѣ нѣкоя суха чешма, веднага отъ нея ще потече вода, както Мойсей направи едно врѣме съ жезъ си — потече вода отъ канарата. Мине ли покрѣ нѣкое сухо дърво и го пише, веднага това дѣто ще почне да се разеленява, ще цъвне, ще зарже, и плодътъ му ще узрѣе. Дѣто мине този човѣкъ, той на всѣкъждѣ ще разнася благословие. Такъвъ трѣбва да бжде истинскиятъ християнинъ! Днесъ какво разбиратъ хората отъ християнството? Мнозина мислятъ, че като християни, тѣ, очаква щастливъ животъ — животътъ на небето. Не небето не подразбира външенъ животъ, но външенъ животъ — животъ на душата, дѣто влѣче чистота и святостъ.

Казвамъ: всичко това, което се говори сега, се тнася за хора съ пробудено съзнание. Казватъ за ѣкого: „Този човѣкъ минава за християнинъ, за равовѣренъ, а не говори за Христа“. Да почиташъ Христа, това не подразбира само да говоришъ за Него. Това е външенъ изразъ. Всѣки истински християнинъ не само че има най-добро и вищо мнение за Христа, но той вижда какъ Христосъ геройски носи своя кръстъ, безъ никакъвъ прѣстъ. Той вижда какъ Христосъ е подложилъ гъба си на римскитѣ войници, които Го удрятъ немлостиво. Христосъ носи кръста до едно мѣсто сам и слѣдъ това каза: „Отъ тукъ нататкъ не нос повече кръстъ, и хората ще видятъ, че земята и дълги години ще бжде покрита съ кръстове“. Днесъ и генерали и свещеници все кръстове носятъ. И женитѣ носятъ кръстове на врата си. Кръстътъ прѣдставлява диаметритѣ въ окръжността. въ това отношение кръстътъ е магическа формула. Всѣки човѣкъ който се кръсти, трѣбва да мисли. Когато човѣкъ се кръсти той свива тритѣ си ръста и ги туря първо на челото си, което показъ, че той мисли. Послѣ ги туря на дѣсното си

рамо, а слѣдъ това на лѣвото. Кръста не е новъ символъ. Той е билъ извѣстенъ още отъ стари врѣмена на хората. Духовенството е взело кръста още отъ тия врѣмена, но го е прѣиначило малко. Кръстенето означава магнетизиране. Едно врѣме хората сж си служили съ кръста за лѣкуване. Когато нѣкой човѣкъ го втресе, като го прѣкрѣстятъ нѣколко пѣти, треската изчезва. Сега, обаче, и десетъ пѣти да прѣкрѣстятъ болния, треската му не изчезва. Това показва, че днесъ кръста е изгубилъ нѣщо отъ своята святостъ.

Това не е осжждане но изнасяне на единъ дѣйствителенъ фактъ, изнасяне на самата истина. Защо да не се подчинява човѣкъ на Истината, която носи животъ въ себе си? Защо да не се прѣдаде човѣкъ на тази велика Истина, която сближава всички хора, като души? Всѣки човѣкъ, който носи въ себе си Божиата Любовь, Божиата Мждростъ и Божиата Истина, той е нашъ ближенъ. Може ли да се нарече ближенъ този, който, като нѣкой костеливъ орѣхъ се скрива въ своята черупка и проповѣдва на хората, че извънъ православната църква нѣма спасение? Каква гениалностъ има въ това твърдение? Кого ще заблуждавате по този начинъ? Ако, наистина, само въ православната църква има спасение, България спаси ли се? — Не се спаси. Ако спасението е въ православната църква, Русия спаси ли се? — Не се спаси. Тогава защо трѣбва да се говорятъ невѣрни нѣща, които да заблуждаватъ младежъта? Днесъ всички млади бѣгатъ отъ църквата, и после казватъ, че еди-кой си ги развращалъ, че еди-кой си говори противъ църквата. Не, всѣки човѣкъ, който говори невѣрни нѣща, който не постѣпва по любовь, той говори противъ Бога. Ние не гозоримъ противъ добритѣ хора — противъ добритѣ учители, родители, свещеници, държавници, защото Богъ говори и чрѣзъ тѣхъ, но казваме, че главната задача на хората е да придобиятъ повече топлина и свѣтлина въ своя животъ. Трѣбва

ли да се страхуватъ хората, че еди-кой си ще опропасти България? — Никой никого не може да опропасти. Когато хората се страхуватъ отъ нѣщо, това показва, че тѣ нѣматъ връзка съ Бога. Питамъ: трѣбва ли да се страхува единъ ясновидецъ, ако срѣщу него изпратятъ единъ ескадронъ войници, когато задъ него върви цѣлъ полкъ войска, въоръжена съ своитѣ пушки и мечове, които го защищаватъ? — Този човѣкъ нѣма защо да се страхува. Ескадронътъ който е изпратенъ срѣщу него, ще ослѣпѣе отъ свѣтлината на противникитѣ си и отъ страхъ ще падне на земята. Обаче, днесъ хората, взираатъ се нагорѣ надолу, гледатъ но нищо не виждатъ, на нищо не вѣрватъ. Тѣ не могатъ да си прѣдставятъ, че задъ всѣки човѣкъ който изпълнява волята Божия, има голѣмъ тилъ отъ войници, добрѣ въоръжени и силни. Не, не е правилно да се търси Бога вънъ нѣкждѣ. Той не е вънъ отъ насъ. Да се взирашъ навънъ, това не е наука; да виждашъ нѣщата вжтрѣшно, по особенъ начинъ това вече е наука. За придобиване на тази наука се иска учителъ. Ще кажете: „Защо е необходимъ учителъ“? — Когато човѣкъ минава прѣзъ духовния пжтъ, той придобива голѣма чувствителностъ, вслѣдствие на което се натъква на голѣми мжчнотии и страдания, на голѣми противорѣчия. Тукъ учителътъ му помага да прѣмине побързо този пжтъ. Тази наука изисква човѣкъ да е готовъ всичко да жертвува за Бога. Да жертвувашъ всичко за Бога, това подразбира да придобиешъ такъвъ животъ, който осмисля всички нѣща и който развързва връзкитѣ на живота по единъ правиленъ и разуменъ начинъ. Слѣдователно, всѣки човѣкъ, който придобие веднажъ този животъ, той ще може да изпълни всичко онава, което му е дадено като работа при извѣстни условия. На нѣкоя жена Богъ казва, напримѣръ: „Ти си родена за добра готвачка; изпълни службата си, както трѣбва“! На друга казва: „Ти си родена за прислужница въ нѣкоя болница; из-

пълни своята служба както трѣбва! Не се увличай въ външни удоволствия, въ театри и концерти“. Да облекчишъ страданията на една болна душа, това е най-хубавиятъ концертъ, който животътъ ти прѣдлага. Дойде нѣкоя жена при менъ, плаче, пѣшка, не може да носи страданията си. Казвамъ: „Сестро, ти много хубаво си научила своята пѣсень, но нѣмамъ сега пари да ти заплатя. Такава пѣсень заслужава не по малко отъ десеть хиляди лева, но днесъ не разполагамъ съ такава сума. Другъ пжтъ, когато дойдешъ, ще мога да ти заплатя, колкото струва този концертъ. Добрѣ е да пѣешъ на всички по този начинъ“. Когато нѣкой плаче, нека плаче отъ сърце. Нѣкой мжжъ плаче, но като го виждатъ другитѣ, казватъ: „Този мжжъ плаче, като нѣкоя баба“. Значи има нѣщо въ този плачъ, което не се харесва на хората. И най-великиѣ хора въ свѣта плачатъ, но и най-страхливитѣ хора въ свѣта плачатъ. Силни хора въ свѣта сж тия, които дишатъ; слаби сж тия, които прѣставатъ да дишатъ. Всѣки човѣкъ, който прѣстава да плаче, е слабъ човѣкъ, защото прѣстава и да чувствува. Каквото е дъждътъ за почвата, за земята, такава сж сълзитѣ, плачътъ за душата. Ако единъ великъ музикантъ, поетъ или художникъ иска да роди нѣкоя велика идея, а не може да я ороси съ своитѣ сълзи, той не може да роди нищо. И Христосъ, и всички велики хора сж плакали. Когато Христосъ бѣше на кръста, Той не можа да плаче, но когато влѣзе въ Ерусалимъ, възседналъ на оселъ, Той заплака. Благодарение на тѣзи сълзи се крѣпи цѣлото човѣчество днесъ. Благодарение на тѣзи сълзи се крѣпи и цѣлото християнство. Казвате: „Защо плака Христосъ?“ Съ сълзитѣ си Христосъ казваше: „Да живѣе цѣлото човѣчество, да живѣятъ всички души, които идатъ слѣдъ мене да приематъ моето учение и да служатъ на Бога въ Любовь, въ Мждрость и въ Истина!“ Плачеше Христосъ, за да отвори свещения пжтъ къмъ Бога за всички

мжже и жени, за всички роби и свободни. Христосъ е казалъ: „Скръбна е душата ми до смъртъ.“ Питатъ нѣкои: „Може ли Христосъ да скърби?“ — Може. Казва се въ Писанието: „Не огорчавайте Духа“! Значи, и Духътъ може да се огорчава. Съ други думи казано: Всѣки, който скжса връзката си съ Бога, става посмѣшище на цѣлия свѣтъ. Затова, човѣкъ не трѣбва да кжса връзката си съ Бога. Който не скжса тази връзка, животътъ му всѣки день, отъ сутринъ до вечеръ, ще бжде щастливъ, всички хора ще се стичатъ около него, и на всѣкъждѣ ще бжде добръ приетъ.

И казва Му Петъръ: „Изтълкувай ни тази притча!“ Христосъ имъ изтълкува тази притча по слѣдния начинъ: „При всички условия на живота си дрѣжъ връзката съ Любовта! При всички условия на живота си дрѣжъ връзката съ Мъдростъта! При всички условия на живота си дрѣжъ връзката съ Истината! При всички условия търси вѣчния животъ! При всички условия на живота си търси свѣтлината на истинското знание! При всички условия на житота си търси свободата, отъ която никой не може да те лиши!“

Бесѣда отъ Учителя, държана на 26 Декемврий, 1926 г. въ гр. София.